

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας 2015-2019

Α΄ ΦΑΣΗ: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Απρίλιος 2015

Πίνακας Περιεχομένων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
1.1 Σκοπός και αντικείμενο του Επιχειρησιακού Προγράμματος	4
1.2. Θεσμικό πλαίσιο	5
1.3. Μεθοδολογική Προσέγγιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος	5
1.4 Ομάδα Έργου	8
1.5. Α΄ΦΑΣΗ: Στρατηγικό Σχέδιο της Περιφέρειας	9
2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	11
2.1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	11
2.1.1. Βασικά Χαρακτηριστικά, Χωροταξική Ένταξη και Διοικητική Οργάνωση	11
2.1.1.1. Βασικά Γεωγραφικά και Μορφολογικά Δεδομένα	11
2.1.1.2. Διοικητική Διάρθρωση και δημογραφικά στοιχεία Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	13
2.2. ΕΝΟΤΗΤΑ: Περιβάλλον και Ποιότητας Ζωής	18
2.2.1 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	19
2.2.1.1 Φυσικό Περιβάλλον	19
2.2.1.2 Υποδομές διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων	25
2.2.1.3. Ανθρωπογενείς πιέσεις στο Φυσικό Περιβάλλον	28
2.2.1.4 Πρόληψη κινδύνων	28
2.2.2 Προσπελασιμότητα και Υποδομές Μεταφορών	31
2.2.2.1. Οδικές Μεταφορές	33
2.2.2.2. Σιδηροδρομικές μεταφορές	35
2.2.2.3. Λιμενικές Υποδομές	36
2.2.2.4. Αεροπορικές υποδομές	39
2.2.3 Χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός	39
2.2.3.1. Χωροταξικός Σχεδιασμός	39
2.2.3.2. Πολεοδομικός Σχεδιασμός	41
2.2.3.3. Εδαφική Συνοχή της Περιφέρειας/ Ολοκληρωμένη Προσέγγιση στην Χωρική Ανάπτυξη της Περιφέρειας	44
2.3 ΕΝΟΤΗΤΑ Οικονομία – Απασχόληση	46
2.3.1. Βασικά μακροοικονομικά μεγέθη και δείκτες	46
2.3.2 Αγορά Εργασίας - Απασχόληση	53
2.3.3 Διάρθρωση παραγωγικών τομέων της περιφέρειας	57
2.3.3.1. Πρωτογενής Τομέας	57
2.3.3.2. Δευτερογενής τομέας	65
2.3.3.3. Τριτογενής Τομέας	71
2.3.3.4. Τουρισμός	74
2.3.4. Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και Ενέργεια	77
2.3.5. Έρευνα και καινοτομία – Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών	85

2.4 ΕΝΟΤΗΤΑ : «Κοινωνική Μέριμνα, Υγεία, Εκπαίδευση, Δια Βίου Μάθηση, Πολιτισμός και Αθλητισμός».	88
2.4.1. Συνοπτική Περιγραφή της Υφιστάμενης Κατάστασης	88
2.4.1. 1. Υγεία	88
2.4.1. 2. Κοινωνική Μέριμνα	89
2.4.1. 3. Εκπαίδευση – Δία βίου Μάθηση	90
2.4.1. 4. Πολιτισμός και Αθλητισμός	91
2.5. ΕΝΟΤΗΤΑ: Βελτίωση της διοικητικής και οικονομικής κατάστασης της περιφέρειας	94
2.5.1. Διοικητική διάρθρωση και όργανα διοίκησης της Περιφέρειας	94
2.5.2. Συμμετοχές της Περιφέρειας σε Νομικά Πρόσωπα	98
2.5.3 Βασικά Οικονομικά χαρακτηριστικά Οργανισμού της Περιφέρειας – Ακίνητη περιουσία	99
2.5.4 Αποτύπωση στελέχωσης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	103
3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (S.W.O.T. ΑΝΑΛΥΣΗ) – ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	104
3.1. Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης στην θεματική ενότητα «Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής	106
3.2. Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης στην θεματική ενότητα «ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ – ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ»	113
3.3. Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης στην θεματική ενότητα «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ, ΥΓΕΙΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ, ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ»	122
3.4. Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης στην θεματική ενότητα : «Βελτίωση της Διοικητικής και Οικονομικής Κατάστασης της Περιφέρειας»	130
4. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΌΡΑΜΑ- ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ Της ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	139
4.1 Αναπτυξιακό Όραμα Περιφέρειας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	139
4.2 Αναπτυξιακή Στρατηγική της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	140
4.3. Άξονες Προτεραιότητας της Αναπτυξιακής Στρατηγικής	141

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Σκοπός και αντικείμενο του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα συνιστά ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα περιφερειακής και οργανωτικής – λειτουργικής ανάπτυξης, σε εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Αφορά δηλαδή όχι μόνον στις υποδομές και στις τοπικές επενδύσεις, αλλά και στη βελτίωση της υφιστάμενης οργάνωσης και λειτουργίας των Ο.Τ.Α., στο πλαίσιο του γενικότερου περιβάλλοντος στο οποίο δρουν, μεριμνώντας για τη βελτίωση της διαβίωσης των πολιτών και την παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών.

Αποτελεί ένα πλαίσιο στρατηγικών στόχων και προτεραιοτήτων που εξειδικεύονται σε ένα συνεκτικό σύνολο αξόνων προτεραιότητας για δράσεις περιφερειακής ανάπτυξη, οργάνωσης των υπηρεσιών της και αποσκοπεί στην υλοποίηση του αναπτυξιακού σχεδιασμού της Περιφέρειας με ορίζοντα πενταετίας.

Οι γενικοί στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος αφορούν στους εξής κάτωθι:

- Προώθηση της περιφερειακής ανάπτυξης.
- Εσωτερική ανάπτυξη της Περιφέρειας ως οργανισμού.
- Ανάπτυξη των συνεργασιών των ΟΤΑ και της επιρροής άλλων φορέων.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας 2015-2019, αποτελεί το εργαλείο για τη χάραξη της Περιφερειακής Αναπτυξιακής της πολιτικής της Περιφέρειας για την επόμενη πενταετία, η οποία λαμβάνει χώρα σε ένα ιδιαίτερα δυσμενές εξωτερικό περιβάλλον – κρίση και ύφεση η οποία πλήττει τόσο τον διεθνή όσο και τον Ευρωπαϊκό Χώρο κυρίως όμως τον Ελλαδικό και κατ' επέκταση και τον Περιφερειακό- αλλά και ένα εσωτερικό περιβάλλον που διαμορφώνεται στη βάση των αδυναμιών και προβλημάτων που προέκυψαν από την ολοκλήρωση της πρώτης περιόδου εφαρμογής του προγράμματος «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ» στην Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση.

Τα κύρια χαρακτηριστικά του συνοψίζονται στα εξής σημεία:

- **Είναι ολοκληρωμένο πρόγραμμα περιφερειακής Ανάπτυξης και βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας της Περιφέρειας:** αποτελεί πρόγραμμα αναπτυξιακών υποδομών και περιφερειακών επενδύσεων, αλλά και πρόγραμμα για τη βελτίωση της υφιστάμενης λειτουργίας των υπηρεσιών της και των Νομικών προσώπων που εποπτεύονται από την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας. Είναι ένα πρόγραμμα πολυτομεακού χαρακτήρα, με εύρος θεματικών αντικειμένων αντίστοιχου του φάσματος των θεμάτων που απασχολούν την καθημερινή λειτουργία της Περιφέρειας και καλύπτει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων της.
- **Είναι οργανικό στοιχείο της καθημερινής λειτουργίας και διοίκησης της Περιφέρειας και των νομικών της προσώπων καθώς και του προγραμματικού της κύκλου.** Η σύνταξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι η αρχική φάση της διαδικασίας προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης της Περιφέρειας. Η διαδικασία αυτή αποτελεί το διαρκές αντικείμενο ενασχόλησης των αιρετών οργάνων, των προϊσταμένων και της αρμόδιας Δ/σης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού.
- **Υλοποιείται μέσω του ετήσιου προγράμματος δράσης της Περιφέρειας και των Νομικών Προσώπων της:** Σκοπός της σύνταξης του ετήσιου προγράμματος δράσης είναι η εξειδίκευση του συνολικού πενταετούς επιχειρησιακού προγράμματος σε ετήσιο πρόγραμμα των υπηρεσιών που υλοποιούν τμήματα του Επιχειρησιακού Προγράμματος.
- **Εκπονείται με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων:** Κατά τη διαδικασία σύνταξης του συμμετέχουν με σαφώς καθορισμένο τρόπο αιρετά όργανα, υπηρεσιακά στελέχη, τοπικοί

φορείς και ομάδες πολιτών με εμπλοκή- συμβολή στην τοπική ανάπτυξη και στη λειτουργία της Περιφέρειας.

1.2. Θεσμικό πλαίσιο

Η σύνταξη Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους Ο.Τ.Α. β΄ βαθμού, προβλέπεται στο Νόμο 3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α/7.6.2010) και συγκεκριμένα στο άρθρο 268 «Προγραμματισμός, προϋπολογισμός – λογιστικό σύστημα Περιφερειών». Στο ίδιο άρθρο προσδιορίζεται η πενταετής χρονική διάρκεια των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Με την Υπουργική Απόφαση 35829/22-9-2014 «περιεχόμενο, δομή, τρόπος υποβολής, όργανα σύνταξης των πενταετών επιχειρησιακών προγραμμάτων των ΟΤΑ Β΄ βαθμού της περιόδου 2015-2019» καθορίστηκε το περιεχόμενο, η δομή, ο τρόπος υποβολής, τα όργανα και η διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης β΄ βαθμού.

1.3. Μεθοδολογική Προσέγγιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Η εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος περιλαμβάνει επιμέρους βήματα με σκοπό να προσεγγιστούν και να αναλυθούν συστηματικά όλες οι παράμετροι και όλοι οι συντελεστές που επηρεάζουν και καθορίζουν το πλαίσιο λειτουργίας και ανάπτυξης της Περιφέρειας. Τα βήματα που περιλαμβάνονται στο κάθε στάδιο περιγράφονται συνοπτικά στη συνέχεια.

Βήμα 1: Προετοιμασία και οργάνωση

- Οργάνωση του έργου από τη Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Δημιουργία κεντρικής ομάδας έργου και μία ανά θεματική ενότητα .
- Διατύπωση των αρχικών κατευθύνσεων της Περιφερειακής Αρχής
- Προγραμματισμός του έργου
- Ενημέρωση του προσωπικού των υπηρεσιών και των ΝΠ της Περιφέρειας για τη διαδικασία κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Βήμα 2: Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης:

Περιγράφεται συνοπτικά η γενική, μακροσκοπική εικόνα της περιοχής της Περιφέρειας και η Περιφέρεια ως Οργανισμός. Εντοπίζονται προβλήματα αλλά και ευκαιρίες και καθορίζονται τα κρίσιμα ζητήματα που καλится να αντιμετωπίσει η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.

Βήμα 3: Καθορισμός του Οράματος και της Στρατηγικής της Περιφέρειας-Κατάρτιση Στρατηγικού Σχεδίου. Βάσει των δεδομένων του προέκυψαν ακολουθεί:

- η διατύπωση του οράματος
- η επιλογή της στρατηγικής που θα ακολουθήσει η Περιφέρεια
- ο προσδιορισμός των Μέτρων και των Στόχων, σύμφωνα με τις οποίες θα διαρθρωθεί το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές (τομεακές και περιφερειακές) αναπτυξιακές προτεραιότητες.

Βήμα 4: Συνεργασία με τους Δήμους της εδαφικής επικράτειας της Περιφέρειας για τη διασφάλιση του συντονισμού των δράσεων τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης και η προώθηση τυχόν διαβαθμιδικών συνεργασιών.

Βήμα 5: Έγκριση του Στρατηγικού Σχεδίου και Διαδικασίες Διαβούλευσης

- Έγκριση του Στρατηγικού Σχεδίου από το Περιφερειακό Συμβούλιο μετά από εισήγηση της Εκτελεστικής Επιτροπής
- Παρουσίαση του Στρατηγικού Σχεδίου μέσω των διαθέσιμων συστημάτων και διαδικασιών επικοινωνίας

- Διαβούλευση
- Σύνοψη των συμπερασμάτων των διαδικασιών διαβούλευσης και ενημέρωση της Εκτελεστικής Επιτροπής και των αρμόδιων υπηρεσιών

Βήμα 6: Κατάρτιση Επιχειρησιακού Σχεδίου

Με σκοπό την εφαρμογή της στρατηγικής της Περιφέρειας, στο βήμα αυτό, καταρτίζεται το Επιχειρησιακό Σχέδιο για την επίτευξη κάθε Στόχου του Στρατηγικού Σχεδίου.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα περιλαμβάνει Άξονες, Μέτρα, Στόχους, όπως έχουν καταρτιστεί στη φάση κατάρτισης του Στρατηγικού Σχεδίου, και δράσεις που εξειδικεύουν τη στρατηγική της Περιφέρειας.

Βήμα 7: Πενταετής Προγραμματισμός των Δράσεων. Οικονομικός Προγραμματισμός του Επιχειρησιακού Προγράμματος

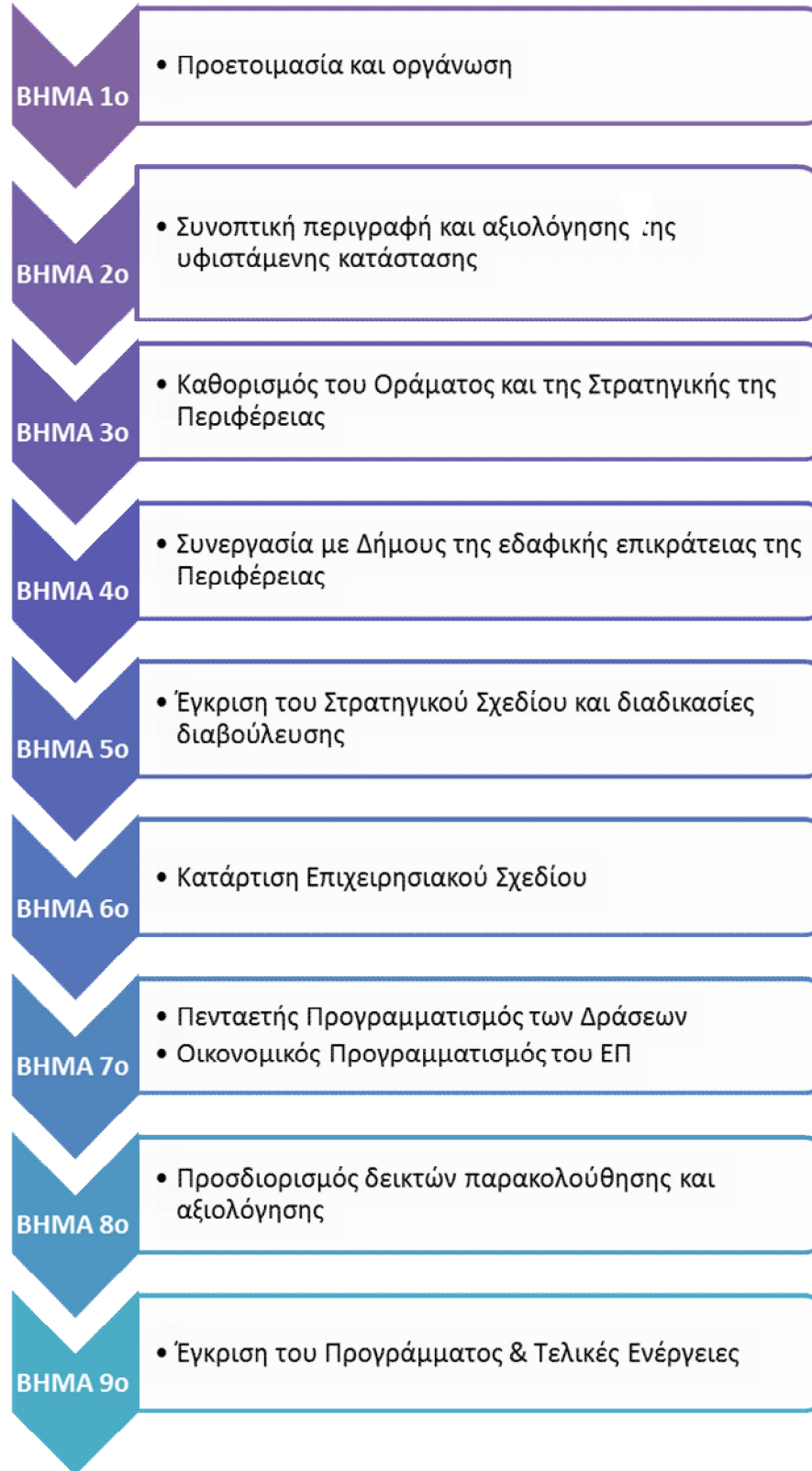
- Ιεράρχηση & προγραμματισμός των δράσεων: διάρκεια και χρονοδιάγραμμα, αρμόδια υπηρεσία, φορείς υλοποίησης και χωροθέτηση, προτεραιότητα, προσδιορισμός των αναγκών ανθρώπινων και υλικών πόρων για την υλοποίησή τους, εκροές, κλπ.
- Εκτίμηση του προϋπολογισμού των δράσεων
- Εκτίμηση των εσόδων και των πηγών χρηματοδότησης
- Κατανομή των εσόδων στα έτη για την κάλυψη των δαπανών των δράσεων

Βήμα 8: Προσδιορισμός Δεικτών Παρακολούθησης και Αξιολόγησης, με τους οποίους θα πραγματοποιείται η παρακολούθηση και η αξιολόγηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Οι δείκτες παρακολούθησης κατηγοριοποιούνται σε δείκτες εισροών, εκροών και αποτελέσματος.

Βήμα 9: Έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος & Τελικές Ενέργειες

- έγκριση από το ΔΣ του κάθε Νομικού Προσώπου της Περιφέρειας, εντός μιας (1) εβδομάδας από την εισήγηση των υπηρεσιών του, των στόχων και των δράσεων του Επιχειρησιακού που το αφορούν.
- ολοκλήρωση του σχεδίου Επιχειρησιακού Προγράμματος από τη Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού
- υποβολή του σχεδίου Επιχειρησιακού Προγράμματος από την Εκτελεστική Επιτροπή στο Περιφερειακό Συμβούλιο, επισυνάπτοντας τις σχετικές αποφάσεις των Νομικών Προσώπων της Περιφέρειας για δράσεις/ σχέδια δράσης που τα αφορούν.
- έγκριση του σχεδίου από το Περιφερειακό Συμβούλιο
- έλεγχο για τη νομιμότητα της διαδικασίας κατάρτισης του προγράμματος από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση (Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ), με υποβολή σχετικής έκθεσης εγκεκριμένης από το περιφερειακό Συμβούλιο
- δημοσιοποίηση του προγράμματος από την Περιφέρεια.

Συνοπτικά τα βήματα της διαδικασίας κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος και το μεθοδολογικό πλαίσιο αποτυπώνονται στα ακόλουθα διαγράμματα.

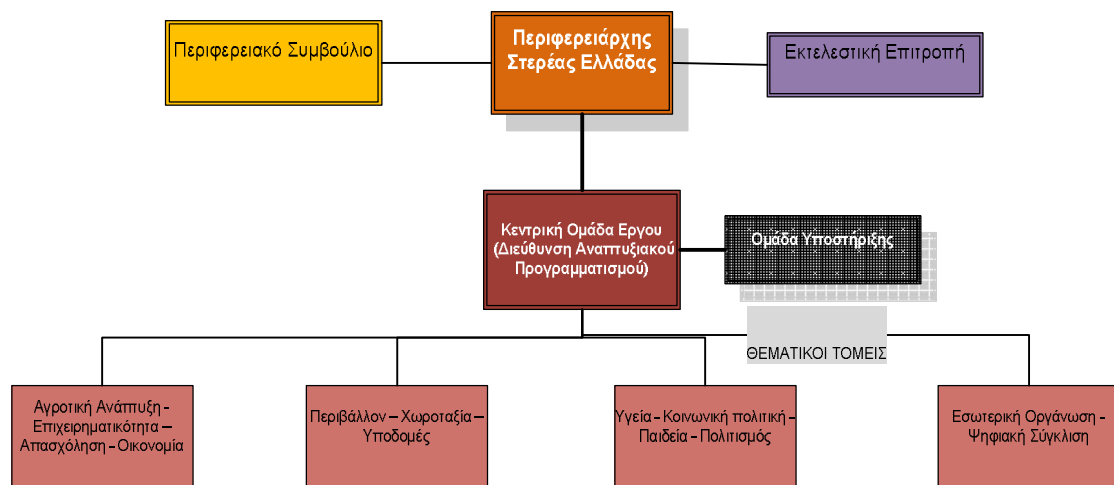
Σχήμα 1: Διαγραμματική απεικόνιση των σταδίων κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος

1.4 Ομάδα Έργου

Η κατάρτιση του παρόντος κειμένου Στρατηγικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας 2015-2019 πραγματοποιήθηκε υπό την ευθύνη της Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Στην κατεύθυνση αυτή, στο πλαίσιο της ΔΙΑΠ λειτούργησαν οι εξής Ομάδες Έργου:

- α.) Κεντρική Ομάδα Έργου συνεπικουρούμενη από τις
- β.) Θεματικές Ομάδες Έργου.

Σχήμα 2: Διαγραμματική απεικόνιση Σχήματος Οργάνωσης Έργου για την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος Στερεάς Ελλάδας 2015-2019

1.5. Α΄ ΦΑΣΗ: Στρατηγικό Σχέδιο της Περιφέρειας

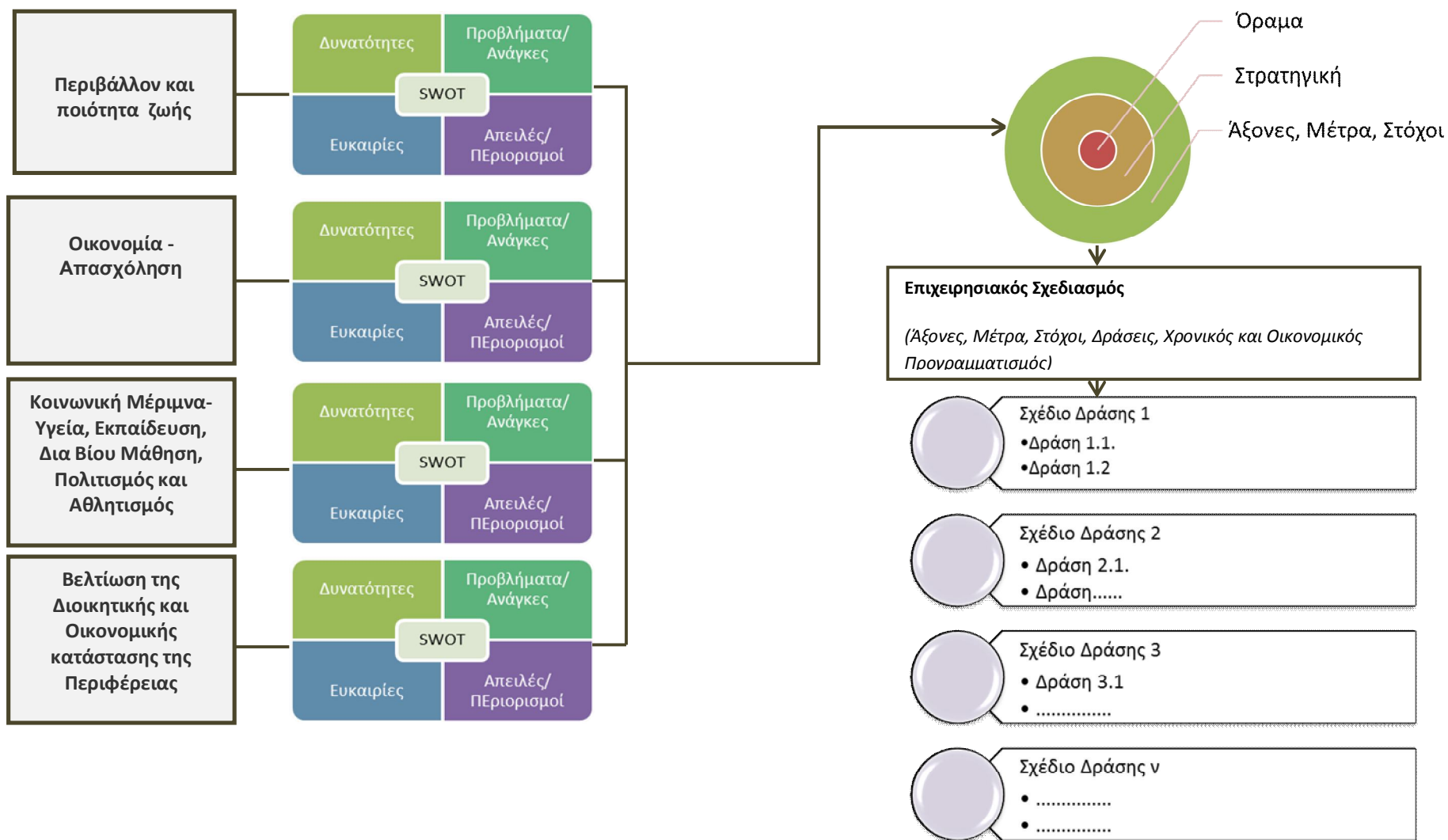
Το παρόν τεύχος, αποτελεί το Στρατηγικό Σχέδιο της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, ως το πρώτο μέρος του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας για την πενταετία 2015–2019.

Η διάρθρωσή του περιλαμβάνει 3 επιμέρους ενότητες:

- Η πρώτη ενότητα αναφέρεται στην περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και ειδικότερα στην συνοπτική περιγραφή των στοιχείων της Περιφέρειας ως γεωγραφικής οντότητας μέσω παράθεσης στοιχείων για τα βασικά γεωγραφικά και μορφολογικά δεδομένα, στοιχείων που εντάσσονται σε κάθε μία από τις θεματικές ενότητες: «Περιβάλλον και ποιότητα ζωής», «Οικονομία- Απασχόληση», «Κοινωνική Μέριμνα, Υγεία, Πολιτισμός, Τουρισμός, Αθλητισμός, Δία Βίου Μάθηση». Μετά την περιγραφή της μακροσκοπικής εικόνας της Περιφέρειας, παρουσιάζεται η εικόνα τόσο της Περιφέρειας, όσο και των Νομικών της Προσώπων ως Οργανισμών. Για την περιγραφή του εξωτερικού περιβάλλοντος της Περιφέρειας πέραν των στοιχείων που αποτυπώθηκαν στα αντίστοιχα ερωτηματολόγια από τις Υπηρεσίες της Περιφέρειας, αξιοποιήθηκαν προγραμματικά κείμενα, υφιστάμενες μελέτες της Περιφέρειας, έγινε συλλογή και επεξεργασία στατιστικών δεδομένων από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (ΕΣΥΕ), την Eurostat, από ποικίλες άλλες ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, καθώς και από μελέτες και έρευνες που κατά καιρούς έχουν εκπονηθεί για λογαριασμό διάφορων φορέων (π.χ. ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, ΣΕΤΕ, κ.λ.π.). Αντίστοιχα για την περιγραφή του εσωτερικού περιβάλλοντος της Περιφέρειας χρησιμοποιήθηκε ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ), ενώ σημαντική ήταν και η καταγραφή επιμέρους ζητημάτων από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας.
- Ακολουθεί η αξιολόγηση της υπάρχουσας κατάστασης στην Περιφέρεια (εξωτερικό και εσωτερικό περιβάλλον) στη δεύτερη ενότητα, όπου εντοπίζονται τα κρίσιμα ζητήματα και προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας την πενταετία 2015-2019. Για την αξιολόγηση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος της Περιφέρειας χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος SWOT για την ανάλυση των ισχυρών και αδύνατων σημείων του εσωτερικού περιβάλλοντος και την ανάλυση των ευκαιριών και των απειλών του εξωτερικού περιβάλλοντος.
- Τέλος, στην τρίτη ενότητα διατυπώνεται το αναπτυξιακό όραμα της Περιφέρειας, βάσει των δεδομένων που προέκυψαν από την ανάλυση, βάσει των κοινωνικοοικονομικών δεδομένων που έχουν διαμορφωθεί σε εθνικό επίπεδο και επηρεάζουν και το περιφερειακό επίπεδο, αλλά και σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές και εθνικές στρατηγικές. Περαιτέρω, καθορίζεται η αναπτυξιακή στρατηγική που θα ακολουθήσει η Περιφέρεια για την επίτευξη του οράματός της, ενώ προσδιορίζονται οι Αναπτυξιακοί Άξονες του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας, διατυπώνονται ενδεικτικά μέτρα καθώς και ενδεικτικές δράσεις που θα αποτελέσουν τη βάση για την διαδικασία της διαβούλευσης.

Συνοπτικά, το πλαίσιο κατάρτισης του Στρατηγικού Σχεδίου της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας 2015-2019 αποτυπώνεται στο σχήμα 2

Σχήμα 3: Μεθοδολογικό πλαίσιο για την Κατάρτιση του Στρατηγικού Σχεδίου της ΠΣΤΕ

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

2.1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

2.1.1. Βασικά Χαρακτηριστικά, Χωροταξική Ένταξη και Διοικητική Οργάνωση

2.1.1.1. Βασικά Γεωγραφικά και Μορφολογικά Δεδομένα

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, ως γεωγραφικό διαμέρισμα της Ελλάδας βρίσκεται στο κέντρο του ηπειρωτικού κορμού της χώρας συνορεύοντας βόρεια με τη Θεσσαλία, δυτικά με τη Δυτική Ελλάδα και νότια με την Αττική. Ανατολικά βρέχεται από το Αιγαίο Πέλαγος και τον Ευβοϊκό Κόλπο, ενώ νότια από τον Κορινθιακό Κόλπο. Είναι η δεύτερη σε έκταση ελληνική περιφέρεια, καταλαμβάνοντας έκταση 15.549 km² (11,78% της συνολικής έκτασης της χώρας), εκ των οποίων τα 210 Km² ανήκουν στο Νησί της Σκύρου (1,3% της έκτασης και πληθυσμό μικρότερο του 0,3% της ΠΣΤΕ). Παρά τα εκτεταμένα παράλια της, η Στερεά Ελλάδα είναι μια περιφέρεια με έντονο ορεινό χαρακτήρα, καθώς μόνο το 20,8% είναι πεδινό, ενώ το 31,8% χαρακτηρίζεται ως ημιορεινό και το 47,4% ως ορεινό, με 269 από τα 597 Δημοτικά Διαμερίσματα της να ανήκουν στο ορεινό της τμήμα.

Στην ουσία το κύριο ορεινό κομμάτι αποτελείται από τις εκτάσεις της Ευρυτανίας και της Φωκίδας που αποτελούν την νότια απόληξη της οροσειράς της Πίνδου, όπως αυτή φτάνει ως τον Κορινθιακό Κόλπο, τις Ημιορεινές μεταβατικές εκτάσεις και την πεδινή έκταση στο ανατολικό τμήμα των νομών Φθιώτιδας και Βοιωτίας που χαρακτηρίζεται από προσχωματικά εδάφη στην περιοχή του Μαλιακού και του Βόρειου Ευβοϊκού κόλπου, άλλα και τον κάμπο της Θήβας. Τέλος, υπάρχει ο κατά κύριο λόγω ημιορεινός χώρος της Π.Ε. Ευβοίας, ο οποίος (πλην του "χερσαίου" τμήματος δυτικά της Χαλκίδας), αν και "τεχνικά" δεν πληροί τις προϋποθέσεις χαρακτηρισμού του ως "νησιωτικού χώρου" εμφανίζει τα τυπικά χαρακτηριστικά του ελληνικού νησιωτικού χώρου (έντονο ανάγλυφο, μικρές πεδινές εκτάσεις στις απολήξεις ρεμάτων κλπ)¹ (Πίνακας 1. Οι ορεινές περιοχές είναι από τις πιο μειονεκτικές της χώρας, με συνέπεια να υπάρχουν αντικειμενικές δυσκολίες στη σύνδεση μεταξύ τους: το μεγαλύτερο μέρος της Ευρυτανίας, η ορεινή Φωκίδα και η νότια Εύβοια αντιμετωπίζουν μόνιμα προβλήματα προσβασιμότητας λόγω δυσμενούς γεωμορφολογίας.

Πίνακας 1. Μορφολογικά δεδομένα περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Έκταση	15.549	100%
Χερσαία έκταση	15.322	98,54%
Νησιωτική έκταση	227	1,46%
Ορεινές περιοχές	7.262	47,40
Ημιορεινές	4.872	31,79
Πεδινές περιοχές	3.186	20,81

Πηγή : ΕΣΥΕ 2004

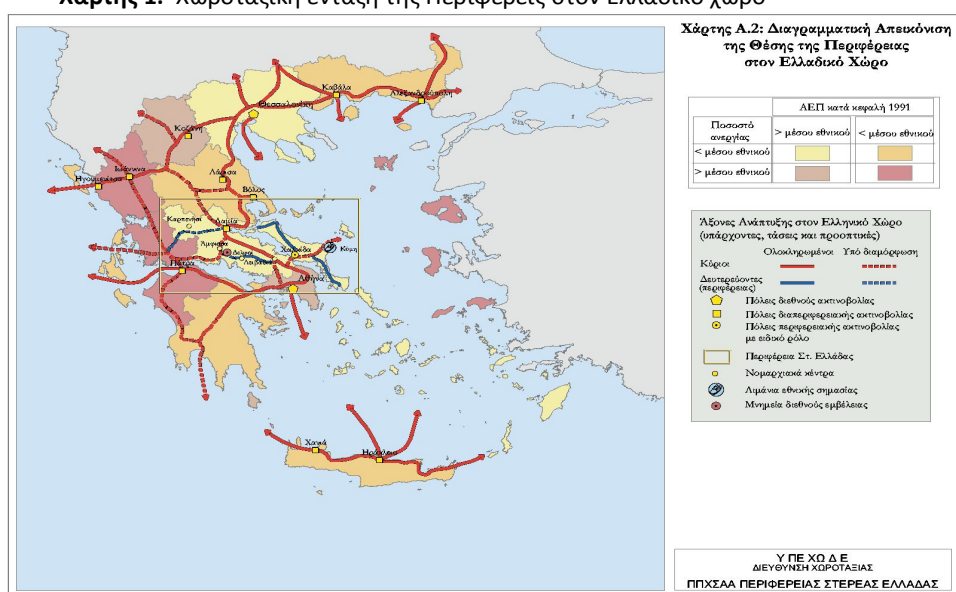
Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, όπως και ο υπόλοιπος ελληνικός χώρος, κατατάσσεται στις περιφέρειες με

¹ BCS: "Πρόταση ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

έντονη περιφερειακότητα ως προς την κεντρική ΕΕ και με σχετική κεντρικότητα ως προς τον κέντρο-ανατολικό μεσογειακό χώρο.

Το βασικό χωροταξικό της χαρακτηριστικό η κεντροβαρής θέση που κατέχει η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας στον ελλαδικό χώρο, σε άμεση γειτνίαση και ταχεία διασύνδεση μέσω Διευρωπαϊκών Οδικών και Σιδηροδρομικών Δικτύων Μεταφορών (ΔΔΜ) με την Μητροπολιτική Περιφέρεια της Αθήνας, η ενδιάμεση θέση μεταξύ των δύο μεγαλύτερων αναπτυξιακών πόλων της χώρας Αττική, Θεσσαλονίκη αλλά και μεταξύ Αθήνας και του αναδυόμενου αστικού διπόλου Ιωαννίνων- Ηγουμενίτσας, η ιδιαίτερη θέση της στο σύστημα μεταφοράς ενέργειας, και η ταχύτατη ανάπτυξή της στην ενεργειακή παραγωγή, κυρίως στον τομέα των ΑΠΕ, αποτελούν ισχυρά σημεία της ταυτότητάς της σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο.²

Χάρτης 1: Χωροταξική ένταξη της Περιφέρειας στον Ελλαδικό χώρο

Πηγή: Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (2003)

Περαιτέρω, τα εξαιρετικά ενδιαφέροντα και πολύμορφα γεωμορφολογικά, κοινωνικοοικονομικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά: πολλαπλοί διάσπαρτοι πολιτιστικοί πόροι, πλούσια και αξιόλογη παραγωγική βάση – αγροτική παραγωγή και βιομηχανία – τα μεγάλα φυσικά ορεινά οικοσυστήματα και τοπία της και οι ιδιότυποι θαλάσσιοι και νησιωτικοί χώροι που αποτελούν αποθέματα βιοποικιλότητας ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος ή εναλλακτικών μορφών τουρισμού, οι θερμαλιστικοί της πόροι και η παράδοσή της στον ιαματικό τουρισμό, συνθέτουν μια χωρική ενότητα με αξιόλογες αναπτυξιακές προοπτικές, στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης, οι οποίες μπορούν να αναδειχθούν μέσα από την ανάληψη κατάλληλων δράσεων, προσανατολισμένων στην κατεύθυνση της βελτίωσης της ποιότητας ζωής, της οικονομικής ευημερίας και της κοινωνικής συνοχής.

Η αξιοσημείωτη γεωγραφική και μορφολογική ποικιλομορφία που παρουσιάζει η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αντικατοπτρίζεται στην εκδήλωση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της, ενώ εσωτερικοί ή εξωτερικοί παράγοντες με σαφή χωρική διάσταση επηρεάζουν την ανάπτυξη και

² Α Φάση ΠΠΧΣΑΑ Στερεάς Ελλάδας

διαμορφώνουν ένα αναπτυξιακό τοπίο με έντονες διακυμάνσεις. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι παρ' ό,τι είναι μία από τις παραγωγικότερες της χώρας, διακρίνεται από ισχυρές ενδο-περιφερειακές ανισότητες. Ειδικότερα, η Περιφέρεια παρουσιάζει έντονο δυισμό, χωρικό και αναπτυξιακό ταυτόχρονα, μεταξύ του τμήματος της που λειτουργικά εντάσσεται στη Μητροπολιτική Περιοχή της Αθήνας και της υπόλοιπης έκτασής της. Ο δυισμός αυτός έχει οδηγήσει και σε στατιστική διόγκωση του κατά κεφαλή ΑΕΠ, με αποτέλεσμα η Περιφέρεια να τοποθετηθεί σε καθεστώς εισόδου στο στόχο 2 των Διαρθρωτικών Ταμείων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 και στις περιφέρειες Μετάβασης για την περίοδο 2014-2020.

Σημαντική αδυναμία της Περιφέρειας αποτελεί το αστικό της δίκτυο, το οποίο χαρακτηρίζεται με τα σημερινά δεδομένα από αδύναμη κρίσιμη μάζα των πόλεων και των οικισμών της. Χαρακτηριστικό στοιχείο καταγράφεται το γεγονός ότι το αστικό της δίκτυο περιλαμβάνει μόλις τέσσερα αστικά κέντρα με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων (Λαμία, Χαλκίδα, Λιβαδειά και Θήβα), όλα στην ανατολική πεδινή περιοχή, σε μια συνεχή διαδικασία συγκέντρωσης πληθυσμού εκεί και μείωσης πληθυσμού των οικισμών κάτω των 5.000 κατοίκων. Στην πεδινή περιοχή συγκεντρώνεται 57% του πληθυσμού ενώ τα 2/3 του είναι εγκατεστημένα στην παράκτια ζώνη (ως και 10 χλμ. μακριά από την ακτογραμμή)³.

Ουσιαστικά η Περιφέρεια χωρίζεται σε τρεις διακριτές ζώνες:

- περισσότερο ανεπτυγμένες περιοχές κατά μήκος του γραμμικού άξονα ανάπτυξης (Οινόφυτα – Σχηματάρι – Χαλκίδα - Λαμία)
- περιοχές με άμεση εξάρτηση από το ευρύτερο παραγωγικό και οικονομικό σύστημα της Αττικής
- προβληματικές κυρίως ορεινές ζώνες.

2.1.1.2. Διοικητική Διάρθρωση και δημογραφικά στοιχεία Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Το γεωγραφικό διαμέρισμα δεν ταυτίζεται απόλυτα με τη σημερινή διοικητική Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, στην οποία δεν εντάσσονται η Αττική και η Αιτωλοακαρνανία. Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ως διοικητική οντότητα είναι μία από τις δεκατρείς Αυτοδιοικητικές Περιφέρειες της χώρας, η οποία δημιουργήθηκε σύμφωνα με το Νόμο 3852/2010 (ΦΕΚ 87/τ. Α') «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης». Πρόκειται για μια νέα Αυτοδιοικητική Αρχή, η οποία περιλαμβάνει τους πέντε Νομούς: Βοιωτίας, Ευβοίας, Ευρυτανίας, Φθιώτιδας και Φωκίδας, που ταυτίζονται με τις Περιφερειακές Ενότητες.

Με την μετατροπή της σε αυτοδιοικητική οντότητα (με δυνατότητα αναπτυξιακού προγραμματισμού στη χωρική της ενότητα) η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας κατοχύρωσε και ενδυνάμωσε τη θέση της στο Κοινοτικό και Εθνικό δίκτυο περιφερειών και στην Περιφερειακή Πολιτική, . Ταυτόχρονα η πόλη της Λαμίας κατοχύρωσε της θέση της ως περιφερειακής έδρας και η Χαλκίδα, η Λιβαδειά, η Άμφισσα και το Καρπενήσι της θέση τους ως έδρες των αντίστοιχων περιφερειακών ενοτήτων. Τέλος με τη διοικητική μεταρρύθμιση του Προγράμματος «Καλλικράτης», η περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας εντάχθηκε μαζί με την Περιφέρεια Θεσσαλίας στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας, με έδρα τη Λάρισα⁴.

³ ΠΕΠ Στ. Ελλάδας 2007-2013, Α Φάση ΠΠΧΣΑΑ Στερεάς Ελλάδας

⁴ Α Φάση ΠΠΧΣΑΑ Στερεάς Ελλάδας

Στη χωρική της εμβέλεια λειτουργούν είκοσι πέντε (25) Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' βαθμού (Δήμοι) ως ακολούθως:

Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος
ΠΕ Βοιωτίας	Αλιάρτου, Διστόμου – Αράχοβας- Αντίκυρας, Θηβαίων, Λεβαδέων, Ορχομενού, Τανάγρας
ΠΕ Ευβοίας	Διρφύων – Μεσσαπίων, Ερέτριας, Καρύστου, Κύμης – Αλιβερίου, Μαντουδίου- Λίμνης- Αγίας Άννας, Σκύρου, Χαλκιδέων , Ιστιαίας- Αιδηψού
ΠΕ Ευρυτανίας	Αγράφων, Καρπενησίου
ΠΕ Φθιώτιδας	Αμφίκλειας – Ελάτειας, Δομοκού, Λαμίων, Λοκρών, Μακρακώμης, Μώλου – Αγίου Κωνσταντίνου, Στυλίδας
ΠΕ Φωκίδας	Δελφών, Δωρίδος

Πηγή: Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α)

Ο πληθυσμός της ΠΣΤΕ, σύμφωνα με τα οριστικά αποτελέσματα της απογραφής πληθυσμού 2011, ανέρχεται σε 547.390 μόνιμους κατοίκους (περίπου 5% του συνολικού πληθυσμού της χώρας), παρουσιάζοντας μείωση κατά 9,57%, η οποία είναι πολύ μεγαλύτερη από τη γενική τάση μείωσης (1,35%) σε επίπεδο χώρας, ενώ ταυτόχρονα καταγράφεται ίδια γενική τάση μεταξύ των Περιφερειακών Ενοτήτων με διακυμάνσεις του βαθμού μεταβολής (μεγαλύτερη μείωση παρατηρείται στην ΠΕ Ευρυτανίας, ενώ κοντά στον εθνικό μέσο όρο είναι η μείωση στην ΠΕ Εύβοιας).

Πίνακας 2: Πληθυσμιακή εξέλιξη της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας 2001-2011

Χωρική Ενότητα	Πληθυσμός 2011	Πληθυσμός 2001	Μεταβολή 2011 2001	Πυκν. πληθ. 2011 (άτομα/km ²)
ΠΕ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	117.920 21,54%	131.085 21,66%	-10,04%	39,89
ΠΕ ΕΥΒΟΙΑΣ	210.815 38,51%	215.136 21,66%	-2,01%	50,44
ΠΕ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	20.081 3,67%	32.053 5,30%	-37,35%	10,85
ΠΕ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	158.231 28,91%	178.771 29,53%	-11,49%	35,63
ΠΕ ΦΩΚΙΔΑΣ	40.343 7,37%	48.284 7,98%	-16,45%	19,07
ΠΕΡ. ΣΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ	547.390	605.329	-9,57%	35,20
ΕΛΛΑΔΑ	10.816,286	10.964.020	-1,35%	81,75

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2014), Ιδία Επεξεργασία

Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού κατοικεί στο ανατολικό μέρος της περιφέρειας και στις Π.Ε. Εύβοιας (38,5%), Φθιώτιδας (28,9%) και Βοιωτίας (21,5%) έναντι των δύο δυτικών Π.Ε. Φωκίδας και Ευρυτανίας, όπου κατοικεί μόλις το 7,4% και το 3,7% αντίστοιχα. Στις πεδινές εκτάσεις της περιφέρειας εκτιμάται ότι κατοικεί περίπου το 57% του μόνιμου πληθυσμού, στις ημιορεινές το 26% και στις ορεινές μόλις το 17%. Επίσης, πάνω από τα 2/3 του πληθυσμού της Περιφέρειας είναι εγκατεστημένα στην παράκτια ζώνη (ως και 10 χλμ. μακριά από την ακτογραμμή).

Εικόνα 1: Πληθυσμός: Χαρτογράφηση εξέλιξης 2001-2011

Πηγή: Α Φάση ΠΠΧΣΑΑ Στερεάς Ελλάδας

Η βαθμιαία μείωση του πληθυσμού κατά τη δεκαετία 2001-2011 είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση της πληθυσμιακής πυκνότητας της Περιφέρειας, η οποία από 38,9 κατοίκους ανά τετ. χλμ. το 2001 μειώθηκε σε 35,2 κατοίκους ανά τετ. χλμ. το 2011, πολύ χαμηλότερη από την αντίστοιχη της χώρας (81,75 κάτοικοι ανά τετ. χλμ.).

Όσον αφορά την κατανομή του πληθυσμού κατά φύλο διαπιστώνεται ότι η αναλογία των δύο φύλων στο σύνολο του πληθυσμού της Περιφέρειας είναι αντίστροφη αυτής που παρατηρείται στο σύνολο της χώρας, αφού οι άντρες αποτελούν το 50,7% (49,0% για το σύνολο της χώρας) του συνολικού πληθυσμού στην Περιφέρεια, έναντι 49,3% των γυναικών (51% στο σύνολο της επικράτειας).

Πίνακας 3: Πληθυσμιακή διάρθρωση ανά φύλο στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (2011)

Περιγραφή	Σύνολα			Ποσοστά επί συνόλου Περιφέρειας	
	Σύνολο	Άρρενες	Θήλειες	Άρρενες	Θήλειες
Σύνολο Χώρας	10.816,286	5.303.223	5.513.063	49,0	51,0
Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	547.390	277.475	269.915	50,7	49,3

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2014, ίδια επεξεργασία

Από την επεξεργασία των στοιχείων για την ηλικιακή σύνθεση του πληθυσμού προκύπτει ότι πληθυσμιακή ομάδα του οικονομικά ενεργού πληθυσμού (ηλικίες 15-64 ετών), αντιστοιχεί στο 64,9% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας το 2010, έναντι του 66,5% που ήταν το 2001. Αντίθετα, παρατηρείται αύξηση της πληθυσμιακής ομάδας 65 ετών και άνω, από 18,7% το 2001 σε 21,8% το 2010.

Επιπλέον, η πληθυσμιακή ομάδα 0-14 ετών μειώθηκε σημαντικά το 2010 (13,3%), σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό του 2001 (14,8%), με αποτέλεσμα να παρουσιάζει το πλέον χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής στο σύνολο του πληθυσμού της Περιφέρειας, από το αντίστοιχο ποσοστό που ισχύει για το σύνολο της χώρας. Αυτό το ιδιαίτερα συρρικνωμένο ποσοστό καταδεικνύει την ένταση του φαινομένου της υπογεννητικότητας που αντιμετωπίζει η περιοχή.

Πίνακας 4 : Ηλικιακή σύνθεση του πληθυσμού της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Χωρική Ενότητα	Ηλικιακή Ομάδα						Δείκτης Γήρανσης	Δείκτης Εξάρτησης	Δείκτης Αντικατάστασης
	0-14	%	15-64	%	65+	%			
ΠΕ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	16.806	13,5	82.846	66,4	25,205	20,2	150,0	50,7	76,3
ΠΕ ΕΥΒΟΙΑΣ	29.491	14,3	132.825	64,4	43,931	21,3	149,0	55,3	83,6
ΠΕ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	1.949	10,2	11.728	61,3	5,460	28,5	280,1	63,2	93,4
ΠΕ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	20.740	12,6	105,140	63,8	38,814	23,6	187,1	56,6	76,9
ΠΕ ΦΩΚΙΔΑΣ	4.372	11,3	24.197	62,4	10,226	26,4	233,9	60,3	66,5
ΠΕΡ. ΣΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ	73.358	13,2	356.736	64,4	123,636	22,3	168,5	55,2	78,9
ΕΛΛΑΔΑ	1.622.675	14,4	7.444.345	65,9	2,223,047	19,7	137,0	51,7	80,5

Πηγή: Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης Στερεάς Ελλάδας 2014

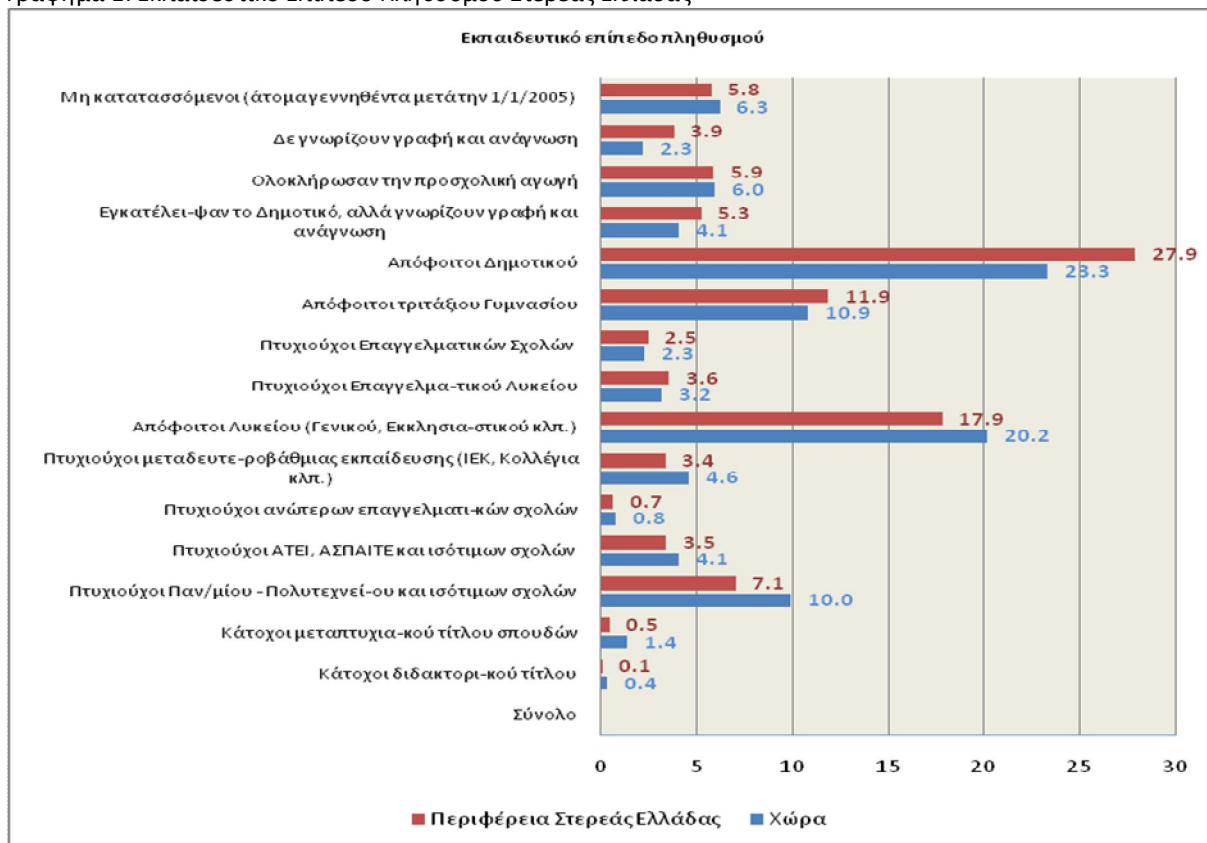
Η συμμετοχή των παραγωγικών ηλικιών (15-64 ετών) στο σύνολο του πληθυσμού εμφανίζεται ιδιαίτερα μειωμένη στις Ενότητες Φωκίδας (62,4%) και Ευρυτανίας (61,3%), ενώ μόνο στο Νομό Βοιωτίας υπερβαίνει κατ' ελάχιστο το αντίστοιχο ποσοστό για το σύνολο της χώρας (66,4%). Αντίθετα, το ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας άνω των 65 ετών διαμορφώνεται υψηλότερο στο επίπεδο της Περιφέρειας (22,3%) από ότι στο σύνολο της χώρας (19,7%), με τις Ενότητες Ευρυτανίας και Φωκίδας να εμφανίζουν τα μεγαλύτερα ποσοστά (28,5% και 26,4% αντίστοιχα). Σε χαμηλά επίπεδα διαμορφώνεται και το ποσοστό συμμετοχής της ηλικιακής ομάδας 0-14 ετών στο Νομό Ευρυτανίας, ενώ στη Βοιωτία διαμορφώνεται στο επίπεδο του μέσου όρου της Περιφέρειας.

Η ανάλυση των επιμέρους δημογραφικών δεικτών καταδεικνύει ότι το πρόβλημα της πληθυσμιακής γήρανσης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδα είναι αρκετά μεγαλύτερο σε σχέση με το σύνολο της χώρας. Ειδικότερα, από τον υπολογισμό του δείκτη γήρανσης για την Περιφέρεια προκύπτει ότι κατά το έτος 2012 σε 100 παιδιά αντιστοιχούσαν 163,2 ηλικιωμένοι, ενώ για τη χώρα η αναλογία αυτή ανέρχεται σε 137. Το πρόβλημα της γήρανσης του πληθυσμού έχει άμεση επίδραση στο δείκτη εξάρτησης που υποδηλώνει ότι κατά το ίδιο έτος σε 100 άτομα εργασιμής ηλικίας αντιστοιχούσαν 55,2 άτομα που χαρακτηρίζονται ως οικονομικά εξαρτώμενα (ηλικιωμένοι και παιδιά) σε σχέση με το σύνολο της χώρας το οποίο διαμορφώνεται στο 51,7.

Η αρνητική θέση σε σχέση με το σύνολο της χώρας παρατηρείται και στο δείκτη αντικατάστασης ο οποίος διαμορφώνεται στο 78,9 το 2010 έναντι 80,5 για το σύνολο της χώρας.

Τέλος, όσον αφορά το εκπαιδευτικό επίπεδο του πληθυσμού αυτό παραμένει διαχρονικά χαμηλό σε σχέση με το μέσο όρο της χώρας. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 27,9% του συνόλου του πληθυσμού είναι απόφοιτοι Δημοτικού, με το αντίστοιχο ποσοστό της χώρας να ανέρχεται σε 23,3%. Αντίστοιχα, οι απόφοιτοι ανωτάτων σχολών αντιστοιχούν σε ποσοστό μικρότερο του 7%, με το αντίστοιχο ποσοστό της χώρας στο 10%. Ποσοστό 3,9% δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση (έναντι 2,3% σε επίπεδο χώρας), ενώ κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου είναι μόνο το 0,5%, έναντι 1,4% της χώρας.

Γράφημα 1: Εκπαιδευτικό Επίπεδο Πληθυσμού Στερεάς Ελλάδας

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή πληθυσμού 2011/ Ιδία επεξεργασία

2.2. ΕΝΟΤΗΤΑ: Περιβάλλον και Ποιότητας Ζωής

Στα πλαίσια των συνεχών προκλήσεων δράσης για την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής βασική προϋπόθεση για την αρμονική, ισόρροπη και αειφόρο ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων της Περιφέρειας αποτελεί η επίτευξη του υψηλότερου δυνατού επιπέδου διασφάλισης της προστασίας και ανάδειξης του περιβάλλοντος, της οικολογικής της ισορροπίας και της βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της. Στο παρόν κεφάλαιο αναγνωρίζονται τα βασικά δεδομένα του περιβάλλοντος της Στερεάς Ελλάδας και της ποιότητας ζωής με σκοπό την ανίχνευση των κρίσιμων ζητημάτων στην άσκηση του ρόλου και την ανάπτυξη της δράσης της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης Στερεάς Ελλάδας ακριβώς για την αποτελεσματική προστασία των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, τη διατήρηση του φυσικού χώρου, την οικολογική ισορροπία, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της Περιφέρειας.

Η Περιφέρεια Στερεάς χαρακτηρίζεται από πλούσια μορφολογικά & περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, αποτελούμενη από ηπειρωτικό, πεδινό και νησιωτικό τμήμα με μια εκτενή παράκτια γραμμή και διακρίνεται από ένα εκτενές, ποιοτικό & πολύμορφο φυσικό περιβάλλον, προσφέροντας μια μεγάλη ποικιλία φυσικών ορεινών οικοσυστημάτων, εκτενή δασικά συστήματα με πλούσια βιοποικιλότητα, βοσκότοπους, οροπέδια, πεδιάδες, ποτάμια με σημαντικές λεκάνες απορροής, φυσικές & τεχνητές λίμνες, ακτές & παραλίες, κατοικημένα και ακατοίκητα νησιά, παράκτιες περιοχές, επιφανειακά υδάτινα σώματα, ιδιότυπους θαλάσσιους & νησιωτικούς χώρους που αποτελούν αποθέματα Βιοποικιλότητας Ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος ή εναλλακτικών μορφών ενέργειας και αναψυχής, αυθεντικά οικοσυστήματα με μεγάλη ποικιλομορφία χλωρίδας & πανίδας που έχουν καταγραφεί και προστατεύονται στα πλαίσια της Πολιτικής προστασίας & ανάδειξης του Φυσικού Περιβάλλοντος από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από ένα αστικό περιβάλλον που αντιμετωπίζει μια σειρά από προβλήματα τα οποία χρήζουν αντιμετώπισης για την βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της.

Σε ότι αφορά τον Χωροταξικό Σχεδιασμό στο επίπεδο της Περιφέρειας επιδιώκεται ο περιορισμός της υπέρμετρης αστικοποίησης μέσα από την βελτίωση της ελκυστικότητας της υπαίθρου και της ενίσχυσης της συμπληρωματικότητας και ισορροπίας μεταξύ αστικών Κέντρων και αγροτικών περιοχών. Λαμβάνονται μέτρα για την αντιμετώπιση των συγκρούσεων γης που ανακύπτουν, αφενός από την ανάγκη ανάπτυξης του αστικού χώρου και σημαντικών για την Περιφέρεια παραγωγικών δραστηριοτήτων και αφετέρου από την ανάγκη προστασίας του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου αυτής.

2.2.1 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ⁵

2.2.1.1 Φυσικό Περιβάλλον

Η ΠΣΤΕ χαρακτηρίζεται από το εκτενές και ποιοτικό φυσικό της περιβάλλον. Λόγω της κυριαρχίας των ημιορεινών (32% της συνολικής έκτασης) και των ορεινών περιοχών (47% της συνολικής έκτασης) η περιοχή διαθέτει εκτενή δασικά συστήματα, με πλούσια βιοποικιλότητα.

Η μαύρη πεύκη, η Κεφαλληνιακή πεύκη, η δασική οξυά, η ελάτη, η καστανιά, τα πλατάνια και ο ψευδοπλάτανος, θάμνοι και χλωριδικά είδη, όπως αγριελιά, σχίνος, αριά, πουρνάρι και μυρτιά, πελαργοί, υδρόβια πουλιά, αγριόχοιροι, ορεινές πέρδικες κ.λ.π. αποτελούν μέρος αυτής της βιοποικιλότητας.

Η βλάστηση της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας κατατάσσεται στην Βλάστηση της Μεσογειακής Λεκάνης, βάσει του χάρτη της Ελλάδας του ΥΠΑΑΤ. Τα δάση της καλύπτουν το 25% της Περιφέρειας, μεγαλύτερο από το επίπεδο της χώρας που ανέρχεται στο ύψος του 22%. Την μεγαλύτερη δασική κάλυψη σημειώνει η Π.Ε. Ευρυτανίας με δεύτερη την Π.Ε. Φωκίδας. Τα Διαχειριζόμενα Δημόσια και Μη Δημόσια Δάση & Δασικές εκτάσεις της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας σε στρέμματα, παρουσιάζονται στο πίνακα που ακολουθεί ανά Περιφερειακή Ενότητα:

Πίνακας 5 Διαχειριζόμενα Δάση & Δασικές εκτάσεις Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Περιφερειακές Ενότητες	Διαχειριζόμενα Δημόσια Δάση & Δασικές Εκτάσεις Στρέμματα	Διαχειριζόμενα μη Δημόσια Δάση & Δασικές Εκτάσεις Στρέμματα
Π.Ε. Βοιωτίας	173.725,00	-
Π.Ε. Εύβοιας	518.536,00	1.083.598,00
Π.Ε. Ευρυτανίας	1.220.817,00	27.372,00
Π.Ε. Φθιώτιδας	476.266,00	293.997,00
Π.Ε. Φωκίδας	432.315,00	38.350,00
Σύνολα	2.821.659,00	1.443.317,00

Πηγή: Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού / Δ/ση Δασών Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Στην περιφέρεια κάνουν αισθητή την παρουσία τους μεγάλοι ορεινοί όγκοι με τον Παρνασσό, τον Ελικώνα, τα Βαρδούσια, το Βελούχι, το Καλλίδρομο, την Οίτη, την Όρθρυ, την Γκιάνα να αποτελούν τα πιο πολυσυζητημένα όρη (Παράρτημα 1), ενώ πλούσιοι βοσκότοποι, συνολικού εμβαδού 707.799 στεμμάτων, υποστηρίζουν την υπάρχουσα μικρή νομαδική κτηνοτροφία

Πίνακας 6 Βοσκότοποι περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Κατηγορία Βοσκοτόπου	Π. Ε Βοιωτίας	Π.Ε. Εύβοιας	Π.Ε. Ευρυτανίας	Π.Ε Ευρυτανίας	Π. Φωκίδας
ΜΟΝΙΜΑ ΛΙΒΑΔΙΑ ΚΑΙ ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ	13.389,60	148.105,90	23.924,30	109.294,60	6.030,00
ΑΓΟΝΟΙ ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ	87.477,80	106.534,40	15.763,40	129.426,50	67.852,60

Πηγή: Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας / ΕΛΣΤΑΤ

⁵ Αναλυτικά στοιχεία για τους φυσικούς πόρους που διαθέτει η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας παρατίθενται στο Παράρτημα 1

Πεδιάδες

Η περιφέρεια διαθέτει αξιόλογες πεδινές εκτάσεις που υποστηρίζονται από δυναμικούς περιφερειακούς υδάτινους πόρους. Οι περισσότεροι συμπαγείς πεδινές εκτάσεις είναι της Κωπαΐδας και του ευρύτερου κάτω ρου του Βοιωτικού Κηφισσού στην Π.Ε. Βοιωτίας, του Σπερχειού στην Π.Ε. Φθιώτιδας, των Θηβών, της Γραβιάς, του Μέσου Ρου του Βοιωτικού Κηφισσού, της Θεσσαλιώτιδας και Ξυνιάδας, του Μόρνου, του Ελαιώνα της Άμφισσας, των Ψαχνών, της ευρύτερης περιοχής της Χαλκίδας, της Ιστιαίας, του Κάμπου Καρύστου στην Νότια Εύβοια και δύο μικρούς θύλακες γύρω από την λίμνη του Δύστου (Παράρτημα: 1).

Έντονη είναι η παρουσία ποταμών και ρεμάτων που σύμφωνα με στοιχεία της Δ/σης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού ανέρχονται σε εβδομήντα (70) με κυριότερους τον ποταμό Σπερχειό, Βοιωτικό Κηφισό, Εύηνο, Μόρνο, Ασωπό. Σημαντική είναι και η παρουσία τριών (3) Φυσικών (Υλίκη, Παραλίμνη, Δύστος) και δύο Τεχνικών λιμνών (Μόρνου, Κρεμαστών) με μεγαλύτερη αυτή των Κρεμαστών. (Πίνακας: 7).

Ποτάμια και Λίμνες

Πίνακας 7: Κυριότερα Ποτάμια και Λίμνες της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

A/A	Λεκάνη Απορροής Ποταμού	Όνομασία Ποταμού	Μήκος Ποταμού km	Όνομασία Λίμνης	Έκταση Λίμνης στρέμματα
1.	Σπερχειού	Σπερχειός	91	-	-
2.	Εύβοιας	Κηρέας	66	Δύστος	5.165
3.	Β.Α.Παραλία Καλλιδρόμου	Ρ.Ξεριάς	16	-	-
4.	Βοιωτικού Κηφισσού	Βοιωτικός Κηφισσός	102	Υλίκη	19.118
				Παραλίμνη	15.000
5.	Άμφισσας	Ρ. Σκίτσα	23	-	-
6.	Ασωπού	Ασωπός	59	-	-
7.	Εύηνου	Εύηνος	93		
8.	Μόρνου	Μόρνος	60	Τεχνητή Λίμνη Μόρνου	15.050
9.		Ασωπός	57		
9.				Τεχνητή Λίμνη Κρεμαστών	68.532

Πηγή: Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Στ. Ελλάδας

Παραλίες

Ιδιαίτερη θέση στη διαμόρφωση του φυσικού περιβάλλοντος της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας κατέχουν οι παραλίες και οι ακτές, που σε συνδυασμό με το έντονο ανάγλυφό τους, σχηματίζουν πολύ γραφικούς κολπίσκους και όρμους. Σύμφωνα με την Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ) για το 2014 βραβεύτηκαν με «Γαλάζια Σημαία», 22 παραλίες: 8 στη Φθιώτιδα, 8 στη Φωκίδα, 2 στη Βοιωτία, 4 στην Εύβοια.

Προστατευόμενες περιοχές

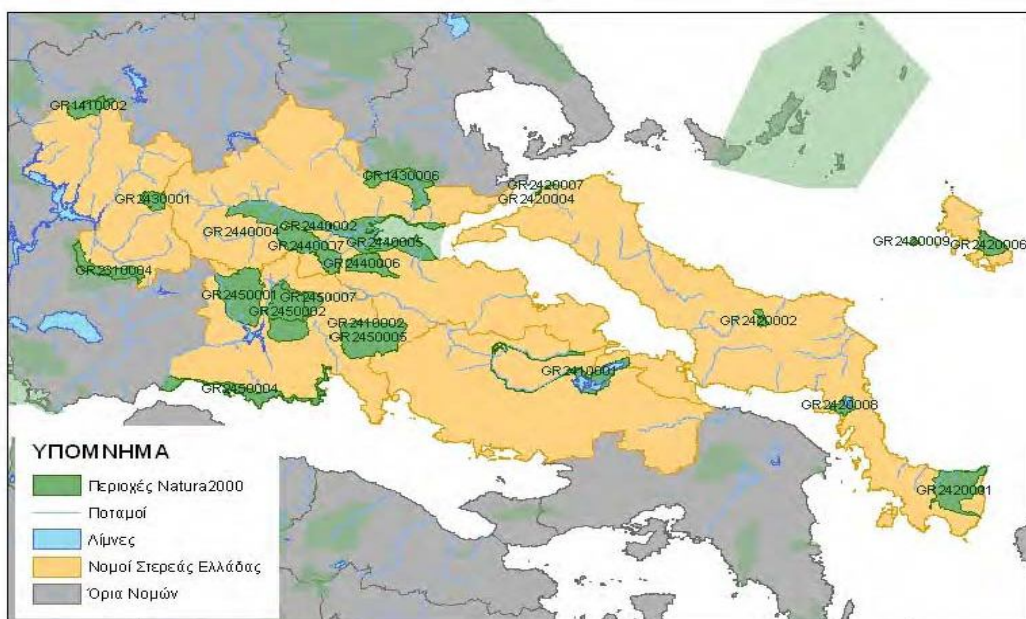
Στην Ελλάδα Φυσικές περιοχές χαρακτηρίζονται ως προστατευόμενες, είτε μέσω του χαρακτηρισμού τους με βάση την ισχύουσα Εθνική νομοθεσία, είτε με την κατοχύρωσή τους στο πλαίσιο διεθνών Συμβάσεων τις οποίες έχει κυρώσει η χώρα, είτε μέσω διεθνών ή Ευρωπαϊκών Πρωτοβουλιών. Σε πολλές περιπτώσεις παρατηρείται αλληλεπικάλυψη μεταξύ των προστατευόμενων περιοχών σε Εθνικό, Ευρωπαϊκό και Διεθνές επίπεδο.

Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας υπάρχει σημαντικός αριθμός θεσμοθετημένων περιοχών προστασίας, με βάση την υφιστάμενη διεθνή, ευρωπαϊκή⁶ και εθνική (δασική) νομοθεσία.

Ειδικότερα το 1/3 της έκτασης της Περιφέρειας αποτελείται από «αυθεντικά» οικοσυστήματα, που έχουν καταγραφεί ως ιδιαίτερης σημασίας και το 50% εξ αυτών ήδη προστατεύονται (NATURA 2000, CORINE, Εθνικοί Δρυμοί). Στα πλαίσια του έργου NATURA 2000 και σε εφαρμογή της Κοινοτικής Οδηγίας 92/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας», επιλέχθηκαν 27 περιοχές (Χάρτης:2) στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, οι οποίες προστατεύονται υπό το καθεστώς NATURA 2000 (καλύπτουν, δηλαδή το 25,2% περίπου της έκτασης της Περιφέρειας) (Παράρτημα: 1), γεγονός που καταδεικνύει την οικολογική σπουδαιότητα του φυσικού περιβάλλοντος της υπό μελέτη περιοχής. Επιπλέον, στην Περιφέρεια περιλαμβάνονται και τρεις περιοχές, οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ως Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ), σύμφωνα με την Κοινοτική Οδηγία 92/43/ΕΚ, η έκταση των οποίων είναι 142,8 km² και αποτελεί το 0,9% περίπου της έκτασης της Περιφέρειας⁷, με ιδιαίτερο οικολογικό και επιστημονικό ενδιαφέρον και είναι (.Παράρτημα1):

- Εθνικός Δρυμός Παρνασσού
- Εθνικός Δρυμός Οίτης⁸.
- Υγρότοπος Εκβολών Σπερχειού.

Χάρτης 2: Περιοχές NATURA της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Πηγή ΥΠΕΚΑ

Αντίστοιχα, στα πλαίσια του Προγράμματος CORINE, έχουν ενταχθεί 24 περιοχές της Περιφέρειας, χαρακτηριζόμενες ως περιοχές μεγάλου ενδιαφέροντος για την προστασία της φύσης. Περαιτέρω

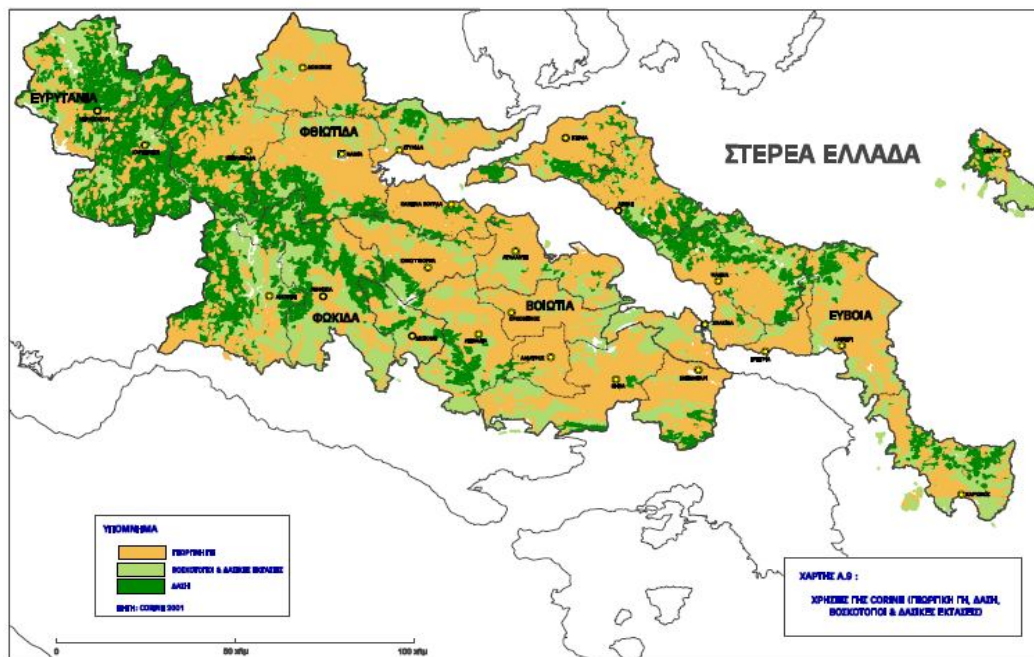
⁶ «Οδηγία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τη διατήρηση των άγριων πουλιών» (79/409/ ΕΚ) και «Οδηγία για τους φυσικούς οικοτόπους» (92/43/ΕΚ).

⁷ Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Ε.Π. Στερεάς Ελλάδας 2014-2020

⁸ Τα Διοικητικά Συμβούλια των Φορέων Διαχείρισης απαρτίζονται από εκπροσώπους της κεντρικής, περιφερειακής και τοπικής διοίκησης, εκπροσώπους τοπικών κοινωνικών ομάδων, ερευνητές και εκπροσώπους ΜΚΟ.

υπάρχουν Βιότοποι που δεν έχουν ακόμη χαρακτηριστεί, αλλά παρουσιάζουν το ίδιο ενδιαφέρον εξίσου Οι ενταγμένες στο δίκτυο περιοχές παρουσιάζονται στο Χάρτη 3 (Παράρτημα: 1.)

Χάρτης 3 : Περιοχές CORINE της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Πηγή: Α΄ Φάση ΠΠΧΣΑΑ

Υγρότοποι Διεθνούς Σημασίας , σύμφωνα με την Σύμβαση RAMSAR

Υγρότοποι βάσει της διεθνούς Σύμβασης RAMSAR "Περί προστασίας των Διεθνούς ενδιαφέροντος Υγροτόπων η οποία επικυρώθηκε με το Ν.Δ. 191/20-10-74, χαρακτηρίζονται ένδεκα (11) περιοχές στην Ελλάδα, καμία όμως από τις οποίες δεν βρίσκεται στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας. Όμως εκτός σύμβασης RAMSAR, ως απλοί φυσικοί υδάτινοι πόροι της Ελλάδας έχουν καταγραφεί από το Εθνικό Κέντρο Βιοτόπων - Υγροτόπων (ΕΚΦΥ) και 38 υγρότοποι στην Περιφέρεια Στερεάς, έναντι των 378 της Χώρας. Οι υγρότοποι καταλαμβάνουν 159 km² και το μήκος των υδάτινων ρεμάτων είναι 496 χλμ, ποσοστό περίπου 1%. Οι ευαίσθητες φυσικές περιοχές όπως οριοθετήθηκαν με την πρόταση του ΕΜΠ, καταλαμβάνουν έκταση 4.844 km² περίπου 31 % της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας. Τα φυσικά αυτά τοπία περιλαμβάνουν και περιοχές που είναι καταγεγραμμένες ως υγρότοποι ή αλληλεπικαλύπτονται σε μεγάλο ποσοστό με τις περιοχές NATURA 2000. (Πίνακας 3. Παράρτημα 1)

Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΤΙΦΚ)

Σχετικά με τα Τοπία Ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (ΤΙΦΚ) στα πλαίσια του Ερευνητικού Προγράμματος "Δημιουργία Τράπεζας Στοιχείων για την Ελληνική Φύση του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, και σε συνεργασία με την Επιστημονική Ομάδα του Προγράμματος "Βιότοποι CORINE, δημιουργήθηκε μία Βάση δεδομένων των σημαντικότερων περιοχών του Ελληνικού Χώρου και εν προκειμένου και της Περιφέρειας Στερεάς, από την άποψη της ιδιαίτερης παρουσίας Φυσικών Τοπίων. Η εν λόγω Βάση Δεδομένων περιλαμβάνει 430 περιοχές της Ελλάδας από τις οποίες 28 βρίσκονται στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (Παράρτημα 1). Εξαιρετικού κάλλους τοπία συναντά κανείς στην Π.Ε. Εύβοιας : το Καστρί της Άνω Ποταμιάς, το Φαράγγι του Αγίου Δημητρίου, η χερσόνησος της Λιχάδας και το Αισθητικό Δάσος της Στενής, στην Π.Ε.

Φθιώτιδας : η Κορυφή Σαράνταινας Όρους Οξυάς, η περιοχή Μώλου - Ρεγγινίου - Καλλιδρόμου - Ανάβρας και στην Π.Ε. Φωκίδας η Τεχνητή Λίμνη του Μόρνου και το Ρέμα και η Χαράδρα Ρέκας.

Αξιόλογες περιοχές σημαντικού ενδιαφέροντος στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, που προστατεύονται με βάση την Ελληνική νομοθεσία αποτελούν οι παρακάτω κατηγορίες:

Καταφύγια Άγριας Ζωής: Υπάρχουν συνολικά 78 καταφύγια άγριας ζωής στο σύνολο των ΠΕ της Περιφέρειας,

Αισθητικά Δάση: Στην Περιφέρεια έχουν κηρυχθεί ως αισθητικά δάση το Δάσος Στενής Ευβοίας και το Περιαστικό Δάσος Τιθορέας Φθιώτιδας από ένα σύνολο 19 δασών.

Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης: Έχουν κηρυχθεί 6 Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης: οι πλάτανοι των Κομποτάδων, οι ελιές του Αλμυροπόταμου Εύβοιας, ο Πλάτανος της Αγίας Μαρίνας Φθιώτιδας, οι Πλάτανοι της Λαμίας, το Κυπαρίσσι της Πρασιάς Ευρυτανίας, υπολείμματα υδροχαρούς δάσους στην Ιστιαία Εύβοιας.

Ελεγχόμενες Κυνηγητικές Περιοχές: Αταλαντονήσι Αταλάντης

Περιοχές Απόλυτης προστασίας της Φύσης Υγρότοπος Δύστου Εύβοιας , σύμφωνα με το Διάταγμα , ΦΕΚ 60/Δ/08/02/1990 και ο Υγρότοπος Ψαχνών Εύβοιας

Σημαντικές Περιοχές για τα πουλιά: Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας υπάρχουν σημαντικές περιοχές για την αναπαραγωγή, διαχείμαση ή στάση κατά μήκος τω μεταναστευτικών διαδρομών, όπως για την Π.Ε. Εύβοιας : η Λιμνοθάλασσα Αλιβερίου ή Μικρό & Μεγάλο Διβάρι , το όρος Καντήλι, τα Όρη Δίρφυς, Λίμνη Δύστος, όρος Όχη και γύρω περιοχή, ΒΔ Σκύρος και όρος Κόχυλας Σκύρου , για την Π.Ε. Φθιώτιδας: η Κουιάδα και οι εκβολές του Σπερχειού-Μαλιακός Κόλπος & το όρος Οίτη και για την Π.Ε. Φωκίδας : τα όρη Βαρδούσια , το Όρος Γκιώνα , Νότιο και Ανατολικό Τμήμα του Όρους Παρνασσός και το Γαλαξίδι .

Βιογενετικά Αποθέματα: Ως Βιογενετικό Απόθεμα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας έχει χαρακτηριστεί ο Εθνικός Δρυμός Οίτης (Πυρήνας) με 3.010 εκτάρια..

Ιαματικές Πηγές

Ιδιαίτερα σημαντικοί πόροι για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αποτελούν οι Ιαματικές πηγές της που αποτελούν παράγοντα ανάπτυξης της Περιφέρειας, όμως αποτελούν αναξιοποίητο πόρο. Η ανάδειξή τους και εκμετάλλευσή τους αποτελούν πρωταρχικό στόχο στην αναπτυξιακή προσπάθεια της για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας. Ειδικότερα ανά Περιφερειακή Ενότητα ο χάρτης των ιαματικών πηγών διαμορφώνεται ως εξής:

Περιφερειακή Ενότητα	Ιαματικά Λουτρά
Νομός Ευβοίας	Ιαματικά λουτρά Αιδηψού
Νομός Φθιώτιδας	Ιαματικά λουτρά Καμένων Βούρλων, Ιαματικά λουτρά Κονιαβίτη, Ιαματικά λουτρά Θερμοπυλών, Ιαματικά λουτρά Καλλιδρόμου (Ψωρονέρια), Ιαματικά λουτρά Υπάτης, Ιαματικά λουτρά Πλατυστόμου, Ιαματικά λουτρά Παλαιοβράχας

Υδάτινο Περιβάλλον.

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας χαρακτηρίζεται ως ένα πλούσιο υδατικό διαμέρισμα καθώς σε αυτό ανήκει μία πληθώρα ποταμών, χειμάρρων και λιμνών, ύπαρξη σημαντικών επιφανειακών & υπόγειων υδάτων με σημαντικές εκάστοτε διακυμάνσεις. Λόγω της κλιματικής αλλαγής η ποσότητα και η ποιότητα των υδάτων αυτών υφίσταται συχνά απότομες διακυμάνσεις με συνέπεια την διατάραξη του υδάτινου ισοζυγίου, αλλά και την πρόκληση σημαντικών καταστροφών.

Η Στερεά Ελλάδα μοιράζεται σε τρία Υδατικά διαμερίσματα, αυτά, της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, της Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας και της Θεσσαλίας, που περιλαμβάνουν τις αντίστοιχες λεκάνες απορροής, όπως αυτές επικυρώθηκαν με την Απόφαση 706/167-2010 (ΦΕΚ 1383B/2-9-10 και ΦΕΚ 1572B/28/9/2010) της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων «περί καθορισμού των Λεκανών απορροής των ποταμών της χώρας και

ορισμού των αρμόδιων Περιφερειών για την Διαχείριση και προστασία τους», και παρουσιάζονται στον Πίνακα 9.

Πίνακας 9: Υδατικά Διαμερίσματα & Λεκάνες απορροής Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

A/A	Υδατικά Διαμερίσματα	Λεκάνες Απορροής	Έκταση Λεκανών απορροής km
1.	Υδατικό διαμέρισμα Ανατολικής Στερεάς	Σπερχειού	2.318
		Εύβοιας	3.687
		ΒΑ παραλίας Καλλιδρόμου	920
		Βοιωτικού Κηφισσού	2.720
		Άμφισσας	785
		Ασωπού	1.362
	Σποράδων	499	
2.	Υδατικό διαμέρισμα Δυτικής Στερεάς	Μόρνου	1.438
		Εύηνου	1164
3.	Υδατικό διαμέρισμα Θεσσαλίας	Πηνειού	Στο Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας ανήκει το 17% της Π.Ε. Φθιώτιδας
		Ρεμάτων Αλμυρού	

Πηγή : Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού, Στρατηγική Μελέτη Π.Ε. 2014-2020.

Τα Υδατικά συστήματα που χρησιμοποιούνται για ύδρευση των κατοίκων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας είναι η λίμνη Υλίκη, η τεχνητή λίμνη του Μόρνου, τμήμα του ποταμού Γοργοποτάμου και υπόγεια ύδατα, όπως του Σπερχειού, της Αταλάντης, της Άμφισσας και άλλα .

Η συνολική ετήσια ζήτηση νερού για καταναλωτικές χρήσεις εκτιμάται ως το άθροισμα των ζητήσεων για τις χρήσεις όπως αποτυπώνονται στον πίνακα 10.

Πίνακας 10: Ζήτηση Νερού ανά χρήση hm³

Χρήση	Έτος	Ιούλιος 2014
Άρδευση	773,70	170,20
Ύδρευση (και τουρισμός)	41,60	4,20
Ύδρευση Αθήνας	124,30	10,90
Βιομηχανία	12,60	1,00
Κτηνοτροφία	9,90	1,00
Σύνολο	962,10	187,30

Πηγή : Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Ε.Π. 2014-2020.

Σε ότι αφορά την πρόσβαση των κατοίκων της Περιφέρειας σε πόσιμο νερό μέσω δικτύων αποκλειστικής χρήσης, αυτή κρίνεται σχετικά ικανοποιητική, αφού στα πλαίσια προηγούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, του ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας 2007-2013 που βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη, αλλά και στα πλαίσια Συλλογικών Αποφάσεων χρηματοδότησης έργων που χειρίζεται η Περιφέρεια Στερεάς χρηματοδοτήθηκε η κατασκευή πολλών συναφών έργων. Επίσης υπήρξαν χρηματοδοτήσεις από το ΕΠΕΡΑΑ για την περιβαλλοντική εξυγίανση επιβαρυμένων περιοχών Βοιωτίας & Εύβοιας, όπως και από την ΕΥΔΑΠ χρηματοδοτήθηκαν έργα υδρεύσεων στις περιοχές της Θήβας του Ασωπού και των Μεσσαπίων. Όμως η συνέχιση η κατασκευής υποδομών ύδρευσης κρίνεται επιβεβλημένη.

Ορυκτοί πόροι - Μεταλλεία.

Σημαντικά κοιτάσματα Ορυκτών Πρώτων Υλών εντοπίζονται, όπως Βωξίτες κύρια στα βουνά του Παρνασσού, της Γκιώνας, του Ελικώνα και της Οίτης, Σιδηρονικελιούχο λατερίτη κυρίως στην Κεντρική Εύβοια, Βοιωτία και Φθιώτιδα, Λευκόλιθο ή Μαγνησίτη στην Κεντρική και Βόρεια Εύβοια (Μαντούδι) και Λιγνίτες στην Φθιώτιδα και χρωμίτες στον Δομοκό, με καθετοποιημένη εξορυκτική και μεταλλουργική δραστηριότητα. Συγκριτικό πλεονέκτημα της Περιφέρειας αποτελεί η αξιοποίηση των σημαντικότερων ορυκτών πρώτων υλών με αποτέλεσμα η Περιφέρεια να παίζει πρωτεύοντα ρόλο στην Μεταλλευτική Βιομηχανία

2.2.1.2 Υποδομές διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων

Διαχείριση υγρών Αποβλήτων.

Για την διαχείριση των υγρών αποβλήτων που παράγονται στις αστικές περιοχές της περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και ασκούν ιδιαίτερες περιβαλλοντικές πιέσεις, λειτουργούν σήμερα είκοσι οκτώ (28) Εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων (ΕΕΛ) από τις είκοσι εννέα (29) που έχουν κατασκευασθεί, από τους πενήντα οκτώ (58) περίπου που θα έπρεπε κανονικά να λειτουργούν, σύμφωνα με τις επιταγές της Κοινοτικής Οδηγίας 91/271 (Οικισμοί > των 2.000 κατοίκων). Συγκεκριμένα, σύμφωνα με στοιχεία της Δ/σης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού, λειτουργούν:

- 8 ΕΕΛ στην ΠΕ Βοιωτίας,
- 10 ΕΕΛ στην ΠΕ Ευβοίας,
- 5 ΕΕΛ στην ΠΕ Φθιώτιδας,
- 5 ΕΕΛ στην ΠΕ Φωκίδας, (Παράρτημα 2)

Επίσης είναι ενταγμένα στο ΕΣΠΑ - ΕΠΕΡΑΑ και υπό υλοποίηση έργα δέκα τέσσερα (14) έργα ΕΕΛ (Μαρμαρίου, Μώλου Σκύρου, Μαρτίνου, Ψαχνών, Υπάτης, Αμαρύνθου, Διστόμου, Ερέτριας, Μώλου Αγίου Κων/νου, Κυριακίου, Αυλίδας, Αμφίκλειας, Αλιάρτου, Δομοκού), τα οποία με την ολοκλήρωσή τους θα βελτιώσουν το πρόβλημα της επεξεργασίας λυμάτων.

Σημαντικό έλλειμμα παρατηρείται στις περιοχές με βιομηχανική, εξορυκτική και κτηνοτροφική δραστηριότητα, καθώς και σε οικισμούς μεταξύ 2.000-10.000 κατοίκων. Συνολικά υπολογίζεται, σύμφωνα με την Στρατηγική μελέτη Περιβαλλοντικών επιπτώσεων του Ε.Π. 2014-2020, ότι εξυπηρετούνται από ΕΕΛ περίπου 265.000 κάτοικοι συμπεριλαμβανομένου και του θερινού πληθυσμού μικρών οικισμών τουριστικού χαρακτήρα.

Σημειώνεται ότι στην Περιφέρεια υπάρχουν ακόμα περιοχές παρά τις επεμβάσεις που έγιναν από τα μέχρι σήμερα Επιχειρησιακά προγράμματα και από Εθνικές Πιστώσεις που δεν διαθέτουν δίκτυο αποχέτευσης λυμάτων. Ακόμη υπάρχουν ανάγκες αντιμετώπισης του προβλήματος όσον αφορά την διαχείριση ειδικών αποβλήτων, όπως βιομηχανικών αποβλήτων, αποβλήτων ελαιολιπιδίων, σφαγείων, τυροκομείων και άλλων. Παράλληλα ένα σοβαρό ζήτημα είναι και ο βαθμός λειτουργίας των υφισταμένων ΕΕΛ που δεν είναι πάντα ικανοποιητικός.

Είναι προφανές ότι ενώ έχει υπάρξει μεγάλη προσπάθεια μέχρι σήμερα για την Διαχείριση των υγρών αποβλήτων, υπάρχουν ακόμη ελλείψεις οι οποίες σε ένα βαθμό θα καλυφθούν από την ολοκλήρωση των δέκα τεσσάρων (14) έργων που είναι ενταγμένα στο ΕΣΠΑ.-ΕΠΕΡΑΑ. Συνεπώς τίθεται προς αντιμετώπιση το θέμα μέτρων παρακολούθησης και ελέγχου αλλά και ενός Τεχνικο-οικονομικού Μηχανισμού οριζόντιας Υποστήριξης, ιδιαίτερα για την λειτουργία ΕΕΛ των μικρότερων ΟΤΑ .

Διαχείριση Στερεών αποβλήτων .

Επί σειρά ετών κυρίαρχο μοντέλο πολιτικής και διαχείρισης των απορριμμάτων που αναπτύχθηκε στην πράξη ήταν η δημιουργία Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (Χ.Α.Δ.Α.), με τα απορρίμματα να στοιβάζονται χωρίς κανένα προστατευτικό μέτρο μολύνοντας διαχρονικά την ευρύτερη περιοχή στην οποία βρίσκονται και τον υδροφόρο ορίζοντα. Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας υφίστανται συνολικά 317 Χ.Α.Δ.Α., εκ των οποίων οι 243 έχουν αποκατασταθεί.

Παρά το γεγονός ότι η Περιφέρεια διαθέτει εγκεκριμένο Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) οι περισσότεροι χώροι στους οποίους γίνεται η διάθεση απορριμμάτων δεν καλύπτει τις απαιτήσεις της Κοινοτικής αλλά και της Ελληνικής Νομοθεσίας, (Οδηγία 99/31), αφού υπάρχει σημαντικός αριθμός ΧΥΤΑ σε υδατοπερή εδάφη με αποτέλεσμα την μερική ή και σημαντική μόλυνση των υπόγειων υδροφορέων.

Με βάση το εγκεκριμένο Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών αποβλήτων (ΠεΣΔΑ Στερεάς Ελλάδας με Α.Π. 6372/22-12-2005).προβλέπονται:

1. δύο (2) Διαχειριστικές Ενότητες (Δ.Ε) για την Π.Ε. Βοιωτίας και την λειτουργία δύο (2) ΧΥΤΑ ένα σε κάθε Δ.Ε,
2. τέσσερις (4) Δ.Ε. για την Π.Ε. Εύβοιας την λειτουργία δύο (2) ΧΥΤΑ ένα σε κάθε Δ.Ε. Βόρειας Εύβοιας & Χαλκίδας, την κατασκευή ΧΥΤΑ Ν. Σκύρου και την κατασκευή ΧΥΤΑ 5^{ης} Δ.Ε. Εύβοιας για τις Δημοτικές Ενότητες Αυλώνος, Δυστίων, Καρύστου, Κονιστρών Κύμης & Μαρμαρίου, όπως και η κατασκευή και λειτουργία δύο ΣΜΑ ανά Διαχειριστική Ενότητα,
3. μία (1) Δ.Ε. για την Π.Ε. Ευρυτανίας και την κατασκευή και λειτουργία 1 ΧΥΤΑ και 1 ΣΜΑ.,
4. τρεις (3) Δ.Ε. για την Π.Ε. Φθιώτιδας και την κατασκευή και λειτουργία 3 ΧΥΤΑ και 1 ΣΜΑ,
5. μία (1) Δ.Ε. για την Π.Ε. Φωκίδας και την κατασκευή και λειτουργία 1 ΧΥΤΑ και 2 ΣΜΑ .

Ήδη στην Περιφέρεια Στερεάς έχουν κατασκευασθεί και λειτουργούν επτά (7) ΧΥΤΑ: στη Λιβαδειά, τη Θήβα, την Χαλκίδα, την Ιστιαία, την Σκύρο, τη Λαμία, τον Δομοκό, οι οποίοι εξυπηρετούν αντίστοιχους Καποδιστριακούς Δήμους (Παράρτημα 2)

Για τις υπόλοιπες Δ.Ε και με δεδομένου ότι δεν έχουν δρομολογηθεί οριστικές λύσεις σχετικά με την κατασκευή ΧΥΤΑ, εκδόθηκε υπουργική Απόφαση με αριθμ. Πρωτ. 54658/4266/25/10/2014 - (ΦΕΚ 3242/β/3/12/2014) μεταξύ Υπουργών Εσωτερικών & Περιβάλλοντος για την τελική Διάθεση των Αστικών Στερεών Αποβλήτων (ΑΣΑ) των Δήμων της 7^{ης}, 10^{ης} και 11^{ης} Διαχειριστικής Ενότητας του ΠΕΣΔΑ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας .

Βάσει της εν λόγω Απόφασης και από την έναρξη της ισχύος της :

- τα Αστικά απόβλητα της 7^{ης} Διαχειριστικής Ενότητας του ΠΕΣΔΑ Στερεάς Ελλάδας που αντιστοιχεί στους Δήμους Καρπενησίου & Αγράφων Π.Ε. Ευρυτανίας θα διατίθενται στο ΧΥΤΑ της 9^{ης} Δ.Ε. (ΧΥΤΑ Λαμίας),
- τα Αστικά Στερεά απόβλητα του Δήμου Λοκρών της 10^{ης} Δ.Ε του ΠΕΣΔΑ Στερεάς Ελλάδας θα διατίθενται στο ΧΥΤΑ της 2^{ης} Δ.Ε. του ΠΕΣΔΑ Στερεάς Ελλάδας (ΧΥΤΑ Θήβας Βοιωτίας),
- τα Αστικά Απόβλητα του Δήμου Αμφίκλειας - Ελάτειας της Π.Ε. Φθιώτιδας της 10^{ης} Δ.Ε. του ΠΕΣΔΑ Στερεάς Ελλάδας θα διατίθενται κατά 50% στο ΧΥΤΑ της 9^{ης} Δ.Ε. του ΠΕΣΔΑ Στερεάς Ελλάδας (ΧΥΤΑ Λαμίας) και κατά 50% στο ΧΥΤΑ της 1^{ης} Δ.Ε. του ΠΕΣΔΑ Στερεάς Ελλάδας (ΧΥΤΑ Λιβαδειάς),
- τα Στερεά Αστικά Απόβλητα του Δήμου Μώλου- Αγίου Κωνσταντίνου της Π.Ε. Φθιώτιδας της 10^{ης} Δ.Ε. του ΠΕΣΔΑ Στερεάς Ελλάδας θα διατίθενται στο ΧΥΤΑ της 9^{ης} Δ.Ε. του ΠΕΣΔΑ Στερεάς Ελλάδας (ΧΥΤΑ Λαμίας),
- τα Αστικά απόβλητα του Δήμου Δωρίδος Π.Ε. Φωκίδας της 11^{ης} Δ.Ε. του ΠΕΣΔΑ Στερεάς Ελλάδας θα διατίθενται στο ΧΥΤΑ 1^{ης} Δ.Ε. Αιτωλοκαρνανίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (ΧΥΤΑ Ναυπάκτου) και τα Αστικά Στερεά Απόβλητα του Δήμου Δελφών Π.Ε. Φωκίδας της 11^{ης} Δ.Ε. του ΠΕΣΔΑ Στερεάς Ελλάδας θα διατίθενται κατά 50% στο ΧΥΤΑ της 1^{ης} Δ.Ε. του ΠΕΣΔΑ Στερεάς

Ελλάδας (ΧΥΤΑ Λιβαδειάς) και κατά 50% στο ΧΥΤΑ της 9^{ης} Δ.Ε. του ΠΕΣΔΑ Στερεάς Ελλάδας (ΧΥΤΑ Λαμίας) .

Επίσης έχει κατασκευασθεί στην Περιφέρεια Κέντρο Διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών (ΚΔΑΥ) στην Λαμία, όπου σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Εταιρείας Ανακύκλωσης καλύπτει 243.761 κατοίκους παρέχοντας 3.598 κάδους, δώδεκα οχήματα διαλογής και Κέντρο διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών στο Σχηματάρι. Ήτοι συνολικά καλύπτει δύο (2) Διαχειριστικές ενότητες της Π.Ε. Εύβοιας (Βόρειο & Κεντρικό τμήμα), μία (1) Δ.Ε. Σκύρου, δύο (2) Δ.Ε. της Π.Ε. Βοιωτίας, και δύο (2) Δ.Ε. της Π.Ε. Φθιώτιδας.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η αντιμετώπιση του προβλήματος Στερεών αποβλήτων στην Περιφέρεια περιορίζεται κυρίως μέσω Υγειονομικής ταφής και δεν υπάρχει προσέγγιση της ολοκληρωμένης αντιμετώπισης του προβλήματος βάση των στόχων του 6^{ου} Προγράμματος δράσης για το περιβάλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου τίθενται σε πρώτη προτεραιότητα ο περιορισμός, η πρόληψη και σε δεύτερη προτεραιότητα η ανάκτηση και ανακύκλωση .

Η παύση της λειτουργίας των ΧΑΔΑ αποτελεί για την Περιφέρεια ανελαστική χρονικά ενέργεια και συνδέεται με την ολοκλήρωση της αποκατάστασης των χώρων αυτών που τίθεται ως πρώτη προτεραιότητας. Κατόπιν αυτών για την αντιμετώπιση της οριστικής παύσης και αποκατάστασης των εναπομεινάντων ΧΑΔΑ στα γεωγραφικά όρια της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας, εκδόθηκε Απόφαση κατάρτισης Σχεδίου δράσης για την αντιμετώπιση της Οριστικής παύσης αυτών με αριθμ. Πρωτ. 435/20204/16-2-2015.

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας προχώρησε τις διαδικασίες για την επικαιροποίηση του Περιφερειακού Σχεδιασμού Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ). Στο πλαίσιο αυτό, έχει εκδοθεί από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. Στερεάς Ελλάδας η υπ' αριθμ. Πρωτ. 746/18-2-2015 Απόφαση Ανάθεσης του 1^{ου} Υποέργου της Πράξης "Επικαιροποίηση του Περιφερειακού Σχεδιασμού Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας".

Η Μελέτη αφορά την προσαρμογή του ΠΕΣΔΑ Στερεάς Ελλάδας στις Διατάξεις της Οδηγίας 2008/98 και του Εφαρμοστικού Νόμου 4042/2012. Αντικείμενο της Πράξης αποτελεί η υποστήριξη του ΦΟΣΔΑ και της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και η εκπόνηση σχεδίου Μελέτης για την επικαιροποίηση - αναθεώρηση του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) Στερεάς Ελλάδας, ώστε να εξασφαλίζεται υψηλή περιβαλλοντική προστασία, λαμβάνοντας υπόψη την ιεραρχία διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, όπως ορίζεται από την Ε.Ε. (πρόκληση, ανακύκλωση, αξιοποίηση, διάθεση), τα δρομολογούμενα /υφιστάμενα έργα, τις ανάγκες των πολιτών και τις δυνατότητες χρηματοδότησης.

Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας είναι ο «Περιφερειακός Σύνδεσμος ΦΟΣΔΑ Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας» Α.Ε., στον οποίο μετέχουν 22 ΟΤΑ.

Σχετικά με τους Σταθμούς Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ) στο εγκεκριμένο περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων προβλέπονταν η κατασκευή δώδεκα (12) ΣΜΑ). Έχουν ενταχθεί στο ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας 2007-2013 τέσσερις (4) ΣΜΑ, ήτοι ένας (1) στον Δήμο Ερέτριας και τρεις (3) στους Δήμους Αμφίκλειας και Ελάτειας. Επίσης το Υπουργείο Περιβάλλοντος ενέταξε στο ΕΣΠΑ την κατασκευή ΣΜΑ στο Δήμο Καρπενησίου & Έργο Κινητών Σταθμών Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ) Νομού Φωκίδας.

2.2.1.3. Ανθρωπογενείς πιέσεις στο Φυσικό Περιβάλλον

Η βιοποικιλότητα της ΠΣΤΕ δέχεται πιέσεις από ανθρωπογενή δραστηριότητα π.χ. βιομηχανική, αγροτική και κτηνοτροφική δραστηριότητα, υλοτομία, εξόρυξη, τεχνικά έργα, ρύπανση, υπερ-αλίευση, λαθροθηρία, φυσικές καταστροφές όπως είναι οι πυρκαγιές, οικιστική ανάπτυξη κ.α.. Επίσης, παρατηρούνται ελλείψεις σε αποτελεσματικούς μηχανισμούς περιβαλλοντικής προστασίας και σε ενέργειες πρόληψης, παρακολούθησης και προστασίας της βιοποικιλότητας. Παράλληλα, η ρύπανση του ποταμού Ασωπού στη Βοιωτία (και Αττική) έχει προκαλέσει πολύ σοβαρές βλάβες στο οικοσύστημα, στα ύδατα και στην υγεία των κατοίκων της περιοχής αναφοράς, ενώ προβλήματα εμφανίζουν οι βιομηχανικές και εξορυκτικές περιοχές. Αυξημένο πρόβλημα ρύπανσης παρουσιάζει και ο Βοιωτικός Κηφισός, ο οποίος διασχίζει την πεδιάδα της Κωπαΐδας και καταλήγει στην Λίμνη Υλίκη.

Η υπέρ - άρδευση μπορεί να προκαλέσει περιοδική έλλειψη νερού για άλλους παραγωγούς, ασφυκτικές συνθήκες του εδάφους, απώλεια θρεπτικών στοιχείων της αρδευόμενης γης, ρύπανση του υπόγειου υδροφορέα και αύξηση του κόστους παραγωγής. Η συστηματική καλλιέργεια του εδάφους με χρήση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων σε ποσότητες πέραν των αφομοιούμενων από τα φυτά, προκαλεί ρύπανση των υπόγειων και επιφανειακών υδάτων στα οποία απορρέουν οι αποπλύσεις των εδαφών. Μεγάλες εκτάσεις συστηματικής καλλιέργειας στην Περιφέρεια είναι το Κωπαϊδικό πεδίο και η κοιλάδα του Σπερχειού. Η απόπλυση των εδαφών αυτών επιβαρύνει τους αποδέκτες των με υψηλές συγκεντρώσεις νιτρικών και φωσφορικών αλάτων. Το πρόβλημα αυτό γίνεται εντονότερο στο Κωπαϊδικό πεδίο που τροφοδοτεί την Λίμνη Υλίκη και το οποίο έχει χαρακτηριστεί ως ευπρόσβλητη ζώνη σύμφωνα με την Οδηγία 91/676/ΕΟΚ, στα πλαίσια του Προγράμματος προστασίας των υπόγειων νερών από την νιτρορύπανση.

Στο Υδατικό διαμέρισμα της Δυτικής Ελλάδας δεν υπάρχει ποσοτικό ή ποιοτικό πρόβλημα σε σχέση με τα ύδατα, ενώ δεν έχουν καταγραφεί ανθρωπογενείς πιέσεις σε ότι αφορά την ρύπανση των υπόγειων και επιφανειακών υδάτων. Οι υδατικοί πόροι του Υδατικού διαμερίσματος Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες, αν και υπάρχουν κατά τόπους κάποιες ελλείψεις, ενώ σημαντικές ποσότητες από την λίμνη Υλίκη και Παραλίμνη μεταφέρονται εκτός του Υδατικού διαμερίσματος για την κάλυψη των, υδρευτικών αναγκών της Αττικής.

Συνολικά, η περιοχή χαρακτηρίζεται από την χαμηλή εκπομπή αερίων του θερμοκηπίου. Προβλήματα ατμοσφαιρικής ρύπανσης παρατηρούνται μόνον στα μεγαλύτερά της αστικά κέντρα και στις βιομηχανικές της περιοχές (π.χ. Λαμία, Χαλκίδα, Οινόφυτα).

Συνεπώς, υπάρχει ανάγκη για αποκατάσταση των ρυπασμένων περιοχών και για μια ολοκληρωμένη διαχείριση των οικοσυστημάτων και για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης μέσω «πράσινων» υποδομών, ώστε να επιτευχθεί αφενός η προστασία της βιοποικιλότητας, αφετέρου η αειφορική οικονομική αξιοποίησή της.

2.2.1.4 Πρόληψη κινδύνων

Η κλιματική αλλαγή επιφέρει επαναλαμβανόμενα ακραία καιρικά φαινόμενα, τα οποία ολόένα και συχνότερα προκαλούν φυσικές καταστροφές π.χ. πλημμύρες (Εύβοια και Φθιώτιδα), παγετούς (Ευρυτανία και Φωκίδα), διαβρώσεις των εδαφών και των ακτών (Περιοχή Μαλιακού, Β. Εύβοια), πυρκαγιές (Φθιώτιδα, Εύβοια, Σκύρος) κ.α.). Συχνά προκαλούνται μεγάλες καταστροφές στις αστικές, αγροτικές και παράκτιες περιοχές, αλλά και στις δημόσιες υποδομές. Η ΠΣΤΕ χαρακτηρίζεται από εκτεταμένες παράκτιες περιοχές, από επικλινή εδάφη, από την ύπαρξη ποταμών και χειμάρρων, αλλά και από την έλλειψη

περιαστικών δασών στις μεγάλες πόλεις της (π.χ. Λαμία, Χαλκίδα, Θήβα). Ένα άλλο χαρακτηριστικό της ΠΣΤΕ είναι η υψηλή σεισμικότητά της, ειδικά στις ανατολικές περιοχές της (π.χ. ρήγμα της Αταλάντης), γεγονός που επιτάσσει την ανάπτυξη μηχανισμών διαχείρισης των συνεπειών των σεισμών, αλλά και της προληπτικής δράσης (π.χ. αντισεισμικές κατασκευές, ενίσχυση στατικής κτιρίων, χώροι υποδοχής πληθυσμού κ.α.).

Συνεπώς, υπάρχει ανάγκη για επενδύσεις πρόληψης και διαχείρισης των κινδύνων, όπως π.χ. επενδύσεις για αντιπλημμυρικά έργα, δασώσεις, αποκατάσταση ρεμάτων και εκβολών χειμάρρων και ποταμών κ.α., οι οποίες δύνανται να ενισχύσουν αφενός το οικοσύστημα και αφετέρου την προστασία από κινδύνους της κλιματικής αλλαγής.

Η ΠΣΤΕ χαρακτηρίζεται και από την ύπαρξη σημαντικών δασικών συστημάτων, ειδικά στις ορεινές περιοχές και από εθνικούς δρυμούς. Ένας σοβαρός ειδικός κίνδυνος είναι αυτός των πυρκαγιών. Για την αντιμετώπιση του κινδύνου απαιτούνται επενδύσεις για πρόληψη και καταστολή. Τέλος, στο πλαίσιο αυτό αναγκαία κρίνεται και η αναβάθμιση των συστημάτων διαχείρισης των καταστροφών (π.χ. πολιτική προστασία, οχήματα, εξοπλισμοί, ΤΠΕ κ.α.), αλλά και της σχετικής εφαρμοσμένης έρευνας.

Πολιτική Προστασία

Στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των παραπάνω κινδύνων η διαμόρφωση ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης κρίσεων, και η δημιουργία μηχανισμών αντιμετώπισης των κινδύνων θα συμβάλλουν σημαντικά στην ελαχιστοποίηση των συνεπειών από τις καταστροφές. Στην κατεύθυνση αυτή σημαντικό ρόλο έχει ο μηχανισμός της Πολιτικής Προστασίας⁹ ¹⁰ Στην Περιφέρεια έχουν καθοριστεί, και συνεδριάζουν τα συντονιστικά όργανα πολιτικής προστασίας, για αντιμετώπιση κινδύνων λόγω σεισμού, δασικών πυρκαγιών, εκδήλωσης πλημμυρικών φαινομένων-χιονοπτώσεων-παγετού. Στο πλαίσιο του ίδιου σκοπού περιλαμβάνεται η μέριμνα για τα υλικά και πολιτιστικά αγαθά, τις πλουτοπαραγωγικές πηγές και τις υποδομές της χώρας, με στόχο την ελαχιστοποίηση των συνεπειών των καταστροφών. Σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση των κινδύνων, έχει η διοργάνωση ασκήσεων που γίνονται κάθε έτος, με συμμετοχή όλων των αρμόδιων φορέων.

Συμπερασματικά, η ΠΣΤΕ διαθέτει ένα ιδιαίτερα μεγάλο αριθμό περιοχών με υψηλή οικολογική αξία, οι οποίες προστατεύονται από ειδικές συνθήκες και νόμους. Οι περιοχές NATURA καταλαμβάνουν σημαντική έκταση στην ΠΣΤΕ, ενώ η βιοποικιλότητα της περιοχής είναι σημαντική και απαντάται σε όλα τα οικολογικά υποσυστήματα (δάση, ποταμοί, λίμνες, θάλασσα). Περαιτέρω, η ΠΣΤΕ χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη σημαντικών επιφανειακών υδάτων, ενώ διαθέτει μία ιδιαίτερα εκτενή παράκτια γραμμή.

Το πλούσιο και πολύμορφο φυσικό της περιβάλλον κ.λπ., συνθέτουν μια χωρική ενότητα με αξιόλογες αναπτυξιακές προοπτικές, στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης, οι οποίες μπορούν να αναδειχθούν μέσα από την ανάληψη κατάλληλων δράσεων, προσανατολισμένων στην κατεύθυνση της βελτίωσης της ποιότητας ζωής, της οικονομικής ευημερίας και της κοινωνικής συνοχής.

Παρά τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία, τουρισμός, εξόρυξη πετρωμάτων και μεταλλευμάτων) βρίσκεται σε σχετικά καλή κατάσταση. Τα σημαντικότερα προβλήματα εντοπίζονται στη ρύπανση των υδάτων (και από τη διασυννοριακή ρύπανση), την υπερεκμετάλλευση των επιφανειακών και υπογείων υδάτων, την υπερχείλιση ποταμών και χειμάρρων και τη διαχείριση των αποβλήτων και απορριμμάτων (αστικών και βιομηχανικών). Η Περιφέρεια αποδίδει εξέχουσα σημασία στην προστασία

⁹ Η πολιτική προστασία έχει ως στόχο την προστασία της ζωής, υγείας και περιουσίας των πολιτών από φυσικές, τεχνολογικές και λοιπές καταστροφές που προκαλούν καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης, κατά τη διάρκεια ειρηνικής περιόδου

¹⁰ Ο συνολικός περιφερειακός σχεδιασμός για την πολιτική προστασία θα πρέπει να είναι εναρμονισμένος με τις κατευθύνσεις της «Εθνικής Πολιτικής για τη Μείωση του Κινδύνου Καταστροφών» πενταετούς διάρκειας, με τον «Εθνικό Σχεδιασμό Πολιτικής Προστασίας» τριετούς διάρκειας και με τον Ετήσιο Εθνικό Σχεδιασμό Πολιτικής Προστασίας, όπως αυτά προβλέπονται με τον Νόμο 4249/2014

και διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος και ήδη βρίσκεται σε εξέλιξη η εφαρμογή του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΠΕΣΔΑ) καθώς και η λειτουργία Βιολογικών Καθαρισμών στα μεγάλα αστικά κέντρα της Περιφέρειας.

2.2.2 Προσπελασιμότητα και Υποδομές Μεταφορών

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, λόγω της γεωγραφικής της θέσης στο κέντρο του οδικού χάρτη της χώρας, αλλά και σε άμεση γειτνίαση με την Πρωτεύουσα της Ελλάδας και τη Μητροπολιτική Περιφέρεια της Αττικής, καταλαμβάνει ένα καίριο τμήμα του ηπειρωτικού κορμού της χώρας, που την καθιστά έναν ιδιαίτερα αξιόλογο και αναπτυσσόμενο κόμβο στον τομέα των μεταφορικών υποδομών, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η θέση της ως προς τον ευρωπαϊκό χώρο την κατατάσσει ακόμα και σήμερα στις περιφέρειες μειωμένης προσπελασιμότητας, ενώ η μορφολογία του εδάφους καθιστά την βελτίωση της προσβασιμότητάς της (εκτός ΠΑΘΕ) ιδιαίτερα δύσκολη και δαπανηρή.

Η Περιφέρεια διαθέτει ισχυρό πλεονέκτημα στο χώρο των μεταφορών, τόσο των εμπορευματικών όσο και των επιβατικών, αφού διασχίζεται κατά μήκος από τον υπό ολοκλήρωση αυτοκινητόδρομο Πάτρα –Αθήνα –Θεσσαλονίκη (ΠΑΘΕ), που ανήκει στους κύριους άξονες του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ – Μ), καθώς και από τη Διεθνή Σιδηροδρομική Γραμμή Αθήνα –Θεσσαλονίκη, ενώ διέρχεται από ένα πλέγμα βασικών διαπεριφερειακών οδικών αξόνων, που είτε τμήματά τους έχουν ενταχθεί στο Διευρυμένο Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών, είτε εξυπηρετούν τη σύνδεση της Στερεάς Ελλάδας με τις όμορες Περιφέρειες. Για το λόγο αυτό, η ολοκλήρωση των Διευρωπαϊκής και Διαπεριφερειακής σημασίας μεταφορικών υποδομών, καθώς και η ανάδειξη της Περιφέρειας ως κέντρο συνδυασμένων μεταφορών στον Ελλαδικό χώρο, αποτελούσε και αποτελεί μέχρι σήμερα μείζονα και ζωτικής σημασίας προτεραιότητα των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι οι περιοχές της Φωκίδας, της Ευρυτανίας και το μεγαλύτερο τμήμα της Εύβοιας δεν επηρεάζονται σημαντικά από τον ΠΑΘΕ και η σύνδεσή τους με τους άλλες περιοχές της Περιφέρειας δεν είναι ικανοποιητική, αφού παρά τις μικρές σχετικά χιλιομετρικές αποστάσεις, η μορφολογία του εδάφους και η ύπαρξη πολλών ορεινών οικισμών δε διευκολύνει τόσο τη μεταξύ τους σύνδεση, όσο και τη σύνδεσή τους με άλλες περιοχές.

Η Περιφέρεια διασχίζεται, επίσης, από την Εθνική Οδό Λαμίας – Άμφισσας – Ναυπάκτου – Πάτρας, ενώ οι ενδοπεριφερειακές και διαπεριφερειακές μετακινήσεις γίνονται μέσω του δευτερεύοντος οδικού δικτύου που βρίσκεται αναφορικά με την ποιότητα του οδοστρώματος και τα γεωμετρικά του χαρακτηριστικά, σε γενικές γραμμές, σε μέτρια έως κακή κατάσταση.

Η ολοκλήρωση των έργων της κατασκευής του οδικού άξονα Ε65, που συνδέει τη Λαμία με την Εγνατία Οδό, αποτελεί ιδιαίτερη ευκαιρία για την ανάδειξη της περιοχής ως μεταφορικού κόμβου της χώρας. Αξίζει να αναφερθεί ότι μέχρι σήμερα δεν έχει λειτουργήσει κόμβος συνδυασμένων μεταφορών στην Περιφέρεια, παρά τη σχετική πρόβλεψη του Περιφερειακού Χωροταξικού Σχεδίου Ανάπτυξης στην προσφερόμενη λόγω προγραμματισμού συνδυασμένων μεταφορών Οδικού Δικτύου – ΟΣΕ περιοχή της Λαμίας ούτε σε άλλο σημείο της Περιφέρειας.

Είναι σαφές ότι οι οδικές μεταφορές αποτελούν το κυρίαρχο δίκτυο των μεταφορικών υποδομών της Περιφέρειας, ενώ το σιδηροδρομικό δίκτυο, παρά τις σημαντικές επενδύσεις που χορηγήθηκαν από τα τελευταία Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης, εμφανίζει μικρή έως μέτρια εξέλιξη, με αποτέλεσμα να μην εξυπηρετεί ουσιαστικά την αυξημένη εμπορευματική κίνηση που υπάρχει και οφείλεται στην σημαντική παραγωγική δραστηριότητα (βιομηχανία) της Περιφέρειας.

Αξιοσημείωτος είναι επίσης και ο ρόλος των θαλάσσιων μεταφορών, μέσω των υφιστάμενων λιμένων (μεσαίων και μικρών), καθώς και των τουριστικών λιμένων που αναπτύσσονται στις ακτές και στους παραθαλάσσιους οικισμούς της Περιφέρειας.

Από τα τομεακά προγράμματα δαπανήθηκε ένα πολύ σημαντικό ύψος επενδύσεων που δρομολόγησαν σοβαρές εξελίξεις στον τομέα αυτό, κυριότερες από τις οποίες είναι η κατασκευή του ΠΑΘΕ στο μεγαλύτερο τμήμα της Περιφέρειας, και τα έργα κατασκευής και αναβάθμισης του διερχόμενου

σιδηροδρομικού δικτύου Αθήνα – Θεσσαλονίκη σε διπλή ηλεκτροκινούμενη γραμμή υψηλών ταχυτήτων, που έχουν ολοκληρωθεί κατά τμήματα. Είναι όμως γεγονός, ότι παρά τα τέσσερα (4) Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης αφενός τόσο ο ΠΑΘΕ όσο και το σιδηροδρομικό δίκτυο δεν έχουν ολοκληρωθεί στη Στερεά Ελλάδα, αφετέρου δεν έχουν υλοποιηθεί τα απαιτούμενα έργα για τη σύνδεση της Περιφέρειας με την Εγνατία Οδό (αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδας –Ε65), ενώ δεν έχει προωθηθεί προς υλοποίηση, ούτε και προς ωρίμανση, ο Διαγώνιος Άξονας Λαμία- Πάτρα, που συνδέει την Περιφέρεια με την Ιόνια Οδό.

Για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο 2007-2013, έχουν επιλεγεί από την Task Force της Ε.Ε. και το Υπουργείο Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας & Τουρισμού και προωθούνται ως έργα προτεραιότητας (Priority Projects) τεχνικά έργα που έχουν καθυστερήσει ως προς το αρχικό τους χρονοδιάγραμμα.

Πέραν αυτού, παρά τις επεμβάσεις που έχουν γίνει όλα τα προηγούμενα χρόνια για τη βελτίωση του περιφερειακού οδικού δικτύου, οι ελλείψεις που παρουσιάζονται μέχρι και σήμερα στο ενδοπεριφερειακό οδικό δίκτυο (πρωτεύον, δευτερεύον, τοπικό) είναι ιδιαίτερα σημαντικές και ουσιώδεις, η ύπαρξη των οποίων βεβαίως δεν προωθεί την εξάλειψη των εσωτερικών περιφερειακών ανισοτήτων και την ανάπτυξη της κοινωνικής συνοχής.

Χάρτης 4: Διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών βασικού κορμού (core networks) και δίκτυο διασύνδεσης (comprehensive networks)/Trans- European Transport Network / Regulation (EU) No 1315/2013 – Ο.Ι. L348-20/12/2013)

Σύμφωνα με τα στοιχεία του χάρτη, η Περιφέρεια εντάσσεται στο Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών με τις παρακάτω υποδομές:

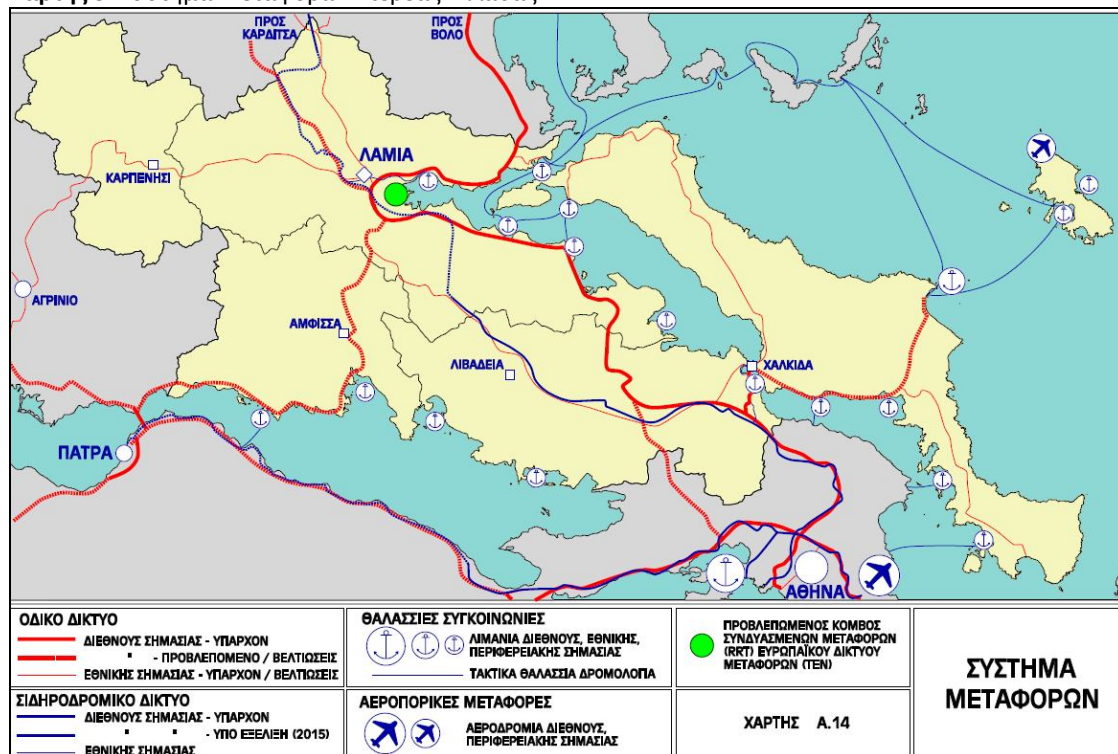
- Στο Βασικό Κορμό (Core Networks)
- με τον οδικό άξονα Αθήνα – Θεσσαλονίκη (ΠΑΘΕ)
- με τον υπό κατασκευή σιδηροδρομικό άξονα υψηλών ταχυτήτων του ΠΑΘΕ Αθήνα – Λιανοκλάδι και τον
- υπό αναβάθμιση σε άξονα υψηλών ταχυτήτων σιδηροδρομικό ΠΑΘΕ Λιανοκλάδι-Δομοκός.

- Στο Δίκτυο Διασύνδεσης (Comprehensive Networks) και τους Κόμβους Συνδυασμένων Μεταφορών
 - με τους υπάρχοντες αναβαθμιζόμενους άξονες Λαμία – Αντίρριο και Λαμία –Καρπενήσι– Αργίριο και τον οδικό άξονα Βορρά – Νότου Εύβοιας.
 - με τον υπό κατασκευή αυτοκινητόδρομο Κεντρικής Ελλάδας(Ε65)
 - με τον προγραμματιζόμενο Θήβα – Ελευσίνα (Δυτική παράκαμψη Αθήνας)
 - με τον Κόμβο Συνδυασμένων Μεταφορών Rail – Road στη Λαμία με άλλους κόμβους στον ελλαδικό χώρο.
 - με το λιμάνι της Χαλκίδας

2.2.2.1. Οδικές Μεταφορές

Σε σχέση με τα Οδικά Έργα, τα τμήματα των έργων αυτών που ολοκληρώθηκαν μέσω των προγραμμάτων του Γ' ΚΠΣ και του Δ' ΚΠΣ και τέθηκαν σε λειτουργία βελτίωσαν αισθητά την προσπελασιμότητα κυρίως κατά μήκος του άξονα Αθήνα -Θεσσαλονίκη, αλλά ταυτόχρονα ενίσχυσαν και την «εξάρτηση» της Περιφέρειας από την πρωτεύουσα.

Χάρτης 5: Σύστημα Μεταφορών Στερεάς Ελλάδας

Πηγή: Α Φάση ΠΠΧΣΑΑ Στερεάς Ελλάδας

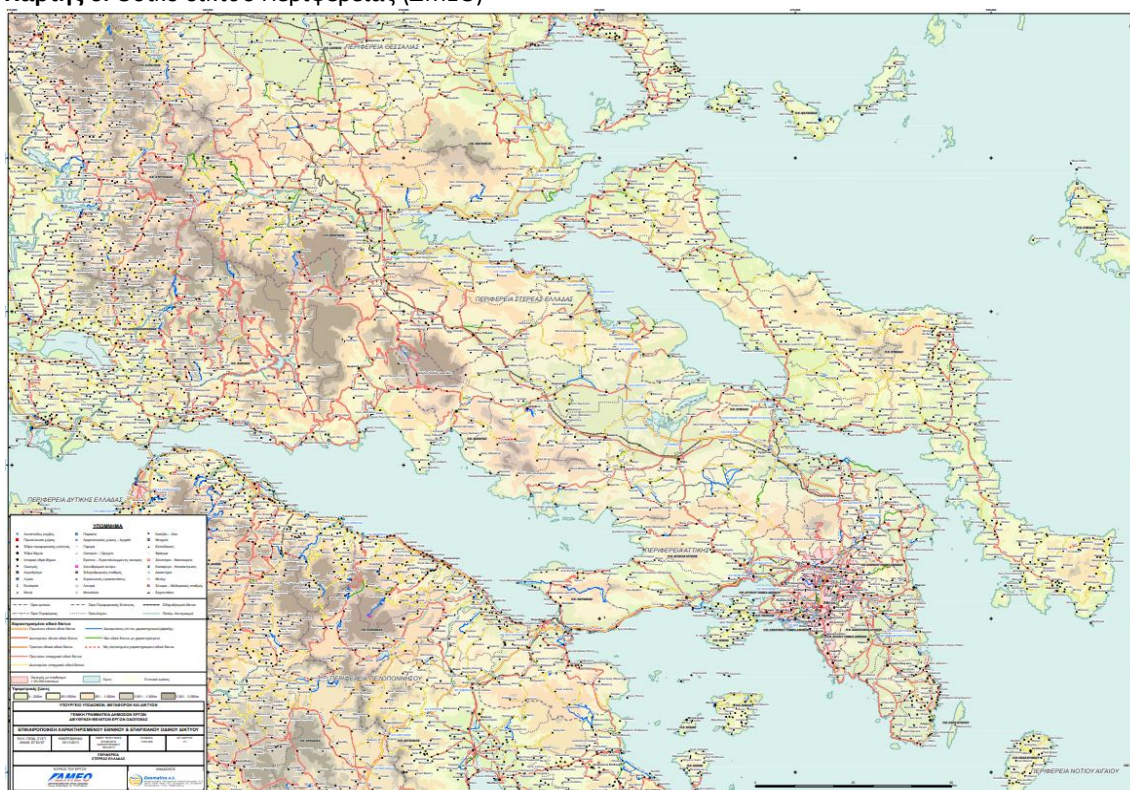
Κύριοι οδικοί άξονες – Διευρωπαϊκό δίκτυο

1. Κάθετος Άξονας 1: Αθήνα – Λαμία- Θεσσαλονίκη-Εύζωνοι (ΠΑΘΕ)
2. Κάθετος Άξονας 11 : Σχηματάρι –Χαλκίδα

3. Κάθετος Άξονας 13 : ΠΑΘΕ(Κόμβος Θήβας) – Ελευσίνα
4. Κάθετος Άξονας 3 : ΠΑΘΕ (Ανισόπεδος κόμβος Λαμίας) – Τρίκαλα –Παναγιά (Ε65)
5. Κάθετος Άξονας 3 : Λαμία- Άμφισσα –Ιτέα –Αντίρριο
6. Οριζόντιος Άξονας 14: Λαμία- Καρπενήσι –Αγρίνιο

Στο παράρτημα 3 γίνεται παρουσίαση του εθνικού και περιφερειακού οδικού δικτύου της Περιφέρειας, η συντήρηση του οποίου εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, σύμφωνα με το χαρακτηρισμό των οδών αυτών (ΦΕΚ 270/ΤΑΑΠ/10-06-2009)

Χάρτης 6: Οδικό δίκτυο Περιφέρειας (ΔΜΕΟ)

Περιγραφή οδικού δικτύου ανά ΠΕ.

ΠΕ Βοιωτίας

Το οδικό δίκτυο της ΠΕ Βοιωτίας, εθνικό και περιφερειακό, έχει συνολικό μήκος 680χλμ, 130χλμ το εθνικό και 550χλμ το περιφερειακό. Το δίκτυο αυτό σε ποσοστό ~ 80% είναι παλιό με ανύπαρκτες προδιαγραφές κατασκευής. Ο κυκλοφοριακός φόρτος του τόσο στο εθνικό, όσο και σε τμήματα του επαρχιακού έχει αυξηθεί πολύ τα τελευταία έτη λόγω διέλευσης κυρίως μεγάλων βαρέων οχημάτων, που προτιμούν τη χρήση του αντί του αυτοκινητοδρόμου (ΠΑΘΕ), λόγω του υψηλού κόστους των διοδίων. Αποτέλεσμα αυτού του γεγονότος είναι η συνεχής και σε πολύ μεγάλο βαθμό φθορά του οδοστρώματος των οδών, και κατ' ακολουθία η απαίτηση εκτεταμένων επεμβάσεων συντήρησης κάθε χρόνο. Σημαντικές βελτιώσεις έχουν γίνει μέχρι σήμερα στον κύριο οδικό άξονα Θήβα – Λιβαδειά, αλλά απαιτείται ολοκλήρωση των μελετών και των έργων εκσυγχρονισμού στο σύνολό του. Ανάγκη εκσυγχρονισμού – αναβάθμισης του συνόλου του εθνικού οδικού δικτύου της Περιφερειακής Ενότητας, αλλά και τμημάτων του περιφερειακού

οδικού δικτύου, όπως οι άξονες Οινόη- Άγιος Θωμάς-Κλειδί-Σκούρτα-Μαγούλα, Θήβα-Μουρίκι, Θήβα-Καλλιθέα- Ασωπία-Τανάγρα-ΠΑΘΕ.

ΠΕ Ευβοίας

Εκτεταμένο οδικό δίκτυο με ιδιαίτερες δυσκολίες- δυσχέρειες προσβασιμότητας λόγω του γεωγραφικού ανάγλυφου της περιοχής. Σημαντικές είναι οι ελλείψεις που παρατηρούνται στις μεταφορικές υποδομές της Περιφερειακής Ενότητας, με κυριότερες την κατασκευή του βόρειου οδικού άξονα της Εύβοιας, του άξονα Χαλκίδα – Κύμη, την παράκαμψη Χαλκίδας (της οποίας η ένταξη προς χρηματοδότηση έχει διασφαλιστεί) αλλά και άλλων μεγάλων πόλεων (Αλιβέρι, Βασιλικό, Αρτάκη, Ερέτρια, κλπ).

ΠΕ Ευρυτανίας

Εκτεταμένο οδικό δίκτυο – δυσχερής η πρόσβαση σε πολλούς οικισμούς λόγω του ορεινού αναγλύφου. Έντονα τα προβλήματα κατολισθήσεων και ευστάθειας πρανών λόγω των γεωλογικών εδαφικών σχηματισμών της περιοχής, τα οποία καθιστούν ιδιαίτερα δύσκολες και δαπανηρές τις επεμβάσεις βελτίωσης του οδικού δικτύου και της οδικής ασφάλειας. Η κατασκευή του οδικού άξονα Λαμία – Καρπενήσι – Αγρίνιο θα βελτιώσει ουσιαστικά τις συνθήκες προσπελασιμότητας της μειονεκτικής λογω του γεωμορφολογικού αναγλύφου ΠΕ Ευρυτανίας, τόσο σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο, όσο και σε διαπεριφερειακό, μέσω της διασύνδεσής της με τους μεγάλους οδικούς άξονες ΠΑΘΕ και Ιόνια Οδό.

ΠΕ Φθιώτιδας

Το οδικό δίκτυο της ΠΕ Φθιώτιδας έχει συνολικό μήκος 1300χλμ, 203χλμ το εθνικό και 1098χλμ το περιφερειακό. Σημαντικές είναι οι ανάγκες βελτίωσης και συντήρησης του οδικού δικτύου τόσο του εθνικού όσο και του επαρχιακού, οι οποίες εστιάζονται κυρίως σε εργασίες βελτίωσης των γεωμετρικών χαρακτηριστικών των οδών, βελτίωση του οδοστρώματος, κατασκευή αντιολισθηρής ασφαλικής στρώσης κυκλοφορίας, κατασκευή μέτρων αντιστήριξης πρανών, εργασιών σήμανσης και ασφάλειας. Όσον αφορά στο επαρχιακό δίκτυο, έπειτα από τις πρόσφατες πλημμύρες απαιτείται η αποκατάσταση των φθορών.

ΠΕ Φωκίδας

Το οδικό δίκτυο της Φωκίδας έχει συνολικό μήκος 950χλμ, 300χλμ το εθνικό και 650χλμ το επαρχιακό. Το δίκτυο αυτό σχεδόν στο σύνολό του είναι παλαιό(προ του 1956), με γεωμετρικά χαρακτηριστικά εκτός προδιαγραφών, με ελλιπή συντήρηση και ιδιαίτερα σοβαρά προβλήματα ως προς την κατάσταση του οδοστρώματος, τα πρανή και την οδική σήμανση και ασφάλεια. Ο οδικός άξονας Λαμία –Άμφισσα-Αντίρριο, λόγω της κυκλοφορίας μεγάλων βαρέων οχημάτων παρουσιάζει εκτεταμένες φθορές σε όλο του το μήκος, οι οποίες απαιτούν διαρκώς εκτεταμένες επεμβάσεις συντήρησης.

2.2.2.2. Σιδηροδρομικές μεταφορές

Διευρωπαϊκό Σιδηροδρομικό Δίκτυο (ΔΕΔ-Μ) και Εθνικό-Διαπεριφερειακό Σιδηροδρομικό Δίκτυο

Οι σιδηροδρομικές υποδομές της Περιφέρειας αποτελούν τμήμα της αναβαθμιζόμενης διεθνούς γραμμής Πειραιώς - Αθηνών - Θεσσαλονίκης – Ειδομένης. Μετά την ολοκλήρωση των έργων κατασκευής και αναβάθμισης της σιδηροδρομικής γραμμής, θα εξυπηρετούνται τα μεγαλύτερα αστικά κέντρα της Περιφέρειας, σε συνδυασμό την αναβάθμιση και της γραμμής προς Χαλκίδα (προαστιακού τύπου σύνδεση με την Αθήνα και τις ΒΙΠΕ) και τον προβλεπόμενο Κόμβο Συνδυασμένων Μεταφορών (οδικού-σιδηροδρομικού) στη Λαμία.

Στο τμήμα Τιθορέα – Λαμία/Λιανοκλάδι, που είναι και το κρίσιμο τμήμα του σιδηροδρομικού άξονα για την Περιφέρεια, παρατηρείται καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των έργων με σημαντικές επιπτώσεις στην

ανάπτυξη της Λαμίας ως αστικό πόλο και κέντρο συνδυασμένων μεταφορών, με βάση το χωροταξικό σχεδιασμό.

Σιδηροδρομικό Αστικό-Υπεραστικό Δίκτυο

Στα πλαίσια της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου υλοποιήθηκε το έργο αναβάθμισης της σιδηροδρομικής γραμμής Λιανοκλαδίου - Στυλίδας, με πλήρη ανακαίνιση της γραμμής, η οποία και λειτουργεί. Ο ρόλος της τοπικής αυτής γραμμής θα πρέπει να εξεταστεί συνδυαστικά με τη λειτουργία του λιμένα Στυλίδας, της ΒΙΠΕ Λαμίας, και της δημιουργίας προβλεπόμενου κόμβου συνδυασμένων μεταφορών στην περιοχή της Λαμίας.

Σιδηροδρομικό δίκτυο στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας:

- 1) Νέα διπλή ηλεκτροκινούμενη γραμμή Αθήνα –Οινόη – Τιθορέα
- 2) Νέα διπλή ηλεκτροκινούμενη γραμμή Τιθορέα –Λιανοκλάδι –Δομοκός (υλοποιείται)
- 3) Οινόη –Χαλκίδα (εργασίες ηλεκτροκίνησης)
- 4) Αναβάθμιση της γραμμήςΛιανοκλάδι-Λαμία-Στυλίδα
- 5) Παλαιά γραμμή Τιθορέα –Λιανοκλάδι (προς εγκατάλειψη – γραμμή ιστορικού – τουριστικού ενδιαφέροντος)

2.2.2.3. Λιμενικές Υποδομές

Τα λιμάνια μπορούν να αποτελέσουν πόλο ανάπτυξης τόσο σε περιφερειακό όσο και σε εθνικό επίπεδο και να οδηγήσουν ουσιαστικά στην τόνωση των τοπικών οικονομιών. Ιδιαίτερα σε συνθήκες οικονομικής κρίσης και ύφεσης, η αξιοποίηση των δυνατοτήτων των λιμένων είναι κρίσιμη παράμετρος για την επανεκκίνηση της αναπτυξιακής διαδικασίας και την ενίσχυση της απασχόλησης.

Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος στη δεδομένη οικονομική συγκυρία, οι ελληνικοί λιμένες, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της εθνικής στρατηγικής ανάπτυξης λιμένων του Υπουργείου Ναυτιλίας & Αιγαίου(2012), θα πρέπει να:

- αυξήσουν τη συμμετοχή τους στο διεθνές διαμετακομιστικό εμπόριο και ιδίως αυτό που διακινείται στην Ανατολική Μεσόγειο
- παρέχουν υψηλής ποιότητας υπηρεσίες σε όλα τα επίπεδα σε ανταγωνιστικές τιμές
- έχουν ευέλικτη και αποτελεσματική διοικητική λειτουργία υιοθετώντας σύγχρονες μεθόδους διοίκησης και διαχείρισης

Οι Ευρωπαϊκές πολιτικές προωθούν τη λήψη μέτρων που βελτιώνουν την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη των λιμένων, ενισχύουν την ικανότητα και αποτελεσματικότητα του μεταφορικού δικτύου, συντελούν στην ελκυστικότητα των θαλάσσιων και συνδυασμένων μεταφορών, αναβαθμίζουν την παροχή λιμενικών υπηρεσιών υψηλού επιπέδου και βελτιώνουν την ασφάλεια των εργαζομένων. Παράλληλα, επιδίωξη αποτελεί η εξάλειψη πάσης φύσεως περιορισμών, εμποδίων και προβλημάτων στη λιμενική λειτουργία και την παροχή λιμενικών υπηρεσιών ή στην ανάπτυξη των συνδυασμένων μεταφορών.

Τα τελευταία χρόνια, η εξέλιξη της κίνησης επιβατών και η ανάγκη βελτίωσης της ποιότητας εξυπηρέτησης ιδιαίτερα σε μικρότερους λιμένες, έχουν αναδείξει την ανάγκη για δημιουργία ή αναβάθμιση υποδομών (εκτός των λιμενικών υποδομών) και εγκαταστάσεων στη χερσαία ζώνη που προορίζονται για την εξυπηρέτηση και διευκόλυνση των επιβατών (π.χ. οργανωμένοι και στεγασμένοι χώροι υποδοχής, info-kiosks, ενημέρωση για δρομολόγια) κατά την άφιξη και κατά την αναχώρησή τους.

Δύο βασικοί τομείς τουριστικής ανάπτυξης, με ιδιαίτερα υψηλά θετικά πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα, είναι η κρουαζιέρα και ο τουρισμός σκαφών αναψυχής. Και οι δύο αυτοί τομείς προϋποθέτουν κατάλληλες, υψηλού επιπέδου λιμενικές υποδομές και υπηρεσίες.

Τα τελευταία χρόνια, η κρουαζιέρα, αναπτύσσεται στη χώρα με ικανοποιητικούς ρυθμούς. Βασικός στόχος είναι η ανάπτυξη της κρουαζιέρας η οποία αναπτύσσεται τα τελευταία χρόνια με ικανοποιητικό ρυθμό, αλλά έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις ως προς τις χερσαίες και θαλάσσιες εγκαταστάσεις των λιμένων (και τις χερσαίες συνδέσεις από και προς διεθνή αεροδρόμια) όπου αναπτύσσεται, καθώς και ως προς την ποιότητα της εξυπηρέτησης, την ασφάλεια και το περιβάλλον.

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας υστερεί στον τομέα αυτό σε εξειδικευμένες σχετικές λιμενικές εγκαταστάσεις ((οργανωμένες Μαρίνες), με αποτέλεσμα πολλά σκάφη αναψυχής να εξυπηρετούνται σήμερα σε διάφορους λιμένες γενικού χαρακτήρα (επιβατικούς, αλιευτικά καταφύγια κλπ.) ή και σε φυσικούς όρμους / κόλπους, χωρίς λιμενική υποδομή.

Δεδομένου του μεγάλου αριθμού λιμένων, αλλά και της διαφορετικής σημασίας και συνεισφοράς στο σύστημα θαλασίων μεταφορών, η σημερινή κατάσταση των λιμενικών εγκαταστάσεων (υποδομών και ανωδομών) ποικίλλει αντίστοιχα

Η Περιφέρεια λόγω των εκτεταμένων ακτών της, της παραγωγικής δραστηριότητας, αλλά και του νησιώτικού χαρακτήρα της Εύβοιας, έχει πλήθος λιμενικών υποδομών (Παράρτημα 3) – μικροί και μεσαίοι λιμένες (εμπορικοί, επιβατικοί, τουριστικοί, ειδικοί και αλιευτικοί), οι οποίες αποτελούν βασικά στοιχεία της χωρικής της οργάνωσης. Τα κυριότερα λιμάνια διαπεριφερειακών μεταφορών της Περιφέρειας είναι τα πορθμεία και τα ειδικά λιμάνια, που σχετίζονται με τις εξαγωγές ορυκτών υλών (Ο.Π.Υ.) και βιομηχανικών προϊόντων.

Το ΠΠΧΣΑΑΠ κατατάσσει το Λιμάνι Κύμης ως εθνικής εμβέλειας (τουριστικό και επιβατικό) και ως πρωτεύοντα τουριστικά λιμάνια τις Μαρίνες Ιτέας, Καρύστου & Σκύρου. Επίσης, χαρακτηρίζει ως διαπεριφερειακής εμβέλειας το εμπορικό λιμάνι Χαλκίδας, το λιμάνι Ιτέας, το επιβατικό λιμάνι Αγ. Κων/νου, το λιμάνι Στυλίδας και το Πορθμείο Γλύφας-Αγιοκάμπου.

Η κατάταξη των θαλασίων λιμένων έγινε με Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 202/Β/16-02-2007), σύμφωνα με την οποία και όσον αφορά την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, καθορίζονται ως Λιμένες Μείζονος Ενδιαφέροντος (διανομαρχιακού επιπέδου) οι λιμένες : Αγίου Κων/νου, Ιτέας, Κύμης και Στυλίδας

Λιμάνι Χαλκίδας

Στη Χαλκίδα υπάρχουν 2 εμπορευματικά λιμάνια. Το πρώτο λιμάνι είναι ιδιωτικό και εξυπηρετεί την τσιμεντοβιομηχανία ΑΓΕΤ. Βρίσκεται στον Κόμβο Χαλκίδας του νέου αυτοκινητοδρόμου Χαλκίδα – ΠΑΘΕ, θέση που εξυπηρετεί την κίνηση του τσιμέντου, κίνηση που γίνεται αποκλειστικά μέσω του οδικού δικτύου.

Το δεύτερο λιμάνι είναι το κυρίως εμπορικό λιμάνι της Χαλκίδας και βρίσκεται μέσα στον οικιστικό ιστό της πόλης. Συγκεκριμένα, ο λιμένας διαθέτει μια κύρια προβλήτα με εύρος βυθίσματος τα 6,2 – 8,5 μέτρα. Ο λιμένας εξυπηρετεί κυρίως πλοία γενικού φορτίου, μικρού-μεσαίου μεγέθους. Ο εμπορευματικός σταθμός διαθέτει αποθηκευτικές εγκαταστάσεις συνολικού εμβαδού 4.000 μέτρων. Επιπροσθέτως, οι λιμενικές εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν έκταση εμβαδού 15.500 μέτρων για χρήση/στάθμευση ασυνόδευτων φορτίων και φορτηγών.

Η κίνηση στο λιμάνι είναι της τάξης του 1.000.000 t/έτος, από το οποίο το 90% είναι εκφόρτωση από το εξωτερικό.

Η διασύνδεση με το οδικό δίκτυο γίνεται με κεντρικές αρτηρίες της πόλης (επί 1.400μ.) έως την αρχή του αυτοκινητόδρομου Χαλκίδα – ΠΑΘΕ. Δεν υπάρχει σιδηροδρομική σύνδεση με το λιμάνι.

Λόγω της γειτνίασης του λιμένα Χαλκίδας με την Βιομηχανική Ζώνη των Οικοφύτων της Περιφερειακής Ενότητας Βοιωτίας, είναι σκόπιμη η αναδιάταξη και βελτίωσή του, ώστε να μπορεί να εξυπηρετεί τις τοπικές βιομηχανίες. Το γεγονός όμως ότι το κυρίως λιμάνι βρίσκεται πολύ κοντά στον οικιστικό ιστό της πόλης, καθώς και το μικρό σχετικά βύθισμα στην περιοχή, δημιουργούν σημαντικά προβλήματα στη χρήση του από εμπορικά πλοία. Οι υφιστάμενες λιμενικές εγκαταστάσεις της γύρω περιοχής (π.χ Αυλίδας)

εφόσον ενισχυθούν– αναδιαμορφωθούν, θα μπορούσαν δυνητικά να λειτουργήσουν ως λιμενική βάση διακίνησης εμπορευμάτων και φορτίων.

Λιμάνι Κύμης

Το λιμάνι της Κύμης, το οποίο χαρακτηρίζεται ως εθνικής εμβέλειας βάσει του ΠΠΧΣΑΑΠ, αποτελεί την πύλη της Περιφέρειας, αλλά και την κοντινότερη πύλη της ηπειρωτικής Ελλάδας προς τα νησιά του βορείου και ανατολικού Αιγαίου. Λόγω της θέσης του, δεν εμφανίζει σημαντική προοπτική για την ένταξη του ως κύριο ενδιάμεσο σταθμό σε προγράμματα κρουαζιέρας, αλλά παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον – δεδομένης και της ναυτικής παράδοσης της πόλης- ως προς την ανάπτυξή του ως λιμενικό, τερματικό σταθμό ελλιμενισμού και επισκευής σκαφών αναψυχής και ειδικότερα τουριστικών σκαφών τύπου «Mega-Yacht» (μήκους άνω των 30 μ.)

Η αναβάθμιση του οδικού άξονα Χαλκίδα – Κύμη θα βελτιώσει μακροπρόθεσμα την εξέλιξη του λιμανιού και αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξή του.

Λιμάνι Ιτέας

Το λιμάνι της Ιτέας βρίσκεται σε ιδιαίτερα αξιόλογη θέση αφού χωροταξικά τοποθετείται μεταξύ του Ιονίου και του Αιγαίου Πελάγους, που αριθμούν πλήθος τουριστικών πόλων – προορισμών υψηλής ζήτησης. Πέραν αυτού παρέχει ευχερή και σε σύντομο χρόνο οδική σύνδεση με παγκόσμιας εμβέλειας ιστορικούς και πολιτιστικούς πόλους – μνημεία, όπως οι Δελφοί και η Ι.Μ. Οσίου Λουκά στη Βοιωτία (τουριστικοί πόλοι UNESCO) σε χρόνο μόλις 15 και 45 λεπτά αντίστοιχα, ενώ απέχει μία περίπου ώρα από τις Θερμοπύλες. Με αυτά τα δεδομένα το λιμάνι της Ιτέας σε συνδυασμό με άλλους τουριστικούς προορισμούς του Ιονίου και του Σαρωνικού, αποτελεί έναν ιδιαίτερα δυναμικό τουριστικό πόλο ανάπτυξης της περιοχής. Από το σύνολο των κρουαζιερόπλοιων που δραστηριοποιούνται σταθερά στον ελληνικό χώρο το 62.2% έχει τη δυνατότητα προσδόρμισης στο λιμάνι της Ιτέας με βάση το μέγιστο επιτρεπτό βύθισμα των πλοίων (< 7.6 μ.).

Σε σχέση με τις εταιρίες κρουαζιέρας, το λιμάνι της Ιτέας δύναται να προσεγγιστεί μέσω του Πατραϊκού από όλα τα συνήθως δραστηριοποιούμενα στο χώρο πλοία, ενώ μέσω του Κορινθιακού κόλπου, η Ιτέα είναι προσεγγίσιμη από περιορισμένο αριθμό πλοίων.

Λιμάνι Στυλίδας

Ο λιμένας της Στυλίδας έχει οδική πρόσβαση τόσο στον άξονα ΠΑΘΕ όσο και στον προβλεπόμενο άξονα Ε65. Σήμερα το λιμάνι λειτουργεί σαν εμπορικό, ιχθυόσκαλα και τουριστικό λιμάνι. Η πρόσβαση στο σιδηροδρομικό δίκτυο χρειάζεται κατασκευή νέου κλάδου πέραν της υφιστάμενης και πρόσφατα ανακαινισμένης γραμμής Λιανοκλάδι – Λαμία - Στυλίδα. Η χωροθέτηση του νέου αυτού κλάδου είναι δυνατή λόγω της απομάκρυνσης της Εθνικής Οδού Αθήνα –Θεσσαλονίκη και θα μπορεί να εξυπηρετήσει και τη ΒΙΠΕ Λαμίας

Η εμπορευματική κίνηση στο λιμάνι είναι της τάξης του 500.000 t/έτος και αντιστοιχεί στο 0,5% της Ελληνικής κίνησης. Στο λιμάνι προσεγγίζουν συνήθως πλοία με μικρό βύθισμα (4,5-5 μ), ενώ το βύθισμα είναι της τάξης των 6,5μ (στον εμπορευματικό προβλήτα). Λόγω της γειννιάσής του με τον αστικό ιστό δεν είναι δυνατή η αύξηση της υφιστάμενης ανωδομής του λιμένα (του εμπορευματικού τμήματος αυτού σε αντιδιαστολή με τα μικρά σκάφη & σκάφη αναψυχής). Ο ωφέλιμος χώρος ανέρχεται συνολικά περί τα 25.000 μ², συμπεριλαμβανομένων των κτιριακών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, ενώ υπολείπεται στις απαραίτητες ανωδομές λιμένος

Το λιμάνι της Στυλίδας εφόσον αναβαθμιστεί και λόγω της ιδιαίτερα ευνοϊκής γεωγραφικής θέσης του, με καλή και άμεση πρόσβαση στο διερχόμενο από την Περιφέρεια οδικό και σιδηροδρομικό διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών, μπορεί να λειτουργήσει συνδυαστικά με τον προβλεπόμενο από το χωροταξικό σχεδιασμό Κόμβο Συνδυασμένων Μεταφορών στα ΔΕΔ-Μ στη Λαμία, αλλά και να εξυπηρετήσει την ΒΙΠΕ Λαμίας, δίνοντας νέες δυνατότητες ανάπτυξης αυτής.

Προϋπόθεση βέβαια αποτελεί η λύση του θέματος του μικρού βυθίσματος στην περιοχή του λιμανιού, το οποίο αποτελεί κύριο και βασικό πρόβλημα για την προσέγγιση των μεγάλων εμπορικών πλοίων. Η μελέτη του έργου εκπονείται.

Κατά τη διάρκεια των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων, χορηγήθηκαν σημαντικού ύψους επενδύσεις για παρεμβάσεις ανάπτυξης, αναβάθμισης, επέκτασης των λιμενικών υποδομών της Περιφέρειας (κυρίως σε αλιευτικά καταφύγια), ενώ στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο με συγχρηματοδοτούμενους πόρους του ΕΣΠΑ, υλοποιήθηκαν τρία μεγάλα έργα που αφορούσαν την ανάπτυξη-εκσυγχρονισμό του λιμένα Κύμης και στη βελτίωση-επέκταση των λιμενικών εγκαταστάσεων των λιμένων Καρύστου και Μαντουδίου.

2.2.2.4. Αεροπορικές υποδομές

Στην Περιφέρεια δεν υπάρχει διεθνές αεροδρόμιο. Το πλησιέστερο είναι ο διεθνής αερολιμένας «Ελευθέριος Βενιζέλος» της Αθήνας.

Στην περιφέρεια λειτουργεί ένα πολιτικό αεροδρόμιο τουριστικής εξυπηρέτησης στη νήσο Σκύρο που συνδέει την Σκύρο με την Αθήνα. Υπάρχει επίσης το στρατιωτικό αεροδρόμιο της Τανάγρας και επίσης υπάρχει ένα μικρό αεροδρόμιο στη Λαμία για μικρά αεροσκάφη και μόνο επαγγελματικές αερομεταφορές. Στη γειτονική περιφέρεια της Θεσσαλίας λειτουργεί το αεροδρόμιο της Αγχιάλου.

2.2.3 Χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός

2.2.3.1. Χωροταξικός ς σχεδιασμός

Ο χωροταξικός σχεδιασμός είναι το βασικό εργαλείο για την ολοκληρωμένη χωρική οργάνωση και αειφορική ανάπτυξη μιας περιοχής, καθώς προωθεί ισόρροπα την κοινωνική και οικονομική συνοχή, την ανταγωνιστικότητα και την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Συμβάλλει στη βελτίωση των αναπτυξιακών προοπτικών της εν λόγω περιοχής με όρους βιωσιμότητας, αναδεικνύοντας τα συγκριτικά γεωγραφικά, παραγωγικά, πολιτιστικά και φυσικά πλεονεκτήματα της χώρας αλλά και της Περιφέρειας

Σημαντικά θετικό στοιχείο για τον χωροταξικό σχεδιασμό στην Περιφέρεια, είναι η μελέτη που αφορά την αναθεώρηση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Στερεάς Ελλάδας, που βρίσκεται στο τελικό στάδιο πριν την έγκρισή του.

Το αναπτυξιακό πρόγραμμα κάθε Περιφέρειας οφείλει να περιλαμβάνει κατά προτεραιότητα τα έργα και τις δράσεις που προωθούν την εφαρμογή του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου.

Στο εγκεκριμένο από το 2003 ΠΠΧΣΑΑ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας οι γενικοί μακροπρόθεσμοι αναπτυξιακοί στόχοι που επιδιώκει το Π.Π.Χ.Σ.Α.Α. είναι:

- Η δυναμική ενσωμάτωση της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στο νέο ευρωπαϊκό και εθνικό οικονομικό χώρο, με ενισχυμένη ταυτότητα και εξωτερική ανταγωνιστικότητα.
- Η ενίσχυση της αστικοποίησης και της τριτογενεοποίησης της παραγωγικής της βάσης χρησιμοποιώντας, όσο είναι δυνατόν, τις νέες ευκαιρίες από την εξέλιξη της αποκέντρωσης και της Κοινωνίας της Πληροφορίας, από τη συνεργασία δημόσιου - ιδιωτικού τομέα και από τη διασύνδεση του αναπτυγμένου δευτερογενούς τομέα παραγωγής με την πανεπιστημιακή εκπαίδευση, την έρευνα και την τεχνολογία.
- Η χαλάρωση της εξάρτησης της Περιφέρειας από τη μητροπολιτική Αθήνα, σε συνδυασμό με την εμφάνιση νέων διαπεριφερειακών συνεργασιών και η εξισορρόπηση των ενδοπεριφερειακών

ανταγωνισμών και ανισοτήτων, μέσω ενισχυμένης συνεργασίας, συμπληρωματικότητας σε αναπτυξιακές χωρικές ενότητες, που αξιοποιούν στο μέγιστο βαθμό το πλουτοπαραγωγικό της δυναμικό σε όλες τις κατηγορίες του χώρου και σε όλους τους παραγωγικούς τομείς.

- Η αξιοποίηση της θετικής ανταπόκρισης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στις χωρικές επιπτώσεις των εθνικών και Κοινοτικών πολιτικών στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας, της υπαίθρου και των ειδικών κατηγοριών του χώρου, της βιομηχανίας, του τουρισμού, της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, της περιβαλλοντικής αναβάθμισης και πρόληψης, όπως αυτές εξειδικεύονται σε εθνικό και σε περιφερειακό επίπεδο.

Το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού τελεί υπό αναθεώρηση και επικαιροποίηση, ώστε να ληφθούν υπόψη οι εξελίξεις που σημειώθηκαν στην Ευρώπη και στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια και επιτάσσουν την προσαρμογή της αναπτυξιακής και χωροταξικής πολιτικής της Περιφέρειας στα νέα δεδομένα της κλιματικής αλλαγής και της οικονομικής συγκυρίας και να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις προσέλκυσης νέων βιώσιμων επενδύσεων σε ορθολογικά και θεματικά προσδιορισμένους χώρους. Ήδη, έχει κατατεθεί στο ΥΠΕΚΑ η Α' φάση της μελέτης «Αξιολόγηση, αναθεώρηση και εξειδίκευση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας», η οποία αναμένεται να λάβει την οριστική έγκριση και να μετουσιωθεί στο νέο ΠΠΧΣΑΑ Στερεάς Ελλάδας το οποίο θα αποτελεί το εργαλείο χάραξης της Περιφερειακής Πολιτικής σύμφωνα και με το Νόμο 4269/2014 (ΦΕΚ Α' 142/28-06-2014).

Αυτό που αποτυπώνεται και προτείνεται στην μελέτη αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ, η οποία να τονιστεί ότι συμπεριλαμβάνει και τα θεσμοθετημένα Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης¹¹ για τη δεκαετία προς το 2020 + και στα πλαίσια μιας συνεκτικής στρατηγικής, είναι η διατήρηση με τις αναγκαίες αναθεωρήσεις δευτερεύουσας σημασίας του γενικού πλαισίου του θεσμοθετημένου ΠΠΧΣΑΑ με προσαρμογή και προτεραιότητες σε ορισμένες στρατηγικές κατευθύνσεις¹² Προκειμένου για την Χωρική Ένταξη και την Ολοκλήρωση της ανάδυσης της ενισχυμένης θέσης της Περιφέρειας, προτείνεται:

- Η υλοποίηση του κόμβου ΔΕΔ-Μ (τρένο – ΠΑΘΕ) στη Λαμία,
- Η ανάδυση της Λαμίας ως πρωτεύοντος πόλου ανάπτυξης - διαμετακομιστικό Εμπορευματικό Κέντρο Λαμίας
- Η δρομολόγηση του διαγώνιου, «Λαμία – Άμφισσα – Πάτρα» με πρώτη φάση υλοποίησης το τμήμα «Λαμία – Ιτέα / Λιμάνι»,
- Η άμεσης ανάδειξης του Λιμανιού της Ιτέας σε λιμάνι «υποδοχής» και της Κύμης ως ειδικού σταθμού/τερματικού αναψυχής διεθνούς προορισμού)
- Η προώθηση διεθνούς εμβέλειας γεγονότων συνδεδεμένων με τους αξιόλογους πολιτιστικούς πόρους της (Ευρωπαϊκό Κέντρο Δελφών, Θήβα, κ.λ.π.)

Όσον αφορά την Χωρική διάρθρωση κατοίκησης και επενδύσεων προτείνεται η υποστήριξη της οικιστικής ανάπτυξης επιλεγμένων αστικών κέντρων του ΠΠΧΣΑΑ και των χωρικών αναπτυξιακών ενοτήτων που τις υποστηρίζουν με βάση το ΠΠΧΣΑΑ για την «υποδοχή» των δραστηριοτήτων και της κατοικίας που απαιτεί ο ρόλος τους και οι εξελίξεις της πληθυσμιακής κινητικότητας που προκαλεί η οικονομική κρίση και ιδίως:

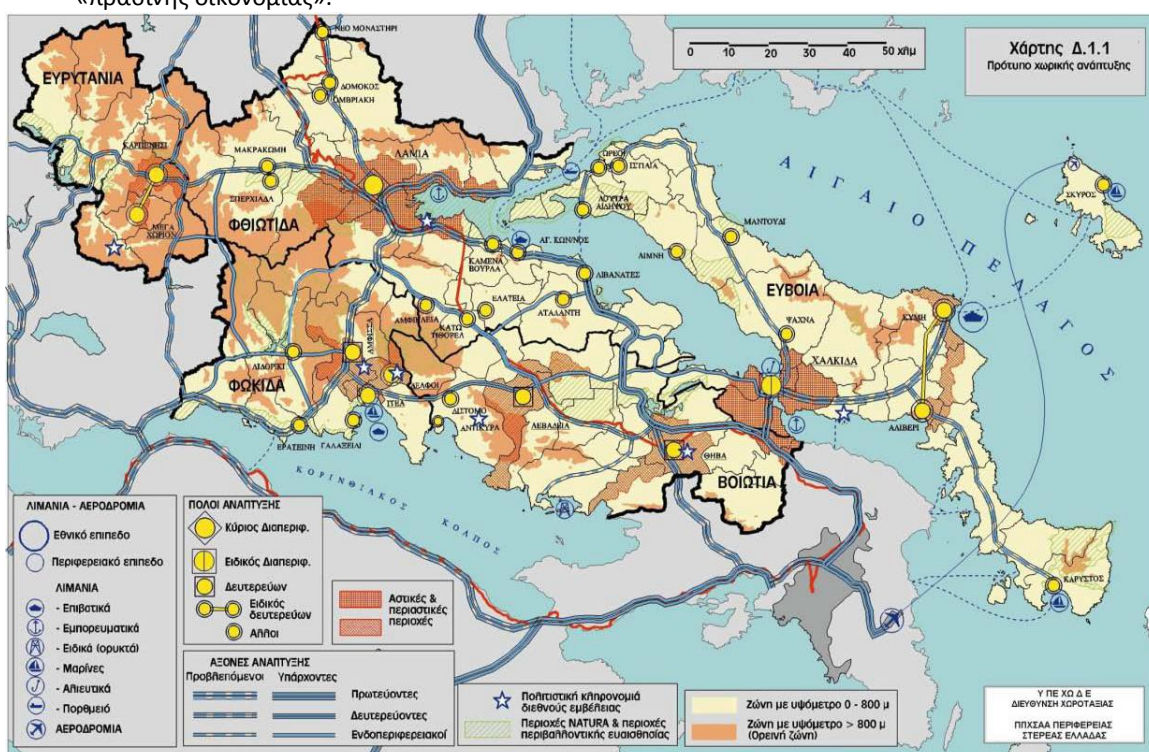
- της ευρύτερης αστικής περιοχής της Λαμίας, της Θήβας, του διπόλου Αλιβερίου – Κύμης, του δικτύου Άμφισσας-Ιτέας-Δελφών, του διπόλου Λιβαδειάς-Ορχομενού, του δικτύου Τιθορέας-Αμφίκλειας-Ελάτειας, του διπόλου Αιδηψού-Ιστιαίας, του διπόλου Λίμνης-Μαντουδίου.
- Άμεση αξιοποίηση της λανθάνουσας δημόσιας τουριστικής «περιουσίας» γύρω από τις θερμαλιστικές πηγές της Αιδηψού, των Καμένων Βούρλων, της Υπάτης και του Πλατυστόμου ως «στρατηγικές» επενδύσεις και μέσω αυτών δημιουργία ισχυρότατου ανταγωνιστικού σε

¹¹ Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Νόμο 4269/2014 (ΦΕΚ Α' 142/28-06-2014) τα «Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης» αντικαθίστανται από τα Εθνικά Χωροταξικά Πλαίσια

¹² Α' φάση ΠΠΧΣΑΑ Στερεάς Ελλάδας

ευρωπαϊκό επίπεδο δικτύου τουριστικών εγκαταστάσεων ιαματικού – καλλωπιστικού τουρισμού στην άμεση περίμετρο των πόλων επίσης Διεθνούς Εμβέλειας Χιονοδρομικού και Πολιτιστικού Τουρισμού.

- Στα παραπάνω πλαίσια άμεση προώθηση της «Ευρυτανίας» ως Περιφερειακό Πάρκο με προορισμό τον «εναλλακτικό τουρισμό» και την επίδειξη επιτυχημένου παραδείγματος «ολοκληρωμένης ανάπτυξης» ειδικού χώρου.
- Άμεσος σχεδιασμός «περιφερειακής πολιτικής» αποδοτικής χρήσης των πόρων στον τομέα των ΟΠΥ, σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική για τους Ορυκτούς πόρους και των ΑΠΕ, που η επιλογή τους προτείνεται για λόγους: Οικολογικούς, σταθερούς «in situ» παραγωγικού πόρου με χαρακτηριστικά «νέου» καινοτομικού τομέα και λόγους νέας «βιομηχανικής» περιόδου «πράσινης οικονομίας».

- Τέλος δίνονται κατευθύνσεις για την ενίσχυση της χωρικής αυτονομίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, σε συνθήκες οικονομικής κρίσης, μέσω της εντατικής αξιοποίησης των συγκριτικών της πλεονεκτημάτων στο πλαίσιο έντονης διαπεριφερειακής κινητικότητας, έντονης ανταγωνιστικότητας και προώθησης της απασχόλησης

2.2.3 .2. Πολεοδομικός Σχεδιασμός

Τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ αποτελούν τμήμα του ρυθμιστικού χωρικού σχεδιασμού στην Περιφέρεια. Περιλαμβάνουν για κάθε δημοτική ενότητα τις ακόλουθες κατηγορίες περιοχών: Οικιστικές Περιοχές- Περιοχές παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων- Περιοχές Προστασίας- Περιοχές ελέγχου χρήσεων γης. Μετά την έγκριση των ΓΠΣ/ΣΧΟΑΠ, κάθε οικιστική, παραγωγική ή άλλη ανάπτυξη

επιτρέπεται μόνον εφόσον είναι συμβατή με τις χρήσεις γης και τους λοιπούς όρους και περιορισμούς που καθορίζονται με αυτά.

Στον πίνακα 11 αναφέρονται τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ που είναι εγκεκριμένα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας καθώς και όσα βρίσκονται σε στάδιο εκπόνησης της μελέτης ή πριν την έγκρισή τους. Επίσης υπάρχουν και Δημοτικές Ενότητες Καλλικρατικών Δήμων που δεν έχει γίνει καμία ενέργεια για την σύνταξη και προώθηση των ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ. Τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ αφορούν την εδαφική περιφέρεια των Καποδιστριακών Δήμων και νυν Δημοτικών Ενοτήτων Καλλικρατικών Δήμων, και έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2508/97.

Όπως προκύπτει από τον πίνακα, το ποσοστό των Δημοτικών Ενοτήτων με θεσμοθετημένα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ ανέρχεται σε 24,21 % και με την έγκριση των εν εξελίξει μελετών το ποσοστό θα ανέλθει σε 72,63% των Καποδιστριακών Δήμων (νυν Δημοτικών Ενοτήτων).

Πίνακας: 11 Κατάσταση ΣΧΟΑΠ ΓΠΣ ΟΤΑ α΄ βαθμού Στερεάς Ελλάδας

Περιφερειακές Ενότητες	Πλήθος Καλλικρατικών ΟΤΑ Α΄ βαθμού.	Πλήθος Καποδιστριακών ΟΤΑ Α΄ βαθμού.	Εγκεκριμένα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ	Εγκεκριμένα ή υπό έγκριση ή υπό εκπόνηση ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ	Ποσοστό % εγκ. ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ - ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΩΝ	Ποσοστό % των Εγκεκριμένων ή υπό έγκριση ή υπό εκπόνηση ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΩΝ
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	7	25	10	15	40,00%	60,00%
ΦΩΚΙΔΑ	2	12	2	8	16,67%	66,67%
ΕΥΒΟΙΑ	8	27	5	25	18,52%	92,59%
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ	2	11	2	11	18,18%	100,00%
ΒΟΙΩΤΙΑ	6	20	4	10	20,00%	50,00%
ΣΥΝΟΛΟ	25	95	23	69	24,21%	72,63%

Πηγή: Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Διαπιστώνεται ότι σε είκοσι πέντε Δημοτικές ενότητες της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας δεν έχουν δρομολογηθεί διαδικασίες για την θεσμοθέτηση ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ. Για τους Δήμους που δεν έχουν εγκριθεί τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ καθώς και στους Δήμους που δεν έχει κινηθεί η διαδικασία σύνταξής τους, ισχύουν τα εγκεκριμένα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ που προβλεπόταν με τις διατάξεις του Ν.1337/83.

Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ) στην Περιφέρεια δεν έχουν δρομολογηθεί. Το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Στερεάς Ελλάδας πρότεινε την ενεργοποίηση ΠΕΧΠ σε τρεις περιοχές: α) ευρύτερη περιοχή Τεχνητής Λίμνης Μόρνου / ορεινή Φωκίδα, β) διασυνοριακή περιοχή Θήβας-Χαλκίδας, γ) Ζώνη Χιονοδρομικού Κέντρου Παρνασσού Αράχοβας-Πολύδροσου. Επίσης δεν έχουν δρομολογηθεί Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ), αν και το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Στερεάς πρότεινε την ενεργοποίηση ΣΟΑΠ σε τρεις περιοχές α) Ευρύτερη περιοχή Λαμίας, β) ευρύτερη περιοχή Χαλκίδας και γ) αστικό δίκτυο Λίμνη-Μαντούδι.

Ιστορικά κέντρα πόλεων

Η προστασία των Ιστορικών Κέντρων των πόλεων, αλλά και της πολιτιστικής κληρονομιάς των πόλεων γενικότερα αποτελεί μια αναγκαιότητα, η οποία μάλιστα έχει και αναπτυξιακό χαρακτήρα, αφού ο πολιτισμός με όλες τις μεταβλητές του, γίνεται στις μέρες μας πόρος και σημαντική συνιστώσα της οικονομικής και της γενικότερης ανάπτυξης.

Στη χώρα μας οι πολεοδομικές και χωροταξικές πολιτικές αγνόησαν την ιστορικότητα των πόλεων και στράφηκαν προς τα παραδείγματα της νεότερης αρχιτεκτονικής η οποία εξαφάνισε τα περισσότερα παλιά κτίρια στις κεντρικές περιοχές των πόλεων.

Τα ιστορικά κέντρα πόλεων οριοθετούνται και καθορίζονται με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του αρμόδιου Υπουργού. Η θεσμική κατοχύρωση έχει ως σκοπό την διατήρηση και ανάδειξη της ιδιαίτερης ιστορικής, πολεοδομικής, αρχιτεκτονικής, λαογραφικής, κοινωνικής και αισθητικής φυσιογνωμίας. Με την έκδοση της απόφασης χαρακτηρισμού του Ιστορικού Κέντρου Πόλης είναι δυνατή η αναθεώρηση του ρυμοτομικού σχεδίου και ένταξή του σε περιοχή ανάπλασης του ν. 2508/97.

Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έχουν αναφερθεί ως ιστορικά κέντρα πόλεων τα κάτωθι:

Περιφερειακή Ενότητα	ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΠΟΛΕΩΝ
Π. Ε. ΒΟΙΩΤΙΑΣ	Θήβα
	Λειβαδιά
Π. Ε. ΕΥΒΟΙΑΣ	Χαλκίδα
Π. Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ	Άμφισσα
	Γαλαξίδι
Π. Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	Λαμία

Η αναφορά «ιστορικά κέντρα πόλεων» στα κείμενα του χωροταξικού σχεδιασμού, δεν σημαίνει ότι είναι και εγκεκριμένα. Για την θεσμική κατοχύρωση των ιστορικών κέντρων απαιτείται συνεργασία με τους ΟΤΑ Α΄ βαθμού προκειμένου να εκδοθούν τα απαραίτητα Προεδρικά Διατάγματα.

Οικιστικό Δίκτυο

Τα τελευταία 20 χρόνια έχει αναγνωριστεί η σπουδαιότητα των αστικών περιοχών ως κινητήριες δυνάμεις της οικονομικής ανάπτυξης της Ευρώπης και ως καταλύτες δημιουργικότητας και καινοτομίας¹³.

Οι πόλεις που διαμορφώνουν την αστική δυναμική της Περιφέρειας, λόγω της ιδιαίτερης αστικής ανάπτυξης στην άμεση περίμετρο του αστικού τους πυρήνα (συνεχής εδαφική περιοχή με πυκνότητα μεγαλύτερη από 100 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο) και έχουν κινητήριους ρόλους, όχι μόνο διοικητικούς είναι:

- Η Λαμία και η Χαλκίδα, περιφερειακοί κόμβοι με πληθυσμό (σε επίπεδο Καλλικρατικού Δήμου) της τάξης των 75.000 και 100.000 κατοίκων αντίστοιχα και πληθυσμό στον οικιστικό τους πυρήνα της τάξης των 52.000 και 59.000 κατοίκων αντίστοιχα.
- Η Θήβα αφενός και η Λιβαδέα – Ορχομενός αφετέρου κόμβοι με πληθυσμό (σε επίπεδο Καλλικρατικού Δήμου) της τάξης των 36.000 και 43.000 κατοίκων αντίστοιχα και πληθυσμό στον οικιστικό τους πυρήνα τους που υπερβαίνει τις 20.000 κατοίκους.
- Το οικιστικό σύστημα με βασικούς πόλους την Άμφισσα- Ιτέα, με πληθυσμό (σε επίπεδο Καλλικρατικών Δημοτικών Ενοτήτων) της τάξης των 20.000 κατοίκων συνολικά.
- Ιδιαίτερο ρόλο διαδραματίζει το Καρπενήσι, ως τουριστικός αναδυόμενος πόλος στον ψηλό ορεινό δυτικό όγκο της Περιφέρειας.
- Σε ότι αφορά την παραθεριστική κατοικία επισημαίνεται ο ιδιαίτερος ρόλος της Περιφέρειας (και ιδίως των παράκτιων περιοχών του Νότιου Ευβοϊκού) ως υποδοχέα παραθεριστικής κατοικίας των κατοίκων της Αττικής.¹⁴

¹³ European Commission. (2011) *Cities of tomorrow: Challenges, visions, ways forward*. Directorate General for Regional Policy Brussels

¹⁴ Α Φάση ΠΠΧΣΑΑ

- Τέλος, το υπό έγκριση Χωροταξικό Σχέδιο, όπως αναφέρθηκε, διαπιστώνει ανάγκη υποστήριξης της ανάπτυξης των αστικών κέντρων Λαμίας, Θήβας, των δικτύων Άμφισσας-Ιτέας-Δελφών και Τιθορέας-Αμφίκλειας-Ελάτειας, και των διπόλων Αιδηψού-Ιστιαίας, Λίμνης-Μαντουδίου, Αλιβερίου-Κύμης, Λιβαδειάς-Ορχομενού¹⁵.

2.2.3.3. Εδαφική Συνοχή της Περιφέρειας/ Ολοκληρωμένη Προσέγγιση στην Χωρική Ανάπτυξη της Περιφέρειας

Στην νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020 σημαντικό ρόλο στην διαδικασία της Περιφερειακής Ανάπτυξης κατέχει η Ολοκληρωμένη Προσέγγιση στη Χωρική Ανάπτυξη. Η ανάλυση των αναπτυξιακών αναγκών και η αποτίμηση των αποτελεσμάτων και επιπτώσεων των προηγούμενων Προγραμματικών Περιόδων τεκμηριώνουν τη θέση ότι η Ολοκληρωμένη Προσέγγιση στη Χωρική Ανάπτυξη δεν συνιστά για την Ελλάδα μόνο Κανονιστική δέσμευση αλλά αναγκαιότητα: μία αναπτυξιακή στρατηγική που θα περιοριζόταν στην αντιστοίχιση των εθνικών αναγκών και ειδικών στόχων στους Θεματικούς Στόχους 2014-2020 θα ήταν ελλιπής και ατελέσφορη. Για την ολοκληρωμένη χωρική Ανάπτυξη της Περιφέρειας για την περίοδο 2014-2020 δύναται να αξιοποιηθούν τα εργαλεία : α) Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD), β) Ολοκληρωμένες Εδαφικές Επενδύσεις, γ) Βιώσιμη αστική ανάπτυξη.

Στο πλαίσιο αυτό η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και προκειμένου για τη διατύπωση στρατηγικών κατευθύνσεων και την εξειδίκευση του σχεδιασμού σύμφωνα με τις απαιτήσεις σύνταξης του ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας 2014-20 στη χρήση των παραπάνω εργαλείων, ανέθεσε την εμπειρογνωμοσύνη με τίτλο «Ολοκληρωμένη προσέγγιση της χωρικής ανάπτυξης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας», στην οποία διατυπώνονται οι παρακάτω κατευθύνσεις:

- ✚ Σε συμφωνία με τον Κανονισμό και τις κατευθύνσεις του ΕΣΠΑ, η **εφαρμογή Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤΟΚ)** καταρχάς αναγνωρίζεται ως ιδιαίτερα ελκυστική για την περίπτωση των περιοχών της Φωκίδας και της Ευρυτανίας, οι οποίες παρουσιάζουν σημαντικά μειονεκτήματα (ορεινότητα, πληθυσμιακή γήρανση, μικρά αστικά κέντρα), αλλά και σημαντικές δυνατότητες που προκύπτουν κυρίως από το πλούσιο περιβαλλοντικό και πολιτιστικό τους απόθεμα. Ο Δήμος Καρπενησίου έχει επιλεγεί στο Πιλοτικό Πρόγραμμα της Ε.Τ.Α.Α. για την ωρίμανση δράσεων εφαρμογής Ολοκληρωμένων Χωρικών Προσεγγίσεων για την νέα Προγραμματική Περίοδο 2014-2020. Στο πλαίσιο αυτό υλοποιεί εφαρμογή δημιουργίας - σχεδιασμού μιας Τ.Α.Π.ΤΟ.Κ.

- ✚ Σε συμφωνία με τον Κανονισμό και τις κατευθύνσεις του ΕΣΠΑ, **δυνατότητες εφαρμογής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ)** καταρχάς αναγνωρίζονται στα εξής χωρικά σύνολα στην Περιφέρεια:

- 📍 Η Λαμία και η Χαλκίδα, ως αστικές περιοχές με 100.000 εξυπηρετούμενους κατοίκους στην αστική περιοχή τους και με δυνατότητα ανάπτυξης ως διαπεριφερειακών πόλων. Ειδικά η Λαμία λόγω χωροθέτησης μπορεί να χαρακτηριστεί ως κόμβος συνδυασμένων μεταφορών.

- 📍 Η περίπτωση της Θήβας (ενδεχομένως και της Λιβαδειάς, ως δίπολο), που μπορεί να αντιμετωπισθεί σε συνδυασμό με την άμεσα περιβάλλουσα αγροτική περιοχή καθώς και με τη Βιομηχανική Περιοχή της, αποτελεί ενδιαφέρον παράδειγμα για εφαρμογή

¹⁵ BCS: « Εμπειρογνωμοσύνη για την ολοκληρωμένη προσέγγιση της χωρικής ανάπτυξης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας», 2014

- ευρύτερης ΟΧΕ (ΙΤΙ) και όχι ειδικά Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης.
- Επίσης το δίπολο Άμφισσα-Ιτέα, κόμβοι με 20.000 έως 50.000 εξυπηρετούμενους κατοίκους στην αστική περιοχή τους, με ενδοπεριφερειακό ρόλο αλλά και δυνατότητες διαπεριφερειακών ειδικών λειτουργιών, πάλι ως εφαρμογή ευρύτερης ΟΧΕ.
 - Σε συμφωνία με τον Κανονισμό και τις κατευθύνσεις του ΕΣΠΑ, δυνατότητες εφαρμογής Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) καταρχάς αναγνωρίζονται στα εξής χωρικά σύνολα στην Περιφέρεια:
 - Η περιοχή Θήβας - Λειβαδιάς - Σχηματαρίου, με διττή στόχευση α) ως προς την οργάνωση των χρήσεων γης και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και β) ως προς την ανάπτυξη των υπηρεσιών για την προσέλκυση και την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του πληθυσμού. Περιλαμβάνει την περιοχή περί τον Ασωπό (Στερεά Ελλάδα - Αττική) με κύριο ζητούμενο την περιβαλλοντική αποκατάσταση, την πρόληψη και τον περιορισμό της ρύπανσης.
 - Ζώνες χωροθέτησης της εξορυκτικής βιομηχανίας και μεταλλουργίας (Μαντούδι-Λίμνη και Δίστομο-Αντίκυρα και Λάρυμνα) με στόχο την οικονομική διαφοροποίηση των περιοχών αυτών και την αποκατάσταση.
 - Περιοχές καθορισμού Ειδικών Παρεμβάσεων όπως η ευρύτερη περιοχή Τεχνητής Λίμνης Μόρνου / Ορεινή Φωκίδα, με κύρια χαρακτηριστικά την αξιοποίηση του πόρου των Δελφών, την επέκταση της τουριστικής δραστηριότητας προς την ενδοχώρα τον ορεινό όγκο και την περιοχή του Μόρνου και με δια-περιφερειακή επέκταση στον Ορεινό Χώρο Φωκίδας - Ευρυτανίας - Αιτωλοακαρνανίας, ως περιοχή με ομοιογενή εδαφικά, οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά και προκλήσεις, δίνοντας έμφαση στην ανάπτυξη λειτουργικών σχέσεων (δικτύωσης) και της προσβασιμότητας

2.3 ΕΝΟΤΗΤΑ Οικονομία – Απασχόληση

2.3.1. Βασικά μακροοικονομικά μεγέθη και δείκτες

Η κρίση υπερχρέωσης και οι πολιτικές δημοσιονομικής προσαρμογής ανέδειξαν τις διαρθρωτικές αδυναμίες της περιφερειακής οικονομίας ενώ προκάλεσαν επιπτώσεις διαφοροποιημένες χωρικά και κλαδικά, σε σχέση με την οικονομική δραστηριότητα, τη σύνθεση των εισοδημάτων και την απασχόληση. Αν και η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας μέχρι το 2009 παρουσίαζε σημαντικές επιδόσεις των μακροοικονομικών της δεικτών, η αρνητική εξέλιξη των βασικών μακροοικονομικών μεγεθών στο σύνολο της Χώρας, ως αποτέλεσμα κυρίως της οικονομικής κρίσης μετά το 2009, έχει ως αποτέλεσμα και την αντίστοιχη εξέλιξη των μακροοικονομικών δεικτών της Περιφέρειας. Η οικονομική κρίση που εκδηλώθηκε επηρέασε και τα βασικά οικονομικά στοιχεία της Περιφέρειας δυσμενώς.

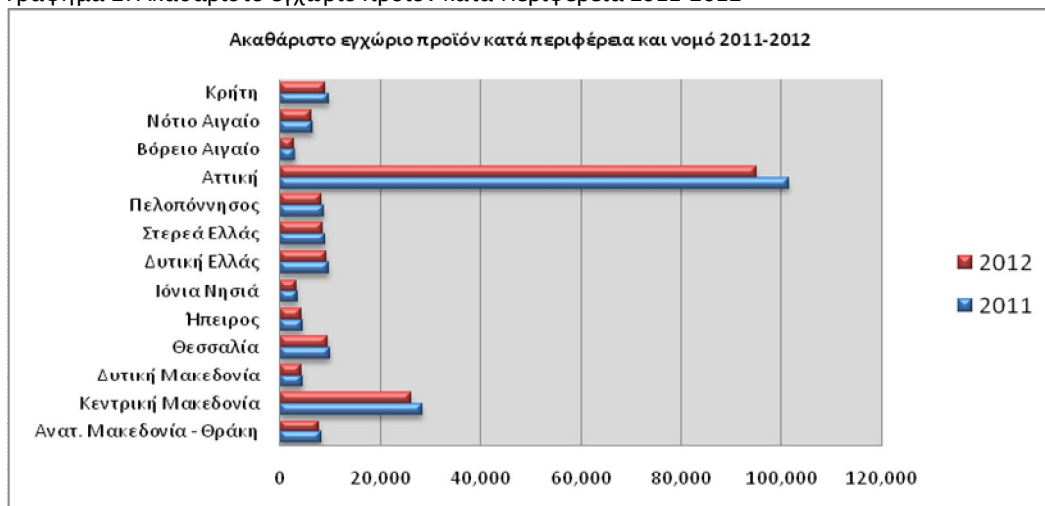
Περιφερειακό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

Σε σχέση με την περιφερειακή κατανομή του ΑΕΠ στην Ελλάδα η Περιφέρεια κατατάσσεται στην έκτη θέση, με την Αττική να βρίσκεται στην κορυφή και το Βόρειο Αιγαίο να έχει την χαμηλότερη επίδοση (Πίνακας 12 και Γράφημα 2)

Πίνακας 12 Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κατά Περιφέρεια 2011-2012 (σε εκατομμύρια ευρώ/ σε τρέχουσες τιμές)		
Περιφέρειες	2011*	2012*
Σύνολο Ελλάδος	207,752	194,204
Ανατ. Μακεδονία - Θράκη	8,223	7,653
Κεντρική Μακεδονία	28,401	26,109
Δυτική Μακεδονία	4,583	4,304
Θεσσαλία	10,042	9,505
Ήπειρος	4,621	4,242
Ιόνια Νησιά	3,531	3,402
Δυτική Ελλάς	9,749	9,163
Στερεά Ελλάς	9,099	8,543
Πελοπόννησος	8,838	8,241
Αττική	101,335	94,951
Βόρειο Αιγαίο	2,954	2,784
Νότιο Αιγαίο	6,549	6,240
Κρήτη	9,827	9,067

* Προσωρινά στοιχεία

Γράφημα 2: Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κατά Περιφέρεια 2011-2012

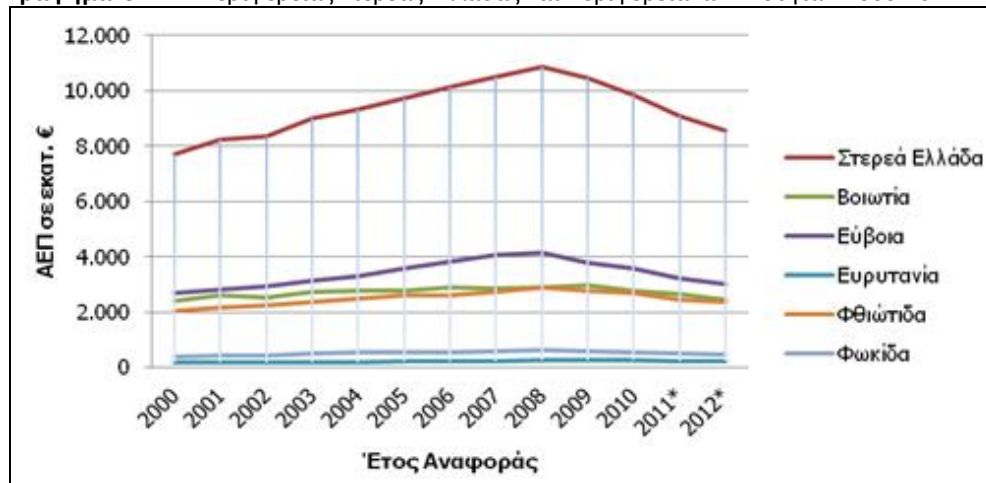
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2014- Περιφερειακοί Εθνικοί Λογαριασμοί: 2012

Συνολικά προκύπτει μείωση του ρόλου και της συμμετοχής της Περιφέρειας στη συνολική οικονομική δραστηριότητα της χώρας, αποτέλεσμα κυρίως των χαμηλότερων ρυθμών αύξησης του Περιφερειακού ΑΕΠ σε σχέση με τη χώρα. Ιδιαίτερα έτη 2010 - 2011 η συμμετοχή της Περιφέρειας στη διαμόρφωση του ΑΕΠ της χώρας βρίσκεται στα χαμηλότερα επίπεδα της εξεταζόμενης περιόδου.

Η διαχρονική εξέλιξη του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και των Περιφερειακών Νοτιότητων, σε τρέχουσες τιμές, τη χρονική περίοδο 2000-2012 απεικονίζεται στον πίνακα 13 και στο Γράφημα 3.

Χωροθέτηση	Έτη												
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ελλάδα	141.732	151.987	162.274	178.571	193.013	199.153	217.831	232.831	242.096	237.431	226.210	207.752	194.204
Στερεά Ελλάδα	7.720	8.233	8.351	8.988	9.335	9.728	10.119	10.496	10.861	10.442	9.867	9.099	8.543
	5,45%	5,42%	5,15%	5,03%	4,84%	4,88%	4,65%	4,51%	4,49%	4,40%	4,36%	4,38%	4,40%
Βοιωτία	2.431	2.613	2.526	2.739	2.776	2.783	2.895	2.877	2.910	2.991	2.760	2.651	2.450
	31,49%	31,74%	30,25%	30,47%	29,74%	28,61%	28,61%	27,41%	26,80%	28,65%	27,97%	29,14%	28,68%
Εύβοια	2.688	2.837	2.933	3.143	3.310	3.568	3.836	4.063	4.162	3.780	3.588	3.231	3.013
	34,82%	34,47%	35,13%	34,97%	35,46%	36,68%	37,91%	38,70%	38,32%	36,20%	36,37%	35,51%	35,27%
Ευρυτανία	175	183	193	211	211	213	230	236	270	272	265	245	231
	2,27%	2,23%	2,32%	2,34%	2,26%	2,19%	2,27%	2,25%	2,48%	2,61%	2,68%	2,69%	2,70%
Φθιώτιδα	2.036	2.172	2.255	2.388	2.493	2.625	2.597	2.739	2.894	2.785	2.681	2.461	2.368
	26,37%	26,38%	27,00%	26,57%	26,71%	26,99%	25,67%	26,09%	26,64%	26,67%	27,17%	27,04%	27,72%
Φωκίδα	389	427	443	507	544	539	561	583	625	613	573	511	481
	5,04%	5,19%	5,31%	5,64%	5,83%	5,54%	5,54%	5,55%	5,76%	5,87%	5,81%	5,62%	5,63%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2014- Περιφερειακοί Εθνικοί Λογαριασμοί: 2012. Ιδια επεξεργασία

Γράφημα 3: ΑΕΠ Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και Περιφερειακών Ενοτήτων 2000-2012

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2014- Περιφερειακοί Εθνικοί Λογαριασμοί: 2012

Σύμφωνα με το διάγραμμα το ΑΕΠ της Περιφέρειας βαίνει μειούμενο μετά το 2009, σε απόλυτες τιμές ιδιαίτερα μετά το 2009. Την μεγαλύτερη συνεισφορά στην διαμόρφωση του Περιφερειακού ΑΕΠ έχει η Π.Ε. Ευβοίας, ενώ ακολουθεί η Π.Ε. Βοιωτίας και σε μικρή απόσταση η Π.Ε. Φθιώτιδας. Την μικρότερη συνεισφορά έχει η Π.Ε. Ευρυτανίας και η Π.Ε. Φωκίδας, με τη δεύτερη να παρουσιάζει διαχρονικά υπερδιπλάσιο ποσοστό της πρώτης. Η ενδοπεριφερειακή κατανομή του Ακαθάριστου Περιφερειακού Προϊόντος αναδεικνύει την έντονη ανισοκατανομή του περιφερειακού προϊόντος μεταξύ των ενοτήτων της Περιφέρειας, παρουσιάζοντας έναν αναπτυξιακό δυϊσμό, καθώς το 91% του περιφερειακού προϊόντος παράγεται σε τρεις Περιφερειακές Ενώτητες (Βοιωτία, Εύβοια και Φθιώτιδα) ενώ οι υπόλοιπες δύο (Φωκίδα και Ευρυτανία) συγκεντρώνουν μόνο το 9%.

Σημαντικοί παράγοντες της ανισοκατανομής του εισοδήματος είναι:

- η χωρική συγκέντρωση της μεταποίησης κυρίως κατά μήκος της εθνικής οδού και με φθίνουσα σειρά σε σχέση με την Αθήνα, παρουσιάζοντας τη μεγαλύτερη συγκέντρωση στον άξονα Χαλκίδας – Θήβας,
- η χωρική συγκέντρωση πλούσιων κοιτασμάτων μετάλλου, και
- η ύπαρξη ορεινών περιοχών με προβλήματα προσβασιμότητας και σχετικά περιορισμένο εύρος αναπτυξιακών επιλογών.

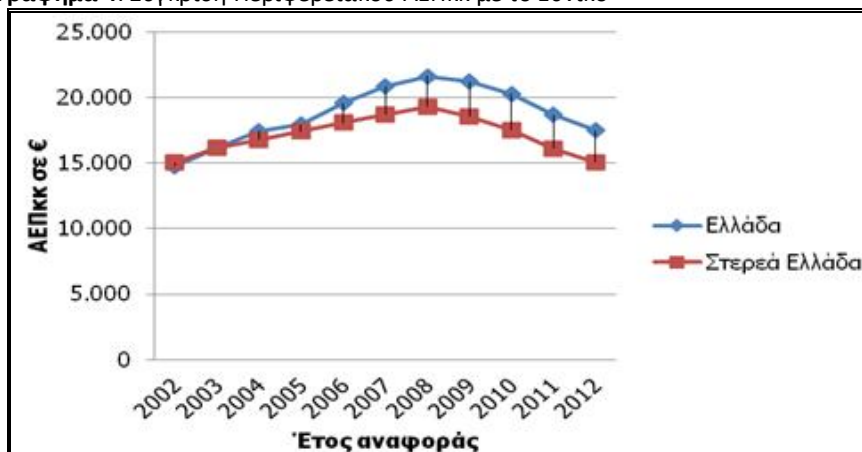
Ο ρόλος της Βοιωτίας και της Εύβοιας στη διαμόρφωση του περιφερειακού ΑΕΠ είναι καθοριστικός και αναδεικνύονται ως οι κρίσιμότεροι παράγοντες της οικονομίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Παρόλα αυτά, το γεγονός ότι, τόσο στην ενότητα Βοιωτίας όσο και στην ενότητα Εύβοιας, χωροθετήθηκε σημαντικό τμήμα της βιομηχανικής ζώνης της Αττικής αλλοιώνει την εικόνα του πραγματικού επιπέδου ανάπτυξης ή ευημερίας της Περιφέρειας.

Κατά κεφαλήν ΑΕΠ

Σχετικά με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, μελετώντας τα διαθέσιμα στοιχεία παρατηρείται: (α) αύξηση σε απόλυτα μεγέθη σε περιφερειακό επίπεδο έως την περίοδο της κρίσης το 2009 οπότε αρχίζει μια πτωτική τάση. Μάλιστα κατά το έτος αναφοράς 2002 βρισκόταν σε υψηλότερο επίπεδο από τον μέσο όρο σε Εθνικό επίπεδο. Ωστόσο, από το 2003 κι έπειτα παρουσίασε μείωση και τα τελευταία χρόνια φαίνεται να σταθεροποιείται στο 85% του Εθνικού μέσου όρου. Το έτος κατά το οποίο το

ΑΕΠκκ της Περιφέρειας παρουσίασε τη μέγιστή τιμή του ήταν το 2008. Από το 2002 μέχρι και το 2008 η αύξηση του Περιφερειακού ΑΕΠκκ ήταν εντυπωσιακή, ωστόσο η κρίση του 2009 επέφερε εξίσου εντυπωσιακή μείωση, με το ΑΕΠκκ του 2012 να βρίσκεται στα επίπεδα του 2002 (Γράφημα 4).

Γράφημα 4: Σύγκριση Περιφερειακού ΑΕΠκκ με το Εθνικό

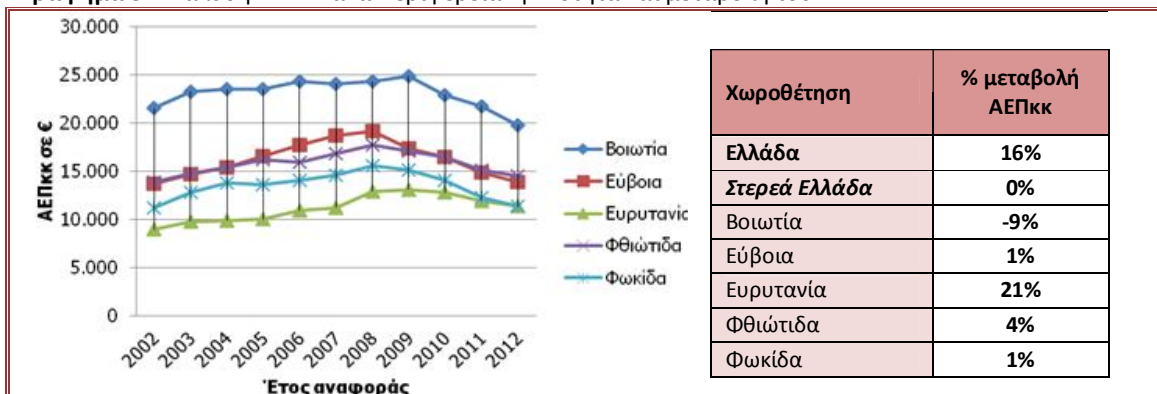

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2014- Περιφερειακοί Εθνικοί Λογαριασμοί: 2012, Ιδία Επεξεργασία

Σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων η Βοιωτία παραδοσιακά κατέχει το μεγαλύτερο ΑΕΠκκ με την Εύβοια και την Φθιώτιδα να ακολουθούν εναλλασσόμενες μεταξύ τους στη 2^η και 3^η θέση. Στην 4^η και 5^η θέση βρίσκονται η Φωκίδα και η Ευρυτανία, με την Φωκίδα να βρίσκεται σε εμφανώς πλεονεκτικότερη θέση κατά την Περίοδο 2002-2008. Ενώ, από το 2010 η διαφορά των δύο Περιφερειακών Ενοτήτων σε επίπεδο ΑΕΠκκ μειώθηκε αισθητά και μάλιστα το τελευταίο έτος αναφοράς (2012) η Ευρυτανία ξεπέρασε την Φωκίδα σε όρους ΑΕΠκκ.

Παρατηρώντας τον γράφημα 5, καθίσταται σαφές πως η μοναδική Π.Ε. που βρίσκεται σε εμφανώς καλύτερη κατάσταση σε σχέση με το έτος 2002 είναι η Ευρυτανία καθώς βελτίωσε το ΑΕΠκκ της κατά 21%. Από την άλλη πλευρά το ΑΕΠκκ της Βοιωτίας ήταν το μοναδικό που παρουσίασε μείωση, η οποία μάλιστα έφτασε το 9%. Οι υπόλοιπες τρεις Περιφερειακές Ενότητες τέλος δεν είχαν μεγάλη απόκλιση ανάμεσα στην τιμή αφετηρίας και την τιμή του τελευταίου έτους αναφοράς.

Γράφημα 5: Ανάλυση ΑΕΠκκ ανά Περιφερειακή Ενότητα και μεταβολή του

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2014- Περιφερειακοί Λογαριασμοί: 2012, Ιδία Επεξεργασία

Όσον αφορά την περιφερειακή Διάρθρωση του ΑΕΠ κ.κ. στην Ελλάδα, πίνακας.15. η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας κατατάσσεται στην πέμπτη θέση αμέσως μετά τα Ιόνια Νησιά, σημειώνοντας ωστόσο μείωση ΑΕΠ κ.κ. κατά 6,5% την περίοδο 2011-2012.

Πίνακας 15 Κατά κεφαλή Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν ανά περιφέρεια(Σε τρέχουσες τιμές. Σε ευρώ)

Περιφέρειες	2011	2012	Μεταβολή (%)
Σύνολο Ελλάδας	18.677	17.507	-6,3%
Ανατ. Μακεδονία – Θράκη	13.329	12.270	-7,9%
Κεντρική Μακεδονία	14.771	13.645	-7,6%
Δυτική Μακεδονία	16.006	15.050	-6,0%
Θεσσαλία	13.434	12.757	-5,0%
Ήπειρος	13.307	12.207	-8,3%
Ιόνια Νησιά	16.792	16.100	4,1%
Δυτική Ελλάς	14.176	13.431	-5,3%
Στερεά Ελλάς	16.128	15.075	-6,5%
Πελοπόννησος	14.928	13.870	-7,1%
Αττική	25.479	24.009	-5,4%
Βόρειο Αιγαίο	14.494	13.394	-7,6%
Νότιο Αιγαίο	19.340	18.064	-6,6%
Κρήτη	15.636	14.398	-7,9%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2014- Περιφερειακοί Εθνικοί Λογαριασμοί: 2012, Ιδία Επεξεργασία

Ακόμη όμως και αυτή η εικόνα των βασικών μακροοικονομικών δεικτών που υποδηλώνει μια Περιφέρεια με πρώτες θέσεις της ανάπτυξης, με υψηλό κατά κεφαλή ΑΕΠ μεταξύ των λοιπών Περιφερειών της χώρας, είναι φαινομενική. Στην πραγματικότητα, μεγάλο μέρος του καταγραφόμενου προϊόντος της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, δημιουργείται από επιχειρήσεις που εδρεύουν στην Αττική και από ανθρώπινο δυναμικό που σε κάποιο ποσοστό διαμένει εκτός Περιφέρειας, με αποτέλεσμα το «προϊόν» αυτό να καταναλώνεται και να φορολογείται εκτός Περιφέρειας. Ταυτόχρονα, το μεγαλύτερο μέρος του περιφερειακού ΑΕΠ παράγεται γραμμικά κατά μήκος του ΠΑΘΕ και με φθίνουσα σειρά σε σχέση με την απόσταση από την Αθήνα, συντελώντας έτσι στην εμφάνιση ενός έντονου ενδοπεριφερειακού δυϊσμού, που εξακολουθεί να αποτελεί κυρίαρχο χαρακτηριστικό της Περιφέρειας.

Πρόκειται για μία κατά βάση εξωγενή ανάπτυξη, που οδηγεί αφενός σε «ευημερία αριθμών» και αφετέρου στη συσσώρευση οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών πιέσεων, τις οποίες καλείται να διαχειριστεί η τοπική κοινωνία της Στερεάς Ελλάδας.

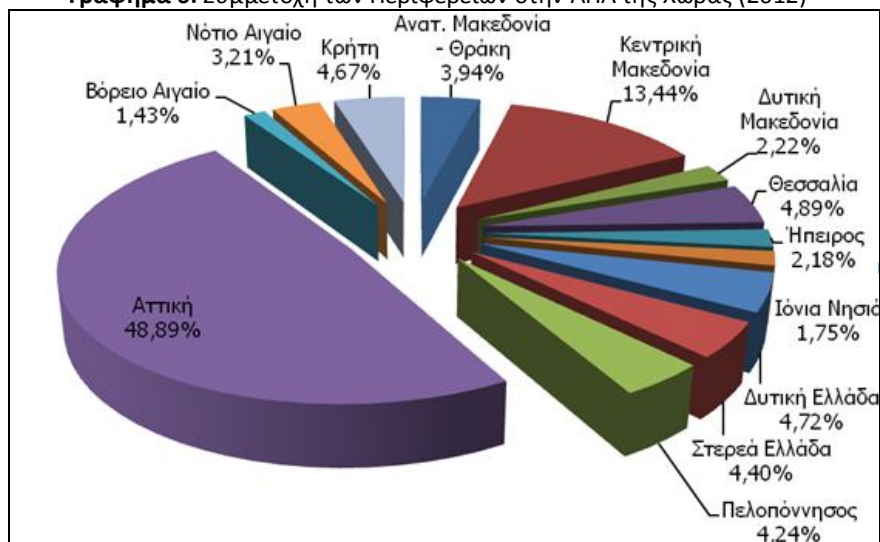
Περιφερειακή Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Σε σχέση με την Περιφερειακή κατανομή της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) στην Ελλάδα,(πίνακας 16 και γράφημα 6) η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας το 2009 παράγει περίπου το 4,4% της συνολικής Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) της χώρας κατά το έτος αναφοράς 2012) ήτοι 7.531εκατ. ευρώ.

Πίνακας 16: Συνολική Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία ανά Περιφέρεια (Σε τρέχουσες τιμές, Σε εκατ. €)					
Χωροθέτηση	Έτη				Μεταβολή
	2011		2012		
	ΑΠΑ	%	ΑΠΑ	%	%
Ελλάδα	182.302	100,0%	171.216	100,0%	-6,1%
Ανατ. Μακεδονία - Θράκη	7.216	4,0%	6.747	3,9%	-6,5%
Κεντρική Μακεδονία	24.922	13,7%	23.018	13,4%	-7,6%
Δυτική Μακεδονία	4.021	2,2%	3.794	2,2%	-5,6%
Θεσσαλία	8.812	4,8%	8.380	4,9%	-4,9%
Ήπειρος	4.055	2,2%	3.740	2,2%	-7,8%
Ιόνια Νησιά	3.098	1,7%	2.999	1,8%	-3,2%
Δυτική Ελλάδα	8.555	4,7%	8.079	4,7%	-5,6%
Στερεά Ελλάδα	7.984	4,4%	7.531	4,4%	-5,7%
Πελοπόννησος	7.755	4,3%	7.265	4,2%	-6,3%
Αττική	88.921	48,8%	83.712	48,9%	-5,9%
Βόρειο Αιγαίο	2.592	1,4%	2.455	1,4%	-5,3%
Νότιο Αιγαίο	5.747	3,2%	5.501	3,2%	-4,3%
Κρήτη	8.623	4,7%	7.994	4,7%	-7,3%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2014- Περιφερειακοί Εθνικοί Λογαριασμοί: 2012, Ιδία Επεξεργασία

Γράφημα 6: Συμμετοχή των Περιφερειών στην ΑΠΑ της Χώρας (2012)

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2014- Περιφερειακοί Εθνικοί Λογαριασμοί: 2012, Ιδία Επεξεργασία

Σε ότι αφορά τη μεταβολή της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) το έτος 2012 σε σχέση με το έτος 2011, σύμφωνα μάλιστα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., που παρατίθενται στον Πίνακα 16, η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας εμφανίζει ποσοστό μείωσης της ΑΠΑ 5,7%, περιορίζοντας ελαφρώς την άκρως αρνητική επίδοση σε επίπεδο της χώρας (6,1%). Η μεταβολή αυτή κατατάσσει την Περιφέρεια στην έβδομη θέση των Περιφερειών με τις μικρότερες απώλειες.

2.3.2 Αγορά Εργασίας - Απασχόληση

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανέρχεται κατά έτος 2012 σε 350,309 χιλ. άτομα εκ των οποίων οι 170,5 χιλ. είναι απασχολούμενοι (ποσοστό 48,6%) σύμφωνα με τη μελέτη του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ για την «Απασχόληση και ανεργία την περίοδο 2008-2012 στις Περιφέρειες της Χώρας»¹⁶. Στον πίνακα 20 παρουσιάζονται τα βασικά μεγέθη απασχόλησης στο σύνολο της Χώρας και σε επίπεδο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας για το έτος 2012. Το ποσοστό απασχολουμένων στην Περιφέρεια Στερεάς είναι μικρότερο σε σχέση με το επίπεδο της χώρας. Αυξημένο επαρουσιάζεται το ποσοστό των απασχολούμενων σε επιχειρήσεις μέχρι 10 άτομα, και οι αυτοαπασχολούμενοι σε σχέση με τη Χώρα. Το ποσοστό των απασχολούμενων στη γεωργία και τη βιομηχανία στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας υπερτερεί έναντι του αντίστοιχου ποσοστού σε επίπεδο χώρας, (18,7 % και 17,5% έναντι 13% και 9,5 % αντίστοιχα) όχι όμως και του ποσοστού απασχόλησης στις υπηρεσίες.

Στον πίνακα 17 παρουσιάζονται βασικά μεγέθη απασχόλησης στη Χώρα και στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας με έτος αναφοράς το 2012. Η απασχόληση εργαζομένων σε επιχειρήσεις μέχρι 10 άτομα σε επίπεδο Περιφέρειας ανέρχεται σε 70,4 %, υψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό σε επίπεδο χώρας, γεγονός που υποδηλώνει την ύπαρξη σημαντικού αριθμού μικρομεσαίων επιχειρήσεων, σε συνάρτηση και με το ποσοστό των αυτοαπασχολούμενων στην Περιφέρεια (27,8%). Περαιτέρω αποτυπώνεται το σημαντικό ποσοστό απασχολούμενων στις υπηρεσίες 54%, 17,5% στη Βιομηχανία και 18,7 % στη Γεωργία, ποσοστό όμως που είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο ποσοστό σε επίπεδο χώρας. Ιδιαίτερα ανησυχητική διαγράφεται η εξέλιξη του ποσοστού ανεργίας, με κύρια πληττόμενους τους μακροχρόνια άνεργους, τους νέους και τις γυναίκες. Τα ποσοστά ανεργίας εξακολουθούν να παρουσιάζουν αυξητικές τάσεις για τα νέα άτομα κάτω των 25 ετών, ενώ και το ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας διατηρείται σε πολύ υψηλά επίπεδα σε σχέση με τον εθνικό μέσο όρο.

Πίνακας 17 Βασικά μεγέθη απασχόλησης Χώρα/Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, 2012

Βασικοί Δείκτες Απασχόλησης (και τα δύο φύλα)	Σύνολο Χώρας	Λ. Στερεά & Εύβοια
Συνολικός πληθυσμός	10.958.131	545.282
Πληθυσμός Εργάσιμης Ηλικίας (15-64 ετών)	7.223.436	350.309
Μη Ενεργός Πληθυσμός 15-64 ετών	2.322.570	114.640
Εργατικό δυναμικό	4.961.909	238.066
Σύνολο απασχολούμενων	3.793.148	170.468
Απασχολούμενοι σε επιχειρήσεις μέχρι 10 άτομα	2.309.537	119.996
Μισθωτοί	2.398.790	101.223
Αυτοαπασχολούμενοι	931.929	47.370
Γεωργία	493.969	31.896
Απασχολούμενοι στη βιομηχανία	359.543	29.835
Απασχολούμενοι στις υπηρεσίες	2.669.569	92.086
Μερική απασχόληση	278.715	13.581
Προσωρινή απασχόληση	237.443	4.207
Σύνολο ανέργων	1.168.761	67.598
Άνεργοι νέοι 15-29 ετών	387.030	25.978

¹⁶ "ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ" Ιούλιος- Αύγουστος 2013

Νεοεισερχόμενοι Άνεργοι («ΝΕΟΙ»)		272.787	22.084
Μακροχρόνιοι άνεργοι		689.273	35.992
Άνεργοι που έχουν εργαστεί στο παρελθόν		895.974	45.514
Βασικοί Δείκτες Απασχόλησης (και τα δύο φύλα)		ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	Λ. ΣΤΕΡΕΑ & ΕΥΒΟΙΑ
% επί του πληθυσμού Εργάσιμης Ηλικίας	Μη Ενεργός Πληθυσμός 15-64 ετών	32,2	32,7
	Εργατικό δυναμικό	68,7	68,0
	Σύνολο απασχολούμενων	52,5	48,7
% επί του Συνόλου των απασχολούμενων	Απασχολούμενοι σε επιχειρήσεις μέχρι 10 άτομα	60,9	70,4
	Μισθωτοί	63,2	59,4
	Αυτοαπασχολούμενοι	24,6	27,8
	Απασχολούμενοι στη γεωργία	13,0	18,7
	Απασχολούμενοι στην βιομηχανία	9,5	17,5
	Απασχολούμενοι στις υπηρεσίες	70,4	54,0
	Μερική απασχόληση	7,3	8,0
% επί των Μισθωτών	Προσωρινή απασχόληση	9,9	4,2
Ποσοστό Ανεργίας	Σύνολο ανέργων	23,6	28,4
	Άνεργοι νέοι 15-29 ετών	42,7	54,1
% επί του Συνόλου των ανέργων	Νεοεισερχόμενοι Άνεργοι («ΝΕΟΙ»)	23,3	32,7
	Μακροχρόνιοι άνεργοι	59,0	53,2
	Άνεργοι που έχουν εργαστεί στο παρελθόν	76,7	67,3

Πηγή: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ με στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, ΕΕΔ 2012 Β' Τριμήνου

Αντίστοιχη είναι και η εξέλιξη του ποσοστού ανεργίας που παρουσιάζει διαχρονικά τάσεις αύξησης με εξαίρεση το τελευταίο έτος κατά το οποίο παρατηρήθηκε μείωση της τάξης του 2,4%. Η ανεργία παρουσιάζει σταθερά υψηλό ποσοστό που διαμορφώνεται συνήθως πάνω από το μέσο όρο της χώρας. Το γ' τρίμηνο του 2013, όπως και το αντίστοιχο τρίμηνο του 2014, το ποσοστό ανεργίας της Περιφέρειας παρουσιάζεται υψηλότερο του μέσου όρου της χώρας (Πίνακας 17).

Πίνακας 17: Εξέλιξη ανεργίας στο σύνολο και ανά Περιφέρεια

Περιφέρειες	Γ΄ Τρίμηνο	
	2013	2014
Σύνολο Χώρας	27,2	25,5
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	27,1	23,0
Κεντρική Μακεδονία	30,2	27,8
Δυτική Μακεδονία	32,1	26,7
Ήπειρος	27,5	25,9
Θεσσαλία	25,1	25,4
Ιόνιοι Νήσοι	12,8	16,1
Δυτική Ελλάδα	28,9	27,5
Στερεά Ελλάδα	28,4	26,0
Αττική	28,8	27,1
Πελοπόννησος	22,4	23,0
Βόρειο Αιγαίο	20,8	21,6
Νότιο Αιγαίο	17,3	15,2
Κρήτη	22,9	20,9

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού: Γ΄ Τρίμηνο 2014, ΕΛΣΤΑΤ.

Όσον αφορά την εξέλιξη της ανεργίας στις Περιφερειακές Ενότητες, παρατηρείται δραματική αύξηση των ποσοστών της ανεργίας σε όλες τις ΠΕ, με τη Φθιώτιδα και τη Φωκίδα να τριπλασιάζουν τα ποσοστά τους ιδιαίτερα την περίοδο μετά το 2009, ως αποτέλεσμα των δυσμενών οικονομικών συνθηκών που διαμορφώθηκαν την εν λόγω περίοδο.

Πίνακας 18. Εξέλιξη της ανεργίας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας την περίοδο 2001-2013 (ποσοστά)

Γεωγραφική Περιφέρεια	ΝΟΜΟΣ	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Στερεά Ελλάδα	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	15.2	11.8	11.9	15.6	13.8	10.9	11.0	9.9	12.7	12.0	16.4	24.8	23.9
	ΕΥΒΟΙΑΣ	17.8	12.8	12.6	14.2	11.9	9.9	10.3	10.3	12.2	17.2	24.9	32.8	30.0
	*ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ													
	ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	9.1	7.0	3.7	6.8	5.8	6.1	4.4	2.9	4.4	8.1	15.9	27.6	29.9
	ΦΩΚΙΔΟΣ	8.7	10.9	15.2	15.4	13.2	9.4	15.7	14.5	14.1	8.2	11.3	22.5	30.5
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ		10.8	10.4	9.8	10.6	10.0	9.0	8.4	7.8	9.6	12.7	17.9	24.4	27.5

Οι νομοί με εκτιμώμενο πληθυσμό κάτω των 50.000, για τους οποίους δε δίδονται εκτιμήσεις λόγω μεγάλου δειγματοληπτικού σφάλματος, σημειώνονται με αστερίσκο.

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2014, Ιδία Επεξεργασία

Τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ανεργίας στη Στερεά Ελλάδα αναδεικνύουν το έντονο διαρθρωτικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η οικονομία της Περιφέρειας αναφορικά με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας που απαιτούν εργατικό δυναμικό υψηλού μορφωτικού επιπέδου. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με το ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων (53,2% επί του συνόλου των ανέργων), επιβεβαιώνει την αδυναμία της Περιφέρειας να αντισταθμίσει τις επιπτώσεις της αποβιομηχάνισης που συντελέστηκε στη περιοχή στα τέλη της δεκαετίας του 1980 και στις αρχές του 1990 με την ανάπτυξη νέων τομέων ή κλάδων της οικονομίας.

Η οικονομική και αναπτυξιακή φυσιολογία της Περιφέρειας παρουσιάζει αντίστροφη εξέλιξη με αυτή του συνόλου της χώρας, όπως αναφέρθηκε, όσον αφορά την αύξηση της απασχόλησης του τριτογενή τομέα και την παράλληλη μείωση της απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα. Τα ποσοστά απασχόλησης στον

πρωτογενή και το δευτερογενή τομέα παραμένουν κατά πολύ υψηλότερα στην Περιφέρεια σε σχέση με τα αντίστοιχα ποσοστά που ισχύουν για το σύνολο της χώρας. Αντίθετα, η απασχόληση στον τριτογενή τομέα διατηρείται σε πολύ χαμηλά επίπεδα συγκριτικά με το μέσο ποσοστό της ελληνικής επικράτειας (πίνακας 19).

Όσον αφορά την αυξημένη συμμετοχή της απασχόλησης στο δευτερογενή τομέα, ερμηνεύεται από την ύπαρξη σημαντικής βιομηχανικής δραστηριότητας στη Στερεά Ελλάδα, όπως είναι οι μεγάλες βιομηχανικές μονάδες επεξεργασίας ορυκτών πόρων και ο σημαντικός αριθμός μεταποιητικών μονάδων εγκατεστημένων κυρίως στον άξονα Χαλκίδας – Θήβας.

Πίνακας 19: Απασχόληση στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας κατά τομέα

<i>Αριθμός εργαζομένων σε χιλιάδες</i>				
Τομέας	Πρωτογενής	Δευτερογενής	Τριτογενής	Σύνολο Απασχόλησης
2009				
Ελλάδα	543,0	907,3	3.378,7	4.829,0
Στερεά Ελλάδα	41,1	60,5	123,8	225,4
% απασχόλησης ανά τομέα στη Στερεά Ελλάδα	18,24%	26,85%	54,92%	100,00%
2010				
Ελλάδα	535,0	805,1	3.359,0	4.699,1
Στερεά Ελλάδα	42,2	58,3	119,9	220,4
% απασχόλησης ανά τομέα στη Στερεά Ελλάδα	19,14%	26,45%	54,41%	100,00%
2011				
Ελλάδα	498,4	693,3	3.182,9	4.374,5
Στερεά Ελλάδα	37,9	51,8	121,2	211,0
% απασχόλησης ανά τομέα στη Στερεά Ελλάδα	17,97%	24,57%	57,46%	100,00%
2012				
Ελλάδα	489,8	614,4	2.927,9	4.032,1
Στερεά Ελλάδα	34,2	46,6	110,7	191,5
% απασχόλησης ανά τομέα στη Στερεά Ελλάδα	17,87%	24,32%	57,81%	100,00%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2014- Περιφερειακοί Εθνικοί Λογαριασμοί: 2012

2.3.3 Διάρθρωση παραγωγικών τομέων της περιφέρειας

Η παραγωγική δομή Περιφέρειας παρουσιάζει χωρικές διαφοροποιήσεις. Αποτυπώνεται η έντονη εξάρτηση της από τον πρωτογενή τομέα παραγωγής, διακρίνεται από μία εμφανή ιδιαίτερη παρουσία του δευτερογενούς τομέα στη ζώνη προς την Αττική (Δήμοι Λεβαδέων, Θηβαίων, Τανάγρας, Χαλκίδα), μια αντίστοιχη ισχυρή παρουσία του τριτογενή τομέα σε περιοχές με ισχυρά αστικά κέντρα (Δήμοι Λαμιέων, Χαλκιδέων) ή ισχυρή τουριστική δραστηριότητα γεγονός που οφείλεται στους πλούσιους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους (Δήμοι Δελφών, Καρπενησίου, Αραχώβης) και από μια ισχυρή παρουσία της μεταλλευτικής / λατομικής δραστηριότητας ιδίως στις περιοχές των Δήμων Δελφών, Αραχώβης, αφενός και Μαντουδίου, Κύμης αφετέρου¹⁷.

2.3.3.1. Πρωτογενής Τομέας

Γεωργία

Η περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας διαθέτει σημαντικά πλεονεκτήματά στο πρωτογενή τομέα: αξιόλογες πεδινές εκτάσεις, που υποστηρίζονται σε μεγάλο μέρος τους από δυναμικούς περιφερειακούς υδάτινους πόρους, υποδομές και εγκαταστάσεις, καθετοποιημένη παραγωγή συγκεντρώνοντας μερικές από τις μεγαλύτερες μονάδες του κλάδου, πρωτεύουσα θέση στα αλιεύματα από ιχθυοκαλλιέργειες, φρέσκα αγροδιατροφικά προϊόντα κλπ.).

Οι πιο συμπαγείς εκτεταμένες πεδινές εκτάσεις είναι της Κωπαΐδας και του ευρύτερου κάτω ρου του Βοιωτικού Κηφισού, του Σπερχειού, των Θηβών, της Γραβιάς και του μέσου ρου του Βοιωτικού Κηφισού, της Θεσσαλιώτιδας και Ξυνιάδας, του Μόρνου, του Ελαιώνα της Άμφισσας, των Ψαχνών, της ευρύτερης περιοχής Χαλκίδας, της Ιστιαίας, δύο θυλάκων γύρω από τη λίμνη του Δύστου στην Κεντρική Εύβοια και του κάμπου της Καρύστου στη Νότια Εύβοια.

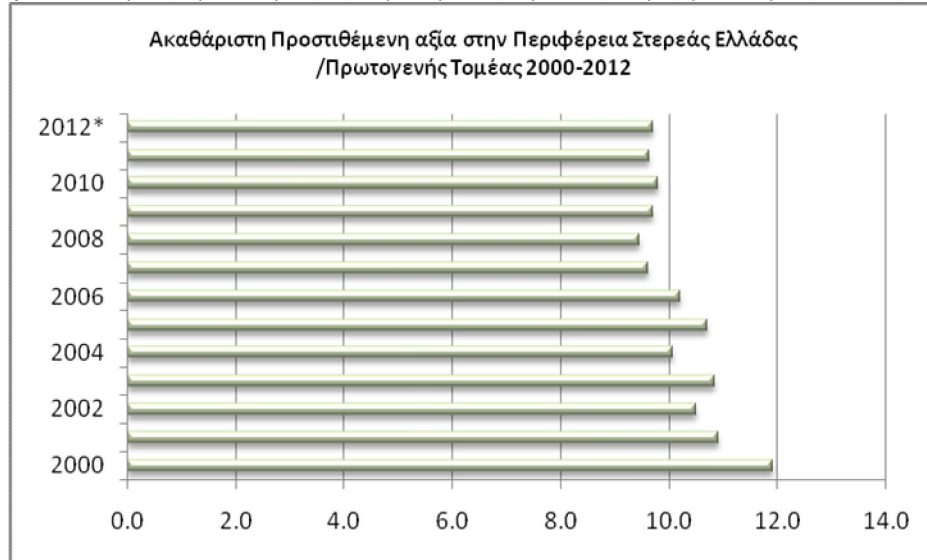
Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω, ο πρωτογενής τομέας (γεωργία-δασοκομία-αλιεία) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας διατηρεί ένα πολύ σημαντικό μέγεθος της οικονομικής ζωής, αποτελεί βασική πηγή εισοδήματος και απασχόλησης για μεγάλο μέρος του πληθυσμού της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και καθοριστικό παράγοντα για τη διατήρηση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής των περιοχών της υπαίθρου. Σε αντίθεση δε, με πολλές περιφέρειες της χώρας όπου η συρρίκνωση του πρωτογενούς τομέα είχε αρχίσει να διαφαίνεται, η προστιθέμενη αξία του παραγόμενου στη Στερεά Ελλάδα προϊόντος του πρωτογενή τομέα παρουσίασε τη μεγαλύτερη αύξηση και διατηρεί τη μεγαλύτερη συγκέντρωση με βάση το μερίδιο της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας (10,0%) τόσο σε σύγκριση με την Ελλάδα (3,7%) όσο και με την Ευρώπη (1,7%)¹⁸. (ΕΛΣΤΑΤ 2014)

Ο πρωτογενής τομέας στην ΠΣΤΕ, συνολικά, ακολουθεί τις τάσεις που επικρατούν σε εθνικό επίπεδο και παρουσιάζει παραγωγική συρρίκνωση, παρά τα υψηλά ποσοστά απασχόλησης (περ. 20% της συνολικής απασχόλησης της ΣΤΕ). Σε όρους απασχόλησης ο πρωτογενής τομέας και ιδιαίτερα η γεωργία και κτηνοτροφία παραμένει η σημαντικότερη δραστηριότητα. Η εξέλιξη της Περιφερειακής Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας του Πρωτογενούς τομέα παρουσιάζεται στο Διάγραμμα που ακολουθεί.

¹⁷ BCS: « Εμπειρογνωμοσύνη για την ολοκληρωμένη προσέγγιση της χωρικής ανάπτυξης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας», 2014.

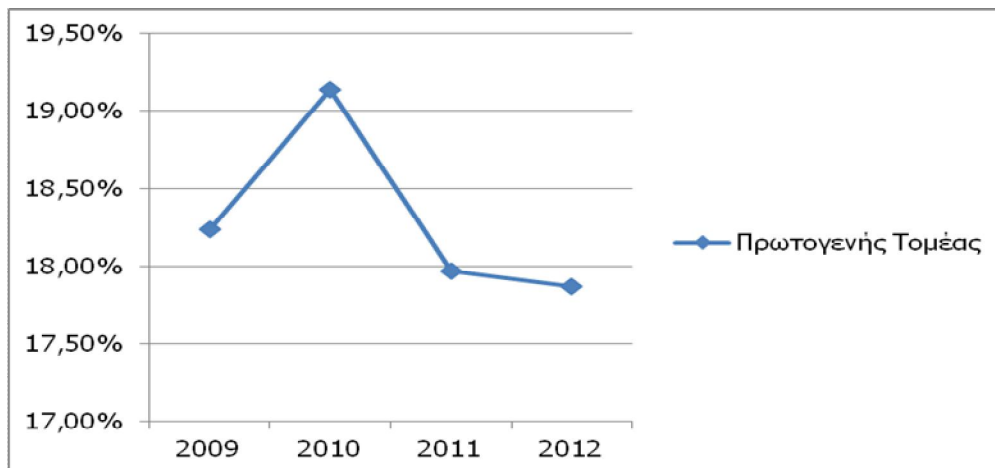
¹⁸ ΕΛΣΤΑΤ 2014, Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία κατά κλάδο (A10) - NACE REV.2

Γράφημα 7 Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία πρωτογενούς Τομέα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας 2000-2012

Διαχρονικά, η εξέλιξη του απασχολούμενου προσωπικού στο πρωτογενή τομέα της Περιφέρειας ως ποσοστό του συνολικά απασχολούμενου προσωπικού, που σε κάθε περίπτωση βαίνει μειούμενη, παρουσιάζεται στο επόμενο Γράφημα 8.

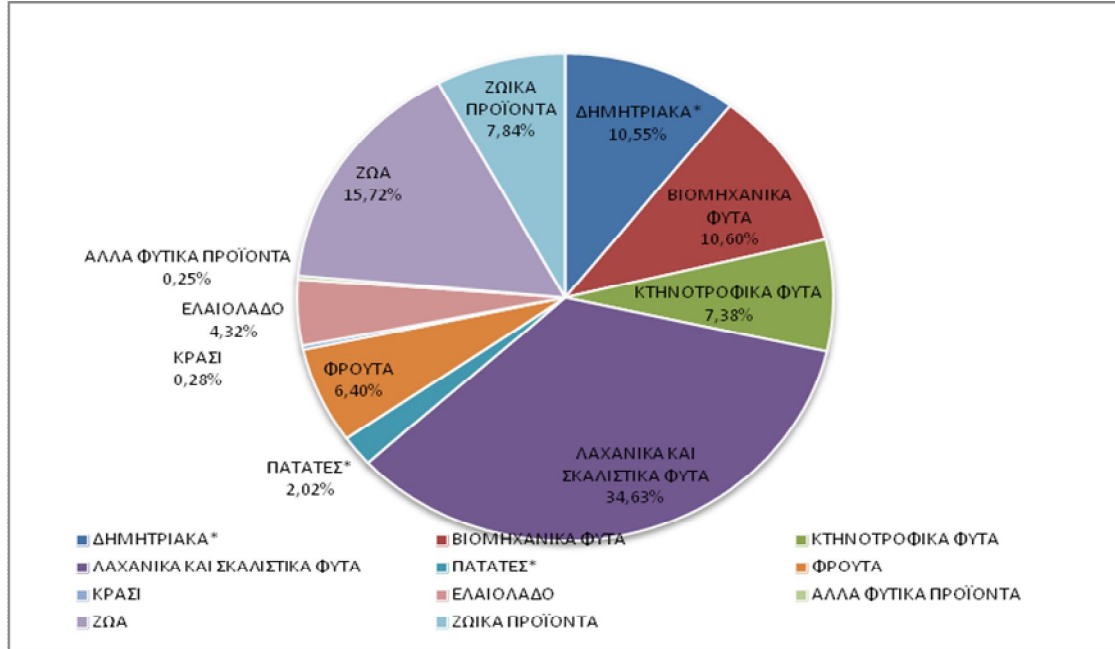
Γράφημα 8: Ποσοστό απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Όλοι οι κλάδοι του πρωτογενή τομέα συμμετέχουν στην αγροτική παραγωγή, ενώ η δομή του δεν διαφοροποιείται σημαντικά από τη μέση εικόνα της χώρας, όσον αφορά την αναλογία φυτικής και ζωικής παραγωγής.

Στην αξία της φυτικής παραγωγής κυριαρχούν τα βιομηχανικά φυτά (κυρίως το βαμβάκι και η βιομηχανική τομάτα) και ακολουθούν τα δημητριακά (σιτάρι, κλπ), το ελαιόλαδο, τα κηπευτικά, ενώ στην αξία της ζωικής παραγωγής κυριαρχεί η προβατοτροφία και ακολουθεί η πτηνοτροφία, χοιροτροφία.

Γράφημα 9: Συμμετοχή των γεωργικών προϊόντων της ΠΣΤΕ στη συνολική παραγόμενη αξία της γεωργίας

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ίδια Επεξεργασία

Τα παραπάνω γεωργικά προϊόντα αποτελούν σε πολλές περιπτώσεις πρώτη ύλη για πολύ σημαντικές υφιστάμενες ή αναδυόμενες μεταποιητικές δραστηριότητες που σχετίζονται με την πρωτογενή παραγωγή: ποτοποιία και ιδιαίτερα η οινοποιία, παραγωγή και τυποποίηση λαδιού, τυροκομία και παρασκευή γαλακτοκομικών προϊόντων, παρασκευή προϊόντων από μέλι, παραγωγή προϊόντων από αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά, συσκευασία, τυποποίηση, μεταποίηση οπωροκηπευτικών, συσκευασία και τυποποίηση αλιευμάτων και προϊόντων υδατοκαλλιέργειας, σφαγή, επεξεργασία και μεταποίηση κρέατος.

Πίνακας 21: Επιχειρήσεις μεταποίησης προϊόντων φυτικής παραγωγής

Είδος επιχείρησης	Εύβοια	Βοιωτία	Φθιώτιδα	Φωκίδα	Ευρυτανία	Σύνολο
Ελαιοτριβεία	75	38	50	18	2	183
Τυποητήρια -Συσκευαστήρια ελαιολάδου	5	2	5	1	-	7
Βρώσιμες Ελιές	6	-	30	9	-	45
Εκκοκιστήρια	0	6	5	0	-	11
Αλευρομηχανίες	6	16	6	3	-	
Τυποποιητήρια - Συσκευαστήρια Ξηρών σύκων & Ξηρών καρπών	14	0	4	0	-	18
Μονάδες παραγωγής Ζωοτροφών	31	14	2	1	-	48
Οινοποιεία	38	25	17	4	-	84
Βιομηχανίες επεξεργασίας βιομηχανικής τομάτας	-	2	2	-	-	4
Συσκευαστήρια οπωροκηπευτικών	13	72	8	1	-	95

Πηγή: Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Π.Ε.

Πίνακας 22 Επιχειρήσεις μεταποίησης προϊόντων ζωικής παραγωγής

Είδος επιχείρησης	Εύβοια	Βοιωτία	Φθιώτιδα	Φωκίδα	Ευρυτανία	Σύνολο
Τυροκομεία- Γαλακτοκομικά προϊόντα	10	23	22	11	3	69
Σφαγεία	5	0	3	2	1	11
Πτηνοσφαγεία	4	2	0	1	0	7
Αλλαντοποιεία	5	0	9	1	1	16
Εγκαταστάσεις τεμαχισμού αποστέωσης νωπών κρεάτων	3	7	7	0	1	18
Εγκαταστάσεις επεξεργασίας κρέατος πουλερικών	7	3	0	0	0	10
Εγκαταστάσεις επεξεργασίας αυγού	0	1	0	0	0	1
Βυρσοδεψεία	0	0	0	5	0	5
Συσκευαστήρια Μελιού	0	0	3	2	1	6

Πηγή: Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Π.Ε.

Αλιεία και Υδατοκαλλιέργειες

Πολύ μεγάλη σημασία αποκτά τα τελευταία χρόνια η ανάπτυξη των ιχθυοκαλλιεργειών, με τους βασικούς τοπικούς πρωταγωνιστές να διαδραματίζουν ηγετικό ρόλο σε εθνικό επίπεδο αλλά και να καθιερώνεται ως έναν δυναμικό αναπτυσσόμενο κλάδο της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, εξαιτίας της ύπαρξης μεγάλου μήκους των ακτών της και της ειδικής της μορφολογίας, ενώ και η ύπαρξη ευνοϊκών συνθηκών (υπήνεμοι κόλποι) μπορεί να αναπτύξει παραπέρα των κλάδο, και τις τρεις βασικές αλιευτικές δραστηριότητες, δηλαδή, την αλιεία ανοιχτής θαλάσσης, τις θαλάσσιες ιχθυοκαλλιέργειες και τις ιχθυοκαλλιέργειες εσωτερικών υδάτων ο οποίος μέσα σε ένα περισσότερο οργανωμένο περιβάλλον, δύναται να αποτελέσει μια παραγωγική δραστηριότητα που θα συμβάλλει στην ενίσχυση των περιοχών που δραστηριοποιούνται σύμφωνα και με το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο Υδατοκαλλιεργειών.

Ο αλιευτικός στόλος της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (Πίνακας 28) ανέρχεται σε 1.762 σκάφη αποτελεί το 10% του ελληνικού αλιευτικού στόλου με μια παραγωγή που υπολογίζεται σε περίπου σε 13.000 τόνους (11% της συνολικής παραγωγής). Η μέση ηλικία του αλιευτικού στόλου της Περιφέρειας είναι 29 έτη η συνολική ιπποδύναμη 54.214 KW και η συνολική χωρητικότητα 8.455 GT.

Πίνακας 23. Αλιευτικός Στόλος Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Γεωγραφική Ενότητα	Παράκτια σκάφη	Σκάφη μέσης αλιείας	Σύνολο
Εύβοια	1.003	89	1.092
Φθιώτιδα	396	4	400
Φωκίδα	156	2	158
Βοιωτία	112	0	112
Στ. Ελλάδα	1667	95	1.762

Πηγή : Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής

Το σύνολο των απασχολούμενων στην αλιεία στην περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανέρχεται περίπου στα 4.500 άτομα με μέση ηλικία περίπου 55 ετών.

Ο αριθμός των αλιευτικών σκαφών τα τελευταία χρόνια στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας μειώνεται συνεχώς λόγω των οικονομικών ενισχύσεων που δίνονται από την Ε.Ε για την μείωση του αλιευτικού στόλου.

Πίνακας 24. Επιχειρήσεις μεταποίησης αλιευτικών προϊόντων

Γεωγραφική ενότητα	Συσκευαστήρια	Κέντρα Αποστολής Οστράκων	Μεταποιητικές Μονάδες	Ιχθυόσκαλες
Εύβοια	11	2	3	1
Βοιωτία	0	0	1	0
Φθιώτιδα	9	3	2	0
Φωκίδα	4	0	0	0
Ευρυτανία	0	0	0	0

Πηγή: Διευθύνσεις Αγροτικής, Οικονομίας & Κτηνιατρικής

Επίσης η αλιεία της Περιφέρειας, δεν είναι παρά μια από τις πολλές δραστηριότητες οι οποίες χρησιμοποιούν το θαλάσσιο περιβάλλον. Οι θάλασσες της Περιφέρειας βρίσκονται κάτω από μια συνεχώς αυξανόμενη πίεση από ποικίλους χρήστες (οι οποίοι πρέπει να ληφθούν υπόψη σε ένα διαχειριστικό μοντέλο), όπως η ρύπανση από τα απόβλητα που ρίχνονται στις θάλασσες (αστικά, βιομηχανικά, αγροτικά κλπ), η ερασιτεχνική αλιεία, η παράκτια ανάπτυξη του τουρισμού, οι θαλάσσιες υδατοκαλλιέργειες, η ναυτιλία, η διέλευση καλωδίων, οι ενάλιες αρχαιότητες κλπ. Σ' όλα τα παραπάνω δεν θα πρέπει να παραλείψουμε να προσθέσουμε και τις κλιματικές αλλαγές που παρατηρούνται τα τελευταία χρόνια σε παγκόσμια κλίμακα. Ως εκ τούτου το μέλλον της αλιείας είναι στενά συνδεδεμένο με την αναγκαιότητα ή απαίτηση της αλλαγής του συστήματος διαχείρισής της.

Η Περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας, τα τελευταία 25 χρόνια, ανταποκρινόμενη έγκαιρα στις διαμορφούμενες προκλήσεις και προοπτικές στην παραγωγή προϊόντων υδατοκαλλιέργειας παρουσίασε μία εντυπωσιακή -και πρωτόγνωρη σε παγκόσμιο επίπεδο- ανάπτυξη στο τομέα αυτό.

Ο πλέον δυναμικός, παραγωγικός και αποδοτικός κλάδος της υδατοκαλλιέργειας, αυτός της Θαλάσσιας Ιχθυοκαλλιέργειας, αξιοποιώντας τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα αναπτύχθηκε με ρυθμούς που σύντομα κατέστησαν την Περιφέρεια μας ως τη μεγαλύτερη παραγωγό τσιπούρας και λαβρακίου στην Ε.Ε. και στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου.

Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας παράγονται περίπου 32.000 τόνοι ψαριών από ιχθυοκαλλιέργεια αποτελώντας το 34% περίπου της συνολικής εγχώριας παραγωγής (95.000 τόνοι) (Πίνακας 25). Η αξία της παραγωγής ανέρχεται σε 160 εκατ € (τιμές 2011) ενώ από αυτήν την παραγωγή το 80% εξάγεται.

Πίνακας 25 Δυναμικότητα ιχθυοκαλλιεργειών στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Γεωγραφική ενότητα	Αρ μονάδων (ψάρια)	Αρ. Μονάδων (όστρακα)	Επιφάνεια (ψάρια & όστρακα) (σε στρέμματα)	Ετήσια παραγωγή. (δυναμικότητα)
Φθιώτιδας	32	14	1.060 (765+295)	11.890 (10.900+940)
Εύβοιας	40	2	866 (767+ 68)	11. 800 (11.500+300)
Φωκίδας	15	0	202	4.900
Βοιωτίας	10	0	115	2.950
Περ. Στ. Ελλάδας	97	16	2.243	31.540

Πηγή: Διευθύνσεις Αγροτικής, Οικονομίας & Κτηνιατρικής

Πρόκληση για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αποτελεί η συμμετοχή της στην αύξηση της παγκόσμιας παραγωγής υδατοακαλλιεργητικών προϊόντων, εξασφαλίζοντας όμως, ότι αυτή η αύξηση θα στηρίζεται σε μια αειφόρο βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία θα έχει σαν προτεραιότητα την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις προσδοκίες των καταναλωτών. Ειδικότερα επιβάλλεται να υλοποιηθούν ενέργειες και παρεμβάσεις τόσο σε εθνικό, όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, με τους εξής στόχους:

- Καθιέρωση της υδατοκαλλιέργειας ως μια βιομηχανία πρωτογενούς παραγωγής και διαφοροποίηση προϊόντων με την εισαγωγή νέων ειδών και την επεξεργασία των εκτρεφόμενων ή αλιευόμενων ιχθύων και λοιπών θαλάσσιων ειδών.
- Μείωση τους κόστους παραγωγής με την αύξηση της παραγωγικότητας και τη μείωση του κόστους μεταφορών
- Αύξηση της ποιότητας με τη βελτίωση των εκτρεφόμενων ειδών και την πιστοποίηση
- Διατήρηση και προστασία των θαλάσσιων πόρων
- Συμβίωση και ανάπτυξη της συνεργασίας με άλλες οικονομικές δραστηριότητες όπως ο τουρισμός.
- Αύξηση της παραγωγής και των θέσεων απασχόλησης σε πρώτη προτεραιότητα, προκειμένου να αμβλυνθεί το φαινόμενο της πλήρους αναντιστοιχίας μεταξύ ηγετικής της θέσης στην ευρωπαϊκή παραγωγή, και του περιορισμένου αντίκτυπου που φαίνεται να έχει η βιομηχανία των υδατοκαλλιεργειών στην οικονομία της.
- Τέλος, τόσο για τον τομέα της αγροδιατροφής όσο και της υδατοκαλλιέργειας η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού αποτελεί προϋπόθεση για την επίτευξη των παραπάνω στόχων.

Τα προβλήματα που εντοπίζονται στον πρωτογενή τομέα είναι κοινά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο τομέας στο σύνολο της χώρας:

- Η εξάρτηση από προϊόντα για τα οποία αλλάζει ριζικά το πλαίσιο στήριξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (νέα ΚΑΠ).
- Ο μικρός και κατακερματισμένος κλήρος.
- Ο χαμηλός βαθμός εξειδίκευσης και εκπαίδευσης των αγροτών.
- Η χαμηλή μεταπαραγωγική προστιθέμενη αξία του μεταποιητικού τομέα.
- Τα φαινόμενα περιβαλλοντικής επιβάρυνσης
- Η προβληματικότητα της σχέσης των οργανωμένων δικτύων εμπορίας με τους παραγωγούς.
- Η έλλειψη σαφούς και σταθερού αναπτυξιακού πλάνου, το οποίο να καθοδηγεί τους επαγγελματίες στην υιοθέτηση καινοτόμων τρόπων παραγωγής και διάθεσης των προϊόντων τους ενώ η προσπάθεια καλλιέργειας και προβολής των σημαντικών προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας και ΠΟΠ που παράγονται, γίνεται αποσπασματικά και μόνο από μεμονωμένους αγρότες.
- Η καθετοποίηση της παραγωγής αποτελεί ακόμη και σήμερα δυστυχώς μακρινό στόχο για τις Ελληνικές επιχειρήσεις του συγκεκριμένου τομέα.

Η σημασία που αποδίδει η Περιφερειακή Αρχή στην στήριξη και προώθηση των προϊόντων του πρωτογενούς τομέα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έχει αποτυπωθεί στην πρόταση για την Αγροδιατροφική Σύμπραξη, είναι να τεθούν τα θεμέλια για τη δημιουργία ενός δυναμικού φορέα προβολής και προώθησης των αγροτικών προϊόντων της Στερεάς Ελλάδας.

Η **Αγροδιατροφική Σύμπραξη Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας** αποτελεί μια συλλογική προσπάθεια φορέων της Περιφέρειας που αποσκοπεί στην αξιοποίηση του αγροδιατροφικού τομέα ως κρίσιμου συντελεστή περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης και επιδίωξη της Περιφέρειας, είναι να τεθούν τα θεμέλια για τη δημιουργία ενός δυναμικού φορέα προβολής και προώθησης των αγροτικών προϊόντων της Στερεάς Ελλάδας.

Η πρωτοβουλία για τη σύσταση της έχει ξεκινήσει από την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και προβλέπεται να λειτουργήσει έχοντας τη νομική μορφή της Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρίας.

Σε αυτήν, σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο λειτουργίας της, μπορούν να συμμετέχουν εκτός της ίδιας της Περιφέρειας και άλλοι θεσμικοί φορείς όπως οι Δήμοι και τα Επιμελητήρια καθώς και επιχειρήσεις

(ιδιωτικές και συνεταιριστικές) περιλαμβανομένων και σχημάτων συλλογικής τους εκπροσώπησης όπως Σύνδεσμοι, Σύλλογοι κ.α.

Κεντρικές επιδιώξεις της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης είναι:

- Ανάδειξη των ωφελημάτων της τοπικής και Μεσογειακής Διατροφής
- Βελτίωση αναγνωρισιμότητας & ζήτησης των τοπικών προϊόντων
- Προβολή & προώθηση τοπικών προϊόντων υψηλής ποιότητας και ασφάλειας,
- Διαφύλαξη παραδοσιακών και υγιεινών προτύπων διατροφής
- Ενθάρρυνση της εξωστρέφειας
- Ανάδειξη και προώθηση των αειφορικών και φιλοπεριβαλλοντικών πρακτικών
- Διατήρηση της τοπικής αγροτικής κληρονομιάς
- Παρακολούθηση των εξελίξεων και των τάσεων όσον αφορά στις διατροφικές προτιμήσεις του καταναλωτικού κοινού
- Ως ιδιαίτερος σκοπός τίθεται η ενεργός συμμετοχή της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης σε Επιχειρησιακές Ομάδες Ευρωπαϊκών Συμπράξεων Καινοτομίας (ΕΣΚ).

Έμφαση θα δοθεί στα προϊόντα που έχουν ενταχθεί στο Καλάθι της Στερεάς Ελλάδας με προτεραιότητα στα προϊόντα με εξαγωγικό προσανατολισμό και σε προϊόντα που αναδεικνύουν την ταυτότητα της περιοχής.

Σχήμα 1 : Τα προϊόντα που συνθέτουν το καλάθι της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Προϊόντα με εξαγωγικό προσανατολισμό	Προϊόντα που αναδεικνύουν την ταυτότητα κάθε περιοχής	Προϊόντα που καλύπτουν τις επισιτιστικές ανάγκες της χώρας
Επιτραπέζιες Ελιές	Εν δυνάμει προϊόντα για διεύρυνση των εξαγωγών	<i>Σκληρό σπάρι Ψωρια Λάδι Κηπευτικά (χειμερινά, καλοκαιρινά και εκτός εποχής) Βιομηχανική τομμάτα Οπώρες Αιγοπρόβειο γάλα</i>
ΠΟΠ Κονσερβολιά Αμφίσσης ΠΟΠ Κονσερβολιά Αταλάντης ΠΟΠ Κονσερβολιά Ροβιών ΠΟΠ Κονσερβολιά Στυλίδας Ελιές Καλαμών	ΠΟΠ Ακτινίδιο Σπερχειού ΠΟΠ Κελυφωτό Φιστίκι Φθιώτιδας ΠΟΠ Κατίκι Δομοκού ΠΟΠ Φορμαέλα Αράχωβας Παρνασσού Κατσικάκι και αρνάκι εκτατικής και ορεινής κτηνοτροφίας	<i>Τυροκομικά Κρέας (αιγοπρόβειο, χοιρινό, κοτόπουλο) Αυγά</i>
ΠΟΠ Τυρί Φέτα	Λοιπά προϊόντα με ταυτότητα	
Ψάρια γχθυοκαλλιέργειών	Μέλι Καρύστου (ερεικόμελο) Φακή Δομοκού Κεράσι ορεινού όγκου Δίρφους Κεράσι Γοργοποτάμου	
Τσιπούρα Λαβράκι		
Κηπευτικά		
Λάχανα Κουνουπίδια Κρεμμύδια Καρότα		
Ξηρά Σύκα		
ΠΟΠ Ξηρά Σύκα Κύμης ΠΟΠ ⁹ Ξηρά Σύκα Ταξάρχη		
Τοπικοί Οίνοι		
Μέλι		

Πηγή: Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (2011), «Καλάθι» αγροτικών προϊόντων Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας: Επιχειρησιακό Σχέδιο, Λαμία. Πίνακας 34. ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ

Οι προοπτικές είναι εξαιρετικά θετικές λόγω της σταδιακής ανόδου του τομέα στον εθνικό προγραμματισμό στα πλαίσια ενός νέου αναπτυξιακού προτύπου και της ελκτικότητάς του για νέες

μετακινήσεις ανθρώπινου δυναμικού και επενδύσεων προς τη γεωργική παραγωγή από τις χειμαζόμενες από την ανεργία αστικές μητροπολιτικές περιοχές και ιδίως την Αθήνα με την οποία άμεσα γειτνιάζει. Τα αστικά κέντρα και η αστικοποίηση επιλεγμένων κέντρων είναι απαραίτητα προϋπόθεση αξιοποίησης του τομέα.

Ορυκτός Πλούτος¹⁹

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας είναι μια περιοχή από τις πλέον ευνοημένες από πλευράς ύπαρξης σημαντικών κοιτασμάτων Ορυκτών Πρώτων Υλών της χώρας. Στο υπέδαφός της υπάρχουν στρατηγικής σημασίας, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, μέταλλα, κοινά μεταλλεύματα, βιομηχανικά ορυκτά, και μάρμαρα. Συγκριτικό πλεονέκτημα αποτελεί η αξιοποίηση των σημαντικότερων απ' αυτές, με αποτέλεσμα η Περιφέρεια να παίζει πρωτεύοντα ρόλο στην Ελληνική Μεταλλευτική Βιομηχανία.

α) Βωξίτες

Τα μεγάλα κοιτάσματα Βωξιτών εντοπίζονται κύρια στα βουνά Παρνασσός, Γκιώνα, Ελικώνας, Οίτη. Διοικητικά τα αποθέματα εντοπίζονται στο Νομό Φωκίδας (Γκιώνα) κατά 70%, ενώ στους Νομούς Φθιώτιδας, Βοιωτίας και Εύβοιας το 30% των αποθεμάτων.

β) Σιδηρονικελιούχα Μεταλλεύματα

Οι Ελληνικοί Λατερίτες απαντούν κυρίως στην Κεντρική Εύβοια, Βοιωτία, Φθιώτιδα κ.α. Τα αποθέματα που έχουν προσδιοριστεί ανέρχονται σε 200 εκ. τον. βέβαια και σε 100 εκ. τον. πιθανά. Η εκμετάλλευση των Ελληνικών Λατεριτών γίνεται σήμερα από την ΛΑΡΚΟ, που είναι μια από τις μεγαλύτερες βιομηχανικές μονάδες της χώρας.

γ) Μαγνησίτες

Μερικά από τα πιο σημαντικά κοιτάσματα μαγνησίτη (Λευκολίθου) βρίσκονται στην Κεντρική και Β. Εύβοια (Μαντούδι). Από τα 40 εκατομ. περίπου βεβαιωμένα σ' όλη τη χώρα κοιτάσματα πάνω από τα μισά βρίσκονται στην Εύβοια.

δ) Χρωμίτες

Η περιοχή Δομοκού στο Νομό Φθιώτιδας θεωρείται η σημαντικότερη μετά το Ξερολείβαδο, χρωμιτοφόρα περιοχή της χώρας.

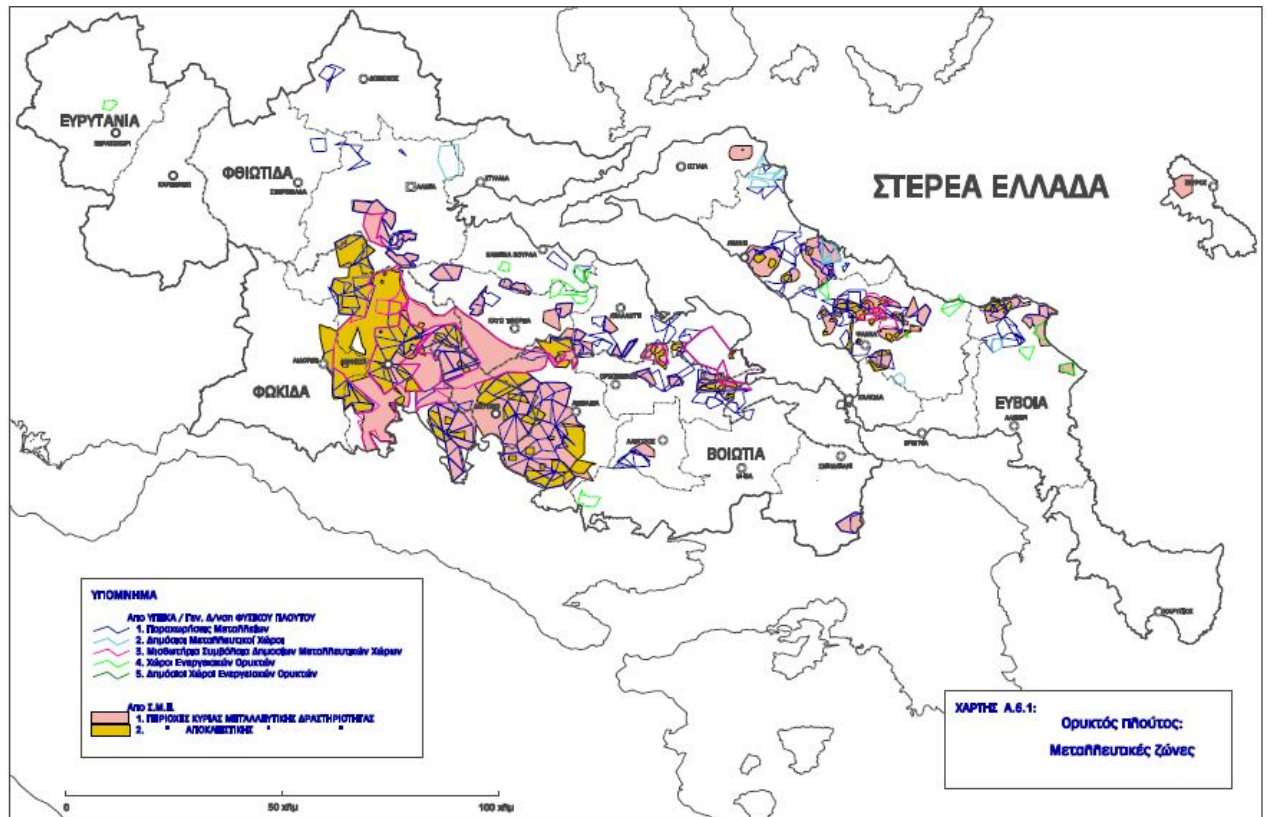
ε) Χαλκός

Στον τομέα του χαλκού δεν υπάρχει έντονη δραστηριότητα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας. Ωστόσο το Ι.Γ.Μ.Ε. έχει εκτελέσει σχετικές έρευνες, οι οποίες εντόπισαν ενδιαφέροντα για εκμετάλλευση κοιτάσματα χαλκού στο Νομό Φθιώτιδας.

στ) Μάρμαρα

Οι Νομοί Εύβοιας και Βοιωτίας συγκεντρώνουν σήμερα την κύρια εξορυκτική δραστηριότητα με την ανάπτυξη σημαντικών εκμεταλλεύσεων στο σιπολλινομάρμαρο της νότιας Εύβοιας, στα γκρίζα μάρμαρα Αλιβερίου, τα κόκκινα της Ερέτριας, τους τεφρόμαυρους ασβεστόλιθους Λιβαδειάς, τα λευκά δολομιτικά μάρμαρα Ελικώνας, τους μπεζ - μελί ασβεστόλιθους Δόμβρυνας κλπ. Ιδιαίτερο κεφάλαιο αξιοποίησης μαρμαρικού πλούτου στη Περιφέρεια αποτελεί η εκμετάλλευση των γνωστών στο εμπόριο "σχιστολιθικών πλακών Καρύστου" στη νότια Εύβοια που αποτελούν άριστο δομικό υλικό.

¹⁹ Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ΕΠ Στερεάς Ελλάδας 2014-2020

2.3.3.2. Δευτερογενής τομέας

Ο δευτερογενής τομέας παραγωγής (κλάδοι μεταποίησης, κατασκευών) χαρακτηρίζεται από την παρουσία μεγάλων βιομηχανικών και εμπορικών ομίλων στο μεταποιητικό τομέα (τον συνδεδεμένο με την εξορυκτική δραστηριότητα), σημαντικών κλάδων έντασης τεχνολογίας (είδη διατροφής, μοντέρνα υφαντουργία, επεξεργασία αλουμινίου κ.ά.) και νέων ανταγωνιστικών δυναμικών κλάδων, που ενσωματώνουν την υψηλή τεχνολογία και παρουσιάζουν αξιολογες εξαγωγικές επιδόσεις.²⁰ Από το σύνολο των κλάδων της βιομηχανίας, οι κλάδοι της αγροτικής βιομηχανίας, των ειδών διατροφής, κατασκευής μεταλλικών και μη μεταλλικών προϊόντων και μηχανημάτων, της βιομηχανίας ξύλου και κατασκευής επίπλων αντιπροσωπεύουν περίπου το 80% των βιομηχανικών καταστημάτων της Περιφέρειας.

Από χωρική άποψη, σύμφωνα με το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία, η ανάπτυξη της μεταποίησης επικεντρώνεται στις εξής περιοχές:

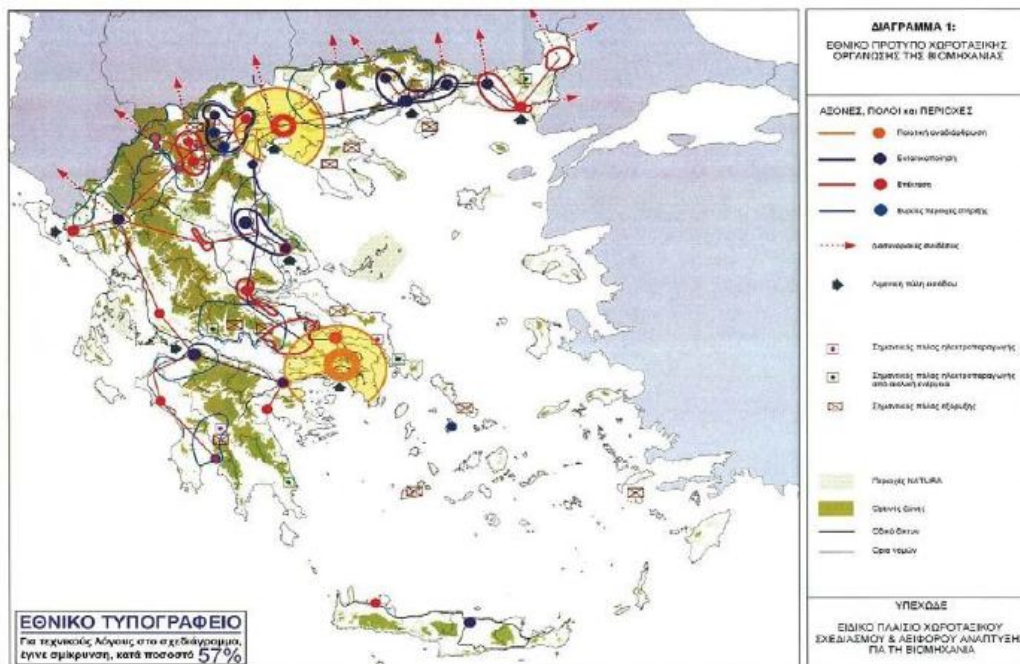
- Ζώνη Χαλκίδας - Θήβας - Οινόφυτων, η οποία λειτούργησε ιστορικά ως τόπος εκτόνωσης της βιομηχανίας της Αττικής, υπό την επίδραση της γεωγραφικής διαμόρφωσης των αναπτυξιακών Νόμων επί μεγάλο χρονικό διάστημα (περιοχή ποιοτικής αναδιάρθρωσης με έλεγχο - εξυγίανση της μεγάλης συγκέντρωσης μονάδων που εστιάζεται στα Οινόφυτα. Οι συγκεντρώσεις αυτές, σε

²⁰ Εκ των προτέρων Αξιολόγηση και Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδος περιόδου 2014-2020

συνδυασμό με το γεγονός ότι στην ΠΣΤΕ είναι χωροθετημένες και ορισμένες άλλες πολύ μεγάλες μονάδες εθνικής/διεθνούς εμβέλειας, έχουν σαν συνέπεια την παρουσία ενός δυναμικού δευτερογενή τομέα που συμβάλλει σε σημαντικό βαθμό στην απασχόληση και στην παραγωγικότητα της περιοχής. Στο υπέδαφος της περιοχής υπάρχουν σημαντικά κοιτάσματα ορυκτών πρώτων υλών, όπως βωξίτες, νικέλιο, μαγνησίτες και χρωμίτες, γεγονός που συνέβαλε στη δημιουργία δυναμικών μεταλλευτικών μονάδων εξόρυξης.

- Ευρύτερη περιοχή της Λαμίας, που μπορεί μελλοντικά να συνδεθεί με την ευρύτερη περιοχή Λιβαδειάς - Ορχομενού (περιοχή επέκτασης).
- Μεμονωμένοι πόλοι μεγάλης κλίμακας της Λάρυμνας - Πολιτικών, Άσπρων Σπιτιών, Χαλκίδας - Αλιβερίου.

Χάρτης 8 : Εθνικό πρότυπο χωροταξικής οργάνωσης της Βιομηχανίας

Πηγή: Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία

Σημαντική παράμετρος διαμόρφωσης της σημερινής κατάστασης, που επικρατεί στο του δευτερογενή τομέα παραγωγής, αποτελούν οι χωρικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας. Η περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας χαρακτηρίζεται για τη βιομηχανική της ιστορία και υπόσταση.

Εντός των ορίων της λειτουργούν οι κάτωθι **Βιομηχανικές Υποδομές:**

- 3 ΒΙ.ΠΕ. στην Βοιωτία (ΒΙ.ΠΕ. Θίσβης, ΒΙ.ΠΕ. Οινόφυτων-Σχηματαρίου-Τανάγρας, ΒΙ.ΠΕ. Ελληνικής Αεροπορικής Βιομηχανίας)
- 1 ΒΙ.ΠΕ. στην Φθιώτιδα (ΒΙ.ΠΕ. Λαμίας)
- 1 ΒΙ.ΠΑ.-ΒΙΟ.ΠΑ. στην Εύβοια (ΒΙΟ.ΠΑ. Χαλκίδας)
- 1 ΒΙ.ΠΑ.-ΒΙΟ.ΠΑ. στην Φθιώτιδα
- 1 ΒΙ.ΠΑ.-ΒΙΟ.ΠΑ. στην Φωκίδα (ΒΙΟ.ΠΑ. Άμφισσας)

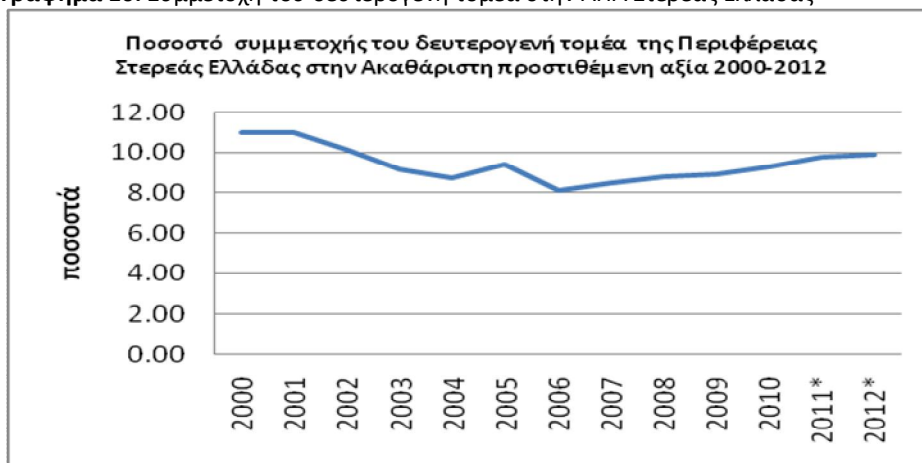
Με προεδρικό διάταγμα, αποφασίστηκε στις 31 Δεκεμβρίου 2012 η έγκριση ανάπτυξης του Επιχειρηματικού Πάρκου Τύπου Α΄ Μαντουδίου (ΕΠ.ΠΑ. Μαντουδίου) στη θέση Φούρνοι Μαντουδίου της Περιφερειακής ενότητας Εύβοιας.

Η ευρύτερη περιοχή Οινόφυτων-Σχηματαρίου-Τανάγρας αποτελεί μια «άτυπη» βιομηχανική ζώνη, η οποία καλύπτει μεν μεγάλη εδαφική έκταση και παρουσιάζει πολλά πλεονεκτήματα (κυρίως λόγω της γειννιάσής της με την Αττική και της παράδοσης της περιοχής στον δευτερογενή τομέα), υστερεί όμως σε οργανωμένη προσφορά. Στην «άτυπη» αυτή ΒΙ.ΠΕ. είναι εγκατεστημένες περισσότερες από 1.400 επιχειρήσεις καθιστώντας την τη μεγαλύτερη βιομηχανική περιοχή της Περιφέρειας.

Η απουσία οργανωμένης διαχείρισης των αποβλήτων και η απουσία δικτύων νερού και άλλων σημαντικών υποδομών περιορίζει τη δυνατότητα επέκτασης της δυναμικότητας των επιχειρήσεων και την προσέλκυση νέων επενδύσεων στην περιοχή. Επίσης το περιβαλλοντικό αδιέξοδο το οποίο έχει δημιουργηθεί οξύνει την αντιπαράθεση ανάμεσα στις επιχειρήσεις και τις τοπικές κοινότητες.

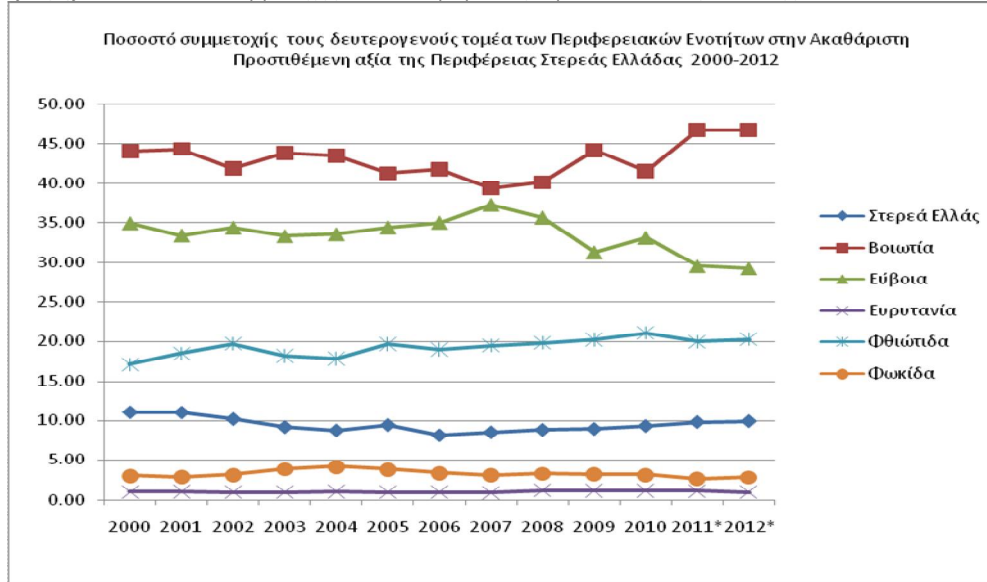
Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας το ποσό της Ακαθάριστη Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) που παράγεται από το δευτερογενή τομέα ανέρχεται για το έτος 2012 σε 2.344 εκ € (σε τρέχουσες τιμές), ποσό που αντιστοιχεί στο 9,9 % της της Ακαθάριστη Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) της χώρας, ακολουθώντας την ίδια πτωτική πορεία με τη χώρα κατά την περίοδο από το 2009 και μετά.

Γράφημα 10: Συμμετοχή του δευτερογενή τομέα στην ΑΠΑ Στερεάς Ελλάδας

Η συμμετοχή του δευτερογενούς τομέα στη διαμόρφωση του ΑΠΑ διαφοροποιείται ανά Περιφερειακή Ενότητα και φτάνει για το έτος 2012 στην ΠΕ Βοιωτίας το 46,73%, την Εύβοια το 29,24%, την Ευρυτανία το 1%, την Φθιώτιδα το 20,25% και την Φωκίδα το 2,84%. Οι διαφοροποιήσεις αυτές σχετίζονται κυρίως με την συγκέντρωση μεγάλων βιομηχανικών μονάδων στις Περιφερειακές Ενότητες της Βοιωτίας και της Εύβοιας και λόγω εγγύτητας με την Αττική.

Γράφημα11: Ποσοστό συμμετοχής του δευτερογενούς τομέα των ΠΕ στην ΑΠΑ της ΠΣΤΕ 2000-2012

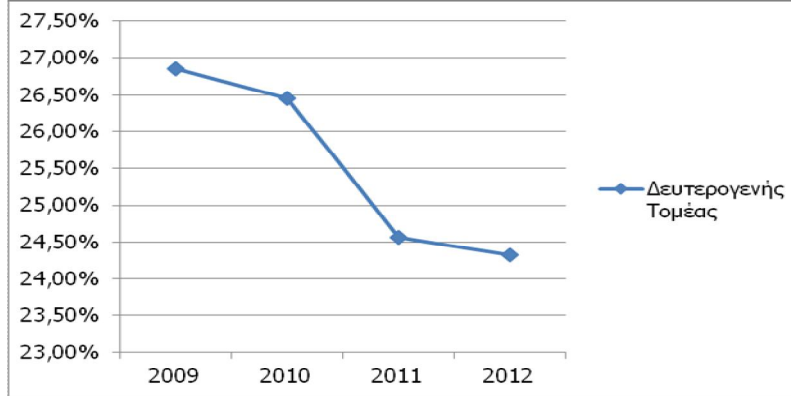
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, *Ιδία Επεξεργασία*

Η διάρθρωση του τομέα περιλαμβάνει τρεις βασικούς κλάδους, τις εκμεταλλεύσεις ορυκτού πλούτου, τη μεταποίηση και τις κατασκευές, με τον κλάδο της μεταποίησης να κατέχει πρωταρχικό ρόλο: η Στερεά Ελλάδα διαθέτει μεγάλες βιομηχανικές μονάδες επεξεργασίας ορυκτών πόρων (Αλουμίνιον της Ελλάδος, ΕΛΒΑΛ, τσιμεντοβιομηχανίες κλπ.) και μεγάλο αριθμό μεταποιητικών μονάδων εγκατεστημένων κυρίως στον άξονα Χαλκίδας – Θήβας. Από το σύνολο των κλάδων της βιομηχανίας, οι κλάδοι της αγροτικής βιομηχανίας, των ειδών διατροφής κατασκευής μεταλλικών και μη μεταλλικών προϊόντων και μηχανημάτων, της βιομηχανίας ξύλου και κατασκευής επίπλων αντιπροσωπεύουν περίπου το 80% των βιομηχανικών καταστημάτων της Περιφέρειας. Η βιομηχανία τροφίμων αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους τομείς της οικονομίας της χώρας και έναν από τους σημαντικούς κλάδους της Περιφέρειας εξαιτίας των διασυνδέσεών του με τη γεωργία και κτηνοτροφία. Συνολικά οι επιχειρήσεις του κλάδου αντιπροσωπεύουν το 2% των επιχειρήσεων στην περιφέρεια, ενώ σε επίπεδο πωλήσεων αντιπροσωπεύουν το 4% και το 2% της απασχόλησης.

Οι κατασκευές (ο δεύτερος κλάδος του δευτερογενή τομέα) διατηρεί σε απασχόληση ανάλογο μερίδιο με αυτό στο σύνολο της χώρας.

Σε όρους απασχόλησης ο δευτερογενής τομέας παρουσιάζει, όπως αναφέρθηκε μείωση του απασχολούμενου προσωπικού, ακολουθώντας τις αντίστοιχες τάσεις σε επίπεδο χώρας και Περιφέρειας. Το 2012 απασχολούνται στον Δευτερογενή τομέα 46,2 χιλ εργαζόμενοι, εκ των οποίων 35,2 χιλ σε μονάδες μεταποίησης και το 11,4 στον κλάδο των κατασκευών.

Γράφημα 12: Ποσοστό απασχόλησης στον δευτερογενή τομέα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

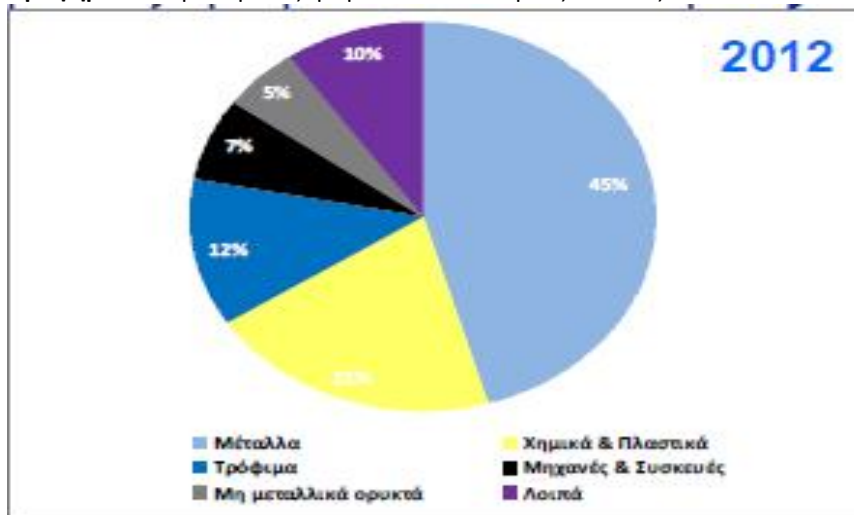

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ιδία Επεξεργασία

Σύμφωνα με τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας οι ηγετικοί κλάδοι στην ΠΣΤΕ, με υψηλό δείκτη εξωστρέφειας και ανταγωνιστικότητας, είναι οι:

- Παραγωγή βασικών μετάλλων
- Τρόφιμα και ποτά
- Κατασκευή μηχανών γραφείου και ηλεκτρονικών υπολογιστών
- Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων
- Παραγωγή οπτάνθρακα (κώκ), προϊόντων διύλισης πετρελαίου και χημικών προϊόντων
- Ανακύκλωση, δευτερογενείς πρώτες ύλες
- Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού

Γράφημα 13 Κυριότεροι Εξαγωγικοί Κλάδοι Στερεάς Ελλάδας

➤ Πηγή: Ινστιτούτο Εξαγωγικών Ερευνών και Σπουδών /Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος

Ο δευτερογενής τομέας παραμένει βασικός αναπτυξιακός πόλος για την Περιφέρεια, και στις πρώτες θέσεις στην Χώρα από πλευράς παραγωγικότητας, παρά τα έντονα φαινόμενα βιομηχανικής παρακμής που σημειώθηκαν κατά την προηγούμενη δεκαετία, με αποτέλεσμα πολυάριθμες βιομηχανικές μονάδες

να διακόψουν τη λειτουργία τους. Οι Νομοί Βοιωτίας, Ευβοίας και Φθιώτιδας υφίστανται ακόμα και σήμερα τις αρνητικές επιπτώσεις της βιομηχανικής παρακμής, σαν αποτέλεσμα του ευκαιριακού χαρακτήρα της βιομηχανικής ανάπτυξης που σημειώθηκε κατά τη δεκαετία του 1970, αλλά και της απουσίας παρεμβάσεων με στόχο την οργανωμένη βιομηχανική ανάπτυξη σε μεγάλη, μεσαία και μικρή κλίμακα.

Το μεταπολεμικό μοντέλο χωρικής οργάνωσης της βιομηχανίας στην περιοχή μελέτης, χαρακτηρίστηκε από την κυριαρχία της διάσπαρτης σημειακής χωροθέτησης, τόσο στον αστικό όσο και στον εξωαστικό χώρο και την πολύ περιορισμένη ανάπτυξη της χωροθέτησης σε οργανωμένους υποδοχείς. Το γεγονός αυτό έχει οδηγήσει, μακρο-χρόνια, σε πολλαπλά προβλήματα περιβαλλοντικού (ρύπανση, υποβάθμιση τοπίου, διευκόλυνση της μη εφαρμογής διατάξεων), πολεοδομικού (συγκρούσεις χρήσεων γης, υποβάθμιση της κυκλοφοριακής ικανότητας των υπερτοπικών οδικών αξόνων λόγω της έρπουσας παρόδιας δόμησης, υποθήκευση της μελλοντικής οικιστικής ανάπτυξης) αλλά και αναπτυξιακού (νόθευση ανταγωνισμού, μείωση δυναμικών οικονομικών συγκέντρωσης) χαρακτήρα. Επιπλέον επισημαίνεται ο χαμηλός βαθμός εξωστρέφειας του τομέα.

Συνολικά, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του δευτερογενούς τομέα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας συνοψίζονται:

- Η οικονομία της ΠΣΤΕ χαρακτηρίζεται από χαμηλό βαθμό εξωστρέφειας και διεθνούς ανταγωνιστικότητας.
- Η ιδιαίτερη βαρύτητα του κλάδου των τροφίμων και ποτών και η σχετική ανάπτυξη των κλάδων κατασκευής μεταλλικών προϊόντων, της βιομηχανίας ξύλου και επίπλων και της παραγωγής μηχανημάτων.
- Η ανισομερής γεωγραφική κατανομή της μεταποίησης, με τους Νομούς Ευβοίας, Βοιωτίας και Φθιώτιδας να συγκεντρώνουν σχεδόν το σύνολο των μεγάλων μεταποιητικών επιχειρήσεων, της προστιθέμενης αξίας παραγωγής, του κύκλου εργασιών και της απασχόλησης της Περιφέρειας.
- Ο έντονος δεισμός που παρουσιάζει η μεταποιητική βάση της Περιφέρειας, με την παράλληλη παρουσία πολύ μικρών επιχειρήσεων οικογενειακής μορφής σε παραδοσιακούς κλάδους, που καλύπτουν αποκλειστικά τις τοπικές ανάγκες και πολύ μεγάλων επιχειρήσεων σε δυναμικούς κλάδους, που απευθύνονται στην εθνική και τη διεθνή αγορά, χωρίς όμως να δημιουργούν διακλαδικές ή διατομεακές σχέσεις.
- Συνολικά και εξαιρώντας τις μεγάλες επιχειρήσεις της Αττικής, που μόνο φαινομενικά συμβάλλουν στην ανάπτυξη της Περιφέρειας, η οικονομία της Στερεάς Ελλάδας, όπως άλλωστε και η εθνική οικονομία συνολικά, χαρακτηρίζεται από το σχετικά χαμηλό βαθμό εξωστρέφειας.
- Ταυτόχρονα, το επίπεδο του τεχνολογικού εξοπλισμού και ο βαθμός εκσυγχρονισμού των επιχειρήσεων παραμένουν άμεσα συνδεδεμένα με το μέγεθος των επιχειρήσεων αυτών και τον κλασικό προσανατολισμό τους και συνεπώς δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το επίπεδο του τεχνολογικού εξοπλισμού των επιχειρήσεων της Περιφέρειας έχει αναβαθμιστεί.
- Παράλληλα, το σχετικά μικρό μέγεθος των περισσότερων τοπικών επιχειρήσεων, η διαχρονική αναπαραγωγή των παραδοσιακών διαδικασιών και δομών οργάνωσης και λειτουργίας, καθώς και η δυσκολία εισαγωγής νέων διαδικασιών, καινοτομιών και συνεργασιών μεταξύ επιχειρήσεων αποτελούν βασικό εμπόδιο για την ανάπτυξη και την ανάδειξη των επιχειρήσεων και των προϊόντων της περιοχής.

Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία, απαιτείται η ισχυρή στήριξη της ενίσχυσης της βιομηχανικής βάσης με μονάδες καινοτομικού χαρακτήρα (προϊόντος ή τεχνολογίας) ανεξάρτητα από τον κλαδικό χαρακτήρα. Στο λιγότερο αναπτυγμένο τμήμα της Περιφέρειας, ωστόσο, η σύζευξη της μεταποίησης με τη γεωργία αποτελεί κλαδική προτεραιότητα. Τέλος, ιδίως στις βιομηχανικές ζώνες καθώς και κατά μήκος του

ΠΑΘΕ, πρέπει να στηριχθεί ο συνδυασμός της μεταποίησης με δραστηριότητες εφοδιαστικής και εμπορίου.

Όσον αφορά την οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας αν και η παρουσία οργανωμένων υποδοχέων είναι συγκριτικά σημαντική σήμερα, η νέα επενδυτική δραστηριότητα και η ήδη υπάρχουσα σημαντική βιομηχανική βάση επιβάλλουν αύξηση, αρκετά υψηλή με σχετικούς όρους και υψηλή με απόλυτους, των οργανωμένων υποδοχέων, που θα έχουν τριπλό ρόλο: εξυγίανση υφιστάμενων συγκεντρώσεων (ιδίως στο τμήμα της περιφέρειας που εμπίπτει στη Μ.Π.Α.), μετεγκαταστάσεις υφιστάμενων και εγκατάσταση νέων μονάδων.

Η Στερεά Ελλάδα είναι ανάμεσα στις Περιφέρειες με τη μεγαλύτερη συγκέντρωση μεταποιητικής δραστηριότητας με προεξέχοντα την αλυσίδα αξίας του μετάλλου η οποία απασχολεί το 41,4% του ανθρώπινου δυναμικού της μεταποίησης. Η συγκέντρωση αυτή έγινε όμως χωρίς σχεδιασμό δημιουργώντας, όπως έχει ήδη επισημανθεί σε προηγούμενες ενότητες, σημαντικά προβλήματα, κυρίως εξαιτίας της απουσίας επαρκών υποδομών εγκατάστασης, τα οποία στραγγαλίζουν τις εγκατεστημένες επιχειρήσεις και αποθαρρύνουν νέες επενδύσεις. Με δεδομένους τους περιορισμένους πόρους, οι παρεμβάσεις θα επικεντρωθούν στα Οινόφυτα όπου παρουσιάζεται η μεγαλύτερη συγκέντρωση και οι περισσότερες ελλείψεις και θα στοχεύουν στη δημιουργία θεσμοθετημένης βιομηχανικής ζώνης.

Οι παραπάνω παρεμβάσεις θα διευκολύνουν το σύνολο της βιομηχανικής δραστηριότητας στην περιοχή αλλά και ένα σημαντικό τμήμα της αλυσίδας του μετάλλου που βρίσκεται εγκατεστημένο εκεί.

Η σημαντική βιομηχανική συγκέντρωση που παρατηρείται στην Περιφέρεια θα πρέπει να αντιμετωπιστεί όχι ως βάρος αλλά ως ένα σημαντικό πλεονέκτημα και ευκαιρία για την ενίσχυση των θετικών δευτερογενών επιδράσεων στην οικονομία και στην επιχειρηματική δραστηριότητα της περιοχής. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι, αφενός η δημιουργία και η βελτίωση των υποδομών υποδοχής και εγκατάστασης βιομηχανικών μονάδων, και αφετέρου η λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για την μείωση των επιπτώσεων στο περιβάλλον από τη βιομηχανική δραστηριότητα. Παράλληλα υπάρχουν ευκαιρίες για ανάπτυξη συνεργασιών ανάμεσα στις επιχειρήσεις της σημαντικότερης βιομηχανικής δραστηριότητας της περιοχής, την παραγωγή μετάλλου και μεταλλικών προϊόντων και στις συμπληρωματικές επιχειρήσεις στην Περιφέρεια Θεσσαλίας. Επιπλέον, η συμμετοχή σε έργα της ΓΓΕΤ και του Ορίζοντα 2020 (π.χ. προηγμένα υλικά και νανοτεχνολογία, ή προηγμένες βιομηχανικές διεργασίες) μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της ποιότητας και στην ανάπτυξη καινοτομιών.

2.3.3.3. Τριτογενής Τομέας

Ο τριτογενής τομέας αποτέλεσε τον δυναμικά εξελισσόμενο τομέα της Περιφέρειας την δεκαετία που πέρασε, τον κύριο παράγοντα της παραγωγικής και αναπτυξιακής φυσιογνωμίας της Περιφέρειας. Η κύρια δραστηριότητα προέρχεται από το λιανικό και χονδρικό εμπόριο και τις μεταφορές, αλλά αξίζει να σημειωθεί ότι υπάρχουν αξιολογες δυνατότητες ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού, λόγω των σημαντικών φυσικών και πολιτιστικών πόρων που διαθέτει η υπό μελέτη περιοχή,²¹ που όμως έχουν μείνει αναξιοποίητα και έχουν στερήσει από τη Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ένα σημαντικό παράγοντα ανάπτυξής της.

Ο τριτογενής τομέας είναι επίσης ιδιαίτερα σημαντικός τόσο στο επίπεδο της παραγωγής περιφερειακού εισοδήματος, όσο και σε επίπεδο αριθμού επιχειρήσεων και απασχολούμενων σε αυτές. Τα βασικά μεγέθη που έχει ενδιαφέρον να αναφερθούν είναι τα εξής:

- Το 80% των επιχειρήσεων της Περιφέρειας ανήκουν στον τριτογενή τομέα.
- Το 67% των απασχολούμενων εργάζονται στον τομέα των υπηρεσιών.

²¹ Εκ των προτέρων Αξιολόγηση και Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδος περιόδου 2014-2020

- Ο συνολικός κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων αντιστοιχεί στο 72% του συνολικού κέρδους που παράγεται από τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

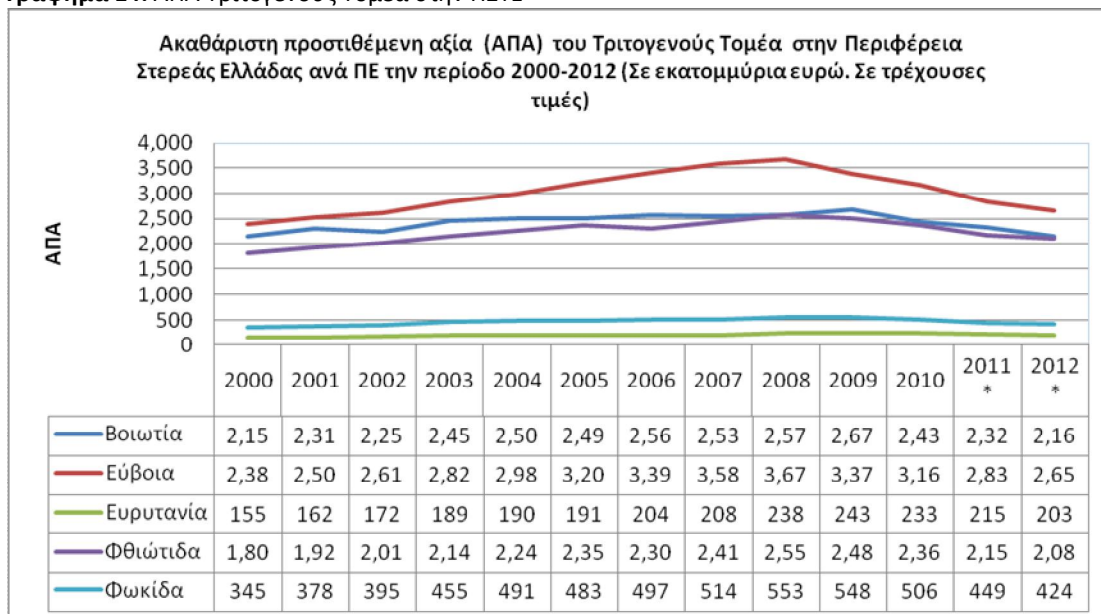
Αναλύοντας τους κλάδους του τριτογενή τομέα, διαπιστώνεται η κυριαρχία του εμπορίου - λιανικού και χονδρικού - τόσο σε όρους πλήθους επιχειρήσεων όσο και σε όρους κύκλου εργασιών. Ειδικότερα, οι επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια αντιπροσωπεύουν το 27,4% των επιχειρήσεων του τριτογενούς τομέα, παράγοντας το 27% του συνολικού τζίρου των επιχειρήσεων του τομέα. Όσο για τις επιχειρήσεις του χονδρικού εμπορίου, αν και αντιπροσωπεύουν μόλις το 8,1% του συνόλου των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών της Περιφέρειας, πραγματοποιούν το μεγαλύτερο κύκλο εργασιών (ποσοστό 30,3%). Το εμπόριο στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας παρουσιάζει τάσεις αύξησης τα τελευταία χρόνια και οι μεγαλύτερες συγκεντρώσεις καταστημάτων χονδρικού και λιανικού εμπορίου συναντώνται κυρίως στα αστικά κέντρα (Λαμία, Χαλκίδα, Λιβαδειά και Θήβα). Επιπλέον μέσω των λιμανιών της Στυλίδας, Κύμης, Ιτέας, Αγίου Κωνσταντίνου και Λάρυμνας εξάγονται μεταποιημένα γεωργικά προϊόντα, μεταλλεύματα και σιτηρά.

Πίνακας 26. Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ανά κλάδο (Α10)* και Περιφέρεια για το έτος 2012								
(Σε τρεχουσες τιμές. Σε εκατ. €)		Κλάδοι						
Χωροθέτηση								P, Σ, Τ, Υ
		Z, Η, Θ	Ι	Κ	Λ	Μ, Ν	Ξ, Ο, Π	
Ελλάδα	ΑΓΠΑ	40.593	5.951	8.293	33.413	8.408	37.003	7.55
	%	23,7%	3,5%	4,8%	19,5%	4,9%	21,6%	4,4%
Στερεά Ελλάδα	ΑΓΠΑ	1.55	90	133	1.057	167	1.297	282
	%	20,6%	1,2%	1,8%	14,0%	2,2%	17,2%	3,7%
Z	Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο, Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων και Μοτοσυκλετών							
Η	Μεταφορά και Αποθήκευση							
Θ	Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Υπηρεσιών Εστίασης							
Ι	Ενημέρωση και Επικοινωνία							
Κ	Χρηματοπιστωτικές και Ασφαλιστικές Δραστηριότητες							
Λ	Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας							
Μ	Επαγγελματικές, Επιστημονικές και Τεχνικές Δραστηριότητες							
Ν	Διοικητικές και Υποστηρικτικές Δραστηριότητες							
Ξ	Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα							
Ο	Εκπαίδευση							
Π	Δραστηριότητες σχετικές με την Ανθρώπινη Υγεία και την Κοινωνική Μέριμνα							
Ρ	Τέχνες, Διασκέδαση, Ψυχαγωγία							
Σ	Άλλες δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών							
Τ	Δραστηριότητες Νοικοκυριών ως Εργοδοτών, μη Διαφοροποιημένες Δραστηριότητες Νοικοκυριών που αφορούν την Παραγωγή Αγαθών και Υπηρεσιών για Ίδια Χρήση							
Υ	Δραστηριότητες Ετερόδικων Οργανισμών και Φορέων							

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ίδια Επεξεργασία

Διαχρονικά η προστιθέμενη αξία των προσφερόμενων στην Περιφέρεια υπηρεσιών ακολουθεί τη γενικότερη τάση μείωσης που επικρατεί την τελευταία τετραετία σε ολόκληρη τη χώρα. Κατά την τριετία 2008-2010 η μείωση του τριτογενούς τομέα στη Στερεά Ελλάδα κινήθηκε υψηλότερα από όλες τις περιφέρειες και σε αντίθεση με την τάση της χώρας στην οποία παρατηρείται αύξηση, με το ποσοστό συμμετοχής του τριτογενούς τομέα της Περιφέρειας να κινείται περίπου στο 4 με 4,5% στο σύνολο της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας της χώρας, με τις Περιφερειακές Ενότητες να σημειώνουν το διάστημα 2000-2012 αντίστοιχη μείωση (Γράφημα 14). Το γεγονός αυτό υποδηλώνει το συγκριτικά χαμηλό βαθμό ανταγωνιστικότητας του τριτογενούς τομέα της Περιφέρειας.

Γράφημα 14: ΑΠΑ Τριτογενούς Τομέα στην ΠΣΤΕ

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ιδία Επεξεργασία

Το ποσοστό απασχόλησης του τριτογενούς τομέα στο σύνολο της απασχόλησης στην Περιφέρεια ανέρχεται σε 54,92% το 2009, 54,41 το 2010, σε 57,46 το 2011 και σε 57,81% το 2012.

2.3.3.4. Τουρισμός

Ο τουρισμός αποτελεί δυναμικό κλάδο με σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης, καθώς το σημαντικό φυσικό και πολιτιστικό κεφάλαιο της Περιφέρειας προσφέρει ευκαιρίες διαφοροποίησης με την **ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού όπως ο χειμερινός τουρισμός και ο τουρισμός περιπέτειας, αγροτουρισμός και οικοτουρισμός, ο αθλητικός, ο περιπατητικός, ο θρησκευτικός, ο πολιτιστικός, ο συνεδριακός και ο θαλάσσιος τουρισμός**. Μια ιδιαίτερη μορφή τουρισμού στην οποία η Στερεά Ελλάδα μπορεί να αναδειχθεί σε εθνικό αλλά και διεθνή παίκτη είναι ο **ιαματικός τουρισμός και ο τουρισμός αναζωογόνησης**, καθώς η Περιφέρεια διαθέτει μοναδικό απόθεμα ιαματικών υδάτων.

Τουριστικά αξιοποιήσιμες περιοχές της Περιφέρειας αποτελούν²²:

- Παραθαλάσσιες περιοχές: όλες σχεδόν οι παραθαλάσσιες περιοχές της Εύβοιας και ιδιαίτερα της Βόρειας Εύβοιας, οι περιοχές Καμένων Βούρλων, Αρκίτσας, Θεολόγου, Ραχών και Γλύφας, ολόκληρη η παραλία του Νομού Φωκίδας από την Ιτέα μέχρι τις εκβολές του Μόρνου (παράκτιος τουρισμός - τουρισμός αναψυχής).
- Ορεινές περιοχές: σχεδόν ολόκληρη η Ευρυτανία, τμήματα των Νομών Βοιωτίας, Φωκίδας και Φθιώτιδας, που βρίσκονται στους ορεινούς όγκους του Παρνασσού, της Γκιώνας, των Βαρδουσίων και της Οίτης, καθώς και τμήματα της Εύβοιας, που παρέχουν τη δυνατότητα ανάπτυξης δικτύων οικοτουριστικών δραστηριοτήτων (οικοτουρισμός, αγροτουρισμός, ορεινός - περιηγητικός τουρισμός).
- Περιοχές με σημαντικά μνημεία θρησκευτικού ενδιαφέροντος, όπως μοναστήρια, εκκλησίες, ξωκλήσια (θρησκευτικός τουρισμός).
- Περιοχές με έντονα πολιτιστικά στοιχεία (υλικά και άυλα), διαχρονικής εμβέλειας που βρίσκονται διάσπαρτα στην περιοχή μελέτης, όπως οι περιοχές των Δελφών, Ερέτριας, Θήβας, Κάστρων, Άμφισσας και Λαμίας, Φρούριο Χαλκίδας, καθώς επίσης και παραδοσιακές πολιτιστικές εκδηλώσεις ή δρώμενα (πολιτιστικός τουρισμός). Σημαντικό επίτευγμα είναι το νέο Μουσείο της Θήβας, διεθνούς εμβέλειας, η αναβάθμιση του χώρου των Θερμοπυλών με την απομάκρυνση, έστω και οριακά του ΠΑΘΕ, τον εφησυχασμό του μνημειακού χώρου και τη λειτουργία του νέου διαδραστικού Μουσείου, καθώς και η εκτεταμένη δραστηριότητα προστασίας πλήθους αρχαιολογικών χώρων με καθορισμό ζωνών προστασία και έργων συντηρήσεων σ' όλο το χώρο της Περιφέρειας και για όλες τις ιστορικές περιόδους.
- Περιοχές ιαματικών πηγών: Αιδηψού, Καμένων Βούρλων, Θερμοπυλών, Πλατύστομου και Λουτρών Υπάτης (ιαματικός τουρισμός - τουρισμός υγείας).
- Πληθώρα πολιτιστικών και συνεδριακών κέντρων, που ευνοούν την ανάπτυξη συνεδριακού τουρισμού.
- Χιονοδρομικά κέντρα: σημαντικό παράγοντα τουριστικής έλξης αποτελούν τα χιονοδρομικά κέντρα Παρνασσού και Βελουχιού.

Η δυναμικότητα καταλυμάτων ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ και ο αριθμός κλινών αυτών αποτυπώνεται στον πίνακα 27.

²² Α' φάση Σχεδίου ΠΠΧΣΑΑ

Πίνακας 27: Δυναμικότητα καταλυμάτων ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ

Περιφέρεια	Αριθμός καταλυμάτων			Αριθμός κλινών		
	Ξενοδοχεία και ομοειδή καταλύματα	Τουριστικά κάμπινγκ	Σύνολο	Ξενοδοχεία και ομοειδή καταλύματα	Τουριστικά κάμπινγκ	Σύνολο
Στερεά Ελλάδα	544	19	563	29.541	5.416	34.957
Βοιωτία	38	0	38	1.652	0	1.652
Εύβοια	248	9	257	16.406	2.452	18.858
Ευρυτανία	39	0	39	1.772	0	1.772
Φθιώτιδα	138	6	144	5.783	2.331	8.114
Φωκίδα	81	4	85	3.928	633	4.561

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ιδία Επεξεργασία

Παρόλο όμως τις σημαντικές δυνατότητες για την ανάπτυξη του τουρισμού και την προώθησή του ως παράγοντα περιφερειακής ανάπτυξης της Περιφέρειας, αυτές δεν έχουν αξιοποιηθεί επαρκώς και συντονισμένα. Σύμφωνα με τη μελέτη του ΣΕΤΕ με τίτλο «Η συμβολή του τουρισμού στην ελληνική οικονομία το 2014 - συνοπτική απεικόνιση βασικών μεγεθών», η περιφερειακή κατανομή της Τουριστικής Δραστηριότητας στην Ελλάδα και η συμβολή της ανά Περιφέρεια αποτυπώνει την εντυπωσιακή συμμετοχή του τουρισμού στην διαμόρφωση του ΑΕΠ της Κρήτης (48%), του Νοτίου Αιγαίου (60%) και των Ιονίων (49%), αλλά την πολύ μικρή του κλάδου στο ΑΕΠ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας 3%. Συνεπώς υπάρχουν πολλά περιθώρια ανάπτυξης και ανάδειξης του κλάδου.

Εικόνα 2: Περιφερειακή κατανομή της Τουριστικής Δραστηριότητας στην Ελλάδα

Περιφέρεια	% κατανομή διανυκτερεύσεων Ξενοδοχείων 2013	αναλογία άμεσης τουριστικής δαπάνης 2013 - σε € εκ.	ΑΕΠ Περιφέρειας 2012 - σε € εκ.	συμβολή τουρισμού στο ΑΕΠ Περιφέρειας με στοιχεία 2012	κατά κεφαλήν ΑΕΠ - σε €
Κρήτη	28,7%	4.372	9.067	48%	14.398
Ν. Αιγαίο	24,7%	3.767	6.240	60%	18.064
Ιόνια Νησιά	11,0%	1.680	3.402	49%	16.100
Κεντ. Μακεδονία	10,7%	1.626	26.109	6%	13.645
Αττική	9,2%	1.403	94.964	1%	24.099
Πελοπόννησος	3,2%	481	8.241	6%	13.870
Θεσσαλία & Θράκη	2,6%	394	9.505	4%	12.757
	2,4%	369	7.653	5%	12.270
Β. Αιγαίο	2,1%	325	2.784	12%	13.394
Δυτ. Ελλάδα	2,1%	317	9.150	3%	13.431
Στερεά Ελλάδα	1,7%	257	8.543	3%	15.075
Ήπειρος	1,2%	185	4.242	4%	12.207
Δυτ. Μακεδονία	0,5%	69	4.304	2%	15.050
Σύνολο Χώρας	100,0%	15.242	194.204	8%	17.507

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΤΤΕ - Επεξεργασία: SETE Intelligence

Η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης για την Περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας, ανέδειξε την βιομηχανία της εμπειρίας συμπεριλαμβανομένου του τουρισμού και του πολιτισμού, ως κινητήρια δύναμη για την

ανάπτυξη όλων των Περιφερειακών Ενοτήτων αλλά ιδιαίτερα των λιγότερο ανεπτυγμένων (Ευρυτανία και Φωκίδα) οι οποίες διαθέτουν και περιορισμένες εναλλακτικές επιλογές, θέτοντας ως στρατηγικό στόχο της ανάπτυξης της Περιφέρειας την βιώσιμη οικονομική αναβάθμιση του τουρισμού και των συσχετιζόμενων κλάδων, δηλαδή τη μετακίνηση των επιχειρήσεων σε δραστηριότητες και αγορές οι οποίες είναι περισσότερο κερδοφόρες, μεγαλύτερης έντασης δεξιοτήτων και τεχνολογίας και αναπτύσσονται σε αρμονία με το φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον²³.

Η στρατηγική της αναβάθμισης στοχεύει σε τέσσερις άξονες:

- **Διεύρυνση της αλυσίδας αξίας, μέσω** προσέλκυσης περισσότερων δραστηριοτήτων στην αλυσίδα αξίας της βιομηχανίας εμπειρίας με την ανάπτυξη των διασυνδέσεων του τουρισμού με την αγροτική οικονομία και τη μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων, την αξιοποίηση του πολιτισμού και τη διασύνδεση των επιχειρήσεων πολιτιστικών προϊόντων με τον τουρισμό, τον προσανατολισμό της τοπικής βιοτεχνίας στην παραγωγή προϊόντων που αξιοποιούνται από τις τουριστικές επιχειρήσεις (π.χ. εξοπλισμός) ή την παραγωγή προϊόντων για τους τουρίστες (κοσμήματα, χειροτεχνήματα κ.λπ.)
- **Διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος ανάπτυξη του τουρισμού εμπειρίας:** Διαφοροποίηση από το μοντέλο ήλιος και θάλασσα και τον μαζικό τουρισμό αξιοποιώντας τις δυνατότητες που προσφέρει ο φυσικός και πολιτισμικός πλούτος της Περιφέρειας.
- Η σημαντική διαφοροποίηση της υλικής και άυλης “περιουσίας” (assets) των Περιφερειακών Ενοτήτων δίνει τη δυνατότητα αφενός της ανάδειξης μια μοναδικής ταυτότητας για κάθε ΠΕ, και αφετέρου της ανάπτυξης ενός μοναδικού μείγματος νέων τουριστικών προϊόντων εμπειρίας.
- **Αναβάθμιση των καταλυμάτων σε ανώτερο επίπεδο υπηρεσιών:** Η αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών από τα καταλύματα (ξενοδοχεία και νοικιαζόμενα δωμάτια) σχετίζεται τόσο με την αναβάθμιση των καταλυμάτων και την άνοδό τους σε μεγαλύτερη κατηγορία (αστέρια ή κλειδιά) όσο και με την απόκτηση σημάτων ποιότητας π.χ. τοπικό σήμα ποιότητας, eco-labels κλπ.
- **Χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) και καθαρών τεχνολογιών:** Η χρήση των ΤΠΕ επιτρέπει την αύξηση της παραγωγικότητας, την άμεση προώθηση των υπηρεσιών, την απεξάρτηση από τους ενδιάμεσους (tours operators και γραφεία ταξιδίων) και την άμεση διαχείριση των κρατήσεων.
- **Υιοθέτηση καθαρών τεχνολογιών και τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας** επιτρέπει τη μείωση του κόστους, τη μείωση των επιπτώσεων στο περιβάλλον και τη δημιουργία φιλικής προς το περιβάλλον εικόνας ή οποία στη συνέχεια μπορεί να αποτελέσει το εισιτήριο για την είσοδο σε αγορές οικολογικά ευαίσθητων τουριστών.

Συμπερασματικά, ο τριτογενής τομέας στην Περιφέρεια την τρέχουσα περίοδο υφίσταται πιέσεις συρρίκνωσης αλλά, όπως αναφέρθηκε έχει μεγάλες δυνατότητες αύξησης της απασχόλησης και, κατ' επέκταση, του Περιφερειακού ΑΕΠ, σε κλάδους όπως ο επιλεκτικός τουρισμός (ιατρικός, ιαματικός, πολιτιστικός, χιονοδρομικός, φυσιολατρικός, πολιτιστικός) και σε ευγενείς υπηρεσίες (καινοτομία λόγω των μεγάλων βιομηχανικών συγκροτημάτων και της ενέργειας ιδίως ΑΠΕ, βιομηχανικό design, περιβαλλοντική και οικολογική διαχείριση, εμπορευματοποίηση αγροτικών προϊόντων κλπ

²³ Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης για την Περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας

2.3.4. Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και Ενέργεια

Οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.)²⁴ συνιστούν πηγές ενέργειας φιλικές προς το περιβάλλον και συνιστούν ειδικότερη έκφραση αλλά και βασική συνιστώσα της αειφόρου ανάπτυξης συμβάλλοντας παράλληλα στην απεξάρτηση της χώρας στον ενεργειακό τομέα και στην καλύτερη χωρική αξιοποίηση των φυσικών πόρων. Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας απαντώνται σε σημαντικό βαθμό, σχεδόν, όλες οι πηγές ανανεώσιμων μορφών ενέργειας (π.χ. αιολική, ηλιακή, γεωθερμική, υδροδυναμική), αποτελώντας συγκριτικό πλεονέκτημα της, γεγονός που υποδηλώνει δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης της εκμετάλλευσης των ΑΠΕ. Συγκεκριμένα, το υψηλό αιολικό δυναμικό της Νότιας Εύβοιας, το υδροδυναμικό της Φωκίδας –το οποίο όμως καταναλώνεται για την ύδρευση της Αθήνας- και της Ευρυτανίας, καθώς και τα γεωθερμικά δυναμικά της Φθιώτιδας και της Εύβοιας, μπορούν να αποτελέσουν σημαντική προοπτική ανάπτυξης της περιοχής στον ενεργειακό τομέα. Επιπλέον, η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας κατέχει δεσπόζουσα θέση στο Εθνικό Διασυνδεδεμένο Σύστημα Μεταφοράς λόγω της ιδιαίτερης γεωγραφικής θέσης, ενδιάμεση στην Κεντρική Ελλάδα και σε επαφή με το Αιγαίο και το σύστημα των νησιών του.

Στον τομέα της ενέργειας, στα χαρακτηριστικά της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας συγκαταλέγονται η ύπαρξη ορισμένων ενεργοβόρων βιομηχανιών και ο χαμηλός βαθμός αξιοποίησης ΑΠΕ από τις επιχειρήσεις, ειδικά από τις ΜΜΕ και τις αγροτικές επιχειρήσεις καθώς και από τα δημόσια κτίρια και τις δημόσιες υποδομές. Επίσης, περιορισμένη είναι μέχρι σήμερα η εφαρμογή παρεμβάσεων για την μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης και την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης στο δημόσιο τομέα.

Σύμφωνα, με το Ειδικό Πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτού (ΦΕΚ 2464/Β/3-12-2008), έχουν καθοριστεί βασικές κατευθύνσεις και γενικοί κανόνες για τη χωροθέτηση έργων Α.Π.Ε. στο σύνολο του εθνικού χώρου, ώστε αφενός να καταστούν εκ των προτέρων γνωστές οι κατηγορίες περιοχών στις οποίες αποκλείεται εν όλω ή εν μέρει η χωροθέτηση έργων Α.Π.Ε. και αντιστοίχως οι εν δυνάμει κατάλληλες για την υποδοχή τους περιοχές και αφετέρου οι ειδικότερες, ανά κατηγορία Α.Π.Ε., χωροταξικές προϋποθέσεις εγκατάστασης ιδίως σε συνάρτηση με τη φυσιογνωμία, τη φέρουσα ικανότητα και εν γένει το περιβάλλον των περιοχών εγκατάστασης.

Αιολική Ενέργεια

Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έχουν οριστεί οι ακόλουθοι Δήμοι (Καποδιστριακοί) και νυν Δ.Ε. Καλλικράτειων Δήμων ως Περιοχές Αιολικής Προτεραιότητας Π.Α.Π (ΠΑΠ 2):

Π.Ε. ΒΟΙΩΤΙΑΣ	Π.Ε. ΕΥΒΟΙΑΣ	Π.Ε. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ
- Δ. Δαυλειας	- Δ. Αυλώνος	- Δ. Αγράφων	- Δ. Αγ. Γεωργίου	- Δ. Βαρδουσίων
- Δ. Διστόμου	- Δ. Δυστίων	- Δ. Βίνιανης	- Τυμφρηστού	- Δ. Λιδωρικίου
- Δ. Λεβαδέων	- Δ. Καρύστου	- Δ. Δομνίστας	- Δ. Σπερχειάδας	- Δ. Δεσφίνας
- Δ. Ορχομενού	- Δ. Μαρμαρίου	- Δ. Καρπενησίου	- Δ. Υπάτης	- Δ. Άμφισσας
- Δ. Χαϊρώνειας	- Δ. Μεσσαπίων	- Δ. Κτημενίων	- Δ. Αταλάντης	- Δ. Καλλιέων
- Δ. Αραχώβης	- Δ. Στυραίων	- Δ. Ποταμιάς	- Δ. Μακρακώμης	
- Δ. Κυριακίου	- Δ. Καφηρέως	- Δ. Προυσσού	- Δ. Οπουντίων	
	- Δ. Διρφύων	- Δ. Φουρνά		
	- Δ. Κύμης	- Δ. Φραγκίστας		

²⁴ Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) είναι οι μη ορυκτές ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, δηλαδή η αιολική, η ηλιακή και η γεωθερμική ενέργεια, η ενέργεια κυμάτων, η παλιρροϊκή ενέργεια, η υδραυλική ενέργεια, τα αέρια τα εκλυόμενα από χώρους υγειονομικής ταφής, από εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού και τα βιοαέρια, όπως ορίζει η ΟΔΗΓΙΑ 2001/77/ΕΚ (ΥΠΕΚΑ)

Υδατική Ενέργεια

Στο υδατικό διαμέρισμα της Δυτική Στερεά Ελλάδα στο οποίο ανήκει το σύνολο της Π.Ε. Ευρυτανίας, η μισή Φωκίδα και μικρό τμήμα της Φθιώτιδα υπάρχει μεγάλη πυκνότητα εκμεταλλεύσιμου υδάτινου δυναμικού για εγκατάσταση Μικρών Υδροηλεκτρικών Έργων (Μ.ΗΥ.Ε.).

Εγκαταστάσεις βιομάζας ή βιοαερίου

Συμφέρουσες περιοχές για εγκαταστάσεις βιομάζας ή βιοαερίου θεωρούνται οι χώροι που ευρίσκονται πλησίον σε εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων, σε ΧΥΤΑ, κ.λπ.

Εγκαταστάσεις ηλιακής ενέργειας.

Περιοχές προτεραιότητας για τη χωροθέτηση εγκαταστάσεων ηλιακής ενέργειας μπορεί ενδεικτικά να θεωρηθούν οι περιοχές που είναι άγονες ή δεν είναι υψηλής παραγωγικότητας και κατά προτίμηση αθέατες από πολυσύχναστους χώρους και με δυνατότητες διασύνδεσης με το Δίκτυο ή το Σύστημα.

Γεωθερμία

Στην Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας έχουν αναγνωριστεί γεωθερμικά πεδία χαμηλής θερμοκρασίας. Υπάρχει η δυνατότητα αξιοποίησης των γεωθερμικών ρευστών για ενεργειακή εκμετάλλευση και χρήση τους σε ένα ευρύ φάσμα ήπιων εφαρμογών όπως θέρμανση οικιών, θερμοκήπια, λουτρικές εγκαταστάσεις, βιομηχανία, ιχθυοκαλλιέργειες, κλπ.

Περιοχή Καμένων Βούρλων

Στην περιοχή των Καμένων Βούρλων έχουν πραγματοποιηθεί αρκετές διερευνητικές γεωτρήσεις στις οποίες ανιχνεύθηκαν θερμοκρασίες έως και 48°C. Το δυναμικό των υπόγειων ρευστών είναι εξίσου σημαντικό σε ότι αφορά την ποσότητά τους (με παροχές της τάξης των 350 m³/h).

Η περιοχή έχει γνωρίσει ιδιαίτερη ανάπτυξη λόγω των θεραπευτικών ιδιοτήτων των θερμών πολυμεταλλικών νερών αφού έχουν δημιουργηθεί σημαντικές υποδομές για λουτροθεραπείες.

Περιοχή Θερμοπυλών

Στην περιοχή των Θερμοπυλών υπάρχει σύμπλεγμα από πηγές από τις οποίες η πιο θερμή έχει θερμοκρασία 42°C και παροχή της τάξης των 400 m³/h. Η συνολική παροχή των τριών κύριων πηγών φθάνει τα 700 m³/h με θερμοκρασία 36-42°C. Το συνολικό γεωθερμικό δυναμικό της ευρύτερης περιοχής των Θερμοπυλών εκτιμάται πως είναι πολύ μεγαλύτερο και χρήζει περαιτέρω αξιοποίησης.

Περιοχή Ψωρονερίων

Οι πηγές Ψωρονερίων που βρίσκονται

μετά την γέφυρα της Αλαμάνας κοντά στον συνοικισμό Κουτσέκι είναι υδροθειούχες, έχουν συνολική παροχή 200m³/h και θερμοκρασίες έως 35°C.

Λουτρά Υπάτης

Η ιαματική πηγή της Υπάτης έχει θερμοκρασία 29-32°C και αξιόλογη παροχή. Η αξιοποίησή τους σήμερα αφορά λουτροθεραπείες.

Περιοχή Πλατυστόμου

Οι θερμοκρασίες των πηγών είναι 29-32,6°C και η συνολική παροχή τους 21m³/h. Γενικά το γεωθερμικό ενδιαφέρον της περιοχής αυτής κρίνεται ως περιορισμένο.

Περιοχή Παλαιοβράχας

Στο χωριό Παλαιοβράχα παρατηρήθηκαν αναβλύσεις θερμού νερού το οποίο έχει θερμοκρασία 27,1°C.

Περιοχή Δαμάστας και Λιχάδες Ευβοίας.

Πρόσφατα αναγνωρισμένα γεωθερμικά πεδία χαμηλής θερμοκρασίας είναι στην Δαμάστα Φθιώτιδας και στις Λιχάδες Ευβοίας. Τα υπόγεια αυτά πεδία έχουν θερμοκρασίες που κυμαίνονται από 40-90°C.

Περιοχή Βόρειας Εύβοιας - Αιδηψού

Στην περιοχή αυτή έχουν μετρηθεί στα υπόγεια νερά θερμοκρασίες που φθάνουν τους 81°C. Η θερμοδυναμική των γεωθερμικών ρευστών της Αιδηψού έχει αξιοποιηθεί σημαντικά τις τελευταίες δεκαετίες με την λειτουργία λουτρών (για λουτροθεραπείες) που έχουν ουσιαστικά δημιουργήσει την γνωστή λουτρόπολη της Αιδηψού. Η μεγάλη συνολική παροχή των γεωθερμικών ρευστών από τις πηγές και η αυξημένη θερμοκρασία τους η οποία φθάνει τους 81°C καθιστά εξαιρετικά ενδιαφέρουσα την περαιτέρω εκμετάλλευσή τους τα επόμενα χρόνια.

Σημαντικό ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης και η περιοχή της Γιάλτρας με την εμφάνιση θερμών πηγών μικρής παροχής αλλά αξιόλογης θερμοκρασίας (43°C). Η περιοχή αυτή δεν έχει ακόμα ερευνηθεί συστηματικά από γεωθερμική άποψη. Μια άλλη περιοχή εξίσου ενδιαφέρουσα είναι αυτή που βρίσκεται νοτιοανατολικά της Αιδηψού κοντά στον οικισμό Ήλια, όπου σε υπόγεια ρευστά μετρήθηκαν θερμοκρασίες που φθάνουν τους 60°C.

Περιοχή Αηλιαντίου Πεδίου

Ανατολικά του Βασιλικού Χαλκίδας προσδιορίστηκε μια περιοχή μεταξύ Αγίου Ανδρέα και Μαλακόντα στην οποία τα υπόγεια νερά φθάνουν σε θερμοκρασίες 25-30°C σε μικρό σχετικά βάθος. Εκτιμάται πάντως πως η δυνατότητα αξιοποίησης αυτών, είναι περιορισμένη λόγω των χαμηλών, συγκριτικά, θερμοκρασιών. Το μεγαλύτερο ενδιαφέρον για αιολικές εγκαταστάσεις παρουσιάζει η περιοχή της Νότιας Εύβοιας (Δήμοι Καρύστου και Κύμης – Αλιβερίου) και για εγκαταστάσεις φωτοβολταϊκών η περιοχή του Δήμου Θηβών. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και το σύνολο των βόρειο δυτικών Δήμων της περιφέρειας για επενδύσεις σε Μικρά Υδροηλεκτρικά έργα (ΜΥΗΕ).

Στον πίνακα 27 καταγράφονται και αναφέρονται ανά είδος ΑΠΕ οι επενδύσεις που ήδη λειτουργούν ή είναι σε στάδιο άδειας εγκατάστασης:

Πίνακας 27 Επενδύσεις ΑΠΕ ανά Είδος

	ΜΕ ΑΔΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ		ΜΕ ΑΔΕΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	
	ΠΛΗΘΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΧΥΟΣ (MW)	ΠΛΗΘΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΧΥΟΣ (MW)
ΑΙΟΛΙΚΑ	43	461,8	21	429,9
ΜΥΗΕ	12	28,1	6	9,6
Φ/Β	5	11,2	17	38,1
ΒΙΟΜΑΖΑ	0	0	0	0
ΓΕΩΘΕΡΜΙΑ	0	0	0	0
Σύνολο Περ. Στ. Ελλάδας	60	501,1	62	477,5

Πηγή: ΡΑΕ /Ιδια επεξεργασία

Τα Αιολικά και Φ/Β Πάρκα σε άδεια λειτουργίας ή εγκατάστασης κυριαρχούν συντριπτικά στις επενδύσεις και παράλληλα αποτελούν τύπους εγκαταστάσεων που λόγω του είδους και της έντασής τους πρέπει να βρουν ισορροπία με ζητήματα χρήσεων γης και τοπίου.

Σε ότι αφορά τα Φ/Β Πάρκα, διαπιστώνεται συγκέντρωση στη γεωργική επίπεδη γη του Δήμου Θηβαίων, καθώς και στην ευρύτερη περιοχή της Κωπαΐδας, λόγω ότι η συγκεκριμένη περιοχή διατρέχεται από πληθώρα δικτύων Μέσης Τάσης (Μ.Τ.) και Υψηλής Τάσης (Υ.Τ.) και είναι εύκολη η σύνδεση.

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έχει την αρμοδιότητα της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων σε ορισμένες επενδύσεις που αφορούν Α.Π.Ε. Με τον Ν. 4014/11 αυξήθηκε ο αριθμός και το είδος των χωροθετήσεων ΑΠΕ που η Περιφέρεια έχει την αρμοδιότητα της παρακολούθησης και αδειοδότησης.

Φυσικό Αέριο

Στη Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έχουν αναπτυχθεί 124 χλμ. αγωγών διανομής φυσικού Αερίου από την ΔΕΠΑ Α.Ε. Το δίκτυο εξυπηρετεί τόσο βιομηχανικούς πελάτες στις περιοχές της Λαμίας, της ευρύτερης

περιοχής των Οινοφύτων - Σχηματαρίου κ.ά., όσο και αστικούς καταναλωτές. Στον προγραμματισμό προβλέπεται η αύξηση του δικτύου διανομής φυσικού αερίου σε αστικά κέντρα αλλά και η τροφοδότηση των πιο απομακρυσμένων βιομηχανιών αλλά και μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Ο τομέας των ΑΠΕ έχει σημαντικές προοπτικές εξέλιξης και συνεισφοράς στην ανάπτυξη της περιφερειακής οικονομίας ανθεκτικής σε πολιτικές χαμηλού άνθρακα και δυνατότητες διάχυσης στο χώρο. Η συγκέντρωση σε παραγωγικούς χώρους σημαντικών για την Περιφέρεια αναπτυξιακών δραστηριοτήτων όπως η γεωργική γη και οι περιοχές μετάλλευσης θέτει ζητήματα «ανταγωνισμού» που πρέπει να διευθετηθούν με εξειδικεύσεις και όρια κορεσμού.

Η ένταση της ζήτησης και συσσώρευσης σε ευαίσθητες περιοχές φύσης και τοπίων πρέπει να εξεταστεί σε σχέση με τις αρνητικές συνέπειες στη βιώσιμη ενδογενή ανάπτυξη σε κάθε επίπεδο ή κατηγορία του χώρου, περιφερειακό, τοπικό, ορεινό, παράκτιο κλπ.

Ολοκληρώνοντας την παρουσίαση της Ενότητας «Οικονομία –Απασχόληση», στον πίνακα 28 παρουσιάζεται η οικονομική δραστηριότητα ανά Περιφερειακή Ενότητα της Στερεάς Ελλάδας, για κάθε έναν από τους τομείς που προαναφέρθηκαν.

Πίνακας 28: Οικονομική δραστηριότητα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, ανά Περιφερειακή Ενότητα

Δραστηριότητες	Βοιωτία	Εύβοια	Ευρυτανία	Φθιώτιδα	Φωκίδα
Φυτική & Ζωική Παραγωγή / Αγροδιατροφή	<ul style="list-style-type: none"> Ανεπτυγμένη γεωργία Κτηνοτροφία 2 προϊόντα ΠΟΠ (Φέτα Παρνασσού, Φορμαέλλα Αράχοβας Παρνασσού) Τοπικά προϊόντα (πχ Κερεμέζι) Μελισσοκομία Αναπτυσσόμενη Οινοποιία Βιομηχανία τροφίμων και ποτών 	<ul style="list-style-type: none"> Ανεπτυγμένη γεωργία 2 προϊόντα ΠΟΠ (Σύκο Κύμης, Κονσερβολιά Ροβίων) Κτηνοτροφία Βιομηχανία τροφίμων και ποτών 	<ul style="list-style-type: none"> Περιορισμένη γεωργία Κτηνοτροφία 2 προϊόντα ΠΟΠ (Κεφαλογραβιέρα, Φέτα) Τοπικά προϊόντα και παραδοσιακά εδέσματα Μελισσοκομία Περιορισμένη βιομηχανία τροφίμων και ποτών 	<ul style="list-style-type: none"> Ανεπτυγμένη γεωργία και κτηνοτροφία 6 προϊόντα ΠΟΠ (Κονσερβολιά Στυλίδας, Κονσερβολιά Αταλάντης, Κελυφωτό Φιστίκι Φθιώτιδας, Ακτινίδιο Σπερχειού, Φέτα Δομοκού, Κατίκι Δομοκού) Πτηνοτροφία Οινοποιία Μελισσοκομία Βιομηχανία τροφίμων και ποτών 	<ul style="list-style-type: none"> Γεωργία 1 προϊόν ΠΟΠ (Κονσερβολιά Άμφισσας) Κτηνοτροφία Πτηνοτροφία Οινοποιία Βιομηχανία τροφίμων και ποτών
Δασοκομία & Υλοτομία		<ul style="list-style-type: none"> Μεγάλες δασικές εκτάσεις Παραγωγή ξυλείας, ρητίνης καυσόξυλων, ελάτων διακόσμησης κλπ Δραστηριότητες θήρας 	<ul style="list-style-type: none"> Μεγάλες δασικές εκτάσεις Παραγωγή ξυλείας, καυσόξυλων, ελάτων διακόσμησης κλπ Δραστηριότητες θήρας 		<ul style="list-style-type: none"> Δασικές εκτάσεις Παραγωγή ξυλείας, καυσόξυλων κλπ Δραστηριότητες θήρας
Αλιεία & Υδατοκαλλιέργειες	<ul style="list-style-type: none"> Αλιεία ανοιχτής θαλάσσης (ιχθύων και οστράκων) Θαλάσσιες υδατοκαλλιέργειες Υδατοκαλλιέργειες εσωτερικών υδάτων (εκτός των άλλων η ΠΕ 	<ul style="list-style-type: none"> Αλιεία ανοιχτής θαλάσσης Θαλάσσιες υδατοκαλλιέργειες 	<ul style="list-style-type: none"> Υδατοκαλλιέργειες εσωτερικών υδάτων – λίμνη Κρεμαστών (εκτός των άλλων η ΠΕ Βοιωτίας διαθέτει 2 μονάδες πέστροφας) 	<ul style="list-style-type: none"> Αλιεία ανοιχτής θαλάσσης (ιχθύων και οστράκων) Θαλάσσιες υδατοκαλλιέργειες με ισχυρή παρουσία οστρακοκαλλιέργει 	<ul style="list-style-type: none"> Αλιεία ανοιχτής θαλάσσης Θαλάσσιες υδατοκαλλιέργειες

	Βοιωτίας διαθέτει 2 μονάδες πέστροφας)			ών (11 μονάδες) Υδατοκαλλιέργειες εσωτερικών υδάτων (εκτός των άλλων η ΠΕ Βοιωτίας διαθέτει 1 μονάδα πέστροφας και σολομού)	
Μεταποίηση	 Ορυκτός πλούτος (βωξίτης, σιδηρονικελιούχα μεταλλεύματα, μάρμαρα) Πληθώρα επιχειρήσεων στον τομέα του μετάλλου Ισχυρός μεταποιητικός τομέας (πχ εκκοκκιστήρια βαμβακιού, υφαντουργία, μονάδες παραγωγής οικοδομικών υλικών) Βιομηχανικές υποδομές (ΒΙ.ΠΕ. Θίσβης, ΒΙ.ΠΕ. Οινοφύτων-Σχηματαρίου, ΒΙ.ΠΕ. ΕΑΒ)	 Ορυκτά προϊόντα: μάρμαρα & σχιστόπλακες, βιομηχανικά ορυκτά (άργιλος, αργιλικός σχιστόλιθος), μεταλλεύματα (νικέλιο), αδρανή υλικά (ασβεστόλιθος) Πληθώρα επιχειρήσεων στον τομέα του μετάλλου Ισχυρός μεταποιητικός τομέας (πχ βιομηχανία δερμάτων, κλωστοϋφαντουργία) Βιομηχανικές υποδομές (ΒΙΟ.ΠΑ. Χαλκίδας)	 Ορυκτός πλούτος → λατομεία σχιστολιθικών πλακών (Βίβινη, Καρπενήσι) Περιορισμένος μεταποιητικός τομέας	 Ορυκτός πλούτος Παρουσία επιχειρήσεων στον τομέα του μετάλλου Μεταποιητικός τομέας Βιομηχανικές υποδομές (ΒΙ.ΠΕ. Λαμίας)	 Ορυκτός πλούτος (κυρίως βωξίτης) Παρουσία επιχειρήσεων στον τομέα του μετάλλου Μεταποιητικός τομέας (πχ βυρσοδεψία, κουδουνάδικα) Βιομηχανικές υποδομές
Παραγωγή ενέργειας	 Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (αιολικά, βιομάζα, μικρά υδροηλεκτρικά, φωτοβολταϊκά)	 Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (αιολικά)	 Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (αιολικά, βιομάζα, μικρά υδροηλεκτρικά)	 Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (αιολικά, βιομάζα, μικρά υδροηλεκτρικά, φωτοβολταϊκά)	 Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αιολικά, μικρά υδροηλεκτρικά, φωτοβολταϊκά)
Τουρισμός	 Αγροτουρισμός (Ορχομενός, Βάγια, Τανάγρα, Αράχοβα κλπ)	 Αγροτουρισμός: Παραδοσιακοί οικισμοί και αγροτικά σπίτια	 Αγροτουρισμός: Αγροτουριστικά καταλύματα	 Αγροτουρισμός: Αγροκτήματα και παραδοσιακοί	 Αγροτουρισμός: Παραδοσιακοί οικισμοί (Γαλαξίδι, Μοναστηράκι)

<p> Αρχαιολογικός/ιστορικός τουρισμός: Θήβα (αρχαιολογικό μουσείο, μυκηναϊκό ανάκτορο, Κάδμειον κλπ), Ορχομενός (μυκηναϊκό ανάκτορο), Λιβαδειά (μεσαιωνικό φρούριο), κοιλάδα των Μουσών, Πλαταιές, Θεσπιές κλπ Θρησκευτικός τουρισμός(Μουσείο και Μονή Οσίου Λουκά, Μ. Παναγιάς Σκριπούς, Μ. Σαγματά, κλπ) Ορεινός/χειμερινός τουρισμός: Αράχοβα, Χιονοδρομικό κέντρο Παρνασσού, Εθνικός Δρυμός Παρνασσού Παραθαλάσσιος τουρισμός: Παραθαλάσσια Θέρετρα (Αλυκή, Αντίκυρα, Δήλεσι κλπ) </p>	<p> (Ιστιαία, Κύμη κλπ) και μεγάλα αγροκτήματα-φάρμες, Καματηράδες Αρχαιολογικός/ιστορικός και πολιτιστικός τουρισμός: αρχαιολογικοί χώροι (Ερέτρια κλπ), βυζαντινά/μεσαιωνικά μνημεία, νεοκλασικά μνημεία Θρησκευτικός τουρισμός: Άγιος Ιωάννης ο Ρώσος κλπ Ιαματικός τουρισμός: Λουτρά Αιδηψού, Γιάλτρα Ιστιαίας, Αμάρυνθος Βάθειας, καθώς και λασπόλυτρα (Βασιλικό) και πηγές ποσιθεραπείας (Χωνευτικό και κήποι Κύμης) Οικοτουρισμός: Υγρότοποι (πχ Κανατάδικα Ιστιαίας, λίμνη Δύστου, παράκτιο έλος Ψαχνών), ορεινοί όγκοι-βουνά (Δίρφυσ, Όχη, Κανδήλι κλπ), παράκτιες ζώνες (πχ παραλίες Χιλιαδούς-Γλυφάδας, ακρωτήριο Καλάμι) Παράκτιος/θερινός και περιηγητικός τουρισμός: Φυσικό κάλλος (παραθαλάσσιες περιοχές, δάση κλπ) </p>	<p> Θρησκευτικός τουρισμός: Ιερά Μονή Προυσσού, Ιερά Μονή Τατάρνας, Ησυχαστήριο Οσίας Μαρίας και πλήθος βυζαντινών εκκλησιών Οικοτουρισμός: Υγρότοποι (πχ Αγραφιώτης, Ταυρωπός, λίμνη Κρεμαστών), ορεινές/δασικές περιοχές (πχ Βελούχι, Τυμφρηστός), καταρράκτες, κοιλάδες, οικολογικά καταλύματα Ορεινός/περιηγητικός και χειμερινός τουρισμός: Χιονοδρομικό κέντρο Καρπενησίου, δραστηριότητες αναψυχής πχ ορειβατικές εκδρομές (Αγραφα κλπ), διαδρομές σε φαράγγια (πχ Κλειδί, Πάντα Βρέχει) και αθλητισμός (πχ ορεινή ποδηλασία, καγιάκ, ράφτιγκ – </p>	<p> ξενώνες Αρχαιολογικός, ιστορικός και πολιτιστικός τουρισμός: Αρχαιολογικοί χώροι (πχ Θερμοπύλες, Αρχαία Τραχίνια, ακρόπολη αρχαίας Προέρνας κλπ), μουσεία (Αρχαιολογικό Μουσείο Λαμίας, Βυζαντινό Μουσείο Φθιώτιδας κλπ), κάστρα (πχ Κάστρο Λαμίας, Βυζαντινό Κάστρο Υπάτης, Κάστρο Αχινού), παραδοσιακοί οικισμοί (πχ Παραδοσιακός Οικισμός Αμφίκλειας, Χορευταριά) Θρησκευτικός τουρισμός: Μοναστήρι Παναγιάς Αγάθωνος, Ιερά Μονή Δαμάστας, Μοναστήρι Παναγιάς Προυσιώτισσας Βαρδάτες κλπ Ιαματικός τουρισμός: </p>	<p> Αρχαιολογικός και πολιτιστικός τουρισμός: Δελφοί, Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών, κάστρο Σαλώνων, ακρόπολη Αμφισσας, Ναυτικό και Εθνολογικό Μουσείο, Λαογραφικό Μουσείο Γαλαξιδίου κλπ Θρησκευτικός τουρισμός: Μοναστήρι προφήτη Ηλία, Μητροπολιτικός Ναός Ευαγγελίστριας, Ναός του Σωτήρος, Μοναστήρι Αγ. Ιωάννη του Προδρόμου κλπ ΟικοτουρισμόςΕθνικός Δρυμός Παρνασσού, ορεινοί όγκοι-βουνά Ορεινός/περιηγητικός και χειμερινός τουρισμός: Χιονοδρομικό κέντρο Παρνασσού, δραστηριότητες αναψυχής πχ ορειβατικές εκδρομές (Παρνασσός, Γκιώνα κλπ), διαδρομές σε φαράγγια (φαράγγι Ρέκκας) και αθλητισμός (πχ αλεξίπτωτο πλαγιάς) Παραθαλάσσιος/ θερινός τουρισμός: Κορινθιακός κόλπος </p>
--	---	---	--	--

			Ταυρωπός, Τρικεριώτης- κλπ)	Πληθώρα ιαματικών πηγών (Καμένα Βούρλα, Λουτρά Θερμοπύλων, Λουτρά Υπάτης, Εκκάρτα κλπ) Οικολογικός και περιβαλλοντικός τουρισμός: Εθνικός Δρυμός Οίτης, φαράγγι Ασωπού, Εθνικός Δρυμός Παρνασσού- Δάσους Τιθορέας, όρος Καλλίδρομο, φαράγγι Βαρσάμωσ Αμφίκλειας Ορεινός/χειμερινός τουρισμός: Χιονοδρομικό κέντρο «Φτερόλακα»	
--	--	--	--------------------------------	--	--

Πηγή: Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

2.3.5. Έρευνα και καινοτομία – Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών

Σύμφωνα με τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης για την Καινοτομία της ΠΣΤΕ (RIS3), οι συνολικές δημόσιες δαπάνες για Ε&Α την περίοδο 2007-13 ανέρχονταν σε μόλις 9,2 εκ. ευρώ. Ως προς την κλαδική κατανομή αυτών των δαπανών, παρατηρείται μεγάλη συγκέντρωση στις ΤΠΕ (25,2%), στο Περιβάλλον (16,9%) και στα Προηγμένα Υλικά-Νανοτεχνολογία-Νανοεπιστήμες και Μικροηλεκτρονική (16,1%), ενώ χαμηλές είναι οι αντίστοιχες δαπάνες στους τομείς της Γεωργίας-Κτηνοτροφίας-Αλιείας-Τροφίμων και Βιοτεχνολογίας (9,7%) και Ενέργειας (7,6%).

Εκτός από τις δημόσιες δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη, η ΠΣΤΕ υστερεί έναντι του μέσου ορου της ΕΕ σε όλους τους σχετικούς δείκτες, όπως: Συνολικές δαπάνες για Ε&Α (% του ΑΕΠ), κατά κεφαλή δαπάνη επιχειρήσεων για Ε&Α, κατά κεφαλή δαπάνη δημόσιων ερευνητικών οργανισμών για Ε&Α, κατά κεφαλή Πανεπιστημιακή δαπάνη για Ε&Α, ερευνητές ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων, ανθρώπινοι πόροι σε τομείς Επιστήμης και Τεχνολογίας ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού, πληθυσμός με γνώσεις τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ως ποσοστό του συνολικού πληθυσμού και αιτήσεις πατεντών ανά εκατομμύριο κατοίκους. Αποκλίσεις πάνω από το -90% του Κοινοτικού μέσου όρου εμφανίζουν οι δείκτες κατά κεφαλή πανεπιστημιακή δαπάνη για Ε&Α και αιτήσεις πατεντών ανά εκατομμύριο κάτοικοι. Σε σχέση με τον εθνικό μέσο όρο η ΠΣΤΕ υστερεί σ' όλους τους δείκτες, με εξαίρεση τους δείκτες κατά κεφαλή δαπάνη επιχειρήσεων για Ε&Α και αιτήσεις πατεντών ανά εκατομμύριο κατοίκους.

Συνεπώς, η Περιφέρεια δεν διαθέτει επαρκές ενδογενές δυναμικό, δομές και τους αναγκαίους πόρους για την προώθηση της τεχνολογικής προόδου, της καινοτομίας και της οικονομίας της γνώσης. Αυτό εξηγεί σε μεγάλο βαθμό και την εξάρτηση της παραγωγής της από τον τριτογενή και πρωτογενή τομέα, από την παραδοσιακή βιομηχανία και την εξόρυξη.

Εκτός από τις παραπάνω υστερήσεις, που εντόπισε και τεκμηρίωσε η RIS3 της ΠΣΤΕ, και άλλες σχετικές μελέτες και έρευνες ανέδειξαν μια σειρά από αδυναμίες στον τομέα της Ε&Α και καινοτομίας, όπως:

- Απουσία επαρκών δομών και υποδομών Ε&Α στην Περιφέρεια, τόσο στο δημόσιο, όσο και στον ιδιωτικό τομέα
- Κυριαρχία στην περιοχή της οικονομίας εντάσεως εργασίας, πρώτων υλών και κεφαλαίου, με μέση ή χαμηλή τεχνολογική ένταση.
- Τομείς και κλάδοι της περιοχής με σημαντική εξειδίκευση ή ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, όπως είναι ο αγροδιατροφικός και η τουριστική βιομηχανία παρουσιάζουν χαμηλή καινοτομική δραστηριότητα.
- Ανυπαρξία μηχανισμών εξωτερικής χρηματοδότησης και απουσία επαρκών ίδιων κεφαλαίων των επιχειρήσεων και ειδικά των ΜΜΕ, για δραστηριότητες Ε&Α των επιχειρήσεων.
- Απουσία δικτύων συνεργασίας και συστάδων μεταξύ επιχειρήσεων ή επιχειρήσεων και ερευνητικών κέντρων, καθώς και μη συμμετοχή σε διεθνή καινοτομικά ή παραγωγικά δίκτυα και αλυσίδες των τοπικών επιχειρήσεων.
- Υστέρηση στην ποιότητα και επέκταση των ευρυζωνικών υποδομών σε σχέση με τους στόχους του Ψηφιακού Θεματολογίου 2020.
-

Ειδικότερα, το περιφερειακό σύστημα καινοτομίας καλείται να αναπτύξει τα στοιχεία της διαχείρισης, παραγωγής, μεταφοράς και αξιοποίησης της γνώσης, στο πλαίσιο της έξυπνης εξειδίκευσης, που προτείνεται στη RIS3. Οι προτεινόμενοι κλάδοι εξειδίκευσης προτεραιότητας για την εφαρμογή της RIS3 είναι:

- Αγροδιατροφικός τομέας (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία και υδατοκαλλιέργειες και τρόφιμα),

- Βιομηχανία εμπειρίας, με εφαρμογές σ' όλες τις φάσεις του τουριστικού κυκλώματος και
 - Μέταλλο και μεταλλικά προϊόντα.
 - Η διασύνδεση της ακαδημαϊκής έρευνας με την περιφερειακή οικονομία
- Παράλληλα, αναγκαία είναι η προώθηση και τομέων με οριζόντια συνεισφορά, όπως:
- ΤΠΕ
 - Ενέργεια-Περιβάλλον

Όσον αφορά τις υποδομές Έρευνας και Καινοτομίας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας λειτουργούν το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, το οποίο συγκροτείται από τα Τμήματα Πληροφορικής με Εφαρμογές στη Βιοιατρική, και Πληροφορικής με έδρα τη Λαμία, το ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας το οποίο συγκροτείται από τη Σχολή Τεχνολογικών Εφαρμογών, τη Σχολή επαγγελματιών υγείας και Πρόνοιας, τη Σχολή Δημόσιας Διοίκησης, τη Σχολή Τεχνολογίας Γεωπονίας και Τεχνολογίας Τροφίμων και Διατροφής. Περαιτέρω λειτουργούν η Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού Κύμης (Α.Ε.Ν. Κύμης), ενώ στους Νομούς Βοιωτίας και Φθιώτιδας λειτουργούν δύο Σταθμοί Γεωργικής Έρευνας του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικής Έρευνας. Στην περιφέρεια επίσης στεγάζεται το παράρτημα Θηβών της Ανώνυμης Εταιρείας Βιομηχανικής Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Εργαστηριακών Δοκιμών, Πιστοποίησης και Ποιότητας, ΕΒΕΤΑΜ (πρώην ΕΚΕΠΥ). Τέλος, η Λαμία αποτελεί πλέον την έδρα του «Δικτύου Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας Κεντρικής Ελλάδας», το οποίο από κοινού με το «Ινστιτούτο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης» το οποίο θα έχει έδρα το Βόλο, θα συναποτελούν το «Κέντρο Έρευνας και Επιχειρηματικής Καινοτομίας Κεντρικής Ελλάδας».

Για την Προαγωγή της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας στην Περιφέρεια Στερεάς αναμένεται άμεσα να συσταθεί με απόφαση του Περιφερειάρχη Στερεάς Ελλάδας το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΣΕΚ) Στερεάς Ελλάδας.

Τα Περιφερειακά Συμβούλια Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΣΕΚ), η σύσταση των οποίων προβλέπεται από το Άρθρο 10 του Νόμου 4310/2014 (ΦΕΚ Α' 258/8.12.2014) για την «Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία και άλλες διατάξεις» συγκροτούνται με απόφαση κάθε Περιφερειάρχη και λειτουργούν ως συμβουλευτικά όργανα για την υποστήριξη της αντίστοιχης Περιφέρειας και της ΓΓΕΤ, τόσο για την διαμόρφωση και υλοποίηση της RIS3 σε περιφερειακό επίπεδο, όσο και για την προώθηση και το συντονισμό των περιφερειακών πρωτοβουλιών για την έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και την καινοτομία.

Κομβικό ρόλο για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων αποτελεί η ένταξη εργαλείων και υπηρεσιών τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) στο κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον της Περιφέρειας.

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας παρουσιάζει σημαντική υστέρηση σε σύγκριση με τις άλλες περιφέρειες στη διείσδυση Η/Υ και διαδικτύου (9^η θέση), ενώ αντίθετα παρουσιάζει σημαντικές επιδώσεις στη χρήση δημόσιων υπηρεσιών. Σχετικά με το ευρυζωνικό τηλεπικοινωνιακό δίκτυο (συνδέσεις ADSL, VDSL), η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας μια σχετικά καλή κάλυψη ADSL στα αστικά κέντρα και μεγάλους οικισμούς αλλά υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις στις ορεινές περιοχές. Αντίθετα απουσιάζει σχεδόν εξολοκλήρου η Κάλυψη VDSL με εξαιρέσει οικισμούς στα σύνορα με την Αττική.

Επίσης, ιδιαίτερα σημαντική για την ανάπτυξη της περιοχής και για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων είναι περαιτέρω προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στη διοίκηση, αλλά και στην ηλεκτρονική παροχή σύγχρονων υπηρεσιών. Δεδομένου ότι σύντομα αναμένεται η εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, αλλά και του Εθνικού Σχεδίου Ευρυζωνικότητας, με αποτέλεσμα

να καλυφθούν, σε σημαντικό βαθμό, οι σχετικές ανάγκες και της ΠΣΤΕ, η περιφερειακή στρατηγική στο πλαίσιο του Ε.Π. εστιάζει, κυρίως, στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, στην ενίσχυση της ζήτησης και των σύγχρονων εφαρμογών ΤΠΕ, ιδιαίτερα από τις επιχειρήσεις των επιλεγμένων κλάδων της RIS3. Η αξιοποίηση από τις δημόσιες υπηρεσίες και επιχειρήσεις των ΤΠΕ προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, τη συνεχή επέκταση και αναβάθμιση των υποδομών ΤΠΕ, τη διάδοση της χρήσης αυτών, καθώς και τη δυνατότητα λήψης και παροχής υπηρεσιών μέσω ηλεκτρονικών διασυνδέσεων.

2.4 ΕΝΟΤΗΤΑ : «Κοινωνική Μέριμνα, Υγεία, Εκπαίδευση, Δια Βίου Μάθηση, Πολιτισμός και Αθλητισμός».

2.4.1. Συνοπτική Περιγραφή της Υφιστάμενης Κατάστασης

Η περιφερειακή οικονομία, όπως και η εθνική, βιώνει τον φαύλο κύκλο της ύφεσης και της συρρίκνωσης της παραγωγής, των επενδύσεων, των εισοδημάτων και της ζήτησης, ενώ παράλληλα μειώθηκε η απασχόληση και οξύνθηκαν τα κοινωνικά προβλήματα, όπως η μακροχρόνια ανεργία και η ανεργία των νέων, ο κοινωνικός αποκλεισμός και διαχωρισμός και η φτώχεια, που σε κάθε περίπτωση διαταράσσουν την κοινωνική της συνοχή και κάνει επιτακτική την ανάγκη για λήψη μέτρων για την προώθηση της κοινωνικής συνοχής. Ειδικότερα, λόγω της παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης, στην ΠΣΤΕ παρατηρείται δραματική πτώση του διαθέσιμου εισοδήματος και αύξηση του ποσοστού του πληθυσμού (πάνω από το 30%) που απειλείται από τον κίνδυνο της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Παράλληλα, έχει αυξηθεί το ποσοστό του πληθυσμού που ζει σε νοικοκυριά με πολύ χαμηλό δείκτη έντασης εργασίας, ενώ λόγω της διεύρυνσης της ανεργίας και της φτώχειας αυξήθηκε το ποσοστό του ανασφάλιστου πληθυσμού, και περιορίστηκε η πρόσβασή του σε υπηρεσίες υγείας και άλλες υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος. Στη βάση αυτή προτεραιότητα για την Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση αποτελεί ο τομέας της Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας.

2.4.1.1. Υγεία

Το δίκτυο των μονάδων υγείας της ΠΣΤΕ, που υπάγεται στην ^H Υγειονομική Περιφέρεια, είναι αρκετά εκτεταμένο (8 Γενικά Νοσοκομεία, 17 Κέντρα Υγείας, 146 Περιφερειακά Ιατρεία, 3 ειδικά Περιφερειακά Ιατρεία, 2 Κέντρα Ψυχικής Υγείας, 1 Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας, 3 Θεραπευτήρια χρόνιων Παθήσεων τα οποία υπάγονται πλέον στο Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας ΠΣΤΕ ως Παραρτήματα ΑΜΕΑ κ.α) (Πίνακας 29). Με τον Ν. 4238/2014 για τη σύσταση του Πρωτοβάθμιου Εθνικού Δικτύου Υγείας (ΠΕΔΥ), τα υφιστάμενα Κέντρα Υγείας και τα Περιφερειακά Ιατρεία υπήχθησαν στη ΔΥΠε της ΠΣΤΕ.

Πίνακας 29: Μονάδες υγείας της Περιφέρειας

A/A	Υπηρεσίες Υγείας	ΠΕ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	ΠΕ ΕΥΒΟΙΑΣ	ΠΕ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	ΠΕ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	ΠΕ ΦΩΚΙΔΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ
1	Νοσοκομεία	2	3	1	1	1	8
2	Περιφερειακά Ιατρεία	27	46	17	39	17	146
3	Κέντρα Υγείας ²⁵	3	6	1	5	2	17
4	Δομές Ψυχικής Υγείας	5	10	1	7	10	33
5	Ειδικά Περιφερειακά Ιατρεία		1			2	3
6	Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας					1	1
7	Θεραπευτήρια Χρόνιων Παθήσεων ²⁶		1	1	1		3
8	Οκανά/ Κέντρα Πρόληψης	1	1	1	1	1	5

²⁵ Με τον Ν. 4238/2014 για τη σύσταση του Πρωτοβάθμιου Εθνικού Δικτύου Υγείας (ΠΕΔΥ), τα υφιστάμενα Κέντρα Υγείας και τα Περιφερειακά Ιατρεία υπήχθησαν στη ΔΥΠε της ΠΣΤΕ.

²⁶ Τα θεραπευτήρια χρόνιων Παθήσεων υπάγονται πλέον στο Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας ΠΣΤΕ με το Νόμο Ν.4109/2013 (ΦΕΚ 16/Α/23.1.2013) «Κατάργηση και συγχώνευση νομικών προσώπων του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα - Σύσταση Γενικής Γραμματείας για το συντονισμό του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις».

Η κάλυψη των ιατρικών αναγκών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας πραγματοποιείται από τα κατά τόπους Κέντρα Υγείας, καθώς και τα Περιφερειακά Ιατρεία που εδρεύουν μακριά από τα αστικά κέντρα της Περιφέρειας, κυρίως σε επίπεδο τοπικής κοινότητας. Σε ότι αφορά δε, την δευτεροβάθμια περίθαλψη ο πληθυσμός καλύπτεται από τις διαθέσιμες υποδομές των Γενικών Νοσοκομείων που εδρεύουν στις μεγαλύτερες πόλεις της Περιφέρειας, ενώ δεν υπάρχουν υποδομές τριτοβάθμιας περίθαλψης. Από την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης διαπιστώνεται ότι τα κυριότερα προβλήματα των δομών και υποδομών υγείας είναι η ανεπαρκής στελέχωση των μονάδων υγείας και ειδικά των μονάδων του ΠΕΔΥ, ο περιορισμένος αριθμός των κέντρων ψυχικής υγείας και των κέντρων αποκατάστασης και αποθεραπείας, εξειδικευμένων μονάδων υγείας, ενώ προβλήματα υπάρχουν στις κτιριακές υποδομές και στους εξοπλισμούς, καθώς και στον τομέα της εκπαίδευσης των επαγγελματιών υγείας και σε σχέση με τον ιαματικό κλάδο, που είναι αναπτυγμένος στην ΠΣΤΕ.

Επιπλέον, διαπιστώνεται άνιση χωρική κατανομή και άνιση κοινωνική πρόσβαση αναφορικά με υποδομές υγείας και άλλες υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος. Ιδιαίτερα θιγόμενες περιοχές είναι οι ορεινές, απομακρυσμένες και αραιοκατοικημένες, ενώ και η κρίση διεύρυνε τις ευπαθείς ομάδες πληθυσμού χωρίς πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας.

2.4.1. 2. Κοινωνική Μέριμνα

Στα αστικά και αγροτικά κέντρα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, η προσφορά της Κοινωνικής Μέριμνας πραγματοποιείται με τη λειτουργία βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών προσφέροντας βοήθεια σε εργαζόμενες μητέρες, με την ανάπτυξη και υποστήριξη δομών φιλοξενίας (Γηροκομεία) και συνεύρεσης (Κέντρα Ανοικτής Προστασίας των Ηλικιωμένων Κ.Α.Π.Η.) ατόμων τρίτης ηλικίας με πρόσθετες υπηρεσίες στον τομέα της υγείας (κυρίως της προληπτικής ιατρικής), ενημέρωσης και ψυχαγωγίας, από Ειδικά Κέντρα που παρέχουν συμβουλευτική και θεραπευτική υποστήριξη σε άτομα με ειδικές ανάγκες (Κέντρα Εκπαίδευσης, Κοινωνικής Υποστήριξης και Κατάρτισης Ατόμων με Αναπηρία), καθώς και από Κέντρα Αποθεραπείας - Φυσικής Και Κοινωνικής Αποκατάστασης (Πίνακας 30)

Πίνακας 30: Μονάδες κοινωνικής μέριμνας

Α/Α	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΟΜΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΚΗΣ	ΠΕ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	ΠΕ ΕΥΒΟΙΑΣ	ΠΕ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	ΠΕ ΦΘΙΩΤΙΑΣ	ΠΕ ΦΩΚΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ
1	Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι»	6	7	1	5	1	20
	ΒΡΕΦΙΚΟΙ / ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ						
2	Κέντρα Εκπαίδευσης, Κοινωνικής Υποστήριξης και Κατάρτισης ΑΜΕΑ (ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ)	1	1		1		3
3	Ιατροκοινωνικά Κέντρα (ΙΑΚ)		1		1	1	3
4	ΜΦΗ	4	6	2	6	2	20
5	ΚΗΦΗ		1		1		2

Πηγή : Υπουργείο Υγείας- ΕΕΤΑΑ

Για την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης και την ανάπτυξη δράσεων στο πλαίσιο της Κοινωνικής αλληλεγγύης σημαντικός αποδεικνύεται και ο ρόλος των κοινωνικών φορέων και οργανώσεων, αλλά και ο ρόλος της προώθησης του εθελοντισμού. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Η Εκκλησία με παρεμβάσεις όπως διανομή συσσιτίου και τη στήριξη ευπαθών κοινωνικά ατόμων
- Ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός με παρουσία και δράση σε όλες σχεδόν τις Περιφερειακές Ενότητες με την παροχή υπηρεσιών κοινωνικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα
- Φιλανθρωπικά σωματεία και σύλλογοι (π.χ. Σύλλογοι Α.Μ.Ε.Α) , πιστοποιημένοι και μη φορείς παροχής κοινωνικής φροντίδας.

Σε κάθε περίπτωση, αυτό που απαιτείται είναι η καταγραφή όλων των φορέων που δραστηριοποιούνται και παρέχουν αντίστοιχες υπηρεσίες, ώστε να δημιουργηθεί το Μητρώο και το Δίκτυο Τοπικών φορέων σε επίπεδο Περιφέρειας, με σκοπό τον συντονισμό των επιμέρους δράσεών τους, με σκοπό τη μέγιστη αποτελεσματικότητά τους .

2.4.1. 3. Εκπαίδευση – Δία βίου Μάθηση

Στον Τομέα της Δία Βίου Μάθησης και Παιδείας οι αρμοδιότητες της Περιφέρειας είναι – προς το παρόν – περιορισμένες, αλλά αναδεικνύεται ήδη η ανάγκη συνεργασίας και συντονισμού όλων των εμπλεκόμενων δομών Παιδείας, Κατάρτισης και Δία Βίου Μάθησης.

Η ΠΣΤΕ, θεωρείται ότι έχει συγκριτικό πλεονέκτημα από τη λειτουργία των δύο ιδρυμάτων τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Περιφέρεια , του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και του ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας με παραρτήματα στη Χαλκίδα, Άμφισσα, Καρπενήσι. Σημαντική εξέλιξη θεωρείται και η δημιουργία του «Κέντρου Έρευνας και Επιχειρηματικής Καινοτομίας Κεντρικής Ελλάδας» με ινστιτούτα σε Βόλο, Λάρισα και Λαμία. Ειδικότερα η Λαμία θα αποτελεί την έδρα του «Δικτύου Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας». Η ανάπτυξη περαιτέρω διασυνδέσεων της ΠΤΕ και των υφιστάμενων τριτοβάθμιων Ιδρυμάτων, μπορεί να της προσδώσει την τεχνογνωσία και εμπειρία, πλέον των άλλων και στην διεκδίκηση πρόσθετων πόρων από την ΕΕ.

Το επίπεδο εκπαίδευσης και οι αντίστοιχες υποδομές στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας εμφανίζονται, σε σύγκριση με το μέσο όρο της χώρας, ως ικανοποιητικές. Ωστόσο διαπιστώνονται προβλήματα όπως, για παράδειγμα, η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου, τα ανησυχητικά ποσοστά αναλφάβητων, η μικρή συμμετοχή στην επαγγελματική και τεχνική εκπαίδευση, η μειωμένη συμμετοχή στη δια βίου μάθηση, η δυσκολία πρόσβασης στο σχολείο παιδιών από απομακρυσμένες περιοχές, κ.α. Πιο συγκεκριμένα, η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας εμφανίζει ένα συγκριτικά υψηλό ποσοστό νέων 18-24 ετών οι οποίοι εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση (15,5%). Το αντίστοιχο ποσοστό σε επίπεδο χώρας ανέρχεται σε 11,4% και σε επίπεδο ΕΕ27 σε 12,8%. Επίσης, το ποσοστό του πληθυσμού (30-34 ετών) τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι κάτω του 25%. Η συμμετοχή στη δια βίου μάθηση²⁷, εκφραζόμενη ως ποσοστό των ενηλίκων (25-64 ετών), ανέρχεται μόλις στο 1% στην Περιφέρεια, όταν το αντίστοιχο ποσοστό συμμετοχής σε επίπεδο χώρας ανέρχεται σε 2,9% και σε επίπεδο ΕΕ27 σε 9%. Συνεπώς, οι επιδόσεις της ΠΣΤΕ υπολείπονται των σχετικών εθνικών και ευρωπαϊκών στόχων αυτών²⁸

²⁷ Η μεταφορά των αρμοδιοτήτων διαχείρισης των Δημοσίων ΙΕΚ και της Δία Βίου Μάθησης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, πραγματοποιήθηκε πρόσφατα, σύμφωνα με το Ν. 3879/2010 «Ανάπτυξη της Δία Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις» καθώς και το Ν. 3852/2010.

²⁸ Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ΕΠ ΠΣΤΕ 2014-2020.

Στις άλλες βαθμίδες εκπαίδευσης ο αριθμός των υφιστάμενων δομών αναφέρεται στον πίνακα 31.

Πίνακας 31 Κατανομή Δημόσιων και Ιδιωτικών Δημοτικών, Γυμνασίων και Λυκείων (περιλαμβανομένων των ΕΕΕΚ, ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ) Σχολείων, Εκπαιδευτικών και Μαθητών ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015

Περιφερειακές Ενότητες	Αριθμός Δημ. Σχολείων	Αριθμός Γυμνασίων	Αριθμός Λυκείων	Ι.Ε.Κ.	Κ.Ε.Κ.
ΠΕ ΒΟΙΩΤΙΑ	81	29	23	1	10
ΠΕ ΕΥΒΟΙΑΣ	130	40	42	3	10
ΠΕ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	18	8	8	1	1
ΠΕ ΦΘΔΑΣ	37	33	33	2	12
ΠΕ ΦΩΚΙΔΑΣ	24	8	7	1	1
Σύνολο Περιφέρειας	290	118	113	8	34

Πηγή: «Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας κ Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Στερεάς Ελλάδας»- Υπουργείο Παιδείας

Οι αρμοδιότητες τις Περιφέρειας στα θέματα τις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης είναι θεσμικά περιορισμένες. Υπάρχουν, ωστόσο, σημαντικές δυνατότητες παρέμβασης στα θέματα που αφορούν στην επαγγελματική κατάρτιση και τη δια βίου μάθηση. Στους συγκεκριμένους τομείς ο ρόλος της Περιφέρειας αναφέρεται κυρίως στην οργάνωση και συντονισμό των προγραμμάτων κατάρτισης και των διαδικασιών εξέτασης και στη σύνδεση της κατάρτισης με τις ανάγκες της τοπικής αγοράς. Σύμφωνα με το Νόμο 3879/2010 (ΦΕΚ 163/21-09-2013), στο άρθρο 7 τονίζεται ότι «Η Περιφέρεια στο πλαίσιο του περιφερειακού της αναπτυξιακού προγράμματος της καταρτίζει το περιφερειακό πρόγραμμα δια βίου μάθησης,.....» Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται και η συγκρότηση, με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου, της Περιφερειακής Επιτροπής Επαγγελματικής Κατάρτισης, με σημαντικές αρμοδιότητες σύμφωνα με το άρθρο 7 §3^α. Η συγκρότηση της ανωτέρω επιτροπής αναμένεται να ολοκληρωθεί άμεσα για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, ώστε να επιτελέσει το ρόλο της.

2.4.1. 4. Πολιτισμός και Αθλητισμός

Ο πολιτισμός και ο τουρισμός δύναται να αποτελέσει έναν από τους βασικούς πυλώνες της ανάπτυξης της Περιφέρειας Στερεάς, δεδομένου και της μεγάλης πολιτιστικής κληρονομιάς με ιδιαίτερα αξιόλογους πολιτιστικούς και αρχαιολογικούς χώρους. Η προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση τους στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης, των ιδιαίτερης αξίας φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της Περιφέρειας, που δημιουργούν την «ταυτότητα» της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, αποτελεί κρίσιμο σημείο και παράγοντα ανάπτυξης της Περιφέρειας.

Η ΠΣΤΕ περιλαμβάνει ιδιαίτερα σημαντικό οικοπολιτιστικό απόθεμα που αποτελείται από ιστορικούς χώρους και μνημεία (π.χ. Δελφοί, Ερέτρια, Θήβα, Ορχομενός, κάστρα Άμφισσας και Λαμίας, φρούριο Χαλκίδας, το συμβολικό χώρο των Θερμοπυλών), εκκλησίες και μονές, λαογραφικό πλούτο, πολιτιστικές υποδομές όπως μουσεία και πινακοθήκες, καθώς και σημαντική βιομηχανική και αρχιτεκτονική κληρονομιά, όπως και σημαντικά τοπία.

Στην Στερεά Ελλάδα βρίσκονται δύο μνημεία παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς: ο αρχαιολογικός χώρος των Δελφών στην Φωκίδα, ο οποίος σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΣΥΕ καταλαμβάνει την 6η θέση του καταλόγου αρχαιολογικών χώρων της χώρας, με περισσότερους από 100.000 επισκέπτες ετησίως, (322.900 επισκέπτες) και η Ιερά Μονή Οσίου Λουκά στην Βοιωτία ή οποία αποτελεί το καλύτερα διατηρημένο μοναστηριακό συγκρότημα της μεσοβυζαντινής περιόδου στην Ελλάδα. Σύμφωνα με στοιχεία του ΥΠΕΧΩΔΕ

στην ιεράρχηση ως προς τον «μνημειακό δυναμισμό» των Περιφερειακών Ενοτήτων της χώρας η ΠΕ Φωκίδας, καταλαμβάνει την 7η θέση όσον αφορά τους αρχαιολογικούς χώρους (Δελφοί) και την 3η όσον αφορά τα μουσεία. Επίσης η ΠΕ Βοιωτίας καταλαμβάνει την 10η όσον αφορά τα μουσεία (Όσιος Λουκάς). Υπάρχουν επίσης και πολλοί άλλοι σημαντικοί αρχαιολογικοί- θρησκευτικοί χώροι και παραδοσιακοί οικισμοί οι οποίοι αποτυπώνονται ανά Περιφερειακή Ενότητα στον πίνακα 32.

Πίνακας 32 Πολιτιστικοί πόροι της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Περιφερειακές Ενότητες	Αρχαιολογικοί Χώροι	Μουσεία - Βυζαντινά και Μεταβυζαντινά μνημεία	Κηρυγμένοι ιστορικοί τόποι	Παραδοσιακοί Οικισμοί	Μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς
ΠΕ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	68	14	1	1	1
ΠΕ ΕΥΒΟΙΑΣ	107	8	4	3	
ΠΕ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	7	5	2	4	
ΠΕ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	76	8	2	2	
ΠΕ ΦΩΚΙΔΑΣ	28	7	1	6	1
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	286	42	10	16	2

Πηγή : Α΄ Φάση ΠΠΧΣΑΑ Στερεάς Ελλάδας

Πέρα από τις δυνατότητες που δίνει η αξιοποίηση του πολιτιστικού πλούτου, στην Περιφέρεια καταγράφεται επίσης ένα πεδίο δράσης, στο μαζικό, σχολικό και ερασιτεχνικό αθλητισμό, μεγάλου αριθμού ερασιτεχνικών αθλητικών σωματείων και δράσεων των Δήμων, στο υφιστάμενο, σχετικά ικανοποιητικό, δίκτυο αθλητικών υποδομών. Οι δραστηριότητες αυτές έχουν μια δυναμική που μπορεί να ενισχυθεί περαιτέρω έτσι ώστε να συμβάλλουν στην προβολή της Περιφέρειας.

Η διαθεσιμότητα των αθλητικών εγκαταστάσεων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας παρουσιάζεται στον πίνακα 33.

Πίνακας 33: Δημοτικές αθλητικές υποδομές στην Περιφέρεια Στερεάς Περιφερειακές Ενότητες

Αριθμός Αθλητικών Εγκ/σεων	Γήπεδα Βόλεϊ	Γήπεδα ποδοσφαίρου	Εγκ/σεις Στίβου	Γήπεδα Μπάσκετ	Γήπεδα Τέννις	Κλειστά Γυμναστήρια	Πίστες Μηχαν/του Αθλητισμού	Κολυμβητήρια
ΠΕ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	2	38	6	24	6	7		1
ΠΕ ΕΥΒΟΙΑΣ	3	46	1	25	0	8		
ΠΕ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	2	7	1	5	0	1		1
ΠΕ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	4	39	2	21	5	8	1	3
ΠΕ ΦΩΚΙΔΑΣ	3	9	3	12	1	3		
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	14	139	13	87	12	27	1	5

Πηγή: Γενική Γραμματεία Αθλητισμού

Στον τομέα του αθλητισμού, έχουν αναπτυχθεί από την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, οι εξής δράσεις:

- 1) Ράλι Φθιώτιδας, συνδιοργάνωση με Αθλητική Λέσχη Αυτοκινήτου Λαμίας
- 2) Αγώνας δρόμου «Iamia night run 2014”, συνδιοργάνωση με το Δήμο Λαμίας.

Σύμφωνα με τον ισχύοντα Οργανισμό της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (ΠΔ 148/2010), οι αρμοδιότητες Αθλητισμού-Πολιτισμού για όλη την Περιφέρεια ασκούνται από το Τμήμα Αθλητισμού Πολιτισμού της Δ/σης Κοινωνικής Μέριμνας, που ανήκει στην Γενική Δ/ση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας καθώς και τις Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας – Τμήματα Κοινωνικής Αλληλεγγύης των Περιφερειακών Ενοτήτων.

2.5. ΕΝΟΤΗΤΑ: Βελτίωση της διοικητικής και οικονομικής κατάστασης της περιφέρειας

2.5.1. Διοικητική διάρθρωση και όργανα διοίκησης της Περιφέρειας

Η διοικητική αναδιοργάνωση των Περιφερειών με τον Νόμο 3852/2010 "Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης- Πρόγραμμα Καλλικράτης" είχε σκοπό να προσδώσει στη χώρα μια σταθερή και σύγχρονη διοικητική και αυτοδιοικητική δομή μόνιμου χαρακτήρα. Σχεδιάστηκε με την επίγνωση ότι πρέπει να ξεπεραστεί η προσέγγιση προσωρινών λύσεων που θα δημιουργούσαν σύντομα ανάγκες νέων παρεμβάσεων αναπαράγοντας εκκρεμότητες.

Ο ολοκληρωμένος αυτός σχεδιασμός έχει μακρόπνοα χαρακτηριστικά ικανά να ανταποκριθούν όχι μόνο στις σημερινές αλλά και στις μελλοντικές ανάγκες ανάπτυξης.

Με τον νόμο 3852/2010 μεταρρυθμίστηκε η διοικητική διαίρεση των περιφερειών και επανακαθορίστηκαν τα όρια των αυτοδιοικητικών μονάδων και οι αρμοδιότητές τους. Έγιναν διορθωτικές παρεμβάσεις σε θέματα οργάνωσης και λειτουργίας των αιρετών περιφερειών ώστε αυτές να ανταποκρίνονται στον απαιτητικό τους ρόλο και γενικότερα να διασφαλίζεται η εύρυθμη, αποτελεσματική αποδοτική και νόμιμη άσκηση διοίκησής τους.

Με την αρ.100594/864/10-9-2014 απόφαση περιφερειάρχη έχει συσταθεί ομάδα εργασίας αποτελούμενη από αντιπεριφερειάρχες και υπηρεσιακούς παράγοντες, με αντικείμενο την επεξεργασία νέου Οργανισμού Λειτουργίας των Υπηρεσιών της Περιφέρειας.

Έργο της ομάδας εργασίας είναι η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης, της λειτουργίας και των υπηρεσιών της Περιφέρειας, η αποστολή της περιφέρειας, οι επιχειρησιακοί στόχοι των επιμέρους Γενικών Δ/νσεων, Δ/νσεων και αρμοδιότητες των Τμημάτων και λοιπών οργανικών μονάδων. Θα καθοριστούν οι κλάδοι προσωπικού, ο αριθμός και η κατανομή των θέσεων σε κλάδους και ειδικότητες.

Τέλος θα καθοριστεί η γενική περιγραφή των προσόντων και καθηκόντων κάθε θέσης ευθύνης καθώς και οι κλάδοι από τους οποίους θα προέρχονται οι προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων.

Όργανα Διοίκησης

Τα όργανα διοίκησης της Περιφέρειας περιγράφονται στη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης και συγκεκριμένα στο Ν. 3852/7-6-10 Τα όργανα αυτά και οι αρμοδιότητές τους, παρουσιάζονται συνοπτικά στη συνέχεια:

α) Περιφερειακό Συμβούλιο

Το Περιφερειακό Συμβούλιο της Στερεάς Ελλάδας, αποτελείται από 51 μέλη συμπεριλαμβανομένου και του προέδρου του. Στο Περιφερειακό Συμβούλιο μετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου ο Περιφερειάρχης και οι 5 χωρικοί (Βοιωτίας – Εύβοιας – Ευρυτανίας – Φθιώτιδας – Φωκίδας) Αντιπεριφερειάρχες.

Το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνεδριάζει με βάση τον ψηφισμένο από το Σώμα Κανονισμό λειτουργίας του και είναι αρμόδιο ιδίως για:

- α) την έγκριση και παρακολούθηση του επιχειρησιακού προγράμματος της περιφέρειας,
- β) την έγκριση και παρακολούθηση αναπτυξιακών προγραμμάτων κατά την κείμενη νομοθεσία,
- γ) την έγκριση του προϋπολογισμού και του απολογισμού της περιφέρειας,
- δ) την επιβολή τελών, εισφορών και δικαιωμάτων,
- ε) την απαλλοτρίωση ακινήτων,
- στ) την εκποίηση, ανταλλαγή και δωρεά ακινήτων, καθώς και τη σύσταση εμπράγματων δικαιωμάτων,
- ζ) την αγορά, παραχώρηση χρήσης, μίσθωση και εκμίσθωση κινητών και ακινήτων,

- η) τη σύναψη δανείων,
- θ) την έγκριση του κανονισμού των εργασιών του, του κανονισμού των εργασιών της οικονομικής επιτροπής και των επιτροπών του, καθώς και του οργανισμού των υπηρεσιών της περιφέρειας,
- ι) την πλήρωση των κενών οργανικών θέσεων προσωπικού της περιφέρειας,
- ια) το πρόγραμμα των εκτελεστέων έργων και προμηθειών,
- ιβ) τη σύσταση επιτροπών στις οποίες μεταβιβάζει αρμοδιότητές του κατά τις διατάξεις του επόμενου άρθρου.

β) Εκτελεστική Επιτροπή

Η εκτελεστική επιτροπή της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας αποτελείται από 12 μέλη : τον Περιφερειάρχη, και τους 11 Αντιπεριφερειάρχες (5 χωρικούς Αντιπεριφερειάρχες και 6 ορισμένους «θεματικούς»). Συνεδριάζει κατά τακτά χρονικά διαστήματα, συντονίζει την κατάρτιση και έχει την ευθύνη της υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος της περιφέρειας, το οποίο και εισηγείται στο περιφερειακό συμβούλιο και ασκεί αρμοδιότητες που απορρέουν από το αρθ.174 του Ν.3852/10.

γ) Οικονομική Επιτροπή

Η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας αποτελείται από 8 τακτικά (με ισάριθμα αναπληρωματικά) μέλη μη συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου της, τα οποία σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο εκλέχτηκαν κατά την πρώτη ειδική συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου αμέσως μετά την εκλογή της νέας περιφερειακής αρχής. Συνεδριάζει σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας της – έχοντας μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου 2015 πραγματοποιήσει 14 συνεδριάσεις και επεξεργαστεί ή/και αποφασίσει για 615 θέματα και αποτελεί ένα σημαντικότερο θεσμικό όργανο της Περιφέρειας.

Το περιφερειακό συμβούλιο μπορεί, για θέματα ιδιαίτερα σοβαρά, με ειδική αιτιολογία και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, να αποφασίζει ότι θα ασκήσει το ίδιο αρμοδιότητες της οικονομικής επιτροπής. Επίσης και η οικονομική επιτροπή με ειδική απόφαση, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών της, μπορεί να παραπέμψει συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς της στο περιφερειακό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του.

δ) Περιφερειάρχης

Ο περιφερειάρχης προασπίζει το δημόσιο συμφέρον, κατευθύνει την υλοποίηση του σχεδίου περιφερειακής ανάπτυξης και ασκεί τα καθήκοντά του με γνώμονα τις αρχές της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας. Ο περιφερειάρχης έχει επίσης τις αρμοδιότητες που αναλυτικά περιγράφονται στο άρθρο 159 του Ν. 3852/10.

Ο περιφερειάρχης μπορεί, κατ' εξαίρεση, να αποφασίσει για θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητα της οικονομικής επιτροπής όταν δημιουργείται άμεσος κίνδυνος βλάβης των συμφερόντων της περιφέρειας από την αναβολή λήψης απόφασης.

Ο περιφερειάρχης προσέρχεται μια φορά κατ' έτος στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής σύμφωνα με τον Κανονισμό αυτής, όπου παρουσιάζει τον ετήσιο απολογισμό πεπραγμένων του περιφερειάρχη και της εκτελεστικής επιτροπής συνοδευόμενο με τα πρακτικά της συνεδρίασης του περιφερειακού συμβουλίου, την ετήσια έκθεση του περιφερειακού συμπαραστάτη, καθώς και την ετήσια έκθεση του οικείου ελεγκτή νομιμότητας για την περιφέρειά του. Ο ανωτέρω ετήσιος απολογισμός κοινοποιείται και στον Υπουργό Εσωτερικών.

ε) Αντιπεριφερειάρχες

Τον περιφερειάρχη επικουρούν οι αντιπεριφερειάρχες που εκλέγονται άμεσα καθώς και έξι (6) επιπλέον αντιπεριφερειάρχες, οι οποίοι ορίζονται με απόφαση του περιφερειάρχη (αντικ. της παρ.1 του αρθ.160 του Ν. 3852/10 με την παρ.3 του αρθ.24 του Ν. 4257/14).

Οι άμεσα εκλεγόμενοι αντιπεριφερειάρχες έχουν τις αρμοδιότητες που περιγράφονται στο αρθ.160 του Ν. 3852/10 όπως αυτό ισχύει.

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έχει 5 άμεσα εκλεγμένους (χωρικούς) Αντιπεριφερειάρχες, έναν ανά Περιφερειακή Ενότητα, ενώ με απόφαση του Περιφερειάρχη (αρ.αποφ.998333/2817,/ΦΕΚ579/24-9-2014) έχουν οριστεί 6 επιπλέον Αντιπεριφερειάρχες (θεματικοί), με αρμοδιότητες στους-ς τομείς:

- Οικονομικών και Διαχείρισης Δημόσιας Περιουσίας
- Τουρισμού, Αθλητισμού και Πολιτισμού
- Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής
- Επιχειρηματικότητας, Εξωστρέφειας και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
- Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
- Χωροταξίας και Περιβάλλοντος

στ) Επιτροπές Περιφερειακού Συμβουλίου

Με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου μπορεί να συστήνονται μέχρι δύο (2) επιτροπές, (αρθ.164 του Ν.3852/10) στις οποίες το Συμβούλιο μεταβιβάζει αρμοδιότητές του για συγκεκριμένους τομείς περιφερειακής πολιτικής. Μέλη των επιτροπών αυτών ορίζονται περιφερειακοί σύμβουλοι ανάλογα της δύναμης των περιφερειακών παρατάξεων.

Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έχει συσταθεί **Επιτροπή Περιβάλλοντος & Ανάπτυξης**, που αποτελείται από 9 μέλη (8 τακτικά και ισάριθμα αναπληρωματικά) συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου της, αρμόδιου (θεματικού) Αντιπεριφερειάρχη. Η Επιτροπή συνεδριάζει σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας της και επεξεργάζεται θέματα, με βάση τις μεταβιβαζόμενες αρμοδιότητες από το Περιφερειακό Συμβούλιο (υπ' αριθμ 150/15-9-2014 απόφαση).

Επίσης έχει συσταθεί η **Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης**, που αποτελείται από 9 μέλη (8 τακτικά και ισάριθμα αναπληρωματικά) συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου της, αρμόδιου (θεματικού) Αντιπεριφερειάρχη. Η Επιτροπή συνεδριάζει σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας της και επεξεργάζεται θέματα, με βάση τις μεταβιβαζόμενες αρμοδιότητες από το Περιφερειακό Συμβούλιο (υπ' αριθμ 147/15-9-2014 απόφαση).

Με απόφαση του Περιφερειάρχη και δυνάμει της παρ.VI του άρθ.186 του Ν. 3852/10 συγκροτήθηκε η Περιφερειακή **Επιτροπή Ισότητας των Φύλων**

ζ) Εκτελεστικός Γραμματέας

Διορίζεται και απολύεται με απόφαση του περιφερειάρχη και έχει τις αρμοδιότητες που περιγράφονται στο αρθ. 242 του Ν.3852/10

Ο περιφερειάρχης μπορεί, με απόφασή του, να μεταβιβάζει την άσκηση και άλλων αρμοδιοτήτων στον Εκτελεστικό Γραμματέα.

Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, με απόφαση του Περιφερειάρχη, έχει διοριστεί και ασκεί τα καθήκοντά του ο Εκτελεστικός Γραμματέας(ΦΕΚ 1405/2014)

η) Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης

Ο περιφερειακός συμπαραστάτης εκλέγεται από το Περιφερειακό Συμβούλιο και ασκεί τις αρμοδιότητες που περιγράφονται στο αρθ. 179 του Ν. 3852/10.

Ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας δεν έχει εκλεγεί ακόμη από το Περιφερειακό Συμβούλιο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του Ν. 3852/2010.

θ) Υπηρεσίες Περιφέρειας

Οι υπηρεσίες της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας διαρθρώνονται σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο όπως προκύπτουν στον οργανισμό της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (ΠΔ 148/Α' 241/.27-12-2010) και αποτυπώνονται στο παρακάτω οργανόγραμμα.

Οι περιφερειακές υπηρεσίες οργανώνονται στο πλαίσιο της οικείας περιφερειακής ενότητας και υπάγονται σε οργανική μονάδα της Κεντρικής Υπηρεσίας.

Η Κεντρική Υπηρεσία της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας διαρθρώνεται ως κατωτέρω:

- α. Γραφείο Περιφερειάρχη
- β. Γραφεία Αντιπεριφερειάρχων
- γ. Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών
- δ. Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Λειτουργίας
- ε. Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής
- στ. Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης
- ζ. Γενική Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών
- η. Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας

Στην Κεντρική Υπηρεσία της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας λειτουργούν επίσης και οι παρακάτω Υπηρεσίες:

- α. Νομική Υπηρεσία
- β. Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας
- γ. Αυτοτελές Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου
- δ. Αυτοτελές Τμήμα Παλλαϊκής Άμυνας και Πολιτικής Σχεδίασης Εκτάκτων Αναγκών (ΠΑΜ-ΠΣΕΑ)
- ε. Αυτοτελές Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων

Ειδική υπηρεσία επιχειρησιακού προγράμματος (ΕΥΔΕΠ)

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος δεν περιλαμβάνεται στον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και υπάγεται απ' ευθείας στον Περιφερειάρχη.

Σκοπός της υπηρεσίας είναι η άσκηση των αρμοδιοτήτων που ορίζονται στους Νόμους 2860/2000 και 4314/2014 καθώς και η άσκηση των αρμοδιοτήτων διαχείρισης που αναλαμβάνει με βάση το άρθρο 6 του Νόμου 3614/2007 όπως αυτός ισχύει σύμφωνα με το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου του εδ. Γ της παρ. 1 του άρθρου 2 του Νόμου 3614/2007 και την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Συνοπτικά, η ΕΥΔΕΠ, είναι αρμόδια για τη διαχείριση και εφαρμογή των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων. Η λειτουργία της διέπεται από Υπουργική Απόφαση η οποία είναι υπό έκδοση (έχει εκδοθεί σχέδιο αυτής).

2.5.2. Συμμετοχές της Περιφέρειας σε Νομικά Πρόσωπα

Σε ότι αφορά τις συμμετοχές η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας συμμετέχει σε μια σειρά Νομικών Προσώπων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή της και αφορούν εταιρίες αναπτυξιακού κυρίως χαρακτήρα, οι οποίες είχαν θεσμοθετηθεί και λειτουργήσει επί Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, πριν την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτη. Τα ποσοστά που διαθέτει η περιφέρεια σε καθένα από τα παραπάνω Νομικά πρόσωπα αποτυπώνονται στον πίνακα:

ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΗ ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ
ΦΘΙΩΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε	61,86%
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΥΒΟΙΑΣ Α.Ε	78,47%
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΦΩΚΙΚΗ Α.Ε	50,99%
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ & ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	Μέσω Φθιωτικής Αναπτυξιακής 29,5% Μέσω Αναπτυξιακής Εύβοιας 29,5%
ΚΕΚ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	100%
ΚΕΚ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	87,04%
ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ	96,5% Μέσω της Ευρυτανίας Α.Ε

Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης

Συστήνεται στην έδρα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και εποπτεύεται από τον Υπουργό Εσωτερικών. Το Ταμείο διοικείται από το διοικητικό συμβούλιο και τον πρόεδρο. Το διοικητικό συμβούλιο του ΠΤΑ Στερεάς Ελλάδας, ανασυγκροτήθηκε με την 118723/1101/3-11-2014 Απόφαση Περιφερειάρχη και απαρτίζεται από τον Πρόεδρό του (Περιφερειάρχη) και 8 τακτικά μέλη .

Σκοπός και αρμοδιότητες του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης είναι:

- α) Η διαχείριση, σύμφωνα με τις αποφάσεις του περιφερειακού συμβουλίου πιστώσεων του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων, χρηματοδοτήσεων φορέων του δημόσιου τομέα και άλλων νομικών προσώπων, χρηματοδοτήσεων προερχομένων από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων διεθνών οργανισμών και λοιπών φορέων του εξωτερικού, οι οποίες αφορούν τα περιφερειακά και τα ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα της περιοχής της Περιφέρειας. Κατ' εξαίρεση των ισχυουσών διατάξεων περί Δημοσίων Επενδύσεων το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης ορίζει υπόλογος Διαχειριστής για πληρωμές έργων σε βάρος του προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων.
- β) Η υποστήριξη του έργου της Εκτελεστικής Επιτροπής και της οικείας Διεύθυνσης.
- γ) Η υποστήριξη του αναπτυξιακού σχεδιασμού ευρύτερων της περιφέρειας χωρικών αναπτυξιακών ενοτήτων, με την παροχή αναγκαίων στοιχείων, στις οικείες υπηρεσίες. Η υποστήριξη των δικαιούχων κατά τη διαδικασία ιεράρχησης των έργων προς υλοποίηση, προετοιμασία και ένταξή τους στα αντίστοιχα επιχειρησιακά προγράμματα, καθώς και η υποστήριξη κατά την εκτέλεση έως και την ολοκλήρωσή τους.
- δ) Η τεχνική υποστήριξη της περιφέρειας, ιδίως στον τομέα της εκπόνησης μελετών και ερευνών και εφαρμογής προγραμμάτων που αναθέτει στο Ταμείο η περιφέρεια για την αποδοτικότερη αξιοποίηση των πόρων.
- ε) Η άσκηση της ταμειακής του διαχείρισης.
- στ) Η επιβολή, βεβαίωση και η είσπραξη τελών, δικαιωμάτων και εισφορών υπέρ του Ταμείου, μετά από απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου και έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών.
- ζ) Η συμμετοχή σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- η) Η σύναψη δανείων με χρηματοδοτικούς φορείς του εσωτερικού και του εξωτερικού για την εκτέλεση έργων, την παροχή υπηρεσιών και την εφαρμογή προγραμμάτων.
- θ) Η παροχή υπηρεσιών, η διεξαγωγή ερευνών και η εκπόνηση αναπτυξιακών, τεχνικοοικονομικών, οργανωτικών μελετών, καθώς και η επίβλεψη και υλοποίηση προγραμμάτων η διενέργεια των οποίων ανατίθεται στο Ταμείο, από τα Υπουργεία, από την Περιφέρεια, από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση, από δήμους και από Ν.Π.Δ.Δ.. Στην πράξη της ανάθεσης προβλέπονται οι όροι διενέργειας και η αμοιβή του Ταμείου.

2.5.3 Βασικά Οικονομικά χαρακτηριστικά Οργανισμού της Περιφέρειας – Ακίνητη περιουσία

Σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρεί η Διεύθυνση Οικονομικού της Περιφέρειας ο συνολικός προϋπολογισμός κατά το έτος 2014 διαμορφώθηκε ως εξής:

ΕΣΟΔΑ

Προϋπολογισθέντα έσοδα έτους 2014: **103.474.448,00€**

Πραγματοποιηθέντα έσοδα έτους 2014: **40.441.559,76€**

Ποσοστό εισπράξεων επί των προϋπολογισθέντων εσόδων **39%**

ΕΞΟΔΑ

Προϋπολογισθέντα έξοδα έτους 2014: **136.748.283,00€**

Πραγματοποιηθέντα έξοδα έτους 2014: **41.969.985,33€**

Ποσοστό δαπανών επί των προϋπολογισθέντων εξόδων **30,6%**

- Σε επίπεδο ενοτήτων, στην Περιφερειακή Ενότητα Βοιωτίας τα πραγματοποιηθέντα έσοδα ανήλθαν σε 5.855.890,47ευρώ και τα έξοδα σε 5.879.331,0.ευρώ.

- Στην Περιφερειακή Ενότητα Εύβοιας πραγματοποιήθηκαν έσοδα 10.497.535,10ευρώ και έξοδα 12.740.900,78 ευρώ.
- Η Περιφερειακή Ενότητα Ευρυτανίας είχε πραγματοποιηθέντα έσοδα 6.236.204,60ευρώ και έξοδα 5.766.673,73.ευρώ.
- Στην Περιφερειακή Ενότητα Φθιώτιδας πραγματοποιήθηκαν έσοδα 14.822.899,32ευρώ και έξοδα 14.401.038,83ευρώ.
- Στην Περιφερειακή Ενότητα Φωκίδας πραγματοποιήθηκαν έσοδα 3.037.670,30 ευρώ και έξοδα 3.182.040,95 ευρώ.

Αναλυτικότερα η εκτέλεση του προϋπολογισμού για τα έτη 2012,2013 και 2014 στο σύνολο της Περιφέρειας παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2014,2013,2012

ΕΣΟΔΑ	2014	2013	2012	ΕΣΟΔΑ	2014	2013	2012
Δ.Ε.(071)	11.999.176,74	26.355.525,84	50.553.690,84	Δ.Ε.(071)	19.012.726,21	35.301.143,54	41.641.912,57
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	0,00	0,00	0,00	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	8.336,89	93.559,14	258.996,43
ΦΟΡΟΙ,ΤΕΛΗ,ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΥΠΕΡ ΝΠΔΔ	1.905.885,76	1.813.869,59	2.375.193,70	ΚΙΝΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ΑΠΟ ΚΩΔΙΚΑ Ν.Π.Δ.Δ.)	703.971,77	0,00	962.931,95
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	0,00	0,00	0,00	Επενδύσεις που εκτελούνται μέσω του τακτικού Κρατικού προϋπολογισμού	0,00	0,00	0,00
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	326.611,83	389.528,41	950.330,69		0,00	0,00	0,00
ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ,ΠΡΟΣΤΙΜΑ, ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΒΟΛΑ	1.805,21	1.013,60	217.753,85	Επενδύσεις που πραγματοποιούνται μέσω του Προϋπολογισμού Δημοσίων επενδύσεων	80.338,98	414.118,24	371.853,06
ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ	0,00	0,00	5.539,09	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΠΡΟΫΛΟΓΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	14.644.197,03	28.485.303,34	25.053.869,64
ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	695.512,54	2.386.170,74	672.228,54	Επενδύσεις που πραγματοποιούνται μέσω του Προϋπολογισμού άλλων ν.π.δ.δ ή οργανισμών ή ειδικών λογαριασμών	76.186,13	125.218,43	151.433,85
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ	0,00	0,00	0,00	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΠΡ/ΣΜΟΥ ΑΛΛΩΝ Ν.Π.Δ.Δ Η ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ Η ΕΙΔ. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ	0,00	0,00	96.880,30
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ ΕΤΗ	0,00	0,00	0,00	Επενδύσεις που πραγματοποιούνται με τα έσοδα των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων	2.442.176,05	4.569.102,59	14.164.903,50
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	9.069.361,40	21.764.943,50	46.272.106,73	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΑ ΕΣΟΔΑ ΝΠΔΔ	752.231,37	755.174,18	546.743,01
ΤΑΜΕΙΑΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	0,00	0,00	60.538,24	Επενδύσεις από έσοδα ΕΕ	305.287,99	858.667,62	34.300,83
ΤΑΚΤΙΚΟΣ Π/Υ(073)	28.442.383,02	28.179.211,58	24.428.550,07	ΤΑΚΤΙΚΟΣ Π/Υ(073)	22.957.259,12	27.525.184,33	24.894.124,88
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	21.369.755,81	21.469.572,90	16.992.608,55	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	17.168.375,69	21.401.025,98	18.207.195,16
ΦΟΡΟΙ,ΤΕΛΗ,ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΥΠΕΡ ΝΠΔΔ	5.125.890,03	5.124.156,22	5.386.008,70	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	1.706.724,00	2.532.716,53	2.547.948,35
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	0,00	0,00	778,96	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΤΙΚΕΣ	3.299.678,10	3.353.890,85	2.995.408,94
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ	767.916,56	686.954,30	993.522,45	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΚΡΙΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ	4.620,83	3.207,25	858,00

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2014-2019

Α΄ ΦΑΣΗ: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ				ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΜΕΝΑ ΕΣΟΔΑ			
ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ,ΠΡΟΣΤΙΜΑ, ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΒΟΛΑ	1.074.276,00	709.184,26	499.326,08	ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΝΤΑΣΣΟΝΤΑΙ ΣΕ ΆΛΛΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	771.860,50	234.343,72	927.777,45
ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ	73.019,77	171.954,64	308.505,12	ΚΙΝΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ΑΠΟ ΚΩΔΙΚΑ Ν.Π.Δ.Δ.)	0,00	0,00	0,00
ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	31.524,85	17.389,26	34.600,00	ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ,ΑΓΟΡΕΣ,ΑΝΕΓΕΡΣΕΙΣ ΚΛΠ	6.000,00	0,00	214.936,98
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ	0,00	0,00	0,00	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (ΑΠΟ ΚΩΔΙΚΑ Ν.Π.Δ.Δ.)	0,00	0,00	
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ ΕΤΗ	0,00	0,00	0,00				
ΤΑΜΕΙΑΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	0,00	0,00	213.200,21				
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	40.441.559,76	54.534.737,42	74.982.240,91	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	41.969.985,33	62.826.327,87	66.536.037,45

Αποτύπωση της Ακίνητης Περιουσίας και των Συμμετοχών της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Η αναλυτική αποτύπωση της ακίνητης περιουσίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας αποτυπώνεται αναλυτικά στο παράρτημα ΙΙ. Ωστόσο συγκεντρωτικά η ακίνητη περιουσία της ΠΣΤΕ ανέρχεται σε εδαφικές εκτάσεις 1.565.674,10(m²) και σε κτίρια συνολικής έκτασης 50.869,00(m²).

Πίνακας 34 : Ακίνητη Περιουσία Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά ΠΕ

A/A	Περιφερειακή Ενότητα	Εδαφικές Εκτάσεις Έκταση (m ²)	Κτίρια Έκταση (m ²)
1	Βοιωτία	40.381,94	8.557,24
2	Εύβοια	1.361.451,62	27.476,00
3	Ευρυτανία	4.560,64	1.934,20
4	Φθιώτιδα	65.163,31	5.210,05
5	Φωκίδα	53.734,71	7.691,55

Πηγή: Δ/νση Οικονομικού

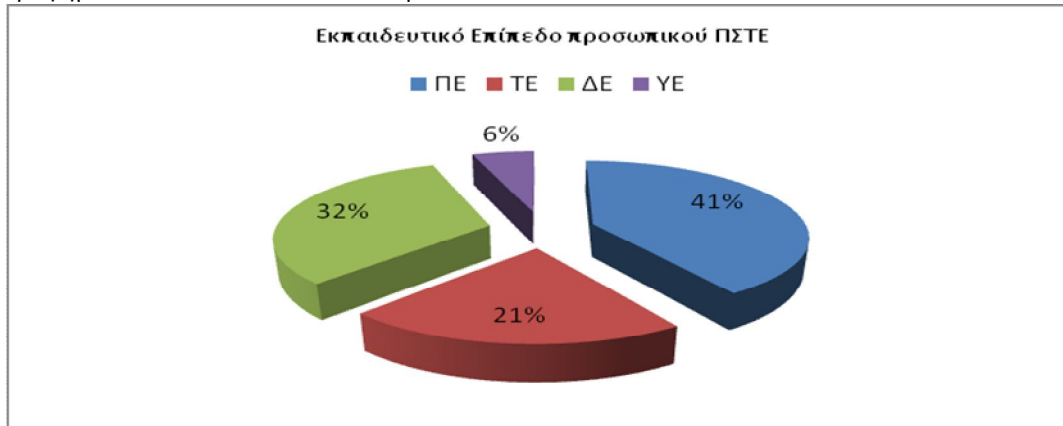
Επισημαίνεται ότι, αρκετές από τις αναφερθέντες εδαφικές εκτάσεις και κτίρια, είτε χρησιμοποιούνται ήδη για τη στέγαση υπηρεσιών και Διευθύνσεων Περιφερειακών Ενοτήτων, είτε έχουν αποκτηθεί για έναν συγκεκριμένο σκοπό. Η αποτύπωση της περιουσιακής κατάστασης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας κρίνεται σκόπιμη προκειμένου, να καταγραφούν αναλυτικά οι χρήσεις των εδαφικών εκτάσεων και των κτιρίων που ανήκουν στην Περιφέρεια, τα περιουσιακά στοιχεία που δύναται να αξιοποιηθούν αποτελεσματικά. Άρα η αναβάθμιση της διαχείρισης και ελέγχου της ακίνητης περιουσίας πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα της Περιφερειακής Αρχής το επόμενο διάστημα

2.5.4 Αποτύπωση στελέχωσης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

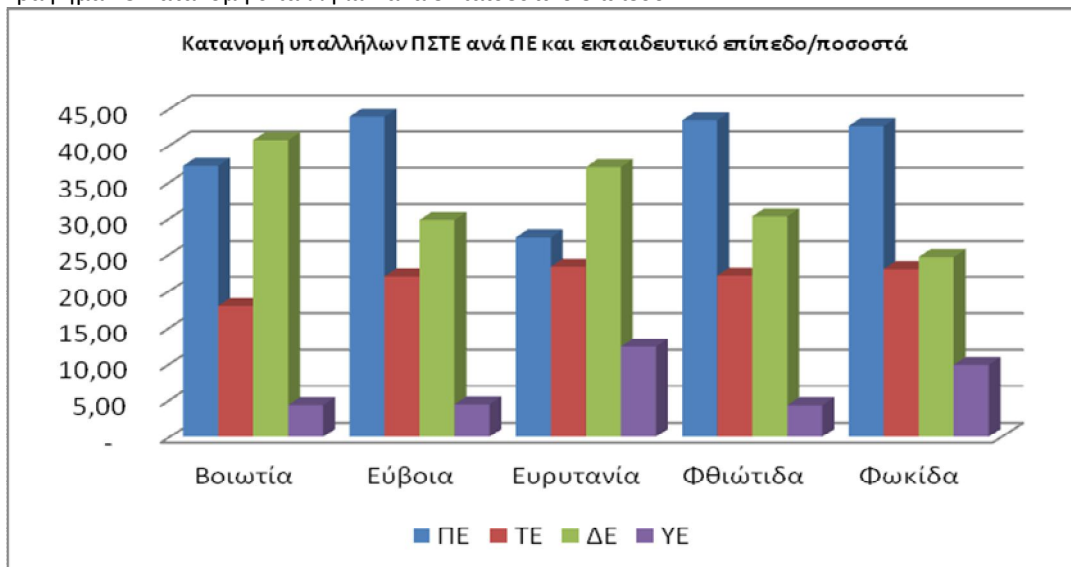
Το προσωπικό που υπηρετεί στην ΠΣΤΕ ανέρχεται σε 791 (συμπεριλαμβάνεται και το προσωπικό Ειδικών Θέσεων), εκ των οποίων 52.αποτελούν το Μόνιμο προσωπικό που καλύπτει προσωποπαγείς θέσεις, ενώ 71 ανήκουν στην κατηγορία ΙΔΑΧ. Η κατάταξη τους ανά βαθμίδα εκπαίδευσης αποτυπώνεται στο γράφημα 14 ενώ η κατανομή των υπαλλήλων της ΠΣΤΕ ανά ΠΕ και εκπαιδευτικό επίπεδο αποτυπώνεται στο γράφημα 15.

Εκπαιδευτικό Επίπεδο	ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΕΣ					ΣΥΝΟΛΟ
	Βοιωτία	Εύβοια	Ευρυτανία	Φθιώτιδα	Φωκίδα	
ΠΕ	52	90	19	129	31	321
ΤΕ	27	46	17	62	14	166
ΔΕ	62	63	27	87	24	263
ΥΕ	6	10	9	10	6	41
ΣΥΝΟΛΟ	147	209	72	288	75	791

Γράφημα 14 :Εκπαιδευτικό επίπεδο προσωπικού ΠΣΤΕ

Γράφημα 15:Κατανομή υπαλλήλων ανά εκπαιδευτικό επίπεδο

Όπως διαπιστώνεται συνολικά ποσοστό περίπου 62%, έχουν φοιτήσει σε ανώτερα (περίπου 41% του συνόλου) ή ανώτατα (περίπου 21 % του συνόλου) εκπαιδευτικά ιδρύματα. Ιδιαίτερα χαμηλό είναι το ποσοστό των στελεχών με Υποχρεωτική Εκπαίδευση.

Ο κατάλογος στελεχών του προσωπικού της Περιφέρειας ανά κατηγορία (μόνιμο προσωπικό σε οργανικές θέσεις/προσωποπαγείς θέσεις, προσωπικό Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου σε οργανικές / προσωποπαγείς θέσεις, προσωπικό μερικής απασχόλησης, προσωπικό με έμμισθη εντολή), κλάδο/ειδικότητα και Περιφερειακή Ενότητα: παρουσιάζεται στο Παράρτημα 6.

3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (S.W.O.T. ΑΝΑΛΥΣΗ) – ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η αξιολόγηση που ακολουθεί έγινε από τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες της Περιφέρειας, οι οποίες συμπλήρωσαν κατάλληλα δομημένα ερωτηματολόγια για το θεματικό τους αντικείμενο. Στη συνέχεια, στο πλαίσιο της συγκεκριμένης θεματικής ομάδας έργου, επεξεργάστηκαν και κωδικοποιήθηκαν τα στοιχεία – πληροφορίες των ερωτηματολογίων και έλαβαν την τελική τους μορφή, κατόπιν των συναντήσεων εργασίας της κεντρικής ομάδας έργου.

3.1. Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης στην θεματική ενότητα «Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής»

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΥΠΟΔΟΜΕΣ – ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ		
ΤΟΜΕΑΣ	Δυνατότητες και Ευκαιρίες Δυνατά Σημεία	Προβλήματα και Περιορισμοί Αδυναμίες
Φυσικό Περιβάλλον / Περιβαλλοντικές Υποδομές/ Πολιτική Προστασία	<ul style="list-style-type: none"> ☒ -Εξαιρετικά πλούσια μορφολογικά χαρακτηριστικά, με τη συνύπαρξη ορεινών όγκων, πεδινών εκτάσεων και εκτενούς παράκτιας γραμμής. ☒ Πλούσια φυσικό περιβάλλον, με υψηλής αξίας περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά: που αποτελούν αποθέματα βιοποικιλότητας ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος ή εναλλακτικών μορφών ενέργειας και αναψυχής ☒ Υπαρξη πολλών θεσμοθετημένων προστατευόμενων περιοχών ιδιαίτερης αισθητικής αξίας καθώς και αξιολογής και σπάνιας χλωρίδας και πανίδας. ☒ Σημαντικοί υδάτινοι υπόγειοι και επιφανειακοί πόροι ☒ Εκφρασμένη βούληση της Περιφέρειας για την προώθηση της υλοποίησης του ΠΕΣΔΑ και ανάθεση της Επικαιροποίησης αυτού ☒ Ολοκλήρωση σε ικανοποιητικό βαθμό υποδομών διαχείρισης στερεών αποβλήτων και αστικών λυμάτων. ☒ Αναθεώρηση του ΠΠΧΣΑΑ ☒ Προκήρυξη από την ΠΣΤΕ του έργου «Προμήθεια αυτόματων αναλυτών αιωρούμενων σωματιδίων ΑΣΑ 10, μετά του απαραίτητου εξοπλισμού τους» ☒ Αξιοποίηση των πόρων της ΕΕ της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 καθώς και του Πράσινου Ταμείου. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Σταδιακή, ποιοτική κυρίως, υποβάθμιση των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων (απόβλητα ελαιοτριβείων και μονάδες επεξεργασίας ελαίων, πτηνοτροφία) ☒ Ανεξέλεγκτη διάθεση στερεών αποβλήτων ☒ Ρυπασμένο ποτάμιο & θαλάσσιο περιβάλλον ☒ Υστέρηση στην εκπόνηση και ολοκλήρωση Σχεδίων Διαχείρισης των Εθνικών Δρυμών και των προστατευόμενων περιοχών ☒ Υστέρηση στην προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή και των ακραίων φυσικών φαινομένων (αντιπλημμυρικά έργα, κ.α.) ☒ Έλλειψη καθορισμένων χώρων λατομικών περιοχών- καθώς και υστέρηση αποκατάστασης λατομείων με αποτέλεσμα την σταδιακή υποβάθμιση ορεινών περιοχών, λόγω εξορυκτικών δραστηριοτήτων ☒ Ανυπαρξία κανονιστικών διατάξεων για τις ενταγμένες περιοχές στο δίκτυο Natura 2000 ☒ Καθυστέρηση στην υλοποίηση των έργων που προβλέπει ο ΠΕΣΔΑ ☒ Αρνητικές τοποθετήσεις των τοπικών κοινωνιών στην εγκατάσταση ΑΠΕ ☒ Υστέρηση σε μηχανισμούς, σχέδια και υποδομές Πολιτικής Προστασίας. ☒ Έλλειψη μηχανισμού έγκαιρης διάγνωσης και εκτίμησης κινδύνου ενός φαινομένου με την χρήση ΤΠΕ (σύστημα πληροφορικής και επικοινωνιών). ☒ Απουσία συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων για τον σχεδιασμό δράσεων ☒ Στην έλλειψη Στρατηγικών Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων των ποταμών της Περιφέρειας .

		<ul style="list-style-type: none"> Έλλειψη επιχειρησιακού σχεδίου και επικοινωνίας με εθελοντικές οργανώσεις. \ Αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων με την Αποκεντρωμένη Διοίκηση σε θέματα εξέτασης καταγγελιών περιβαλλοντικών παραβάσεων
	Ευκαιρίες	Απειλές
	<ul style="list-style-type: none"> Ανάδειξη και αξιοποίηση των πλούσιων μορφολογικών και περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών της Περιφέρειας στο πλαίσιο σχεδιασμού και εφαρμογής μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής για το Περιβάλλον Ίδρυση και λειτουργία ενιαίου Φορέα διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών Σύνδεση των περιοχών προστασίας με ήπιες δραστηριότητες: εναλλακτικές μορφές τουρισμού, και περιβαλλοντική εκπαίδευση Υψηλός βαθμός προτεραιότητας στον εθνικό, περιφερειακό, και τοπικό σχεδιασμό των έργων προστασίας και ανάδειξης του φυσικού περιβάλλοντος Επίτευξη συνεργασιών της Περιφέρειας σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο Προώθηση προγραμμάτων για παραγωγή ενέργειας από μονάδες επεξεργασίας λυμάτων και απορρίμματα Δυνατότητα ανάπτυξης ολοκληρωμένων περιβαλλοντικών δράσεων μέσω της συνεργασίας της Περιφέρειας με τους ΟΤΑ Α΄ βαθμού και για την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των πολιτών της ΠΣΤΕ. Καταγραφή των προβλημάτων των εγκαταστάσεων βιολογικής επεξεργασίας αστικών λυμάτων και χώρων απόθεσης απορριμμάτων και διερεύνηση χρηματοδότησης αποκατάστασης τους Δημιουργία βάσης δεδομένων – αποτύπωσης και παρακολούθησης σημειακών πηγών ρύπανσης Αξιοποίηση των πόρων και των χρηματοδοτικών εργαλείων της ΕΕ για την προγραμματική περίοδο 2014-2020) Δυνατότητα χρηματοδότησης δράσεων πολιτικής 	<ul style="list-style-type: none"> Ανθρωπογενείς πιέσεις, στα ύδατα, στα δάση, στους Ορεινούς Όγκους, στις περιοχές προστασίας, στο αστικό περιβάλλον, στο παράκτιο περιβάλλον & θαλάσσιο περιβάλλον Κίνδυνοι για τους φυσικούς πόρους από την Κλιματική Αλλαγή και την δημιουργία ακραίων φυσικών φαινομένων (Πλημμύρες) Καθυστέρηση στην επίλυση του προβλήματος διάθεσης των απορριμμάτων και αποβλήτων (στερεών, βιομηχανικών, ελαιοτριβείων, πτηνοτροφικών μονάδων) καθώς και δημιουργίας υποδομών ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων Αντιδράσεις τοπικών κοινωνιών στην υλοποίηση των έργων διαχείρισης απορριμμάτων.

	προστασίας.	
ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	<p style="text-align: center;">Δυνατά Σημεία</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Η κομβική γεωγραφική θέση της Περιφέρειας στον Ελλαδικό χώρο που μπορεί να λειτουργήσει ως κόμβος μεταφορών & δικτύων, αλλά και ως πόλος ανάπτυξης μέσω της επαφής της με μείζονες άξονες και πόλους ανάπτυξης της χώρας ☐ Η ανάπτυξη κατά μήκος της Περιφέρειας του οδικού Διευρωπαϊκού Άξονα ΠΑΘΕ, καθώς και των Διασυνδέσεων αυτού και του σιδηροδρομικού Διευρωπαϊκού Άξονα Αθήνα –Θεσσ/νίκη 	<p style="text-align: center;">Αδυναμίες</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Σοβαρές ελλείψεις στο περιφερειακό οδικό δίκτυο που δημιουργούν έντονες ενδοπεριφερειακές ανισότητες και δε συντελούν στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας ☐ Ελλιπής αξιοποίηση των λιμενικών υποδομών και των δυνατοτήτων των κύριων λιμένων της ΠΣΤΕ ☐ Έλλειμμα – υστέρηση στο σχεδιασμό για τη λειτουργία συνδυασμένου κόμβου μεταφορών στην ΠΣΤΕ ☐ Η μειωμένη χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων τα τελευταία χρόνια, λόγω των οικονομικής κατάστασης της χώρας ☐ Περιορισμοί στην επέκταση, ορθολογική οργάνωση και αξιοποίηση χώρων των λιμένων λόγω άμεσης επαφής με τον περιβάλλοντα αστικό ιστό. ☐ Ανεπαρκής διασύνδεση των λιμανιών της ηπειρωτικής Ελλάδας με τα χερσαία και εναέρια δίκτυα μεταφορών περιορίζοντας έτσι τη δυνατότητα συνδυασμένων μεταφορών για επιβάτες – τουρίστες και εμπορεύματα.
	<p style="text-align: center;">Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Η αξιοποίηση πόρων μέσω κοινοτικών κονδυλίων της περιόδου 2014-2020, αλλά και μέσω εθνικών κονδυλίων για την βελτίωση των οδικών και λιμενικών υποδομών σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες ☐ Οι πολιτικές της Ε.Ε για συνδυασμένες μεταφορές & Διευρωπαϊκά Δίκτυα ☐ Η προώθηση πολιτικών από την Ε.Ε. οι οποίες ευνοούν την βελτίωση της ασφάλειας και του περιβάλλοντος στις λιμενικές ζώνες 	<p style="text-align: center;">Απειλές</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες αποδυναμώνουν τη συνοχή της Περιφέρειας ☐ Η οικονομική κρίση που διέρχεται η χώρα τα τελευταία χρόνια ☐ Η γειτνίαση με την Αττική η οποία δημιουργεί «εξάρτηση» από αυτή, αλλά είναι και πηγή δυνητικών πλεονεκτημάτων. Η μείωση των αρνητικών και η μεγιστοποίηση των θετικών απαιτεί μια συνειδητή διαπεριφερειακή στρατηγική, ☐ Πολύπλοκες, χρονοβόρες διαδικασίες έγκρισης, χρηματοδότησης, ωρίμανσης έργων (πληθώρα αδειοδοτήσεων κλπ.).
ΧΩΡΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ – ΑΣΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ	<p style="text-align: center;">Δυνατά σημεία</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Νέες αρμοδιότητες της Περιφέρειας και δυνατότητα ουσιαστικής και τεκμηριωμένης συμμετοχής της στις διαδικασίες της επικείμενης αναθεώρησης του Περιφερειακού Χωροταξικού Σχεδιασμού 	<p style="text-align: center;">Αδύνατα Σημεία</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Υστέρηση στην ολοκλήρωση και έγκριση μελετών χωροταξικού σχεδιασμού και πολεοδόμησης. ☐ Υστέρηση στον σχεδιασμό και στην προκήρυξη μελετών χωροταξικού σχεδιασμού. (ΓΠΣ/ΣΧΟΑΠ)

	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Με την έγκριση των ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ προκύπτουν θεσμοθετημένοι υποδοχείς δραστηριοτήτων. ☒ Ύπαρξη σημαντικών αποθεμάτων γης που δημιουργούν ευκαιρίες για την πολεοδομική και κοινωνική – κοινωνική αναβάθμιση. ☒ Σημαντική πρόοδος για την εκπόνηση ΓΠΣ και ΣΧΟΑΑΠ, μέσω του Περιφερειακού Προγράμματος Στερεάς Ελλάδας ☒ Εξειδικευμένο στελεχιακό Δυναμικό 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Η άτυπη βιομηχανική περιοχή Οινοφύτων- Σχηματαρίου ☒ Άναρχη ανάπτυξη με αλληλοσυγκρουόμενες κατευθύνσεις στην οργάνωση υποδοχέων παραγωγικών δραστηριοτήτων. ☒ Έλλειμμα σχεδιασμού σε περιοχές ειδικού ενδιαφέροντος (περιοχές του Δικτύου NATURA 2000). ☒ Υποστελέχωση υπηρεσιών της αυτοδιοίκησης και έλλειψη κατάλληλων εργαλείων και μεθόδων για τον χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό. ☒ Ατελής μηχανισμός παρακολούθησης και εφαρμογής των ρυθμίσεων σε επίπεδο Περιφέρειας. ☒ Έλλειμμα σχεδιασμού σε περιοχές ειδικού ενδιαφέροντος (περιοχές του Δικτύου NATURA 2000, παράκτιες, νησιωτικές, ορεινές)
	Ευκαιρίες	Απειλές
	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Η αναθεώρηση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις χωροταξικής οργάνωσης και ανάπτυξης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ☒ Αξιοποίηση των κατευθύνσεων των Ειδικών Χωροταξικών Πλαισίων ☒ Αξιοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας 2014-2019 και λοιπών χρηματοδοτικών εργαλείων ☒ Επιμόρφωση υπαλληλικού δυναμικού, παρακολούθηση επιμορφωτικών σεμιναρίων άλλων φορέων π.χ. ΤΕΕ, ΕΜΠ κλπ. ☒ Αξιοποίηση του εξειδικευμένου υπαλληλικού δυναμικού. ☒ Αξιοποίηση των εργαλείων της ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2020 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έχει ελάχιστες αρμοδιότητες σχετικά με την εκπόνηση χωροταξικών και πολεοδομικών μελετών. ☒ Απουσία ουσιαστικής συνεργασίας με κεντρικούς φορείς για την προώθηση χωροταξικών μελετών αρμοδιότητας τους. ☒ Δυσχέρεια στην διαβούλευση κεντρικών φορέων με την Περιφέρεια για τις διαδικασίες εκπόνησης υπερκείμενου χωροταξικού σχεδιασμού (Γενικά και Ειδικά Χωροταξικά) ☒ Χρονοβόρες διαδικασίες & απαίτηση σημαντικών οικονομικών πόρων για την προώθηση του πολεοδομικού σχεδιασμού ☒ Αυθαίρετη δόμηση, ειδικά στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις και στην παραθεριστική κατοικία. ☒ Περίπλοκο θεσμικό πλαίσιο στα θέματα χωροταξίας και περιβάλλοντος με συχνές επικαλύψεις. ☒ Μεγάλες καθυστερήσεις στον έλεγχο και έγκριση των μελετών χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού.

Κρίσιμα Ζητήματα

Από την ανωτέρω αναλυτική καταγραφή των προβλημάτων, περιορισμών, δυνατοτήτων και ευκαιριών που καταγράφονται για την Περιφέρεια, όπως αποτυπώθηκαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες στα αντίστοιχα ερωτηματολόγια,, προκύπτουν τα κρίσιμα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Τα ζητήματα αυτά καταγράφονται ως εξής:

ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- ⊙ Σχεδιασμός και εφαρμογή ολοκληρωμένης στρατηγικής για το περιβάλλον με σκοπό την προστασία, ανάδειξη και η αειφορική οικονομική αξιοποίηση της υψηλής αξίας φυσικής κληρονομιάς της ΠΣΤΕ. Άλλωστε η αειφορική διαχείριση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς αποκτά σήμερα ιδιαίτερη σημασία στο πλαίσιο της χάραξης αναπτυξιακής πολιτικής, στοιχείο που αποτυπώνεται στον προοδευτικά αυξανόμενο αριθμό πολιτικών, προγραμμάτων και έργων προστασίας, ανάδειξης και αξιοποίησής της και αντανακλά την κατανόηση του ρόλου των φυσικών και πολιτιστικών πόρων ως μοχλού ανάπτυξης, αλλά και διαφύλαξης της ταυτότητας περιφερειακών και αστικών χωρικών ενότητων.
- ⊙ Αντιμετώπιση των πιέσεων που υφίσταται η βιοποικιλότητα και η ποιότητα του εδάφους από την ανθρωπογενή δραστηριότητα, ειδικά στις αγροτικές και παράκτιες περιοχές
- ⊙ Πρόληψη και διαχείριση περιβαλλοντικών κινδύνων και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Ιδιαίτερα απαιτείται η κατασκευή και δρομολόγηση των απαιτούμενων εγγειοβελτιωτικών, αρδευτικών, αντιπλημμυρικών έργων καθώς και έργων αναδάσμου για την αντιμετώπιση των ακραίων καιρικών φαινομένων αγροτικές, αστικές και ημιαστικές περιοχές της Περιφέρειας που πλήττονται από πλημμύρες. Προώθηση
- ⊙ Ολοκλήρωση έργων που αφορούν την επάρκεια της Περιφέρειας σε πόσιμο νερό, την άρδευση, τον εκσυγχρονισμό των υποδομών της και την υιοθέτηση ορθών γεωργικών πρακτικών, που μειώνουν τις απολήψεις αρδευτικού νερού, την ολοκλήρωση των αποχετευτικών δικτύων και τη σύνδεσή τους με εγκαταστάσεις διαχείρισης λυμάτων.
- ⊙ Πρόληψη της ποσοτικής και ποιοτικής υποβάθμισης των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων και η προοδευτική μείωση της ρύπανσης των, με την εφαρμογή σύγχρονων τεχνολογιών για την προστασία της ποιότητας & τον περιορισμό της σπατάλης και διαχείρισή τους σύμφωνα με τα «Σχέδια ολοκληρωμένης διαχείρισης των αντίστοιχων λεκανών απορροής.
- ⊙ Διασφάλιση της προστασίας της ατμόσφαιρας και των υδάτων μέσω ανάπτυξης δικτύων παρακολούθησης των πηγών της μόλυνσης με τη αξιοποίηση σύγχρονων τεχνολογιών
- ⊙ Αποκατάσταση Μεταλλείων - Λατομείων
- ⊙ Εφαρμογή σύγχρονης και ολοκληρωμένης Διαχείρισης απορριμμάτων, στα πλαίσια του εγκεκριμένου ΠεΣΔΑ και στα πλαίσια του επικαιροποιημένου που θα προκύψει
- ⊙ Ασφαλής διαχείριση των Νοσοκομειακών και Βιομηχανικών αποβλήτων – κυρίως των επικίνδυνων χημικών αποβλήτων (καταλύτες, διαλύτες, ελαιώδη, κατάλοιπα, χημικά κατάλοιπα) που αποτελούν σημαντικό κίνδυνο για την δημόσια υγεία και την τοπική οικονομία .
- ⊙ Επέκταση των προγραμμάτων ανακύκλωσης, και επανάχρησης υλικών
- ⊙ Προώθηση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, της ευαισθητοποίησης των πολιτών και του εθελοντισμού.
- ⊙ Υποστήριξη και αναβάθμιση των υποδομών και των εξοπλισμών των φορέων και των μονάδων πολιτικής προστασίας και προώθηση ολοκληρωμένων σχεδίων για πρόληψη, αποκατάσταση και διαχείριση κινδύνων και καταστροφών.
- ⊙ Χαρτογράφηση των επικίνδυνων περιοχών και δρομολόγηση μελετών και έργων στις περιοχές που παρατηρούνται επαναλαμβανόμενα προβλήματα σε ακραία καιρικά φαινόμενα.
- ⊙ Προώθηση του Εθελοντισμού και συνεργασία με εθελοντικές οργανώσεις για την πολιτική προστασία της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας
- ⊙ Τον περιορισμό της κατανάλωσης συμβατικής ενέργειας μέσω της εφαρμογής προγραμμάτων μείωσης της

- κατανάλωσης και αύξησης της ενεργειακής απόδοσης, της αξιοποίησης των ΑΠΕ
- ⊙ Στην κατεύθυνση αυτή αναπτυξιακές ανάγκες για την ΠΣΤΕ αποτελούν η εφαρμογή του Χωροταξικού και Πολεοδομικού Σχεδιασμού και η αποτελεσματική ενίσχυση των μηχανισμών και θεσμών άσκησης περιβαλλοντικής πολιτικής και νομοθεσίας, μέσω και της ενίσχυσης των αντίστοιχων διοικητικών δομών
 - ⊙ Επιβολή Περιβαλλοντικής νομοθεσίας που να μην περιορίζεται μόνο στους ελέγχους για τη διαπίστωση περιβαλλοντικών παραβάσεων και επιβολή κυρώσεων, αλλά και την υλοποίηση περιβαλλοντικής πολιτικής υπό το πνεύμα συνεργασίας των διαφόρων βαθμίδων εξουσίας.
 - ⊙ Σύνθεση των υπαρχόντων επιμέρους μελετών για την καταγραφή του φυσικού ανθρωπογενούς περιβάλλοντος όλης της περιφέρειας, με αποτέλεσμα να προκύψουν συνεχιζόμενα έργα σχετικά με τη διαχείριση των πληροφοριών μέσω GIS.
 - ⊙ Προτείνεται η δημιουργία στον ιστότοπο της Περιφέρειας πύλης εισόδου για αποτύπωση όλων των πληροφοριών του περιβάλλοντος καθώς επίσης και την καταγραφή όλων των αδειοδοτήσεων, ελέγχων και προστίμων που επιβάλλονται.

ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

- ⊙ Τα έργα μεταφορών ΔΕΔ-Μ (οδικά – σιδηροδρομικά – κόμβος συνδυασμένων μεταφορών Λαμίας) και η προώθηση πολιτικών εδαφικής συνοχής με βάση τα αστικά κέντρα και τους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας της Περιφέρειας, που συνδέονται με το ρόλο των κέντρων που προωθεί το ΠΠΧΣΑΑ και ιδίως της Λαμίας (πρωτεύον στόχος) έχουν πρωτεύουσα προτεραιότητα στον προγραμματισμό.
- ⊙ Εντατικοποίηση και ολοκλήρωση των οδικών αξόνων του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ), κορμού και διευρυμένου και των οδικών αξόνων διασύνδεσης αυτών, καθώς και των υποδομών «του κόμβου» της περιφερειακής πρωτεύουσας της Λαμίας (ολοκλήρωση των Έργων Προτεραιότητας
- ⊙ Ολοκλήρωση των έργων του Διευρωπαϊκού σιδηροδρομικού δικτύου και χρήση του σιδηροδρόμου στα πλαίσια ενός συστήματος συνδυασμένων μεταφορών
- ⊙ Ένταξη στον εθνικό / ευρωπαϊκό/διεθνή χώρο μέσω της Λειτουργικής Αστικής Περιοχής (ΛΑΠ) της Λαμίας ως πρωτεύοντος πόλου ως εθνικού / διεθνούς / ευρωπαϊκής εμβέλειας Κόμβου Συνδυασμένων Μεταφορών
- ⊙ Ένταξη ως ειδικού πόλου της ΛΑΠ της Χαλκίδας ως ειδικού πόλου «αποκέντρωσης» της Μητροπολιτικής Περιοχής της Αθήνας (στην οποία δεν εντάσσεται αλλά είναι σε σχέση διαπεριφερειακών ανταλλαγών)
- ⊙ Βελτίωση – αναβάθμιση των κύριων λιμενικών υποδομών της Περιφέρειας
- ⊙ Ολοκλήρωση των μελετών βελτίωσης των κύριων οδικών αξόνων της Περιφέρειας που συντονίζονται από το Υπουργείο Υποδομών
- ⊙ Βελτίωση του περιφερειακού επαρχιακού οδικού δικτύου

ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

- ⊙ Ολοκλήρωση της διαδικασίας Επικαιροποίησης του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, ολοκλήρωση χωροταξικών και πολεοδομικών μελετών, εκπόνηση χωροταξικών μελετών και ακθορισμός ζωνών προστασίας σύμφωνα με το νέο νομοθετικό πλαίσιο
- ⊙ Εξειδίκευση των περιοχών της ΠΣΤΕ που δύναται να εφαρμόσουν τα εργαλεία της χωρικής συνοχής (ΤΑΠ/ΤΟΚ, Βιώσιμη Ανάπτυξη, Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ)
- ⊙ Κατάρτιση και εφαρμογή Τοπικών Προγραμμάτων Ανάπτυξης στο πλαίσιο Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων στο Χώρο
- ⊙ Δρομολόγηση της ολοκλήρωσης των μελετών και έγκρισης των ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ.
- ⊙ Προώθηση διαδικασιών για σύνταξη ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ κατά προτεραιότητα σε Δ.Ε. Καλλικράτειων Δήμων που δεν έχουν ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ.
- ⊙ Προώθηση σε συνεργασία με τους ΟΤΑ Α' της διαδικασίας έγκρισης των ιστορικών κέντρων των πόλεων.
- ⊙ Προώθηση και εκπόνησης Μελέτης Εμπορευματικού Κέντρου στην Λαμία. Και εμπορευματικού κέντρου αγροτικών προϊόντων στη Βοιωτία
- ⊙ Ενίσχυση των υπηρεσιών με προσωπικό και καθιέρωση δομών ελέγχου και παρέμβασης στο σχεδιασμό.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2014-2019

Α' ΦΑΣΗ: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

3.2. Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης στην θεματική ενότητα «ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ – ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ»

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

ΤΟΜΕΑΣ	Δυνατότητες και Ευκαιρίες	Προβλήματα και Περιορισμοί
	Δυνατά Σημεία	Αδυναμίες
<p>ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Σημαντικά πλεονεκτήματά στο πρωτογενή τομέα: αξιόλογες πεδινές εκτάσεις, μεγάλη έκταση γης υψηλής παραγωγικότητας, που υποστηρίζονται σε μεγάλο μέρος τους από δυναμικούς περιφερειακούς υδάτινους πόρους ☐ Ύπαρξη επώνυμων ΠΟΠ τα οποία συμπεριλαμβάνονται και στο καλάθι της ΠΣΤΕ ☐ Ανάπτυξη νέων δυναμικών καλλιεργειών ☐ Ύπαρξη σημαντικού αριθμού νέων αγροτών εξοικειωμένων με τη τεχνολογία και τις νέες μεθόδους καλλιέργειας ☐ Εμπειρία σε καλλιέργειες βιολογικής γεωργίας. ☐ Σύσταση της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης για την προώθηση του καλαθιού προϊόντων της ΠΣΤΕ ☐ Ανεπτυγμένη δραστηριότητα στον τομέα των υδατοκαλλιεργειών (εξαγωγική) ☐ Εξασφάλιση λόγω γεωγραφικής θέσης σημαντικής θαλάσσιας έκτασης ☐ .Υψηλή ποιότητα των αλιευτικών προϊόντων ☐ Εκσυγχρονισμός υφισταμένων και δημιουργία νέων αλιευτικών καταφυγίων ☐ Σύγχρονες και υψηλού βαθμού ανταγωνιστικότητας εγκαταστάσεις στον τομέα των υδατοκαλλιεργειών και αναπτυγμένη αλιεία. ☐ Ανάπτυξη επιχειρήσεων αλιείας σε περισσότερες περιοχές της Περιφέρειας ☐ Η συνεχιζόμενη Κοινοτική χρηματοδότηση της νέας προγραμματικής περιόδου 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Υψηλή εξάρτηση από παραδοσιακές και επιδοτούμενες καλλιέργειες, καθώς και προϊόντα που αλλάζουν ριζικά στο πλαίσιο της νέας ΚΑΠ, ☐ Μικρό μέγεθος, πολυτεμαχισμός των εκμεταλλεύσεων και καθεστώς ιδιοκτησίας, περιορίζουν τις δυνατότητες παραγωγικών επενδύσεων εκσυγχρονισμού των εκμεταλλεύσεων. ☐ Γήρανση του πληθυσμού που απασχολείται στον πρωτογενή τομέα ☐ Έλλειψη μηχανισμών και θεσμών υποστήριξης, καθοδήγησης, πληροφόρησης και διάχυσης της καινοτομίας στον πρωτογενή τομέα ☐ Έλλειψη δομών εμπορίας για την απορρόφηση των προϊόντων στην τοπική αγορά ☐ Χαμηλό επίπεδο κατάρτισης των νέων παραγωγών και εκσυγχρονισμού των ΜΜΕ του αγροδιατροφικού τομέα ☐ Αδύναμοι γεωργικοί συνεταιρισμοί ελάχιστες ομάδες παραγωγών ☐ Ανυπαρξία καθετοποιημένων μονάδων γεωργίας και αλιείας, κτηνοτροφίας ☐ Μη αποτελεσματική διαχείριση των παρεχομένων δημοσίων εκτάσεων ☐ Ανάγκη καταπολέμησης εχθρών και ασθενειών στη φυτική παραγωγή. ☐ Δυσκολία χωροθέτησης – αδειοδότησης εγκαταστάσεων νέων κτηνοτροφικών μονάδων και κυρίως, μετεγκατάστασης υφισταμένων, λόγω απουσίας ειδικού χωροταξικού πλαισίου. ☐ Αποχώρηση από το επάγγελμα του κτηνοτρόφου ολόένα

		<p>και μεγαλύτερου ενεργά οικονομικού πληθυσμού και μη είσοδος στο επάγγελμα νέων κτηνοτρόφων.</p> <ul style="list-style-type: none"> Μικρός βαθμός σύγχρονης εκμηχάνισης της κτηνοτροφίας (κυρίως στην αιγοπροβατοτροφία) . Ελλείψεις σε ερευνητικά ιδρύματα Η διαχείριση / κατανομή των βοσκοτόπων – δικαιώματα χρήσης της βοσκής σε κτηνοτρόφους. Μη ψηφιοποίηση Αποφάσεων και εγγράφων παραχωρημένων εκτάσεων σε κληρούχους είτε από το Υπουργείο Γεωργίας, είτε από διανομές πρώην Αποξηραμένης Λίμνης Κωπαΐδας, με συνέπεια τη μη αποτελεσματική διαχείριση των παραχωρημένων εκτάσεων Κατακερματισμός αρμοδιοτήτων με αποτέλεσμα απώλειες εργατοωρών, πόρων και την μη ικανοποιητική αντιμετώπιση θεμάτων που επιτείνεται με την διασπορά υπηρεσιών προς εξυπηρέτηση αγροτών (ΟΠΕΚΕΠΕ, ΕΛΓΑ, ΔΑΟΚ, Δ.Ο.Υ. κ.λ.π.) Μη αποτελεσματική διαχείριση των παραχωρημένων εκτάσεων Επικάλυψη αρμοδιοτήτων με την Αποκεντρωμένη Διοίκηση σε θέματα Αγροτικής Ανάπτυξης κ.λ.π.
	<p style="text-align: center;">Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none"> Αξιοποίηση των νέων δεδομένων που δημιουργεί η νέα ΚΑΠ και της έμφασης της ΕΕ στην κατεύθυνση της αειφόρου ανάπτυξης της γεωργία Δημιουργία νέου αναπτυξιακού προτύπου με επίκεντρο την αγροτική παραγωγή και την ανάπτυξη δορυφορικών, συμπληρωματικών δραστηριοτήτων μεταποίησης, τουρισμού και υπηρεσιών Προαγωγής καινοτόμων δραστηριοτήτων -ορθών γεωργικών πρακτικών (συμβολαιακή γεωργία). Η συνεχιζόμενη Κοινοτική χρηματοδότηση της νέας προγραμματικής περιόδου: με την αξιοποίηση των πόρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 και την αξιοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος Π.Σ.Ε. 2014-2020 (RIS3) έξυπνη 	<p style="text-align: center;">Απειλές</p> <ul style="list-style-type: none"> Φαινόμενα περιβαλλοντικής επιβάρυνσης από τη χρήση φυτοφαρμάκων / λιπασμάτων Παρατεταμένη ύφεση και μη ευνοϊκό περιβάλλον ανάπτυξης και χρηματοδότησης επιχειρηματικών πρωτοβουλιών Υπάρχει ανταγωνιστική χρήση της γης υψηλής παραγωγικότητας με άλλες χρήσεις (ΑΠΕ, Τουρισμός). Χαμηλή επαγγελματική εξειδίκευση των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα, έλλειψη δεξιοτήτων και γήρανση του αγροτικού πληθυσμού, απροθυμία των νέων να ασχοληθούν με τη γεωργία. Απουσία σαφούς πολιτικής δράσεων και επαρκούς καθοδήγησης στον τομέα γεωργίας αλιείας και υδατοκαλλιεργειών

	<p>εξειδίκευση</p> <ul style="list-style-type: none"> Το γεωγραφικό πλεονέκτημα της Περιφέρειας καθιστά τα συστήματα παραγωγής προσβάσιμα στις εθνικές και διεθνείς αγορές τόσο των γεωργικών προϊόντων. Τα μικροκλίματα και το πολυσχιδές ανάγλυφο επιτρέπουν την διαφοροποίηση σημαντικών τοπικών προϊόντων Σχεδιασμός και ολοκλήρωση έργων υποδομής γεωργικού τομέα (αρδευτικά αντιπλημμυρικά έργα, φράγματα) και υλοποίηση έργων υποδομής για την προώθηση των αγροτικών προϊόντων (δημοπρατήριο) Συνεργασία με εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα και ενσωμάτωση σύγχρονων πρακτικών και τεχνολογιών στις παραγωγικές διαδικασίες Αξιοποίηση της αυξανόμενης ζήτησης για παραγωγή βιολογικών προϊόντων και προώθηση βιολογικών καλλιεργειών Εκπόνηση μελετών βοσκοϊκανότητας και ορισμός βοσκοτόπων. Προώθηση προγραμμάτων βιολογικής κτηνοτροφίας. Χωροθέτηση πεδίων ανάπτυξης δραστηριότητας στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας –καθορισμός περιοχών σε περιφερειακό επίπεδο Κατάρτιση εδαφολογικών χαρτών για συμβουλευτική λίπανση με χρήση λογισμικού Αξιοποίηση της γεωθερμίας όπου υπάρχει δυνατότητα Εξορθολογισμός των συστημάτων άρδευσης. Αξιοποίηση του Καλλιεργητικού πλάνου της Περιφέρειας και ολοκλήρωση σύστασης της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης της Π.Στ.Ε. για αναγνωρισιμότητα και προώθηση των προϊόντων του αγροτικού καλαθιού της. Ανάλυση δράσεων για αύξηση της προστιθέμενης αξίας των αγροτικών προϊόντων της Περιφέρειας μας	<ul style="list-style-type: none"> Τοπικές αντιδράσεις στη χωροθέτηση παραγωγικών δραστηριοτήτων (π.χ υδατοκαλλιέργειες) Υψηλό κόστος εισροών παραγωγής συμπεριλαμβανομένων των καυσίμων, ηλεκτρικής ενέργειας καθώς και των εφοδίων και των ζωοτροφών. .Επικάλυψη αρμοδιοτήτων με την Αποκεντρωμένη Διοίκηση σε θέματα Αγροτικής Ανάπτυξης κ.λ.π.
--	--	---

	<p>με ενίσχυση της τυποποίησης και της μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Βελτίωση της προβολής της προώθησης των προϊόντων του πρωτογενούς τομέα ☒ Σύνδεση τοπικής παραγωγής με υλικά και άυλα στοιχεία του τοπικού πολιτισμού εμπλουτίζοντας το τοπικό τουριστικό προϊόν, δρόμοι του κρασιού, δρόμοι της ελιάς κ.λ.π. ☒ Δημιουργία εμπορευματικού- διαμετακομιστικού κέντρου αγροτικών προϊόντων στη Βοιωτία 	
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ/ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	Δυνατά Σημεία	Αδυναμίες
	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Πολιτική βούληση και προτεραιότητα της Περιφερειακής Αρχής για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας, την προσέλκυση Επενδύσεων και την προβολή της Περιφέρειας ως τόπου εγκατάστασης Επιχειρήσεων, με έμφαση στην καινοτομία, στην πράσινη επιχειρηματικότητα και στην παροχή έδρας σε μεγάλες επιχειρήσεις ☒ Πρόταση για λειτουργία της Λαμίας ως εμπορευματικό διαμετακομιστικό Κέντρο ☒ Κεντροβαρής θέση της Περιφέρειας ☒ Ύπαρξη μεγάλων μονάδων στη μεταποίηση. ☒ Ύπαρξη εργατικού δυναμικού σημαντικής εξειδίκευσης ☒ Ύπαρξη μεγάλων μονάδων στη μεταποίηση προϊόντων του πρωτογενούς τομέα ☒ Ύπαρξη σημαντικού αριθμού εξαγωγικών επιχειρήσεων 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Ανεπαρκής εξωστρέφεια/ δικτύωση ΜΜΕ. ☒ Μειωμένη διεθνής ανταγωνιστικότητα ☒ Μικρό μερίδιο τομέων και προϊόντων τεχνολογικής έντασης. ☒ Ελλείψεις στις ερευνητικές υποδομές. ☒ Ανεπαρκής σύνδεση ETA με τις επιχειρήσεις. ☒ Περιορισμένη διάχυση και χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών. ☒ Ανεπαρκής ανάπτυξη υπηρεσιών προς επιχειρήσεις ☒ Έλλειψη χρηματοδοτικών εργαλείων για την κάλυψη των αναγκών των μεταποιητικών επιχειρήσεων. ☒ Σημαντική μείωση της εσωτερικής ζήτησης
	Ευκαιρίες	Απειλές
	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος και μηχανισμών για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων στην περιφέρεια ☒ Σημαντικές υποδομές ☒ Εισαγωγή τεχνολογίας ☒ Δυνατότητα ανάληψης συντονισμένων δράσεων 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Πτωτική τάση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ μετά το 2009. ☒ Αυξανόμενο ποσοστό ανεργίας. ☒ Σημαντική μείωση της εσωτερικής ζήτησης. ☒ Μετανάστευση οικονομικών μονάδων σε γειτονικές βαλκανικές χώρες. ☒ Απαξίωση / αδράνεια βιομηχανικών υποδομών.

	<p>τόνωσης των υποδομών επιχειρηματικότητας και τοπικών πρωτοβουλιών για την τόνωση της απασχόλησης μέσω της συνεργασίας της Περιφέρειας με τους ΟΤΑ Α΄ βαθμού</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Συνεργασία με Τράπεζες και Επιμελητήρια για την προσέλκυση νέων επενδύσεων ☒ Η συνεχιζόμενη Κοινοτική χρηματοδότηση της νέας προγραμματικής περιόδου ☒ Συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομίας και τις τοπικές Αρχές για την εξυγίανση των άτυπων Βιομηχανικών συγκεντρώσεων 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Διαρθρωτικές αδυναμίες και πιέσεις στη μεταποίηση. ☒ Ασταθές οικονομικό περιβάλλον ☒ Παραγωγή προϊόντων χαμηλής ποιότητας λόγω των οικονομικών δυσχερειών, που προέκυψαν από την ύφεση ☒ Εμφάνιση φαινομένων δυϊσμού
ΕΝΕΡΓΕΙΑ/ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ /ΑΠΕ	Δυνατά σημεία	Αδύνατα Σημεία
	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Αξιόλογο αιολικό δυναμικό ☒ Ύπαρξη αξιοποιήσιμων γεωθερμικών πεδίων ☒ Αειφόρος αξιοποίηση του πολύ καλού αιολικού δυναμικού (χερσαίου και υπεράκτιου). ☒ Αξιοποίηση ηλιακής, γεωθερμικής και υδροηλεκτρικής ενέργειας 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Περιορισμένη αξιοποίηση εναλλακτικών μορφών ενέργειας και κυρίως της γεωθερμίας. ☒ Έλλειψη περιφερειακής πολιτικής και χωροταξικού σχεδίου για την ενέργεια. ☒ Υψηλό κόστος διασύνδεσης.
	Ευκαιρίες	Απειλές
	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Επέκταση δικτύου αγωγών φυσικού αερίου στο σύνολο της Περιφέρειας σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Τοπικές αντιδράσεις στη χωροθέτηση παραγωγικών δραστηριοτήτων (ΑΠΕ)
ΕΡΕΥΝΑ / ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΤΠΕ	<p style="text-align: center;">Δυνατά Σημεία</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Ύπαρξη ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας) καθώς και το Ινστιτούτο Καινοτομίας. ☒ Ύπαρξη μεγάλων εταιρειών με εξειδικευμένα τμήματα έρευνας και ανάπτυξης ☒ Παραγωγή ποιοτικών προϊόντων με δυνατότητα εξαγωγών ☒ Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων χρησιμοποιεί τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών ☒ Σχετικά επαρκείς δικτυακές υποδομές ☒ Αναπτυσσόμενο δίκτυο τηλεπικοινωνιών – 	<p style="text-align: center;">Αδυναμίες</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Ασταθές περιβάλλον – μειωμένη προσδοκία για νέες καινοτόμες δράσεις ☒ Απουσία ερευνητικών ιδρυμάτων ☒ Μικρή εμπειρία της Περιφέρειας σε ανάπτυξη στρατηγικής για έρευνα και καινοτομία λόγω της ανάληψης αυτής της αρμοδιότητας από τα Τομεακά ΕΠ κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους. ☒ Ανυπαρξία σαφούς πλάνου ιεράρχησης και προτεραιοτήτων επενδύσεων έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας ☒ Περιορισμένη διάχυση και χρήση ΤΠΕ στον πληθυσμό (ειδικά μεγάλης ηλικίας)

	<p>αυξανόμενες δυνατότητες εξυπηρέτησης από τα ευρυζωνικά δίκτυα</p> <ul style="list-style-type: none">Η δημιουργία μίας περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης για την έρευνα και την καινοτομία, εναρμονισμένη με την αντίστοιχη εθνική	<ul style="list-style-type: none">Ύπαρξη αγροτικών και ορεινών περιοχών χωρίς πρόσβαση σε υποδομές ΤΠΕ
	Ευκαιρίες	Απειλές
	<ul style="list-style-type: none">Η συνεχιζόμενη Κοινοτική χρηματοδότηση της νέας προγραμματικής περιόδουΑξιοποίηση και υποστήριξη εταιρειών υψηλής εξειδίκευσης, που είναι εγκατεστημένες στις ΒΙΠΕ Βοιωτίας και ΕυβοίαςΑξιοποίηση εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού της ΠεριφέρειαςΠλήρης αξιοποίηση δικτύων οπτικών ινώνΔιεύρυνση καταναλωτικού κοινού μέσω χρήσης ηλεκτρονικού εμπορίουΜείωση λειτουργικού κόστους επιχειρήσεων και δημοσίου με χρήση εφαρμογών ΤΠΕΑνάπτυξη τεχνολογιών τηλεκπαίδευσης, τηλεργασίας, τηλεϊατρικής κλπΠροβολή πολιτιστικών και τουριστικών πόρων με τη χρήση ΤΠΕ	<ul style="list-style-type: none">Εμβάθυνση οικονομικής ύφεσηςΚίνδυνος αστοχίας των νέων δράσεων αν δεν εκπονηθεί λεπτομερές σχέδιο δράσης.Αδυναμία αποτελεσματικής διασύνδεσης τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τις επιχειρήσεις.Δημιουργία χάσματος υπηρεσιών μεταξύ χρηστών και μη των εφαρμογών ΤΠΕΑπώλεια θέσεων εργασίας
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	Δυνατά σημεία	Αδύνατα Σημεία
	<ul style="list-style-type: none">Αξιόλογο φυσικό και πολιτιστικό απόθεμα για την ανάπτυξη όλων των μορφών τουρισμούΠολλαπλές επιλογές διαφορετικού τύπου τουριστικών προορισμώνΎπαρξη των λιμανιών που μπορεί να λειτουργήσουν για την κρουαζιέραΑναγνωρισμένοι διεθνώς πολιτιστικοί χώροιΑνάληψη πρωτοβουλιών για ανάδειξη της χώρας μας ως σημαντικού τουριστικού προορισμού με συμμετοχή σε διεθνής εκθέσεις τουρισμού (Βερολίνο, Ρωσία)Δυνατότητα ανάληψης Πρωτοβουλίας από την Αιρετή	<ul style="list-style-type: none">Διαρθρωτικές αδυναμίες τουριστικού τομέα.Χαμηλός βαθμός διαφοροποίησης τουριστικού προϊόντος και έλλειψη σύνθετων τουριστικών προϊόντωνΠεριορισμένη αξιοποίηση του Πολιτιστικού Αποθέματος για την ενίσχυση της ταυτότητας της Περιφέρειας και τον εμπλουτισμό του Τουριστικού ΠροϊόντοςΧαμηλός βαθμός διασύνδεσης τουριστικής δραστηριότητας με κλάδους της τοπικής οικονομίαςΧαμηλή ποιότητα τουριστικών υποδομώνΈλλειψη συνολικού και διευρυμένου (με τη συμμετοχή των Φορέων και των Δήμων της Περιφέρειας) σχεδίου Τουριστικής Ανάπτυξης).

	<ul style="list-style-type: none"> Περιφέρεια για τη συγκρότηση Συλλογικών Οργάνων σε επίπεδο Περιφέρειας και προώθησης των θεμάτων του Τουρισμού. σε συνδυασμό με την ύπαρξη θεματικού Αντιπεριφερειάρχη. Προκήρυξη έργου τουριστικής προβολής Της Περιφέρειας Δυνατότητες ανάδειξης και αξιοποίησης πολιτιστικού τουρισμού στη Στερεά Ελλάδα, με μεγάλο πλεονέκτημα τη γειτνίαση με την Αττική και την κεντροβαρική της θέση στη χώρα Σύνδεση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων με τον τουρισμό, δημιουργώντας εναλλακτικές μορφές τουρισμού, 	<ul style="list-style-type: none"> Έλλειψη Περιφερειακού συντονιστικού-καθοδηγητικού οργάνου για την ανάπτυξη και τη διαχείριση ειδικών υποδομών τουριστικής ανάπτυξης: συνεδριακός, αστικός, θαλάσσιος, κρουαζιερόπλοια, διαχείριση επισκεπτών, νέες υπηρεσίες και προϊόντα κ.λπ. Ανάγκη εξειδίκευσης του σχεδίου ανάπτυξης πολιτιστικών υποδομών διεθνούς εμβέλειας στο σύνολο της Περιφέρειας. Μη εξειδικευμένο προσωπικό παροχής υπηρεσιών
	Ευκαιρίες	Απειλές
	<ul style="list-style-type: none"> Αυξανόμενη ζήτηση νέων μορφών τουρισμού. Διοργάνωση Διεθνούς γεγονότος σε συνδυασμό με τους πολιτιστικούς πόρους της Περιφέρειας Σχεδιασμός νέου προτύπου τουριστικής ανάπτυξης και ισχυρής ταυτότητας περιφερειακού τουριστικού προορισμού Ανάπτυξη διατομεακών/διακλαδικών συνεργασιών για την τόνωση της τουριστικής δραστηριότητας Κατάρτιση Στρατηγικού και Επιχειρησιακού Σχεδίου Δράσης αναφορικά με την ανάπτυξη και προώθηση του θεματικού τουρισμού στην Περιφέρεια . 	<ul style="list-style-type: none"> Εμβάθυνση οικονομικής κρίσης Μικρή διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος

Κρίσιμα Ζητήματα

Η ενίσχυση της χωρικής αυτονομίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, σε συνθήκες οικονομικής κρίσης, θα επιτευχθεί με την εντατική αξιοποίηση των συγκριτικών της πλεονεκτημάτων στο πλαίσιο έντονης διαπεριφερειακής κινητικότητας, έντονης ανταγωνιστικότητας και προώθησης της απασχόλησης.

Ειδικότερα:

- Ο Πρωτογενής τομέας, εκμεταλλευόμενος τον λανθάνοντα δυναμισμό του, πρέπει να εντατικοποιήσει τις προσπάθειες διασφάλισης της ανταγωνιστικότητας της περιφερειακής γεωργικής παραγωγής με την ενίσχυση της εμπορευματικότητας. Η ανάπτυξη των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων του πρωτογενή τομέα και της σχετιζόμενης μεταποίησης θα βασιστεί τόσο στα συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει η περιοχή, όπως η φύση, οι πρώτες ύλες και η καλλιεργητική και μεταποιητική παράδοση, όσο και στην αξιοποίηση της γνώσης και της τεχνολογίας. Έμφαση θα δοθεί στα προϊόντα που έχουν ενταχθεί στο Καλάθι της Στερεάς Ελλάδας με προτεραιότητα στα προϊόντα με εξαγωγικό προσανατολισμό και σε προϊόντα που αναδεικνύουν την ταυτότητα της περιοχής.
- Η ανάπτυξη της αγροδιατροφής, της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών αποτελούν κεντρικό συστατικό της αναπτυξιακής στρατηγικής και συμβάλει στην αύξηση της διατροφικής αυτάρκειας της περιφέρειας, στην ικανοποίηση των αναγκών της υπόλοιπης Ελλάδας και στην ανάπτυξη εξαγωγών σε αγορές εξειδικευμένες και υψηλών εισοδημάτων. Προϋπόθεση αποτελεί ο σεβασμός στο περιβάλλον, η αξιοποίηση των παραδοσιακών ποικιλιών και καλλιεργητικών τεχνικών και ο εμπλουτισμός τους με σύγχρονες γνώσεις και τεχνολογίες που θα αναζωογονήσουν την παραγωγική δραστηριότητα (καλλιέργεια και μεταποίηση τροφίμων. Άλλωστε και η αναθεώρηση της ΚΑΠ προσανατολίζει προς ανταγωνιστικά γεωργικά προϊόντα, φιλικές στο περιβάλλον μεθόδους κοινωνικά αποδεκτές. Άρα ανάγκη για συμβατικά προϊόντα με ολοκληρωμένη διαχείριση, ποιότητα, τυποποίηση και πιστοποίηση.
- Όσον αφορά την εξορυκτική δραστηριότητα πρέπει να συνεχισθεί και να αναβαθμισθεί η λειτουργία της με πλήρως εκσυγχρονισμένες δομές, με σύγχρονη χρήση νέων ΑΠΕ με εντονότερη διασύνδεση με την περιφερειακή οικονομία και σεβασμό του περιβάλλοντος.
- Ο Δευτερογενής τομέας πρέπει να λειτουργήσει όσον αφορά τη μεταποίηση της τοπικής πρωτογενούς παραγωγής με έντονα εξωστρεφή χαρακτήρα καθιερώνοντας έτσι το brand name των περιφερειακών προϊόντων στο διεθνή ανταγωνισμό και ενισχύοντας την αναγνωρισιμότητα της Περιφέρειας. Προκύπτει η ανάγκη για ενίσχυσης, εκσυγχρονισμού των υποδομών υποστήριξης της μεταποίησης, βελτίωσης των δικτύων μεταφοράς και διάθεσης των προϊόντων, απλούστευσης των διαδικασιών και του χρόνου ίδρυσης και λειτουργίας.
- Ο τομέας της Ενέργειας πρέπει να καταστεί βασικός αναπτυξιακός παράγοντας, από τη μία πλευρά με την ενίσχυση και ανάδειξη των ΑΠΕ σε πηγή πλούτου για την Περιφέρεια και από την άλλη σε σημαντικό προμηθευτή των περιφερειακών παραγωγικών δυνατοτήτων αξιοποιώντας τοπικά τις αντίστοιχες ΑΠΕ / γεωθερμία, αιολική ώστε να ισορροπεί σε θετικό ισοζύγιο τις υποχρεώσεις της Π.Ε. στην αγορά των ρύπων.
- Τέλος, όσον αφορά στον Τριτογενή τομέα πρέπει:
 - α) να ενσωματωθούν σύγχρονες μορφές Έρευνας Ανάπτυξης Καινοτομίας ΤΠΕ
 - β) να αναπτυχθούν, εντατικά, οι νέες μορφές επιλεκτικού τουρισμού και κυρίως του, θερμιαστικού τουρισμού και ιατρικού τουρισμού, ώστε να αποτελέσουν ισχυρό στοιχείο της διεθνούς αναγνωρισιμότητας της Περιφέρειας, σε συνδυασμό με την περαιτέρω αξιοποίηση και προβολή των διεθνούς εμβέλειας πόρων της στον τομέα του πολιτισμού και του χιονοδρομικού-υψηλού ορεινού τουρισμού. Απαιτείται έτσι, εκτός από τον εμπλουτισμό /διαφοροποίηση του περιφερειακού τουριστικού προϊόντος και η ολοκληρωμένη και συνεχής τουριστική προβολή της Περιφέρειας - Ενίσχυση της διεξοδικότητας της ως τουριστικού προορισμού διεθνούς εμβέλειας σε στοχευμένες ομάδες – στρατηγική ευθυγράμμιση και αξιοποίηση των οικονομικών κλίμακας από τις επιμέρους δράσεις τουριστικής προβολής. Σημαντικό ζήτημα είναι η Ενίσχυση της στρατηγικής, οργανωτικής, διοικητικής και διαθεσμικής ικανότητας της Περιφέρειας για τη συμμετοχική κινητοποίηση των φορέων που εμπλέκονται με τις τουριστικές δραστηριότητες (Οργάνωση της υλοποίησης των παρεμβάσεων στον τομέα του Τουρισμού)Επιπλέον, η ανάδειξη των παραδοσιακών ειδών και τεχνικών αποτελεί μια σημαντική συνεισφορά στη δημιουργία ενός τοπικού **brand name** και **μύθου** τα οποία είναι βασικά στοιχεία τόσο για την προώθηση των

ίδιων των προϊόντων όσο και για την ανάπτυξη του τουρισμού εμπειρίας. Η προσέγγιση αυτή επηρεάζει το σύνολο της αλυσίδας αξίας των σχετικών αγροτικών προϊόντων.

ΕΡΕΥΝΑ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Ανάγκη συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ της Περιφέρειας, των Τριτοβάθμιων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και των εμπλεκόμενων Φορέων, με στόχο την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και των υποδομών για την προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας, καθώς και την υλοποίηση των κατευθύνσεων της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, για την ανάπτυξη συγκεκριμένων τομέων που η ανάπτυξή του θα δώσει ώθηση στην αναπτυξιακή προσπάθεια της Περιφέρειας

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Τα προβλήματα που καταγράφονται στον τομέα της απασχόλησης είναι η αύξηση της ανεργίας, πριν και - ειδικά - μετά την παρούσα οικονομική συγκυρία. Παρόλα αυτά εμφανίζονται διαφοροποιήσεις μεταξύ των Περιφερειακών Ενότητων στο πλήθος, τις ηλικίες και τις ειδικότητες των ανέργων, λόγω των διαφορετικών θεσμικών και παραγωγικών δυνατοτήτων κάθε Ενότητας. Σημαντικές παράμετροι των προβλημάτων αυτών είναι η αποβιομηχάνιση, η μετακίνηση παραγωγικών μονάδων σε γειτονικές χώρες και η απασχόληση εργατικού δυναμικού από τρίτες χώρες λόγω μειωμένου μισθολογικού κόστους. Προκύπτει συνεπώς η ανάγκη για την

- Προώθηση της αυτοαπασχόλησης και της ίδρυσης μικρών ή μικρομεσαίων επιχειρήσεων, σε νέους αναδυόμενους κλάδους της οικονομίας (ο τουρισμός και ο πολιτισμός, οι συμβουλευτικές και εκπαιδευτικές υπηρεσίες, οι ΤΠΕ, η υγεία, η φροντίδα ατόμων, οι περιβαλλοντικές τεχνολογίες, οι υπηρεσίες που είναι υποστηρικτικές της παραγωγής κ.α.)
- Προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας σε τομείς που οι Περιφέρεια παρουσιάζει συγκριτικά πλεονεκτήματα, αποτελεί παράγοντα ανάσχεσης της ανεργίας και των επιπτώσεων αυτής. Στην κατεύθυνση αυτή και σε συνέχεια αντίστοιχης πρόσκλησης του Υπουργείου Εργασίας η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, κατόπιν διαβούλευσης με όλους τους ΟΤΑ και τους αντίστοιχους παραγωγικούς και κοινωνικούς φορείς της Περιφέρειας, υπέβαλε σχέδιο δράσης για την Δημιουργία και Λειτουργία του Περιφερειακού Μηχανισμού Υποστήριξης της Κοινωνικής Οικονομίας και Επιχειρηματικότητας και αναμένει την αξιολόγηση και την ένταξή του.

Το σχέδιο δράσεις προβλέπει μια σειρά ενεργειών όπως:

- Την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών για τα οφέλη που προκύπτουν από την κοινωνική επιχειρηματικότητα
- Την ανάπτυξη δράσεων διακρατικότητας για την καλύτερη αξιοποίηση της εμπειρίας άλλων κρατών μελών
- Την πληροφόρηση, παρακίνηση και υποστήριξη της εκδήλωσης τοπικών εταιρικών σχημάτων, συλλογικού και αλληλέγγυου χαρακτήρα, για την ανάπτυξη της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας
- Την παροχή συμβουλευτικών και εκπαιδευτικών υπηρεσιών, καθώς και υπηρεσιών θερμοκοιτίδας ανάπτυξης κοινωνικής επιχειρηματικότητας
- Την ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας των κοινωνικών επιχειρήσεων, μέσω της προώθησης συμφωνιών συνεργασίας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο μεταξύ των κοινωνικών επιχειρήσεων και δημοσίων οργανισμών ή ιδιωτικών επιχειρήσεων
- Την υποστήριξη των κοινωνικών επιχειρήσεων πριν και κατά τα πρώτα στάδια λειτουργίας τους (pre start and start up) λόγω των πολλαπλών προβλημάτων πρόσβασης σε εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης της κοινωνικής οικονομίας.

3.3. Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης στην θεματική ενότητα «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ, ΥΓΕΙΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ, ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ»

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ, ΥΓΕΙΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ, ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΤΟΜΕΑΣ	Δυνατότητες και Ευκαιρίες	Προβλήματα και Περιορισμοί
	Δυνατά Σημεία	Αδυναμίες
ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ/ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	<ul style="list-style-type: none"> ✎ Εκφρασμένη πολιτική βούληση για παροχή καλλίτερων και ποιοτικότερων υπηρεσιών στον πολίτη, ιδιαίτερα για τα ευάλωτα άτομα, για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού σε συνεργασία με τους Δήμους και το Υπουργείο Υγείας και της Κοινωνικής Πρόνοιας ✎ Ύπαρξη Θεματικού Αντιπεριφερειάρχη Κοινωνικής Μέριμνας ✎ Ύπαρξη ικανού αριθμού υποδομών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας υγείας, ✎ Υλοποίηση έργων στον τομέα της υγείας και κοινωνικής πρόνοιας στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007- 2013 (Νοσοκομείο Χαλκίδας, Κέντρα Υγείας, προμήθεια σύγχρονου ιατρικού εξοπλισμού). ✎ Ύπαρξη Φορέων και οργανώσεων που δραστηριοποιούνται σε θέματα υγείας, κοινωνικής μέριμνας και μπορούν να λειτουργήσουν συμπληρωματικά των δημόσιων υπηρεσιών. ✎ Πρωτοβουλία της Περιφέρειας για την συγκρότηση «Κοινωνικών Συμπράξεων» και υποβολή πρότασης στο πλαίσιο αντίστοιχης πρόσκλησης του Υπουργείου Εργασίας για την υλοποίηση του προγράμματος επισιτιστικής Βοήθειας του Ευρωπαϊκού Ταμείου (FEAD). ✎ Εποικοδομητική συνεργασία της Περιφέρειας με τους ΟΤΑ Α βαθμού αλλά και τους κοινωνικούς φορείς και εταιρείες στον τομέα της Κοινωνικής Πρόνοιας. ✎ Εξειδικευμένο, με εμπειρία (στη μεγάλη του πλειοψηφία) προσωπικό της Δ/σης Κοινωνικής Μέριμνας και Υγείας, 	<ul style="list-style-type: none"> ✎ Ελλείψεις σε βασικό εξοπλισμό (κλίνες / εξειδικευμένο εξοπλισμό ιατρικών εργαστηρίων), έλλειψη ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού ✎ Περιορισμένος αριθμός των κέντρων ψυχικής υγείας και των κέντρων αποκατάστασης και αποθεραπείας, εξειδικευμένων μονάδων υγείας ✎ Πληρότητα και μη δυνατότητα κάλυψης των απαιτήσεων του πληθυσμού σε δομές κοινωνικής φροντίδας ✎ Ελλιπείς υποδομές εξυπηρέτησης και διευκόλυνσης ΑΜΕΑ ✎ Ύπαρξη σημαντικών ανισοτήτων σε υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής πρόνοιας λόγω εδαφικής ανομοιομορφίας- Ανάγκη για κινητές μονάδες υγείας εξυπηρέτησης του πληθυσμού . ✎ Μειωμένη χρήση νέων τεχνολογιών (τηλεϊατρική) ✎ Μειωμένη έμφαση στην πρόληψη και την πρωτοβάθμια φροντίδα (αγωγή υγείας). ✎ Έλλειμμα στρατηγικού σχεδιασμού, συντονισμού και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων, ελλιπής στελέχωση αντίστοιχης οργανωτικής δομής η οποία θα μπορούσε να αναλάβει ρόλο συντονιστικό στον τομέα της υγείας και της κοινωνικής μέριμνας. ✎ Μεγάλο εύρος διοικητικών ενεργειών και ανισοβαρής απασχόληση των τμημάτων της Δ/σης Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας σε εργασίες διεκπεραιωτικού και ελεγκτικού χαρακτήρα εις βάρος εργασιών εξειδίκευσης και επιτελικού σχεδιασμού σε συνδυασμό με την απουσία σχεδιασμού επιμόρφωσης υπαλλήλων ✎ Περιορισμένες συνεργασίες με άλλες υπηρεσίες της Περιφέρειας (Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού κλπ)

	<p>με ευρύ φάσμα παρεχόμενων υπηρεσιών (προληπτική ιατρική, ψυχική υγεία, κοινωνικής επανένταξη, πρόληψη από εξαρτησιογόνες ουσίες, αντιμετώπιση αλκοολισμού)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Έλλειψη ερευνών και δυναμικών δεδομένων για την καταγραφή, την αξιολόγηση και τα προβλήματα των ευπαθών ομάδων πληθυσμών Ανεκμετάλλετες δυνατότητες διαπεριφερειακών συνεργασιών σε εθνικό-ευρωπαϊκό επίπεδο Έλλειμμα συνεργασίας των Κοινωνικών Υπηρεσιών της Περιφέρειας με τις αντίστοιχες δομές των δήμων, καθώς και του δικτύου κοινωνικών λειτουργιών Έλλειψη διαπιστευμένου εργαστηρίου για εξέταση νερών (πόσιμο, θαλασσινό κ.λ.π.) καθώς και υγρών βιομηχανικών αποβλήτων
	<p style="text-align: center;">Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none"> Η αξιοποίηση της συνεχιζόμενης Κοινοτικής χρηματοδότησης της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020 , για την κάλυψη περαιτέρω αναγκών στο χώρο της υγείας, και της κοινωνικής πολιτικής. Νέες δυνατότητες στην Περιφέρεια για την υλοποίηση δράσεων και προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής, στο πλαίσιο του Νόμου για την αντιμετώπιση της Ανθρωπιστικής κρίσης Κινητοποίηση όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών υγείας – πρόνοιας μέσω της Γενικής Δ/σης Κοινωνικής μέριμνας και Υγείας, στην κατεύθυνση αντιμετώπισης της φτώχειας, του κοινωνικού αποκλεισμού και της δημόσιας υγείας. Υλοποίηση εμπειρογνομosύνης για την καταγραφή των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού της Περιφέρειας, ανά Δήμο, για την κατάρτιση στοχευμένων προγραμμάτων Έμφαση στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού σε Ευρωπαϊκό, Εθνικό και Περιφερειακό Επίπεδο. Ανάδειξη των σημαντικών ιαματικών πηγών της Περιφέρειας και σύνδεσή τους με την υγεία του πληθυσμό, μέσω και της εκπαίδευσης των επαγγελματιών υγείας . Προαγωγή του εθελοντισμού και δράσεις περαιτέρω ευαισθητοποίησης του πληθυσμού στην κατεύθυνση 	<p style="text-align: center;">Απειλές</p> <ul style="list-style-type: none"> Η οικονομική κρίση που οδήγησε σε αύξηση ομάδων που βιώνουν ή απειλούνται από κοινωνικό αποκλεισμό και συνεπώς αναμενόμενη αύξηση των ζητούμενων υπηρεσιών μέριμνας και υγείας Περιορισμός πόρων που προορίζονται για την Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση λόγω της οικονομικής κρίσης Οι Διαρθρωτικές αδυναμίες του τομέα υγείας σε εθνικό και κατ' επέκταση σε περιφερειακό επίπεδο Συνολικά χαμηλή παραγωγικότητα και αποτελεσματικότητα του συστήματος δημόσιας υγείας και κοινωνικής πρόνοιας. Αλλαγές στις αρμοδιότητες, επικαλύψεις με αρμοδιότητες άλλων φορέων (κυρίως των ΟΤΑ Α' βαθμού), μη έγκαιρη προετοιμασία των Δ/σεων για τις αλλαγές αρμοδιοτήτων.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΔΙΑ ΜΑΘΗΣΗ	αυτή.					
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="background-color: #f28b82; color: white;">Δυνατά Σημεία</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 5px;"> <ul style="list-style-type: none"> Λειτουργία Τριτοβάθμιων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας) «Κέντρο Έρευνας και Επιχειρηματικής Καινοτομίας Κεντρικής Ελλάδας» στη Λαμία Ύπαρξη ικανοποιητικού αριθμού ΙΕΚ και ΚΕΚ ανά Π.Ε. Ύπαρξη σημαντικών υποδομών πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης -Γεωγραφική γειτνίαση με Αθήνα – σχολές ΑΕΙ – ΤΕΙ για συνδιοργάνωση εκδηλώσεων και μεταφορά καλών πρακτικών Υψηλό επίπεδο ευαισθητοποίησης του πληθυσμού σε θέματα δια βίου μάθησης </td> </tr> </tbody> </table>	Δυνατά Σημεία	<ul style="list-style-type: none"> Λειτουργία Τριτοβάθμιων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας) «Κέντρο Έρευνας και Επιχειρηματικής Καινοτομίας Κεντρικής Ελλάδας» στη Λαμία Ύπαρξη ικανοποιητικού αριθμού ΙΕΚ και ΚΕΚ ανά Π.Ε. Ύπαρξη σημαντικών υποδομών πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης -Γεωγραφική γειτνίαση με Αθήνα – σχολές ΑΕΙ – ΤΕΙ για συνδιοργάνωση εκδηλώσεων και μεταφορά καλών πρακτικών Υψηλό επίπεδο ευαισθητοποίησης του πληθυσμού σε θέματα δια βίου μάθησης 	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="background-color: #f28b82; color: white;">Αδυναμίες</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 5px;"> <ul style="list-style-type: none"> Σημαντική υστέρηση της ΠΣΤΕ στην επαγγελματική και στη συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση, γεγονός που οφείλεται και στην αδυναμία συλλογικής αντίληψης σε επίπεδο περιφέρειας για θέματα απασχόλησης και δια βίου μάθησης και αδυναμία συνολικού σχεδιασμού. Αδυναμία σύνδεσης αγοράς εργασίας με την εκπαίδευση Η έλλειψη συντονισμού για τον επιμερισμό προγραμμάτων κατάρτισης. Υπάρχουν υφιστάμενοι φορείς (ΙΕΚ, ΕΠΑΣ, Ιδιωτικά ΙΕΚ και Δημοτικές επιχειρήσεις) που ασκούν επαγγελματική κατάρτιση συγχρόνως σε συναφείς ειδικότητες. Ανεπάρκεια κτιριακών υποδομών, κυρίως για το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας καθώς και σύγχρονων εκπαιδευτικών εξοπλισμών που θα αξιοποιούν τις ΤΠΕ. Υποστελέχωση της Δ/σης Δια Βίου Μάθησης Πολυπλοκότητα δράσεων ΕΚΤ και κατ' επέκταση περιορισμός συμμετοχής στις αντίστοιχες δράσεις Απουσία συστήματος παρακολούθησης των μεταβολών σε δεξιότητες </td> </tr> </tbody> </table>	Αδυναμίες	<ul style="list-style-type: none"> Σημαντική υστέρηση της ΠΣΤΕ στην επαγγελματική και στη συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση, γεγονός που οφείλεται και στην αδυναμία συλλογικής αντίληψης σε επίπεδο περιφέρειας για θέματα απασχόλησης και δια βίου μάθησης και αδυναμία συνολικού σχεδιασμού. Αδυναμία σύνδεσης αγοράς εργασίας με την εκπαίδευση Η έλλειψη συντονισμού για τον επιμερισμό προγραμμάτων κατάρτισης. Υπάρχουν υφιστάμενοι φορείς (ΙΕΚ, ΕΠΑΣ, Ιδιωτικά ΙΕΚ και Δημοτικές επιχειρήσεις) που ασκούν επαγγελματική κατάρτιση συγχρόνως σε συναφείς ειδικότητες. Ανεπάρκεια κτιριακών υποδομών, κυρίως για το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας καθώς και σύγχρονων εκπαιδευτικών εξοπλισμών που θα αξιοποιούν τις ΤΠΕ. Υποστελέχωση της Δ/σης Δια Βίου Μάθησης Πολυπλοκότητα δράσεων ΕΚΤ και κατ' επέκταση περιορισμός συμμετοχής στις αντίστοιχες δράσεις Απουσία συστήματος παρακολούθησης των μεταβολών σε δεξιότητες
	Δυνατά Σημεία					
	<ul style="list-style-type: none"> Λειτουργία Τριτοβάθμιων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας) «Κέντρο Έρευνας και Επιχειρηματικής Καινοτομίας Κεντρικής Ελλάδας» στη Λαμία Ύπαρξη ικανοποιητικού αριθμού ΙΕΚ και ΚΕΚ ανά Π.Ε. Ύπαρξη σημαντικών υποδομών πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης -Γεωγραφική γειτνίαση με Αθήνα – σχολές ΑΕΙ – ΤΕΙ για συνδιοργάνωση εκδηλώσεων και μεταφορά καλών πρακτικών Υψηλό επίπεδο ευαισθητοποίησης του πληθυσμού σε θέματα δια βίου μάθησης 					
Αδυναμίες						
<ul style="list-style-type: none"> Σημαντική υστέρηση της ΠΣΤΕ στην επαγγελματική και στη συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση, γεγονός που οφείλεται και στην αδυναμία συλλογικής αντίληψης σε επίπεδο περιφέρειας για θέματα απασχόλησης και δια βίου μάθησης και αδυναμία συνολικού σχεδιασμού. Αδυναμία σύνδεσης αγοράς εργασίας με την εκπαίδευση Η έλλειψη συντονισμού για τον επιμερισμό προγραμμάτων κατάρτισης. Υπάρχουν υφιστάμενοι φορείς (ΙΕΚ, ΕΠΑΣ, Ιδιωτικά ΙΕΚ και Δημοτικές επιχειρήσεις) που ασκούν επαγγελματική κατάρτιση συγχρόνως σε συναφείς ειδικότητες. Ανεπάρκεια κτιριακών υποδομών, κυρίως για το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας καθώς και σύγχρονων εκπαιδευτικών εξοπλισμών που θα αξιοποιούν τις ΤΠΕ. Υποστελέχωση της Δ/σης Δια Βίου Μάθησης Πολυπλοκότητα δράσεων ΕΚΤ και κατ' επέκταση περιορισμός συμμετοχής στις αντίστοιχες δράσεις Απουσία συστήματος παρακολούθησης των μεταβολών σε δεξιότητες 						
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="background-color: #f28b82; color: white;">Ευκαιρίες</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 5px;"> <ul style="list-style-type: none"> Η αξιοποίηση της συνεχιζόμενης Κοινοτικής χρηματοδότησης της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020. Ίδρυση νέων Ιδρυμάτων η τμημάτων (σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) με σαφείς δυνατότητες αναβάθμισης Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα Δία Βίου Μάθησης. Χρήση ΤΠΕ - Ενεργοποίηση της Περιφέρειας στη δημιουργία υποδομών τηλεπικοινωνιών και δικτύων Ενίσχυση της επαγγελματικής κατάρτισης και της εκπαίδευσης ενηλίκων. Προώθηση της συνεργασίας των υφιστάμενων φορέων και δομών εκπαίδευσης/ κατάρτισης καθώς και μεταξύ των </td> </tr> </tbody> </table>	Ευκαιρίες	<ul style="list-style-type: none"> Η αξιοποίηση της συνεχιζόμενης Κοινοτικής χρηματοδότησης της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020. Ίδρυση νέων Ιδρυμάτων η τμημάτων (σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) με σαφείς δυνατότητες αναβάθμισης Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα Δία Βίου Μάθησης. Χρήση ΤΠΕ - Ενεργοποίηση της Περιφέρειας στη δημιουργία υποδομών τηλεπικοινωνιών και δικτύων Ενίσχυση της επαγγελματικής κατάρτισης και της εκπαίδευσης ενηλίκων. Προώθηση της συνεργασίας των υφιστάμενων φορέων και δομών εκπαίδευσης/ κατάρτισης καθώς και μεταξύ των 	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="background-color: #f28b82; color: white;">Απειλές</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 5px;"> <ul style="list-style-type: none"> Διαρθρωτικές αδυναμίες τομέα εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης Η περιορισμένη αρμοδιότητα της Περιφέρειας σε θέματα πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Υψηλά ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ιδιαίτερα σε συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού) Γενικότερη οικονομική κρίση και αύξηση ποσοστού ανεργίας Δημογραφική γήρανση πληθυσμού Χαμηλές δημόσιες δαπάνες για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση με συνεχιζόμενη πίεση για περαιτέρω μείωσή τους για περαιτέρω μείωσή τους </td> </tr> </tbody> </table>	Απειλές	<ul style="list-style-type: none"> Διαρθρωτικές αδυναμίες τομέα εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης Η περιορισμένη αρμοδιότητα της Περιφέρειας σε θέματα πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Υψηλά ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ιδιαίτερα σε συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού) Γενικότερη οικονομική κρίση και αύξηση ποσοστού ανεργίας Δημογραφική γήρανση πληθυσμού Χαμηλές δημόσιες δαπάνες για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση με συνεχιζόμενη πίεση για περαιτέρω μείωσή τους για περαιτέρω μείωσή τους 	
Ευκαιρίες						
<ul style="list-style-type: none"> Η αξιοποίηση της συνεχιζόμενης Κοινοτικής χρηματοδότησης της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020. Ίδρυση νέων Ιδρυμάτων η τμημάτων (σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) με σαφείς δυνατότητες αναβάθμισης Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα Δία Βίου Μάθησης. Χρήση ΤΠΕ - Ενεργοποίηση της Περιφέρειας στη δημιουργία υποδομών τηλεπικοινωνιών και δικτύων Ενίσχυση της επαγγελματικής κατάρτισης και της εκπαίδευσης ενηλίκων. Προώθηση της συνεργασίας των υφιστάμενων φορέων και δομών εκπαίδευσης/ κατάρτισης καθώς και μεταξύ των 						
Απειλές						
<ul style="list-style-type: none"> Διαρθρωτικές αδυναμίες τομέα εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης Η περιορισμένη αρμοδιότητα της Περιφέρειας σε θέματα πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Υψηλά ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ιδιαίτερα σε συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού) Γενικότερη οικονομική κρίση και αύξηση ποσοστού ανεργίας Δημογραφική γήρανση πληθυσμού Χαμηλές δημόσιες δαπάνες για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση με συνεχιζόμενη πίεση για περαιτέρω μείωσή τους για περαιτέρω μείωσή τους 						

	δομών κατάρτισης και των επιχειρηματικών φορέων για την αντιμετώπιση ειδικών και τοπικών αναγκών.	
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	Δυνατά σημεία	Αδύνατα Σημεία
	<ul style="list-style-type: none">☒ Πλήθος πολιτιστικών, αρχαιολογικών χώρων και νεότερων μνημείων παγκόσμιας και εθνικής εμβέλειας, αναγνωρισμένα από την UNESCO.☒ Ισχυρή πολιτική βούληση της περιφερειακής αρχής για την προώθηση του πολιτισμού-αθλητισμού μέσα από την σύσταση Επιτροπής του Περιφερειακού συμβουλίου Παιδείας-Δια βίου μάθησης, Πολιτισμού Τουρισμού και Αθλητισμού☒ Ύπαρξη Θεματικού Αντιπεριφερειάρχη Πολιτισμού – Τουρισμού και λειτουργία Επιτροπής Πολιτισμού – Τουρισμού☒ Διοργάνωση πολιτιστικών γεγονότων με διαχρονική παρουσία (Φεστιβάλ Δελφών, Ντοκιμαντέρ Χαλκίδας, Φεστιβάλ δημοτικού τραγουδιού Ελικώνα)☒ Δυνατότητες ανάδειξης και αξιοποίησης πολιτιστικού τουρισμού στη Στερεά Ελλάδα, με μεγάλο πλεονέκτημα τη γειννίαση με την Αττική και την κεντροβαρική της θέση στη χώρα☒ Αξιοποίηση κονδυλίων του ΕΣΠΑ από το Περιφερειακό Πρόγραμμα για πολιτιστικά μνημεία της Στερεάς Ελλάδας (αναστηλώσεις κ.λ.π.)☒ Μεγάλος αριθμός σωματείων, φορέων και συλλόγων για τον πολιτισμό και τον αθλητισμό☒ Λειτουργία υποδομών και προγραμμάτων αθλητισμού-πολιτισμού στους ΟΤΑ α΄ βαθμού και διενέργεια αντίστοιχων εκδηλώσεων☒ Αυξανόμενο ενδιαφέρον των πολιτών για πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες☒ Δυνατότητες συγκρότησης διαβαθμικών δικτύων στους τομείς του πολιτισμού-αθλητισμού, σύμφωνα με το Νόμο «Καλλικράτη».	<ul style="list-style-type: none">☒ Παρατηρείται σημαντικό έλλειμμα τόσο στην καταγραφή όσο και στην αξιοποίηση του πολιτιστικού κεφαλαίου της Περιφέρειας, ακόμα και αυτών που υλοποιήθηκαν ή υλοποιούνται μέσω Κοινοτικών Πόρων☒ Άσκηση των αρμοδιοτήτων Πολιτισμού – Αθλητισμού από Τμήματα της Διεύθυνσης Κοινωνικής Μέριμνας, γεγονός που δεν εξυπηρετεί την ιεράρχηση του πολιτισμού ως προτεραιότητα της πολιτικής της Περιφέρειας☒ Ανεπαρκής κινητοποίηση και συντονισμός των αρμόδιων φορέων για την προβολή και αξιοποίηση του πολιτιστικού αποθέματος στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας☒ Ανεπαρκής διαπεριφερειακή συνεργασία σε εθνικό – ευρωπαϊκό – διεθνές επίπεδο για την προβολή του πολιτισμού (μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι, ιστορία, εκδηλώσεις) της Στερεάς Ελλάδας☒ Έλλειψη συνεργασίας μεταξύ φορέων της κρατικής διοίκησης και της τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης στους τομείς του πολιτισμού και του αθλητισμού☒ Υστέρηση στον προγραμματισμό και στην υλοποίηση ενεργειών επιτελικού χαρακτήρα, συνολικά και κατά περιφερειακή ενότητα – Αποσπασματικές ενέργειες πολιτιστικής παρουσίας της Περιφέρειας☒ Μη δομημένες συνεργασίες μεταξύ των δύο βαθμών αυτοδιοίκησης για το σχεδιασμό και την υλοποίηση κοινών δράσεων.☒ Λειτουργία του διεθνούς Μνημείου των Δελφών «δορυφορικά» της Αττικής και όχι ως αυτόνομος πόλος έλξης των επισκεπτών☒ Απουσία συμπληρωματικών υποδομών (π.χ. χώροι εστίασης, υποδοχείς και αναψυχής) στους πολιτιστικούς χώρους (π.χ. Θερμοπύλες)☒ Έλλειψη δικτύωσης και διασύνδεσης πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας (χωροταξικά, διαχρονικά, θεματικά)☒ Κατακερματισμός πολιτιστικών και αθλητικών δράσεων σε πλήθος φορέων και συλλόγων, Χρηματοδότηση

		<p>αποσπασματικών δράσεων μικρών συλλόγων και σωματείων κυρίως στον τομέα του παραδοσιακού πολιτισμού</p> <ul style="list-style-type: none"> Απουσία δικτύωσης και συνεργασίας καλλιτεχνών και καλλιτεχνικών οργανισμών της Περιφέρειας με ομολόγους τους από χώρες της ΕΕ/ Έλλειψη συμμετοχής σε διακρατικές συνεργασίες στον τομέα του σύγχρονου πολιτισμού Σημαντικές ελλείψεις στις υποδομές αθλητισμού. Σε πολλές περιπτώσεις ελλειμματική διαχείριση και πλημμελής λειτουργία και συντήρηση των υπαρχουσών υποδομών αθλητισμού. Έλλειψη συντονισμού των αρμόδιων υπηρεσιών των ΠΕ για την επίτευξη αποτελεσματικής και ενιαίας αντιμετώπισης των θεμάτων που προκύπτουν
Ευκαιρίες		Απειλές
	<ul style="list-style-type: none"> Η αξιοποίηση της συνεχιζόμενης Κοινοτικής χρηματοδότησης της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020 Ενίσχυση της εξωστρέφειας της Περιφέρειας μέσα από την στήριξη δράσεων προσέλκυσης καλλιτεχνών και καλλιτεχνικών προϊόντων σε εθνικό και ευρωπαϊκό-διεθνές επίπεδο Αξιοποίηση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών για την προώθηση πολιτιστικών δράσεων και αθλητικών γεγονότων (π.χ. δημιουργία ψηφιακού portal, σελίδες κοινωνικής δικτύωσης) Ύπαρξη ενδιαφέροντος από ιδιώτες που μπορούν να λειτουργήσουν ως χορηγοί στην διοργάνωση πολιτιστικών και αθλητικών γεγονότων Σύνδεση πολιτισμού και βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης σε διάφορα πεδία (π.χ θρησκευτικό κ.λ.π.) -Κινητοποίηση του μεγάλου αριθμού ερασιτεχνικών σωματείων στον αθλητισμό και τον πολιτισμό και αξιοποίηση του ενδιαφέροντος των πολιτών για αθλητικές και πολιτιστικές δραστηριότητες Συγκρότηση Ομάδας Διοίκησης Έργου των δράσεων Πολιτισμού – Τουρισμού με έργο την τεχνική, διαδικαστική και οργανωτική υποστήριξη της 	<ul style="list-style-type: none"> Ανεπαρκής στελέχωση υπηρεσιών Απουσία προγραμματισμού και υλοποίησης ενεργειών επιτελικού χαρακτήρα συνολικά και κατά περιφερειακή ενότητα Έλλειψη εθνικών πόρων για χρηματοδότηση δράσεων αθλητισμού- πολιτισμού, στα πλαίσια της γενικότερης οικονομικής κρίσης. Δυσλειτουργία όσον αφορά την ενημέρωση της Δ/σης για το νομοθετικό πλαίσιο από τα αρμόδια υπουργεία και κεντρικές υπηρεσίες

	Αντιπεριφέρειας Πολιτισμού - Τουρισμού	
--	--	--

Κρίσιμα Ζητήματα

Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα

- ✚ Δημιουργία Δικτύου Κοινωνικής Προστασίας. Προτείνεται η δημιουργία Κόμβου Αλληλοβοήθειας και Αλληλεγγύης, με σκοπό την παροχή υγειονομικών και κοινωνικών υπηρεσιών, με παράρτημα σε κάθε νομό, ώστε να αντιμετωπίζονται οι ιδιαίτερες ανάγκες της κάθε Περιφερειακής Ενότητας.
- ✚ Ανάγκη ολοκλήρωσης υλοποιούμενων έργων υγείας - πρόνοιας και αναβάθμισης κτιριακών εγκαταστάσεων, εξοπλισμού και υπηρεσιών στο τομέα της υγείας
- ✚ Καταγραφή των νέων αναγκών σε κτιριακό, ιατρικό και ξενοδοχειακό εξοπλισμό, εξειδικευμένες μονάδες υγείας, υπηρεσίες, καλύτερη δικτύωση και χρήση νέων τεχνολογιών (π.χ. τηλεϊατρικής) των δομών υγείας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, σε συνεργασία με τους φορείς υγείας και την 5^η ΥΠΕ.
- ✚ Καταγραφή – χαρτογράφηση της υφιστάμενης κατάστασης αναφορικά με την φτώχεια και τις διακρίσεις (δυσνητικόι ωφελούμενοι του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, ευπαθείς ομάδες – ΑμεΑ, Ρομά, θύλακες φτώχειας, κ.λ.π), των υφιστάμενων παρεχόμενων υπηρεσιών / προγραμμάτων φορέων που ενεργοποιούνται στον συγκεκριμένο τομέα, αλλά και καταγραφή των πιστοποιημένων και μη φορέων παροχής κοινωνικής φροντίδας και κοινωνικής αλληλεγγύης, ώστε σε συνδυασμό με την εκκλησία να αποτελέσουν το δίκτυο άμεσης κοινωνικής παρέμβασης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, στο πλαίσιο καταπολέμησης της φτώχειας και του Κοινωνικού αποκλεισμού. Να σημειωθεί ότι ήδη η Περιφέρεια έχει ήδη αναλάβει την πρωτοβουλία για την συνεργασία με τους παραπάνω φορείς, για την κατάρτιση και υποβολή σχεδίου δράσης στο πλαίσιο της πρόσκλησης του Υπουργείου Εργασίας για τη συγκρότηση «Κοινωνικών Συμπράξεων» για την υλοποίηση του προγράμματος της «Επισιτιστικής Βοήθειας» /Ταμείο FEAD.
- ✚ Η άνοδος του επιπέδου αγωγής και προαγωγής υγείας του πληθυσμού της ΠΣΤΕ, μέσω κατάρτισης ειδικών προγραμμάτων, ανάλογα με την ομάδα στόχου και την γεωγραφική τοποθέτηση του.
- ✚ Σημαντικό ζήτημα αποτελεί ο επανακαθορισμός του σημαντικού ρόλου που καλείται να διαδραματίσει η Δ/νση Κοινωνικής Μέριμνας και Υγείας και της εσωτερική λειτουργίας των τμημάτων της , στο σημερινό περιβάλλον, μέσα από διαδικασίες αναδιοργάνωσης της, ενίσχυσης της με εξειδικευμένο προσωπικό, επιμόρφωσης και κατάρτισης του ήδη υπηρετούντος προσωπικού, με στόχο την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη λειτουργία του, ώστε να μην υπάρχει έλλειμμα στρατηγικού σχεδιασμού στον Τομέα Υγείας – Μέριμνας.

Πολιτισμός –Αθλητισμός

- ✚ Δημιουργία και ανάδειξη της ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ- BRAND NAME της περιφέρειας, βασιζόμενη στην φυσική και πολιτιστική της κληρονομιά.
- ✚ Ανάληψη πρωτοβουλιών για την προστασία, ανάδειξη και αειφορική αξιοποίηση του ιδιαίτερα σημαντικού οικο-πολιτιστικό αποθέματος της ΠΣΤΕ και σύνδεση το πολιτισμού με τον τουρισμό, ως παράγοντες περιφερειακής ανάπτυξης, μέσω της οργάνωσης συνεργασιών με τους κεντρικούς φορείς Πολιτισμού, με δημοτικές, κοινωνικές και επαγγελματικές δομές και συλλογικότητες, με φορείς που δραστηριοποιούνται και διαμορφώνουν το Πολιτιστικό Περιβάλλον της ΠΣΤΕ, με την κοινωνία των πολιτών, με στόχο την αποφυγή αποσπασματικών- ανταγωνιστικών πολλές φορές- και μη συντονισμένων δράσεων.
- ✚ Ανάγκη ανάδειξης, ενίσχυσης και στήριξης της πρωτογενούς πολιτιστικής και καλλιτεχνικής παραγωγής μέσα και από την προσέλκυση καλλιτεχνών και καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων, τόσο στον παραδοσιακό όσο και στον σύγχρονο πολιτισμό, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο
- ✚ Ανάγκη αναβάθμισης των υπηρεσιών της Περιφέρειας για την αποτελεσματικότερη άσκηση αρμοδιοτήτων στον τομέα πολιτισμού – αθλητισμού, δεδομένου ότι, με βάση τον σχύοντα Οργανισμό της Περιφέρειας οι αρμοδιότητες Αθλητισμού-Πολιτισμού για όλη την Περιφέρεια ασκούνται από το Τμήμα Αθλητισμού Πολιτισμού της Δ/νσης Κοινωνικής Μέριμνας, που ανήκει στην Γενική Δ/νση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας. Λόγω του μεγάλου εύρους αρμοδιοτήτων των αρμόδιων Διευθύνσεων και της έλλειψης των

ανθρώπινων πόρων, δεν παρέχονται ποιοτικές υπηρεσίες και δεν μπορούν να ασκηθούν αποτελεσματικά οι σχεδιαζόμενες πολιτικές στους τομείς αυτούς. Το σημαντικό αυτό ζήτημα θα αντιμετωπιστεί με την κατάρτιση του νέου Οργανογράμματος της Περιφέρειας, διαδικασία η οποία έχει δρομολογηθεί με τη συγκρότηση Ομάδας εργασίας – με απόφαση του Περιφερειάρχη- για την επεξεργασία των επιμέρους δεδομένων και την αξιολόγηση τους.

Συμπερασματικά, είναι σαφές, πως ένας από τους πλέον σημαντικούς στρατηγικούς άξονες της ανάπτυξης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας θα πρέπει να είναι η πολυποικίλη ανάδειξη και αξιοποίηση των πολιτιστικών της πόρων σε συνδυασμό με τη δημιουργία τουριστικών δραστηριοτήτων (εναρμονισμένων με το φυσικό περιβάλλον) που συμβάλλουν τόσο στη διατήρηση, όσο και στη βελτίωση του επιπέδου της ποιότητας ζωής των κατοίκων. Ιδιαίτερα η διατήρηση της ιστορικής παράδοσης και κληρονομιάς, παράλληλα με τις προσπάθειες για αύξηση της επισκεψιμότητας και της προβολής του πολιτιστικού προϊόντος και των σπάνιων μνημείων και αρχαιολογικών χώρων που διαθέτει η Περιφέρεια, μέσω ενός οργανωμένου προγράμματος δραστηριοτήτων σε συνδυασμό με την εφαρμογή ΤΠΕ για την ψηφιακή αναπαράσταση μουσείων και έργων τέχνης, θα πρέπει να αποτελέσουν βασικό μοχλό για τις αναπτυξιακές προσπάθειες της.

Εκπαίδευση- Δία Βίου Μάθηση

- ✚ Ανάπτυξη διασυνδέσεων ΑΕΙ – ΑΤΕΙ με την ΠΣΤΕ, καθώς και διασυνδέσεων των ιδρυμάτων με τον παραγωγικό ιστό.
- ✚ Η αναβάθμιση και προσαρμογή του ανθρώπινου δυναμικού της ΠΣΤΕ στο νέο περιβάλλον μέσα από προγράμματα κατάρτισης, και δια βίου μάθησης σε θεματικά αντικείμενα που θα έχουν ανταπόκριση στην αγορά εργασίας, αξιοποιώντας πόρους του ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας 2014-2020, όσο και του Τομεακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού».
- ✚ Δημιουργία σε Επίπεδο Περιφέρειας μηχανισμού για την συστηματική και περιοδική εξέταση και εντοπισμό των αναγκών της αγοράς εργασίας, τις ανάγκες για νέα επαγγέλματα και εξειδικεύσεις καθώς και για τη σχέση μεταξύ των συστημάτων εκπαίδευσης και των αναγκών της αγοράς εργασίας. Να επισημανθεί ότι ήδη η Περιφέρεια, μέσω της Τεχνικής Βοήθειας του ΠΕΠ, έχει αναθέσει την κατάρτιση εμπειρογνομosύνης, προκειμένου με την ολοκλήρωση του και την εξαγωγή συμπερασμάτων να επιλεγούν εκείνες οι πολιτικές που θα έχουν το μέγιστο αποτέλεσμα.

3.4. Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης στην θεματική ενότητα : «Βελτίωση της Διοικητικής και Οικονομικής Κατάστασης της Περιφέρειας»

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ		
ΤΟΜΕΑΣ	Δυνατότητες και Ευκαιρίες	Προβλήματα και Περιορισμοί
	Δυνατά Σημεία	Αδυναμίες
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Δηλωμένη πολιτική βούληση για καλύτερη οργάνωση και εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών καθώς και ποιοτικότερες υπηρεσίες στον πολίτη ☒ Σύσταση Επιτροπής για τροποποίηση του Οργανογράμματος της Περιφέρειας, στην κατεύθυνση αντιμετώπισης αδύνατων σημείων της Οργανωτικής Δομής της Περιφέρειας ☒ Ύπαρξη Νομικών προσώπων που δύναται να συμβάλλουν στην αναπτυξιακή προοπτική της Περιφέρειας ☒ Κατάρτιση Επιχειρησιακού Προγράμματος για την επόμενη πενταετία ως εργαλείο σαφούς προσανατολισμού της Περιφέρειας ☒ Κατάρτιση ετήσιων προγραμμάτων δράσης που εξειδικεύει το 5ετές ☒ Διαχειριστική επάρκεια της Περιφέρειας για τη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων έργων ☒ Ύπαρξη ωριμότητας και αποδοχής εκ μέρους των στελεχών για τον καθορισμό πρότυπων διαδικασιών και κανόνων λειτουργίας καθώς και συστημάτων ποιότητας 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Ύπαρξη Νομικών Προσώπων που είναι ανενεργά ☒ Απουσία εφαρμογής διαδικασιών προγραμματισμού ☒ Σύγχυση και αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων μεταξύ των Δ/νσεων και των τμημάτων τους. ☒ Άτυπες ή περιορισμένες διαδικασίες προγρ/σμού, παρακολούθησης και ελέγχου ☒ Μεγάλος αριθμός Δ/σεων και Τμημάτων χωρίς ουσιαστική αρμοδιότητα, πολλές από τις οποίες δεν ανταποκρίνονται λόγω έλλειψης προσωπικού και δεν υπάρχουν περιγράμματα θέσεων εργασίας. ☒ Έλλειψη τυποποιημένων διαδικασιών, καθώς και συστήματος παρακολούθησης της αποτελεσματικής υλοποίησής τους
	Ευκαιρίες	Απειλές
	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Ορθολογική κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των Δ/νσεων στον ΟΕΥ, ☒ Κατάργηση τμημάτων Δ/σεων και δημιουργία νέων τμημάτων με σημαντική προστιθέμενη αξία στις Διευθύνσεις (π.χ. τμήμα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού) 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Έλλειψη συντονισμού, ενημέρωσης και παροχής οδηγιών και διευκρινίσεων από τα αρμόδια Υπουργεία ☒ Προβλήματα οργάνωσης, συνεργασίας, και επικοινωνίας μεταξύ των διαφόρων Υπηρεσιών της Περιφέρειας ☒ Ύπαρξη πολυνομίας σε θέματα που εμπύπτουν στην αρμοδιότητα της περιφέρειας

	<ul style="list-style-type: none"> Καθιέρωση συστήματος στοχοθεσίας κάθε Δ/σης Εξορθολογισμός και αξιοποίηση των υφιστάμενων Νομικών Προσώπων Εκπόνηση προτύπων οργανισμών και μεθοδολογιών εσωτερικής λειτουργίας της ΠΣΕ Νέες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνικών που επιτρέπουν την καλύτερη επικοινωνία, συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών Χρηματοδοτικά προγράμματα ΕΣΠΑ 2014-2020 	<ul style="list-style-type: none"> Μεταβίβαση επιπλέον αρμοδιοτήτων στις Περιφέρειες χωρίς την αντίστοιχη μεταβίβαση πόρων σε αυτές Πολυπλοκότητα και ρευστότητα κανονιστικού πλαισίου με αποτέλεσμα σύγχυση και αλληλοεπικάλυψη
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	Δυνατά Σημεία	Αδυναμίες
	<ul style="list-style-type: none"> Αξιόλογο ειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό σε υπηρεσίες της Περιφέρειας με γνώση των τοπικών αναγκών Αυξημένη ζήτηση και διάθεση για επιμόρφωση των στελεχών σε νέα αντικείμενα Ύπαρξη ΚΕΚ που υπάγονται στην Περιφέρεια. 	<ul style="list-style-type: none"> Ανισοκατανομή προσωπικού στις ΠΕ και αντίστοιχες υπηρεσίες Ανεπάρκεια προσωπικού στο σύνολο των υπηρεσιών της ΠΣΕ Έλλειμμα συστηματικής πολιτικής επιμόρφωσης του στελεχιακού δυναμικού των υπηρεσιών στα νέα αντικείμενα που καλείται να χειριστεί Έλλειψη ενός επίσημου κειμένου (Εγχειρίδιο / Οδηγός) που να περιγράφει τις ισχύουσες εσωτερικές διαδικασίες που αφορούν τις σχέσεις και τις ενέργειες του προσωπικού σε σχέση με την εργασιακή τους θέση Απουσία συστήματος διάγνωσης των αναγκών εκπαίδευσης, κατάρτισης, και βελτίωσης των προσόντων του στελεχιακού δυναμικού
	Ευκαιρίες	Απειλές
	<ul style="list-style-type: none"> Καλύτερη αξιοποίηση του στελεχιακού δυναμικού με βάση το νέο ΟΕΥ Αξιοκρατική και ορθολογική διαχείριση των ανθρώπινων πόρων Ενεργοποίηση των ΚΕΚ στην κατεύθυνση εκπαίδευσης και κατάρτισης του στελεχιακού δυναμικού Χρηματοδότηση μέσω ΕΠ «Διοικητική Μεταρρύθμιση» 2014-2020 Διοργάνωση και υλοποίηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων επιμόρφωσης από το ΕΚΔΔΑ για την εκπαίδευση του στελεχιακού δυναμικού (επί τόπου και εξ αποστάσεως). 	<ul style="list-style-type: none"> Δυσκολίες στη υλοποίηση προγραμμάτων ενόψει της Νέας προγραμματικής περιόδου που απαιτούν ιδιαίτερες γνώσεις Δυσκολίες επικοινωνίας μεταξύ υπηρεσιών της ΠΣΤΕ και της Κεντρικής Διοίκησης (π.χ. ΔΟΥ΄, Υπηρεσία Εντελλομένων) Συνεχής μείωση του προσωπικού λόγω των μέτρων του μνημονίου

<p>ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ</p>	<p>Επιμόρφωση προσωπικού πολιτικής προστασίας</p>	
	<p style="text-align: center;">Δυνατά σημεία</p> <ul style="list-style-type: none"> ✎ Έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Διοικητικής Μεταρρύθμισης 2014-2020 ✎ Εθνική στρατηγική για τη διοικητική μεταρρύθμιση, 2014-2015» ✎ Εθνική στρατηγική ηλεκτρονική διακυβέρνηση 2014 – 2020 ✎ Ολοκλήρωση του συστήματος ΣΥΖΕΥΞΙΣ II η οποία αναμένεται να γίνει κατά την περίοδο 2014-2020 ✎ Προγράμματα Τεχνικής Βοήθειας-(TB) του ΕΣΠΑ 2014-2020 ✎ Έναρξη διαδικασίας χορήγησης ψηφιακών υπογραφών 	<p style="text-align: center;">Αδύνατα Σημεία</p> <ul style="list-style-type: none"> ✎ Μη ολοκληρωμένη χρήση του πληροφορικού συστήματος ΟΠΣ ✎ Απουσία ενιαίου πληροφοριακού συστήματος παρακολούθησης των έργων ✎ Μέτριο επίπεδο συστημάτων πληροφορικής και επικοινωνιών, ✎ Μη ικανοποιητική χρήση των ΤΠΕ και των δυνατοτήτων τους- Περιορισμένη ηλεκτρονική διακίνηση εγγράφων ✎ Προβλήματα ομογενοποίησης εξοπλισμού και λογισμικού των περιφερειακών υπηρεσιών ✎ Μειωμένος βαθμός εναρμόνισης και υποστήριξης των Υπηρεσιών από τα αντίστοιχα οργανωτικά συστήματα λειτουργίας και τις υποδομές που χρειάζονται (κτίρια, τεχνικά μέσα, συστήματα και εξοπλισμός πληροφορικής κλπ). ✎ Μη ύπαρξη υποδομών για επαγγελματική εξειδίκευση σε τεχνολογίες αιχμής ✎ Χαμηλό ποσοστό νοικοκυριών με πρόσβαση στο διαδίκτυο και χαμηλό ποσοστό στην χρήση Η/Υ και χρήση διαδικτύου
	<p style="text-align: center;">Ευκαιρίες</p>	<p style="text-align: center;">Απειλές</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ✎ Αξιοποίηση δυνατοτήτων χρηματοδότησης έργων αναδιοργάνωσης μέσω των παρεμβάσεων του ΕΠ «Διοικητική Μεταρρύθμιση» 2014-2020. ✎ Αναβάθμιση του επίσημου διαδικτυακού τόπου της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας με ενσωματωμένες σύγχρονες τεχνολογίες και μεθοδολογίες με σκοπό την ανάπτυξη της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και την παροχή αντίστοιχων υπηρεσιών στους πολίτες ✎ Αξιοποίηση δυνατοτήτων υπαρχουσών υποδομών τηλεδιάσκεψης Εθνικής Στρατηγικής Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, αλλά και του Εθνικού Σχεδίου Ευρυζωνικότητας 	<ul style="list-style-type: none"> ✎ Δημοσιονομική στενότητα και αδυναμία χρηματοδότησης εφαρμογών back – Office.
<p>ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΟΣ</p>	<p style="text-align: center;">Δυνατά σημεία</p> <ul style="list-style-type: none"> ✎ Υπογραφή σύμβασης παραχώρησης του κτιρίου της 	<p style="text-align: center;">Αδύνατα Σημεία</p> <ul style="list-style-type: none"> ✎ Μη λειτουργικές κτιριακές εγκαταστάσεις κατά περίπτωση με

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	ΜΕΡΥΠ για μεταφορά των υπηρεσιών της Περιφέρειας Υπαρξη Διοικητηρίων στις περισσότερες ΠΕ της ΠΣΕ	διασπορά όμορων Τμημάτων σε διαφορετικά κτίρια. Ελλιπής ανάπτυξη υποδομών εξυπηρέτησης ΑΜΕΑ σε αρκετές υπηρεσίες της Περιφέρειας Έλλειψη εξειδικευμένου εξοπλισμού και υλικοτεχνικής υποδομής ή ανάγκη συντήρησης αυτών Διαμόρφωση χώρου της πολιτικής προστασίας για κέντρο επιχειρήσεων Έλλειψη κατάλληλου οχήματος , μέσωσ επικοινωνίας , στολών κ.λ.π για την πολιτική προστασία
	Ευκαιρίες	Απειλές
	Πρόγραμμα «Εξοικονομώ» για τα Δημόσια Κτίρια Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Διοικητική Μεταρρύθμιση» 2014-2020. Δημιουργία ηλεκτρονικού πάρκου εξέτασης υποψηφίων οδηγών (Δ/ση Μεταφορών και επικοινωνιών) καθώς και προμήθεια συστήματος ενημέρωσης- ειδοποίησης των ιδιοκτητών οχημάτων για έλεγχο ΚΤΕΟ	Δημοσιονομική στενότητα και αδυναμία χρηματοδότησης Η έδρα της Περιφέρειας δεν διαθέτει Διοικητήριο
	Δυνατά σημεία	Αδύνατα Σημεία
	Δηλωμένη πολιτική βούληση για συμμετοχή των φορέων και των πολιτών στη διαμόρφωση , τη λήψη και την υλοποίηση των αποφάσεων για διαφάνεια και χρηστή διαχείριση	Θεσμικό πλαίσιο Χαμηλή ταχύτητα εξυπηρέτησης Περιορισμένη συμμετοχή της Περιφέρειας σε προγράμματα διακρατικής- διασυνοριακής συνεργασίας
	Ευκαιρίες	Απειλές
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ , ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ	Αναβάθμισης της λειτουργίας των θεσμικών οργάνων και των υπηρεσιών στην κατεύθυνση της πληροφόρησης των πολιτών και των «ανοιχτών» λειτουργιών της ΠΣΤΕ. Ενθάρρυνση της συμμετοχής των πολιτών στη λειτουργία της Περιφέρειας Ενίσχυση της παρουσίας και του ρόλου της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στα εθνικά και ευρωπαϊκά κέντρα λήψης αποφάσεων Δημιουργία σχέσεων συνεργασίας με ευρωπαϊκές και μη περιφέρειες για τη μεταφορά τεχνογνωσίας και άριστων πρακτικών σε αντίστοιχα θέματα 	

Κρίσιμα Ζητήματα

Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης

Η επεξεργασία των ερωτηματολογίων που απαντήθηκαν από τις Διευθύνσεις και τα Νομικά Πρόσωπα της Περιφέρειας για τις ανάγκες της α' φάσης της κατάρτισης του Επιχειρησιακού Σχεδίου έδωσαν σημαντικά ζητήματα εσωτερικής οργάνωσης της περιφέρειας αλλά και σημαντικές δυνατότητες βελτίωσης της διαμορφωθείσας κατάστασης.

Ειδικότερα, οι ανάγκες και ελλείψεις αφορούν τις παρακάτω ενότητες:

- Οργανωτική δομή και Διαδικασίες λειτουργίας - διοίκησης
- Κτιριακή Υποδομή και Τεχνικός Εξοπλισμός
- Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση
- Διαδικασίες πληροφόρησης των πολιτών, διαβούλευσης και διαφάνειας
- Οικονομικά και Ακίνητη Περιουσία

Οργανωτική δομή και Διαδικασίες λειτουργίας και διοίκησης

Τα ζητήματα που εντοπίζουν οι Υπηρεσίες και καταγράφουν στα ερωτηματολόγια αφορούν κυρίως σε:

- Ασάφειες, ελλείψεις διατυπώσεις αρμοδιοτήτων και αλληλοεπικάλυψη, είτε μεταξύ οργανικών μονάδων εντός της περιφέρειας, είτε με φορείς εκτός περιφέρειας (Δήμους, Υπουργεία, Αποκεντρωμένη Διοίκηση), που οδηγεί σε αύξηση της γραφειοκρατίας, η οποία σε συνδυασμό με τη μεγάλη γεωγραφική διασπορά των υπηρεσιών καταλήγει μερικές φορές σε χρονοβόρες και αντιπαραγωγικές διαδικασίες. Πολλές από τις αρμοδιότητες – αντικείμενα δεν διευκρινίζονται σαφώς στον υφιστάμενο Οργανισμό Εσωτερικής Λειτουργίας της Περιφέρειας
- Ανάγκη σύστασης τμημάτων που έχουν πραγματικά προστιθέμενη αξία και κατάργηση αντίστοιχα άλλων που δεν προέκυψε κατά την Α' φάση λειτουργίας της Περιφέρειας Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί, σύμφωνα με τις προτάσεις των υπηρεσιών όπως προέκυψαν από τα ερωτηματολόγια, η λειτουργία Τμήματος Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, που θα υπάγεται στη Δ/ση Διοίκησης, και θα έχει ως αρμοδιότητες μεταξύ άλλων την κατανομή/ μετακίνηση προσωπικού με βάση την ειδικότητα και τα προσόντα εκάστου, τη διάγνωση των αναγκών προσωπικής βελτίωσης και ανάπτυξης των προσόντων, την παρακολούθηση της ανάπτυξης του προσωπικού με βάση προσωπικά προγράμματα ανάπτυξης, τον σχεδιασμό προδιαγραφών αναγκαίων προγραμμάτων, τη διαρκή επιμόρφωση κ.λ.π
- Στον Οργανισμό Εσωτερικής Λειτουργίας της Περιφέρειας προβλέπεται Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού μόνο στην έδρα και δεν προβλέπεται τμήμα ή γραφείο Προγραμματισμού στις Περιφερειακές Ενότητες. Κρίνεται αναγκαία η σύσταση γραφείου με αντικείμενο την παρακολούθηση νέων προγραμμάτων και ευκαιριών που εκδίδονται και παρουσιάζονται από την Ε.Ε, στελεχωμένο από κατάλληλους υπαλλήλους με γνώσεις στα Ευρωπαϊκά προγράμματα για τη συμμετοχή της Περιφέρειας σε αυτά.
- Κρίνεται απαραίτητη η στελέχωση στις Περιφερειακές Ενότητες Γραφείων Νομικής Υπηρεσίας προκειμένου να διασφαλίζονται από κάθε άποψη οι ενέργειες της Διοίκησης.
- Πολλές από τις Διευθύνσεις της Περιφέρειας δεν διαθέτουν γραμματεία, με αποτέλεσμα η διακίνηση εγγράφων να γίνεται από το κάθε στέλεχος του αντίστοιχου τμήματος.
- Όσον αφορά τις διαδικασίες λειτουργίας, η συντριπτική πλειοψηφία των υπηρεσιών της ΠΣΤΕ, εντόπισαν προβλήματα στη λειτουργία τους εξαιτίας της έλλειψης προσωπικού και έλλειψη ή μη καταλληλόλητα των υφιστάμενων υποδομών. Πιο συγκεκριμένα : Η έλλειψη προσωπικού οδηγεί στην υποστελέχωση Υπηρεσιών και Τμημάτων της ΠΣΤΕ καθώς το προσωπικό για διάφορους λόγους (συνταξιοδοτήσεις, απαγόρευση προσλήψεων κλπ) μειώθηκε αρκετά τα τελευταία χρόνια. Οι ελλείψεις εντάθηκαν και λόγω του μέτρου της εργασιακής εφεδρείας αλλά και του κανόνα της μιας πρόσληψης για κάθε δέκα αποχωρήσεις. Μεγάλες ελλείψεις στελεχιακού δυναμικού παρατηρούνται κυρίως στην έδρα της Περιφέρειας (Φθιώτιδα), με την συγκέντρωση των επιτελικών λειτουργιών της, γεγονός που από μόνο του δημιουργεί ανισοκατανομή του προσωπικού. Να σημειωθεί ότι το πρόβλημα έλλειψης προσωπικού στη Φθιώτιδα γίνεται εντονότερο, αν ληφθεί υπόψη ότι το (ανεπαρκές) προσωπικό πρέπει να υποστηρίζει και τα θεσμικά όργανα. Πέραν της αριθμητικής /ποσοτικής ανεπάρκειας, η έλλειψη συγκεκριμένων ειδικοτήτων συνιστά οργανωτικό πρόβλημα,

καθώς οδηγεί στη αδυναμία ορθής κατανομής καθηκόντων στους υπαλλήλους από τους Προϊσταμένους τους για την εκτέλεση έργων.

- Έλλειψη συστηματικής πολιτικής επιμόρφωσης των στελεχών της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας σε θέματα που αφορούν στην ειδικότητά τους, στην αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας, στις νέες μεθόδους (ηλεκτρονικές) προμηθειών (διακηρύξεις, διαγωνισμούς πληρωμές κλπ). και άπτονται κυρίως της εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας. Εκπαίδευση στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας όπου παρατηρείται γενικά μεγάλο πρόβλημα, με αποτέλεσμα να μην υφίσταται ουσιαστικά μηχανοργάνωση και κάθε υπάλληλος να τηρεί δικά του ηλεκτρονικά αρχεία με πληροφορίες και στοιχεία που κρίνει απαραίτητα για την εργασία του και να χρησιμοποιεί σε μικρό βαθμό έως και καθόλου το Πληροφοριακό Σύστημα που σε άλλες Δ/σεις έχει ξεκινήσει η εφαρμογή του και σε άλλες όχι.
- Αρνητικό στοιχείο αποτελεί και η μη ύπαρξη συστήματος διάγνωσης των αναγκών εκπαίδευσης, κατάρτισης, και βελτίωσης των προσόντων του στελεχιακού δυναμικού. Πρόσθετη δυσκολία αποτελεί η μη χρηματοδότηση ενεργειών κατάρτισης και ο ελλιπής προγραμματισμός εκπαιδεύσεων, που όμως μπορεί να ξεπεραστεί με την παροχή εκπαίδευσης και κατάρτισης από τα αντίστοιχα Προγράμματα Επιμόρφωσης του ΕΚΔΔΑ. Συνεπώς από τα υποβληθέντα ερωτηματολόγια προκύπτει ανάγκη για παροχή συνεχούς, συστηματικής και στοχευμένης επιμόρφωσης του προσωπικού.
- Παρατηρούνται διαφορές επιχειρησιακής πρακτικής (χρήση – αξιοποίηση προγραμμάτων, τήρηση δεδομένων, αντιμετώπιση θεμάτων, προβλημάτων, ενεργειών) και ανομοιογενές εργασιακό περιβάλλον ανάμεσα στις Π.Ε. Ο κύριος λόγος είναι ότι δεν υφίσταται εφαρμογή συγκεκριμένων συστημάτων και διαδικασιών για τις διαδικασίες παρακολούθησης των έργων, προτυποποίησης διαδικασιών και εντύπων με αποτέλεσμα στην αποδοτικότητα των υπηρεσιών.
- Μεγάλο ποσοστό απασχόλησης αφιερώνουν οι υπηρεσίες της ΠΣΕ σε εργασίες διοικητικής φύσης διεκπεραιωτικού και ελεγκτικού χαρακτήρα σε βάρος των εργασιών εξειδίκευσης και επιτελικού σχεδιασμού. Έτσι καθίσταται δύσκολη η επεξεργασία και η προετοιμασία τεκμηριωμένων εισηγήσεων για λήψη απόφασης αλλά και κατάθεσης προτάσεων που δύναται να συμβάλλουν στην αναπτυξιακή προσπάθεια της ΠΣΤΕ. Προκύπτει έτσι η ανάγκη για προώθηση της αναβάθμισης των δυνατοτήτων του υπηρεσιακού μηχανισμού στην παροχή υπηρεσιών επιτελικής υποστήριξης και σχεδιασμού, εξέλιξη που θα εξασφάλιζε θετικό πρόσημα τόσο στην διαμόρφωση συνθηκών εξασφάλισης της συνέχειας των στόχων και δραστηριοτήτων της ΠΣΤΕΑ, όσο και στην δημιουργία κλίματος παρακίνησης του στελεχιακού δυναμικού, αφού θα αναβάθμιζε το επίπεδο και το εύρος του ρόλου του.
- Η απουσία οργανωμένου Συστήματος Διοίκησης με Στόχους, Εσωτερικούς Ελέγχους και Αξιολόγησης διαμέσου της εφαρμογής Συστημάτων και Δεικτών Μέτρησης των Επιδόσεων και η εφαρμογή Πρότυπων Διαδικασιών μέσω πιστοποίησης κατά ISO αποτελεί ένα ακόμη σημαντικό ζήτημα που τέθηκε από τις υπηρεσίες, η οποίες τονίζουν την η ανάγκη για καθορισμό διακριτών ενεργειών και καθηκόντων υπηρεσιών κα στελεχών με στοχοθεσία και μετρήσιμα αποτελέσματα.

Κτιριακή Υποδομή και Τεχνικός Εξοπλισμός

- Προβλήματα προκύπτουν και από το γεγονός ότι οι Δ/σεις της έδρας στεγάζονται σε διαφορετικά κτίρια δημιουργώντας κατακερματισμό των υπηρεσιών σε πολλά διαφορετικά κτίρια, γεγονός που δυσχεραίνει την μεταξύ τους επικοινωνία. Πολλά δε από τα κτίρια που στεγάζουν τις υπηρεσίες δεν έχουν επάρκεια χώρου για γραφεία και αρχεία ενώ δεν είναι προσβάσιμα σε ΑΜΕΑ. Το πρόβλημα αυτό θα λυθεί με την μεταφορά υπηρεσιών στα κτίρια της ΜΕΡΥΠ. Το έργο για τη διαμόρφωση των κτιριακών και ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων έχει προγραμματιστεί να δημοπρατηθεί στις 14/4/2015 και 21/4/2015 σε δυο υποέργα στις αντίστοιχες ημερομηνίες.
- Οι Περιφερειακές Ενότητες αν και διαθέτουν αξιόλογο ειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό και σημαντικές υποδομές σε εξοπλισμό (hardware), έχουν προβλήματα ομογενοποίησης εξοπλισμού και λογισμικού..
- Υπάρχουν ανάγκες για επαρκή συντήρηση και σταδιακή ανανέωση του υπάρχοντος εξοπλισμού και προμήθειας ή ανάπτυξης εφαρμογών λογισμικού (software) σε ότι αφορά την εσωτερική λειτουργία της Περιφέρειας αλλά και την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς τον πολίτη και τις επιχειρήσεις. Να τονιστεί ότι απαιτούνται δράσεις αξιοποίησης του υπάρχοντος εξοπλισμού καθώς σε πολλές περιπτώσεις παραμένει

ανενεργός ή υπολειτουργεί

- Επισημαίνεται ιδιαίτερα η έλλειψη επαρκών GIS συστημάτων και εφαρμογών, η χρήση των οποίων θα βελτίωνε σημαντικά τη λειτουργία των Δ/σεων Αγροτικής Οικονομίας και των Δ/σεων Τεχνικών Έργων. Επίσης είναι απαραίτητη η δημιουργία ενός κεντρικού συστήματος διακίνησης εγγράφων με σύγχρονες δυνατότητες (workflow, παραγωγής στατιστικών, δυνατότητα οικονομικών, μισθολογικών, διοικητικών, τεχνικών reports) σε κάθε διοικητήριο στις έδρες των Περιφερειακών Ενότητων. Προτείνεται και η δημιουργία ενός εφεδρικού κέντρου δεδομένων (disaster recovery site) με στόχο την αδιάλειπτη και ασφαλή παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών στους πολίτες.

Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

- Σημαντικό θέμα αποτελεί για την ΠΣΕ η προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στη διοίκηση, αλλά και στην ηλεκτρονική παροχή σύγχρονων υπηρεσιών, ως ιδιαίτερα σημαντική για την ανάπτυξη της περιοχής και για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων. Η ΠΣΤΕ, όπως και το σύνολο της χώρας, υστερεί στους τομείς της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και της ηλεκτρονικής παροχής υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος (ΣΜΠΕ 2014), η ανάπτυξη των οποίων θα βελτίωνε την αποδοτικότητα της ΠΣΤΕ, θα συντελούσε στη μείωση της γραφειοκρατίας, την αύξηση της διαφάνειας, την μείωση του κόστους για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, καθώς και στην αύξηση των προσφερόμενων υπηρεσιών γενικού ενδιαφέροντος στους πολίτες, με έμφαση σε όσους αντιμετωπίζουν ειδικά προβλήματα πρόσβασης στις υπηρεσίες αυτές και ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού. Δεδομένου ότι σύντομα αναμένεται η εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, αλλά και του Εθνικού Σχεδίου Ευρυζωνικότητας, και οι δράσεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Διοικητική Μεταρρύθμιση», η ΠΣΤΕ μπορεί να καλύψει σε σημαντικό βαθμό τις ανάγκες της, θέτοντας ως προτεραιότητα μεταξύ των άλλων και τη διάδοση των εφαρμογών ΤΠΕ. Τα νέα δεδομένα καθιστούν πλέον όλο και πιο επιτακτική την ανάγκη προετοιμασίας των υπηρεσιών της ΠΣΤΕ στην εφαρμογή συστημάτων ΤΠΕ.
- Στην έδρα της Περιφέρειας (ΠΕ Φθιώτιδας), υπάρχει η Δ/ση Διαφάνειας και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. η εν λόγω Δ/ση αποτελεί «ομπρέλα» και θα πρέπει να στελεχωθεί επαρκώς για να οργανώσει – καθορίσει την στρατηγική αλλά και την υλοποίηση – διαχείριση προγραμμάτων Τεχνολογιών Επικοινωνιών και Πληροφορικής σε συνεργασία με τα περιφερειακά τμήματα πληροφορικής.
- Εντοπίζονται προβλήματα στο συντονισμό των δράσεων των Τμημάτων που απαρτίζουν τη Δ/ση Διαφάνειας και Ηλ/κης Διακυβέρνησης. Τα Περιφερειακά Τμήματα πρέπει να έχουν διοικητική αυτοτέλεια, αλλά πάντα υπό την ομπρέλα της Δ/σης. Θα πρέπει να ενισχυθεί με προσωπικό κεντρικά η Δ/ση Διαφάνειας ώστε να μπορέσει να συντονίσει τα περιφερειακά τμήματα.
- Υπάρχει ανάγκη για προμήθεια ή ανάπτυξη εφαρμογών λογισμικού (software applications) σε ότι αφορά την εσωτερική λειτουργία της Περιφέρειας αλλά και την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς τον πολίτη και τις επιχειρήσεις
- Η έλλειψη κεντρικού Διοικητηρίου στην έδρα της Περιφέρειας (Λαμία), που θα στεγάσει όλες τις υπηρεσίες της δημιουργεί προβλήματα σε επίπεδο διοίκησης διαχείρισης χρηστών και των εφαρμογών αλλά και σε επίπεδο εξυπηρέτησης του πολίτη.
- Έγινε επικαιροποίηση και λειτουργική ενοποίηση των backoffice συστημάτων των πρώην Ν.Α., (ΟΠΣ ΟΤΣ), αλλά δεν έχουν μπει σε χρήση όλα τα υποσυστήματα. Προς το παρόν, δεν υπάρχει κεντρικό σύστημα διακίνησης εγγράφων με σύγχρονες δυνατότητες (workflow, παραγωγής στατιστικών, δυνατότητα οικονομικών, μισθολογικών, διοικητικών, τεχνικών reports) πέραν του τυπικού email. Έχει ξεκινήσει η διαδικασία χορήγησης ψηφιακών υπογραφών (με χρήση έξυπνης κάρτας ΔΙΑΥΓΕΙΑ). Δημιουργήθηκε δικτυακός τόπος της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (www.pste.gov.gr) με ενσωματωμένες σύγχρονες τεχνολογίες και μεθοδολογίες με σκοπό την ανάπτυξη της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και την παροχή αντίστοιχων υπηρεσιών στους πολίτες, σε αντικατάσταση των παλιών ιστοτόπων των πρώην νομαρχιών. Αναπτύσσεται πληροφοριακό σύστημα (open source εφαρμογή) για την λεπτομερή καταγραφή του μηχανογραφικού εξοπλισμού (IT Inventory), με online παροχή στοιχείων και λειτουργία helpdesk.
- Όσον αφορά τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες της Περιφέρειας, θα πρέπει να επισημανθεί ότι διαθέτει αξιολόγο ανθρώπινο δυναμικό (Διπλωματούχοι Μηχανικοί Τ.Π.Ε., Πληροφορικοί ΠΕ/ΤΕ), με τεχνική επάρκεια

και γνώσεις. Επιπλέον διαθέτει και μεγάλο αριθμό έμπειρων υπαλλήλων σε άλλες υπηρεσίες (διοικητικές, οικονομικές), οι οποίοι σε συνεργασία με το τεχνικό προσωπικό της Δ/σης Πληροφορικής θα μπορούσαν να αναπτύξουν νέες υπηρεσίες ή να επεκτείνουν υφιστάμενα συστήματα και επίσης να υλοποιήσουν χρηματοδοτούμενα έργα. Ο σχεδιασμός αυτός θα μπορούσε να γίνει εσωτερικά από το υπάρχον στελεχιακό δυναμικό και όχι με εξωτερικούς συνεργάτες που δεν γνωρίζουν το εύρος λειτουργίας της κάθε υπηρεσίας ώστε να μπορέσουν μετά να συνθέσουν.

- Η υιοθέτηση από τον Δημόσιο Τομέα της χρήσης όλων και περισσότερων Ολοκληρωμένων Πληροφοριακών Συστημάτων σε όλο το φάσμα της λειτουργίας του (ΔΙΑΥΓΕΙΑ, ΚΜΗΔΗΣ, ΕΣΗΔΗΣ, ΟΠΣ Περιφέρειας, ΟΠΣ ΕΣΠΑ, ΠΣΥΠΟΔΕ, ψηφιακή υπογραφή και ταυτότητα, ηλεκτρονική διακίνηση εγγράφων), βοηθάει στην ανάπτυξη «ψηφιακής κουλτούρας» στους υπαλλήλους, με όλα τα θετικά που αυτό συνεπάγεται.
- Τα εσωτερικά συστήματα λειτουργίας των υπηρεσιών της ΠΑ δεν υποστηρίζονται επαρκώς από τις σύγχρονες τεχνολογίες της πληροφορικής και των επικοινωνιών (ΤΠΕ). Για παράδειγμα, δεδομένου ότι δεν έχει τεθεί σε πλήρη εφαρμογή το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό σύστημα με το οποίο θα υπάρχει σύνδεση του προγραμματισμού με τις Δ/σεις Διοικητικού- Οικονομικού και Τεχνικών Έργων των Περιφερειακών ενότητων, δεν υπάρχει η απαραίτητη πληροφόρηση για την σωστή παρακολούθηση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Εγκεκριμένες πιστώσεις, λογαριασμοί έργων, πληρωμές κλπ). Σε όλες τις Δ/σεις υπάρχει πρόβλημα στην εφαρμογή Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού. Επιπλέον δεν έχει γίνει γενικευμένη χρήση του προγράμματος Ηλεκτρονικού Πρωτοκόλλου.

Διαδικασίες πληροφόρησης των πολιτών, διαβούλευσης και διαφάνειας

- Πολύπλοκες διαδικασίες που αναδεικνύουν γραφειοκρατικά θέματα στη συναναστροφή με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Οι διαδικασίες θα πρέπει να απλοποιηθούν λαμβάνοντας υπόψη και την δυνατότητα να αξιοποιηθεί ο διαδικτυακός τόπος της Περιφέρειας.
- Έλλειμμα παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς πολίτες και επιχειρήσεις με αποτέλεσμα την «επιβολή» της φυσικής τους παρουσίας στις εμπλεκόμενες Διευθύνσεις και την αύξηση του εργασιακού φόρτου των υπαλλήλων προκειμένου να τους εξυπηρετήσουν.

Η παραπάνω ανάλυση ανέδειξε σημαντικά θέματα που δημιουργούν σημαντικά εμπόδια στην αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα της Περιφέρειας ως Οργανισμού και δεν της επιτρέπουν να λειτουργήσει αποτελεσματικά και αποδοτικά. Οι προκλήσεις και τα κρίσιμα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπίσει η Περιφέρεια εστιάζονται:

- Στην κατάρτιση και εφαρμογή ενός νέου Εσωτερικού Οργανισμού Οργάνωσης και Λειτουργίας της Περιφέρειας, μέσω αναδιοργάνωσης δομών, αντικειμένων, περιγραφή αρμοδιοτήτων/ καθηκόντων και προσόντων για κάθε θέση εργασίας υπαλλήλων και προϊσταμένων με σκοπό την βελτίωση λειτουργίας και απόδοσης των υπηρεσιών της ΠΣΤΕ, λαμβάνοντας υπόψη τις δυστοκίες που προέκυψαν κατά την α' περίοδο λειτουργίας της ως Οργανισμού. Ιδιαίτερη έμφαση απαιτείται να δοθεί στην κατάρτιση των παλαιών και στην δημιουργία νέων με πραγματική προστιθέμενη αξία, καθώς και στην αναδιοργάνωση, εξορθολογισμό και αξιοποίηση των Νομικών Προσώπων της Περιφέρειας.
- Στη διαρκή και στοχευμένη επιμόρφωση του προσωπικού, τόσο σε θέματα αρμοδιότητας τους, στις ΤΠΕ, αλλά και σε θέματα που προκύπτουν ως αποτέλεσμα ενεργειών της Κεντρικής Διοίκησης (νόμοι, σύστημα διαχείρισης έργων, κανονισμοί νέου ΕΠΣΑ 2014-2020).
- Προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνηση η οποία θα επιτευχθεί με την βελτίωση –αναβάθμιση και ομογενοποίηση της υλικοτεχνικής υποδομής και του εξοπλισμού των υπηρεσιών και εφαρμογών που θα διευκολύνουν τη χρήση ΤΠΕ προς όφελος της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας της διοίκησης, καθώς και η ανάπτυξη και λειτουργία Ολοκληρωμένων Πληροφοριακών Συστημάτων και εφαρμογών λογισμικού. Σημαντικό είναι η προμήθεια εξειδικευμένου λογισμικού διοίκησης έργων.
- Στην εκπόνηση ετήσιων προγραμμάτων δράσης στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού προγράμματος ως διαδικασία προγραμματισμού, θέτοντας ρεαλιστικούς στόχους. Σημαντική διαδικασία αποτελεί η αξιολόγηση τους για τον εντοπισμό κρίσιμων σημείων στην εφαρμογή τους
- Στην αντιμετώπιση των προβλημάτων στέγασης και κτιριακών υποδομών κυρίως στην έδρα της Περιφέρειας
- Στην διευκόλυνση της επικοινωνίας και συνεργασίας με φορείς και πολίτες μέσω της βελτίωσης της προβολής και δημοσιότητας της δραστηριότητας της ΠΣΤΕ. Περαιτέρω η συμμετοχή των πολιτών και των εμπλεκόμενων

φορέων- κοινωνικών εταίρων, μέσω διαδικασιών διαβούλευσης, πρέπει να είναι προτεραιότητα στην κατεύθυνση για την προώθηση της ενδυνάμωσης των δημοκρατικών διαδικασιών αλλά και για την υλοποίηση των οραμάτων και στόχων της Περιφέρειας.

- Στην προσπάθεια αξιοποίησης νέων πόρων, ιδιαίτερα των πόρων που προέρχονται από τα διαρθρωτικά Ταμεία της Ε.Ε., αξιοποίηση των κωδικών του Προϋπολογισμού της Περιφέρειας που μπορεί να δώσουν έσοδα, αλλά και χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων (ΣΔΙΤ), ώστε να αντιμετωπιστεί η δεδομένη πια περιορισμένη χρηματοδότηση από εθνικούς πόρους. Σημαντικό ζήτημα αποτελεί η αναβάθμιση της διαχείρισης και ελέγχου της ακίνητης περιουσίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, ως σημαντικός παράγοντας στην αναπτυξιακή της δραστηριότητα.
- Αναβάθμιση της ΔΙΑΠ με προσωπικό για τη συνεργασία με την Ε.Ε. για αξιοποίηση προγραμμάτων που εκδίδονται από την Επιτροπή.
- Μεγαλύτερη χρήση της ηλεκτρονικής αλληλογραφίας έναντι της συνήθους έκδοσης διαβιβαστικών και αποστολής με FAX, εφαρμογή ηλεκτρονικής αρχειοθέτησης εγγράφων και ψηφιοποίηση αρχείου
- Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας εξαρτάται αποκλειστικά σχεδόν από τις επιχορηγήσεις για να καλύψει τόσο τις λειτουργικές της δαπάνες, όσο και τις επενδύσεις. Η οικονομική της αυτοδυναμία είναι ελάχιστη, μετά και την μείωση των Κεντρικών Αυτοτελών πόρων, ενώ και η αναλογία των επιχορηγήσεων για επενδύσεις στα συνολικά έσοδα είναι χαμηλή.
- Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας είναι σε σημαντικό βαθμό προσανατολισμένη προς τις επενδύσεις μέσω ιδίων πόρων, ενώ τα λειτουργικά της έξοδα με βάση τις αρμοδιότητες της κινούνται σε μεσαία επίπεδα.

4. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΌΡΑΜΑ- ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

4.1 Αναπτυξιακό Όραμα Περιφέρειας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (ΠΣΤΕ) κατέχει κεντροβαρή θέση στον ελλαδικό χώρο και ενδιάμεση θέση μεταξύ των δύο μεγαλύτερων αναπτυξιακών πόλων της χώρας (Αττική, Θεσσαλονίκη). Βρίσκεται στην «**καρδιά της Ελλάδας**» και εξαιτίας της γεωγραφικής της θέσης, έχει τη δυνατότητα να εξελιχθεί σε κόμβο δικτύων μεταφορών, εθνικού και ευρωπαϊκού επιπέδου. Η άμεση γειννίαση με τον ισχυρότερο πόλο ανάπτυξης της Ελλάδας, την Αττική, συνεπάγεται την αποκόμιση σημαντικών αναπτυξιακών ωφελειών, αλλά και πολλών προβλημάτων.

Οι ωφέλειες αφορούν στην αύξηση της ζήτησης των παραγόμενων από την Περιφέρεια προϊόντων και υπηρεσιών, την χωροθέτηση παραγωγικών δραστηριοτήτων, την εγγύτητα στα κέντρα λήψης αποφάσεων, τη δυνατότητα αξιοποίησης ερευνητικών φορέων και εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού, την αξιοποίηση των μεταφορικών υποδομών της Αττικής, κ.α. Τα προβλήματα και οι κίνδυνοι συνδέονται με την αλόγιστη χρήση φυσικών πόρων της Στερεάς Ελλάδας για κάλυψη αναγκών της Αττικής, τη μόνιμη μετακίνηση αξιόλογου ανθρώπινου δυναμικού προς την Αττική, τη μεταφορά ρυπογόνων δραστηριοτήτων από την Αττική προς την ΠΣΤΕ, την αδυναμία ανταγωνισμού των τοπικών αγορών κ.α.

Η ανταγωνιστική θέση της Περιφέρειας ενισχύεται από την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η επιστήμη και η τεχνολογία για τη συνεχή βελτίωση του παραγωγικού δυναμικού, των προϊόντων και των προσφερόμενων υπηρεσιών. Καθοριστικός παράγοντας στην προσπάθεια αυτή είναι η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού σε όλα τα επίπεδα, η καλλιέργεια των αναγκαίων δεξιοτήτων και γνώσεων, η καλλιέργεια συνεργασιών με τα Τριτοβάθμια Εκπαιδευτικά Ιδρύματα ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας με ΑΕΙ και ερευνητικά κέντρα γειτονικών Περιφερειών, η αξιοποίηση του ΕΘΙΑΓΕ και της ΕΒΕΤΑΜ, η ανάπτυξη της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της διά βίου μάθησης στους τομείς προτεραιότητας, αποτελούν μέρος των στρατηγικών πολιτικών της περιφέρειας.

Για την αναπτυξιακή προσπάθεια που επιχειρείται, κρίνεται απαραίτητη η ολοκληρωμένη προσέγγιση και συνεργασία μεταξύ της αυτοδιοίκησης, των κοινωνικών και παραγωγικών φορέων και της κοινωνίας των πολιτών. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που αποτελούν **συγκριτικό πλεονέκτημα** της Περιφέρειας συνοψίζονται :

- Στην στρατηγική θέση της ως προς τις οδικές, σιδηροδρομικές και θαλάσσιες μεταφορές.
- Στη σημαντική βιομηχανική δραστηριότητα.
- Στην αγροτική και κτηνοτροφική παραγωγή.
- Στο αγνό φυσικό περιβάλλον, τις γεωθερμικές πηγές και τον ορυκτό πλούτο.
- Στο πλούσιο ιστορικό, πολιτιστικό και τουριστικό της απόθεμα.

Αυτά τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας σε συνδυασμό με τις ανάγκες και τις προοπτικές της, υποδεικνύουν και υπαγορεύουν ένα αναπτυξιακό όραμα που οφείλει:

- Να τα συνεκτιμήσει και να τα αξιολογήσει σε συνδυασμό με τις τοπικές ανάγκες και προτεραιότητες αλλά και τις γενικότερες τάσεις και κατευθύνσεις σε περιφερειακό, εθνικό και διεθνές περιβάλλον.
- Να λάβει υπόψη του την παρούσα κατάσταση, αξιοποιώντας δυνατότητες και ευκαιρίες που η ίδια οικονομική κρίση δημιουργεί, με στόχο την επίτευξη των μελλοντικών επιδιώξεων της Περιφέρειας
- Να αξιοποιήσει με τον πιο βιώσιμο και αποτελεσματικό τρόπο ανθρώπινους πόρους, δομές και απόθεμα της Περιφέρειας

Αναπτυξιακό Όραμα της Περιφέρειας αποτελεί: *η επανεκκίνηση της οικονομίας της Στερεάς Ελλάδας, η μόχλευση επενδύσεων σε τομείς που η Περιφέρεια διαθέτει συγκριτικό πλεονέκτημα, αξιοποιώντας ενδογενές δυναμικό, για τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, με όρους ισχυρής κοινωνικής συνοχής και προστασίας, σε ένα βιώσιμο αστικό και φυσικό περιβάλλον.*

4.2 Αναπτυξιακή Στρατηγική της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Για την επίτευξη του οράματος της Περιφέρειας διαμορφώσαμε ένα νέο πρότυπο ανάπτυξης, για την επόμενη πενταετία, εστιάζοντας :

- στη διαμόρφωση και ανάδειξη της ταυτότητας της Περιφέρειας,
- στη βελτίωση της ελκυστικότητάς της ως τόπο κατοικίας και παραγωγής,
- στην αξιοποίηση των διαθέσιμων κι ανεκμετάλλετων πόρων και υποδομών,
- στη δημιουργία περιβάλλοντος ευνοϊκού σε συνεργασίες,
- στη συστηματική προσέλκυση επενδύσεων μέσω της ανάπτυξης ενός παραγωγικού μοντέλου διεύρυνσης της οικονομικής δραστηριότητας, εξωστρεφούς ανταγωνισμού, με έμφαση σε τομείς της οικονομίας, οι οποίοι δεν έχουν αξιοποιηθεί επαρκώς όπως ο τουρισμός, η αγροδιατροφή, η έξυπνη καινοτόμα επιχειρηματικότητα κ.λ.π.
- στην οργανωμένη εξαγωγή προϊόντων,
- στη βελτίωση της προσβασιμότητας,
- στη στήριξη της τουριστικής προσπάθειας
- στην αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων πηγών χρηματοδότησης με σκοπό τη μόχλευση κεφαλαίων, ώστε η Περιφέρεια να στηρίξει την οικονομία της και μακροπρόθεσμα και
- στην αύξηση της απασχόλησης, διασφαλίζοντας την κοινωνική συνοχή.

Σημαντικό ζήτημα στην αναπτυξιακή διαδικασία της Περιφέρειας αποτελεί η οργάνωση και της λειτουργίας της Περιφέρειας, με τρόπο τέτοιο που να ενσωματώνει όλες τις απαραίτητες διαρθρωτικές αλλαγές που απαιτούνται για την υλοποίηση του αναπτυξιακού προγράμματος της.

Στο πλαίσιο αυτό, **προτεραιότητες** της αναπτυξιακής στρατηγικής αποτελούν:

- Η αξιοποίηση του ρόλου της Αιρετής Περιφέρειας για προγραμματισμό, οργάνωση και συντονισμό – κινητοποίηση της προσπάθειας ανάπτυξης με τις άλλες θεσμικές και άτυπες συλλογικότητες της περιφέρειας και του κεντρικού κράτους. Η συνεργασία με κρατικούς φορείς και την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση για την αναβάθμιση των δημόσιων και κοινωνικών υποδομών και την βελτίωσης της ποιότητας ζωής των κατοίκων της ΠΣΤΕ.
- Η ανάληψη συγκεκριμένων πρωτοβουλιών για συνεργασίες, δικτύσεις και κοινές δράσεις με τους κοινωνικούς, παραγωγικούς και θεσμικούς φορείς της Περιφέρειας για την άμβλυση των κρίσιμων προβλημάτων λόγω της δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας, την συγκράτηση του παραγωγικού ιστού και τη διαμόρφωση νέων ευκαιριών στους τομείς της οικονομίας, με συγκεκριμένες προτεραιότητες σε κάθε περιφερειακή ενότητα.
- Η δημιουργία ενός δικτύου προστασίας για τους αδύναμους, με την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.
- Η ενίσχυση της παρουσίας και του ρόλου της ΠΣΤΕ στα εθνικά και ευρωπαϊκά κέντρα λήψης αποφάσεων, της δημιουργίας σχέσεων συνεργασίας με ευρωπαϊκές και μη περιφέρειες για τον από κοινού αναπτυξιακό προγραμματισμό, καθώς και τη μεταφορά και αφομοίωσης τεχνογνωσίας και άριστων πρακτικών.
- Η δημιουργία περιβάλλοντος που θα ευνοεί τη συνεργασία και την ανάπτυξη ενός παραγωγικού μοντέλου, εξωστρεφούς και ανταγωνιστικού, με προσοχή σε τομείς της οικονομίας της Στερεάς Ελλάδας, οι οποίοι δεν έχουν εξελιχθεί σύμφωνα με τις δυνατότητες της περιοχής.
- Η ενίσχυση της εξαγωγικής κατεύθυνσης των επιχειρήσεων, η προώθηση των διεθνών συνεργασιών και η υιοθέτηση καλών πρακτικών, με τελικό στόχο την ενθάρρυνση της καινοτόμας επιχειρηματικότητας και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

- Η χάραξη κεντρικής περιφερειακής τουριστικής πολιτικής με συγκεκριμένο πρόγραμμα και στόχο την ανάπτυξη τουριστικής δραστηριότητας 365 ημέρες το χρόνο, την ανάδειξη του τουρισμού ως σημαντικό παράγοντα ανάπτυξης της περιφέρειας και την αξιοποίηση του πολιτιστικού αποθέματος της Περιφέρειας.
- Η ανασυγκρότηση του παραγωγικού ιστού προς την κατεύθυνση της αναγέννησης, της αναδιάρθρωσης της οικονομίας της υπαίθρου και την προσαρμογή της αγροτικής παραγωγής στα σύγχρονα δεδομένα και τις απαιτήσεις της αγοράς.
- Η διασφάλιση του περιβάλλοντος, της αειφορίας της ανάπτυξης και της ποιότητας ζωής των πολιτών.
- Η αξιοποίηση των φυσικών πόρων και
- Η υλοποίηση των έργων υποδομών της Στερεάς Ελλάδας, ώστε να ολοκληρωθεί το οδικό και σιδηροδρομικό δίκτυο, να αναβαθμιστούν οι υποδομές υγείας και να εκτελεσθούν έργα ύδρευσης, άρδευσης και αποχέτευσης.
- Η βελτιστοποίηση της οργάνωσης και της διοικητικής λειτουργίας των υπηρεσιών, για την ποιοτικότερη, ταχύτερη και αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση των συναλλασσόμενων (πολιτών, επενδυτών, εξυπηρετούμενων), με την αξιοποίηση του συνόλου του ανθρωπίνου δυναμικού της και με τη χρήση των εφαρμογών ΤΠΕ για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, Αναβάθμιση της σχέσης Περιφέρειας – πολίτη.

4.3. Άξονες Προτεραιότητας της Αναπτυξιακής Στρατηγικής

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας σχεδιάζει το πρόγραμμά της και την αναπτυξιακή της στρατηγική με βασική κατεύθυνση την ανάδειξη των προβλημάτων αλλά και των δυνατοτήτων -ευκαιριών για τον τομέα της οικονομίας, τον κοινωνικό τομέα, για τον τομέα του περιβάλλοντος και των υποδομών στη βάση της εδαφικής συνοχής/διάστασης, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές και ευρωπαϊκές αναπτυξιακές πολιτικές και κατευθύνσεις με απώτερο στόχο την υλοποίηση του οράματος της Περιφέρειας Στερεάς.

Στο πλαίσιο αυτό το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας 2014-2019 δομείται πάνω σε 4 άξονες, ο καθένας από τους οποίους εξειδικεύεται σε μέτρα και γενικούς στόχους. Περαιτέρω προτείνονται ενδεικτικές δράσεις που θα αποτελέσουν και τη βάση συζήτησης στο στάδιο της διαβούλευσης.

A/A/	ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
1	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ
2	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ, ΥΓΕΙΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
3	ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ
4	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Άξονας Προτεραιότητας 1: ΥΠΟΔΟΜΕΣ- ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ		
Μέτρα	Στόχοι	Ενδεικτικές Δράσεις
1.1. Βελτίωση και προστασία της ποιότητας του περιβάλλοντος	Διατήρηση και προστασία των ορεινών όγκων, των προστατευόμενων περιοχών και του φυσικού περιβάλλοντος	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Υλοποίηση αντιπλημμυρικών έργων ➤ Ανάπτυξη σχεδίων πρόληψης και αντιμετώπισης φαινομένων καταστροφών ➤ Δημιουργία αποτελεσματικού δικτύου προστατευόμενων περιοχών ➤ Εγκατάσταση συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης κινδύνου
	Εξυγίανση και αποκατάσταση των επιβαρυμένων περιοχών – Οργάνωση χώρων υποδοχής παραγωγικών δραστηριοτήτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Εξυγίανση των άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων
	Παρακολούθηση της ποιότητας του περιβάλλοντος	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ανάπτυξη Δικτύων Παρακολούθησης Ποιότητας Ατμόσφαιρας, με ταυτόχρονη χρήση εργαλείων υποστήριξης των αποφάσεων, έγκρισης περιβαλλοντικών όρων και επιβολής προστίμων ➤ Σύνταξη, υποβολή και συστηματική παρακολούθηση του Σχεδίου Δράσης Αειφόρου Ενέργειας (ΣΔΑΕ).
	Ανάδειξη της εξοικονόμησης ενέργειας σε παράγοντα περιβαλλοντικής προστασίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Την αναδιάρθρωση του δικτύου φωτισμού και την εγκατάσταση συστήματος διαχείρισης. ➤ Την ενεργειακή αναβάθμιση εγκαταστάσεων ύδρευσης και βιολογικών καθαρισμών.
1.2 Βιώσιμη διαχείριση υδάτινων πόρων	Παροχή πόσιμου και καθαρού νερού στους οικισμούς και τους κατοίκους της Περιφέρειας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Έργα αποκατάστασης της ύδρευσης σε περιοχές με μη επαρκή ή ποιοτικά υποβαθμισμένα αποθέματα νερού (δημιουργία τροφοδοτικών αγωγών, διυλιστηρίων, ανόρυξη νέων γεωτρήσεων, εξωτερικά δίκτυα)
	Βελτίωση, επέκταση και εκσυγχρονισμός των δικτύων ύδρευσης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Έργα αναβάθμισης των συνθηκών ύδρευσης (νέα δίκτυα, αντικατάσταση παλαιών, βελτίωση ελέγχου ποιότητας, κ.λ.π.)
	Προστασία υπόγειων και επιφανειακών νερών – εμπλουτισμός υπόγειων υδροφορέων – περιορισμός της κατασπατάλησης υδάτινων πόρων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ανάπτυξη Δικτύων Παρακολούθησης Ποιότητας των υδάτων, ➤ Κατασκευή έργων συγκέντρωσης και διανομής νερού, αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρικών, εγγειοβελτιωτικών ➤ -Ίδρυση και λειτουργία φορέα διαχείρισης υδάτινων πόρων
1.3 Μέτρα και υποδομές χωροταξίας και περιβάλλοντος	Ασφαλής διαχείριση των λυμάτων/αποβλήτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ολοκλήρωση των αποχετευτικών δικτύων και τη σύνδεσή τους με εγκαταστάσεις διαχείρισης λυμάτων ➤ Αποτύπωση και παρακολούθηση σημειακών πηγών ρύπανσης ➤ Δημιουργία εγκαταστάσεων διαχείρισης λυμάτων και βελτίωση /

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ αποκατάσταση της λειτουργίας των υπαρχουσών μονάδων ➤ Αντιμετώπιση της ρύπανσης από ειδικές κατηγορίες αποβλήτων (π.χ. ελαιολιβεία)
	Εφαρμογή σύγχρονης και ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ολοκλήρωση της μελέτης επικαιροποίησης του ΠΕΣΔΑ ➤ Ολοκλήρωση των προγραμματισμένων έργων αποκατάστασης ΧΑΔΑ ➤ Πρόληψη παραγωγής απορριμμάτων και ανάπτυξη δικτύου
	Προώθηση εκπόνησης και εφαρμογής χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού καθώς και προώθηση της εδαφικής /χωρικής συνοχής και συνεργασίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Προώθηση και ολοκλήρωση προγραμματισμένων ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ ➤ Εντοπισμός των περιοχών που θα δύναται να εφαρμοστούν τα εργαλεία Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης
	Ορθολογική χρήση ενέργειας και φυσικών πόρων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού αποθέματος
1.4Επέκταση και βελτίωση μεταφορών και επικοινωνιών	<p>Εξέλιξη τη ΠΣΤΕ σε κόμβο δικτύων μεταφορών, εθνικού και ευρωπαϊκού επιπέδου</p> <p>Δημιουργία δικτύων μεταφορών και επικοινωνιών ως οριζόντιες δράσεις για την ισόρροπη ανάπτυξη της Στερεάς Ελλάδας, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και την ενδυνάμωση της οικονομίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Προώθηση στρατηγικών επενδύσεων ➤ Ανάπτυξη και αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών
1.5Ενίσχυση της Πολιτικής Προστασίας	Ενδυνάμωση και επέκταση των υποδομών πολιτικής προστασίας για την πρόληψη ή αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ -Επενδύσεις για την πρόληψη και αντιμετώπισης πυρκαγιών, εκπόνησης σχεδίων αντιπυρικής προστασίας δασών και δασικών εκτάσεων ➤ Επενδύσεις για την διαχείριση των επιπτώσεων των σεισμών ➤ Ενίσχυση των υποδομών και εξοπλισμών φορέων πολιτικής προστασίας ➤ Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των αρχών της οικονομίας και του πληθυσμού ➤ Προώθηση δράσεων εθελοντισμού

Άξονας Προτεραιότητας 2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ, ΥΓΕΙΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ		
ΜΕΤΡΑ	ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΕΙΣ
2.1 Ενίσχυση των δράσεων και του ρόλου της ΠΣΤΕ στους τομείς υγείας – κοινωνικής μέριμνας και προστασίας της δημόσιας υγείας	Ενίσχυση των παρεμβάσεων της ΠΣΤΕ σε δράσεις υγείας πρόνοιας, στην κατεύθυνση της μείωσης των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ολοκλήρωση και κατασκευή υποδομών υγείας και πρόνοιας & αναβάθμισης υλικοτεχνικής υποδομής ➤ Έρευνα καταγραφής όλων των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού της Περιφέρειας, για την υλοποίηση στοχευμένων παρεμβάσεων ➤ Ενίσχυση και προαγωγή της κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας ➤ Δημιουργία Μητρώου και Δικτύου Τοπικών Φορέων ➤ Ολοκλήρωση της κατασκευής και του εξοπλισμού του νέου νοσοκομείου Χαλκίδας. ➤ Βελτιώσεις στις κτιριακές υποδομές, καθώς και στον εργαστηριακό και ξενοδοχειακό εξοπλισμό των νοσοκομείων της Περιφέρειας
	Ενίσχυση του ρόλου της Περιφέρειας στο δίκτυο φορέων κοινωνικής στήριξης, στην ΠΣΤΕ, με έμφαση στην εκπόνηση σχεδιασμού στον τομέα υγείας – κοινωνικής μέριμνας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Καταγραφή των ελλειμμάτων σε υποδομές και υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής μέριμνας ανά ΠΕ και ιεράρχηση αναγκών παρέμβασης ➤ Εκπόνηση ολοκληρωμένων σχεδίων παρέμβασης σε ειδικές ομάδες πληθυσμού ➤ Εκπόνηση προγραμμάτων πρόληψης και προαγωγής της υγείας ➤ Δημιουργία Κόμβου Αλληλοβοήθειας και Αλληλεγγύης, Με παράρτημα σε κάθε Νομό. ➤ Επέκταση του Δικτύου Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης
	Ανάπτυξη πρωτοβουλιών της ΠΣΤΕ για την προστασία της δημόσιας υγείας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Βελτίωση των μηχανισμών εποπτείας εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας

<p>2.2. Ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων – ενίσχυση της πολιτιστικής δημιουργίας</p>	<p>Ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος της Στερεάς Ελλάδας και προβολή της πολιτιστικής της φυσιογνωμίας.</p> <p>- Διαμόρφωση στρατηγικού προσανατολισμού για ολοκληρωμένες πολιτιστικές δράσεις σε τοπικό και υπερ-τοπικό επίπεδο / ανάπτυξη συνεργασιών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ -Διάσωση – προστασία και ανάδειξη ιστορικών – πολιτιστικών ιδιαιτεροτήτων κάθε ΠΕ / δημιουργία «πολιτιστικών διαδρομών» σε συνεργασία με αντίστοιχους δημόσιους φορείς ➤ Δημιουργία οδηγού (έντυπου – ηλεκτρονικού, δημιουργία portal στο site της περιφέρειας) με όλα τα σημεία ιστορικού – αρχαιολογικού –πολιτιστικού ενδιαφέροντος της ΠΣΤΕ ➤ Καθιέρωση διοργάνωσης του ετήσιου «μεγάλου» πολιτιστικού γεγονότος, εθνικής και διεθνούς εμβέλειας ➤ - Ενθάρρυνση συλλογικών, τοπικών και κοινωνικών φορέων για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων πολιτισμού και αθλητισμού – ενθάρρυνση της ερασιτεχνικής δημιουργίας
<p>2.3. Βελτίωση των υποδομών και της ποιότητας της εκπαίδευσης / Δία Βίου Μάθησης</p>	<p>Ολοκλήρωση υποδομών εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων – αναβάθμιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας</p> <p>Διατήρηση – διεύρυνση των τριτοβάθμιων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων – αναβάθμιση της σχέσης ΑΕΙ-ΤΕΙ/ κοινωνίας – εργασίας</p> <p>-</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ -Ολοκλήρωση σχολικών κτιρίων – υποδομών τριτοβάθμιων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων – βελτίωση κτιριακών εγκαταστάσεων ➤ Προώθηση της χρήσης νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση ➤ Ανάπτυξη ερευνών και μελετών για τη διασύνδεση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τον κοινωνικό ιστό, την απασχόληση, την αγορά εργασίας και τις ευκαιρίες οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της ΠΣΤΕ

Άξονας Προτεραιότητας 3: Οικονομία και απασχόληση		
Μέτρα	Στόχοι	Δράσεις
3.1. Επιχειρηματικότητα και Οικονομία	Βελτίωση του ανταγωνισμού του επιχειρηματικού και επενδυτικού κλίματος στην ΠΣΤΕ και στήριξη των ΜΜΕ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ -Δημιουργία Κέντρου Υποστήριξης Επιχειρηματικότητας Στερεάς Ελλάδας ➤ -Αξιοποίηση διεθνών συνεργασιών
	- Βελτίωση της στρατηγικής / ανταγωνιστικής θέσης και της ελκυστικότητας της ΠΣΤΕ ως τόπου άσκησης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων – προσέλκυση νέων επενδύσεων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ -Δημιουργία της δομής «Επενδύστε στην Καρδιά της Ελλάδας» ((Invest in the Heart of Greece), για την προσέλκυση νέων επενδύσεων στη Στερεά Ελλάδα ➤ -Δημιουργία Θερμοκοιτίδων νέων επιχειρήσεων Στερεάς Ελλάδας σε συνεργασία με αντίστοιχα τμήματα του ΑΕΙ και ΤΕΙ της ΠΣΤΕ ➤ -Ανάληψη συλλογικών πρωτοβουλιών για την προβολή της Στερεάς Ελλάδας ως επενδυτικού και επιχειρηματικού πόλου, με την αξιοποίηση της γεωγραφικής της θέσης και των ειδικών πλεονεκτημάτων της
	- Βιώσιμη διαχείριση και αξιοποίηση του επιχειρηματικού πλούτου των ορεινών όγκων της Στερεάς Ελλάδας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ -Αξιοποίηση φυσικών πόρων, μεγάλο μέρος των οποίων συγκεντρώνεται στους ορεινούς όγκους της Στερεάς Ελλάδας, με σχεδιασμό ανάπτυξης ειδικών υποδομών και ανάπλασης ανενεργών χώρων δραστηριοτήτων
	Αναβάθμιση και διεύρυνση της ανταγωνιστικότητας του επιχειρηματικού περιβάλλοντος του πρωτογενή τομέα Στήριξη και αναδιάρθρωση της παραγωγικής βάσης – Διαφοροποίηση των παραγόμενων προϊόντων, με εξειδίκευση ανά περιοχή Λειτουργικός και περιβαλλοντικός εξορθολογισμός των δραστηριοτήτων γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας – βελτίωση της εξωστρέφειας των τομέων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Εκσυγχρονισμός κτηνοτροφικών μονάδων ➤ Ορθολογική διαχείριση βοσκοτόπων ➤ Σύνδεση του αγροδιατροφικού τομέα με τον τουρισμό (αγροτουρισμός, ποιότητα διατροφής, κ.λ.π.) / Δημιουργία σε περιφερειακό επίπεδο Κέντρου Στήριξης Αγροτουριστικής δραστηριότητας ➤ Συστηματική προβολή των ελληνικών αγροτικών προϊόντων – Καλάθι αγροτικών προϊόντων της Στερεάς Ελλάδας ➤ Εκσυγχρονισμός σφαγείων, με εφαρμογή συστημάτων ποιότητας ➤ Προώθηση της υδατοκαλλιέργειας σε παραδοσιακά αλιευτικές περιοχές, εκσυγχρονισμός μέσων και μεθόδων αλιείας, προστασία ιχθυοαποθεμάτων ➤ -• Δημιουργία ενός ξεχωριστού brand name, της ταυτότητας

		που θα συνοδεύει τα προϊόντα της Στερεάς Ελλάδας και θα αποτελεί σήμα της προέλευσης και της ποιότητάς τους.
	Ενίσχυση της στρατηγικής, οργανωτικής και διοικητικής ικανότητας της ΠΣΤΕ για τη συμμετοχική κινητοποίηση εμπλεκόμενων με τουριστικές δραστηριότητες φορέων για την αύξηση της επισκεψιμότητας στη Στερεά Ελλάδα	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Διαμόρφωση συγκροτημένου σχεδίου τουριστικής ανάπτυξης της Στερεάς Ελλάδας
	Βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης και της ελκυστικότητας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, ως τουριστικού προορισμού εθνικής και διεθνούς εμβέλειας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Εμπλουτισμός και διαφοροποίηση του περιφερειακού τουριστικού προϊόντος, με αξιοποίηση του συνδυασμού πολιτιστικών / φυσικών πόρων ➤ Ανάπτυξη και ολοκλήρωση υποδομών και δικτύων με άξονες κατά προτεραιότητα με βασικούς τουριστικούς προορισμούς ➤ - Ανασυγκρότηση και ανάδειξη των ιστορικών, πολιτιστικών και φυσικών τόπων ιδιαίτερου ενδιαφέροντος και προώθηση «νέων τουριστικών προορισμών» και με τη διοργάνωση σημαντικών πολιτιστικών
	Ολοκληρωμένη τουριστική προβολή της Περιφέρειας –Ενίσχυση της διεξοδικότητας της Στερεάς Ελλάδας ως τουριστικού προορισμού – αξιοποίηση οικονομιών κλίμακας από επιμέρους δράσεις προβολής και προώθησης του τουριστικού προϊόντος.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ανάπτυξη δικτύων συνεργασίας στον εθνικό και διεθνή χώρο. ➤ -Οργάνωση και συστηματική παρακολούθηση της προβολής σε σχέση με τα παραγόμενα αποτελέσματα ➤ -Θεσμοθέτηση Φόρουμ διαλόγου τουριστικών φορέων
3.2 Απασχόληση και ανθρώπινο δυναμικό	Αποτελεσματική σύνδεση του ανθρώπινου δυναμικού με την περιφερειακή αγορά εργασίας της Στερεάς Ελλάδας.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Σύσταση και άμεση ενεργοποίηση της Περιφερειακής Επιτροπής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΠΕΕΚ) ως αρμόδιου καθοδηγητικού Οργάνου ➤ Αξιοποίηση δράσεων του ΕΚΤ – προτάσεις για την μεγιστοποίηση του κοινωνικού οφέλους ➤ Δράσεις υποστήριξης κοινωνικών ομάδων που δραστηριοποιούνται επιχειρηματικά.
3.3 Καινοτομία και οικονομία της γνώσης		<ul style="list-style-type: none"> ➤ -Επέκταση των ευρυζωνικών δικτύων – παροχή υπηρεσιών στην ενδοχώρα της Στερεάς Ελλάδας

Άξονας Προτεραιότητας 4: Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας, των παρεχόμενων υπηρεσιών και της σχέσης Περιφέρειας - πολιτών		
4.1. Αμφίδρομη επικοινωνία Περιφέρειας – πολιτών / Αναβάθμιση παρεχόμενων υπηρεσιών	Βελτίωση της διοικητικής εξυπηρέτησης των πολιτών – Εφαρμογή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Κατάρτιση σχεδίου προώθησης και εφαρμογής της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
4.2. Διαδικασίες διοίκησης, οργάνωσης και λειτουργίας της ΠΣΤΕ	Βελτίωση της λειτουργίας των υπηρεσιών και των οργάνων διοίκησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ -Ανασχεδιασμός της οργανωτικής δομής της ΠΣΤΕ, κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των διοικητικών μονάδων, εκπόνηση νέου οργανισμού και εφαρμογή του ➤ -Σχεδιασμός Εσωτερικών Κανονισμών Λειτουργίας– βελτίωση των διαδικασιών για βασικές λειτουργίες της ΠΣΤΕ (π.χ. οικονομική διαχείριση, διαχείριση έργων, διαχείριση κίνησης οχημάτων και μηχανημάτων, κ.λ.π.)
	Αναδιοργάνωση των Νομικών Προσώπων – Εφαρμογή νέου θεσμικού πλαισίου Ν.3850/2010.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ -Εκπόνηση και εφαρμογή σχεδίου αναδιοργάνωσης των Νομικών Προσώπων (καταργήσεις, συγχωνεύσεις, κ.λ.π.)
	Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ -Σχεδιασμός των θέσεων εργασίας ανά ΠΕ / ➤ Περιγραφή των καθηκόντων και προσόντων για κάθε θέση εργασίας ➤ Σχεδιασμός και εφαρμογή εσωτερικού συστήματος πληροφόρησης του προσωπικού για θέματα που το αφορούν ➤ - Ενθάρρυνση της συμμετοχής του προσωπικού σε προγράμματα κατάρτισης, επιμόρφωσης, πληροφόρησης.
	Βελτίωση των συνθηκών εργασίας και της υλικοτεχνικής υποδομής	<ul style="list-style-type: none"> ➤ -Ανανέωση, εκσυγχρονισμός και συντήρηση εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένων και των δικτυακών υποδομών ➤ - Εφαρμογή προγράμματος αντιμετώπισης των κτιριακών αναγκών της ΠΣΤΕ στην κατεύθυνση της ενιαίας εγκατάστασης των υπηρεσιών
	Αξιοποίηση τεχνολογιών πληροφορικής – αναβάθμιση της επικοινωνίας μεταξύ των υπηρεσιών – ανάπτυξη συνεργασιών και δικτυώσεων με άλλους φορείς	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Αναβάθμιση και επέκταση των εφαρμογών του ΟΠΣ στην ΠΣΤΕ (ψηφιοποίηση δεδομένων, ➤ -Δημιουργία ηλεκτρονικών αρχείων, εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των εφαρμογών)
	Βελτίωση των οικονομικών –διαχειριστικών λειτουργιών.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ - Εκπόνηση σχεδιασμού αξιοποίησης, της ακίνητης περιουσίας της ΠΣΤΕ.

